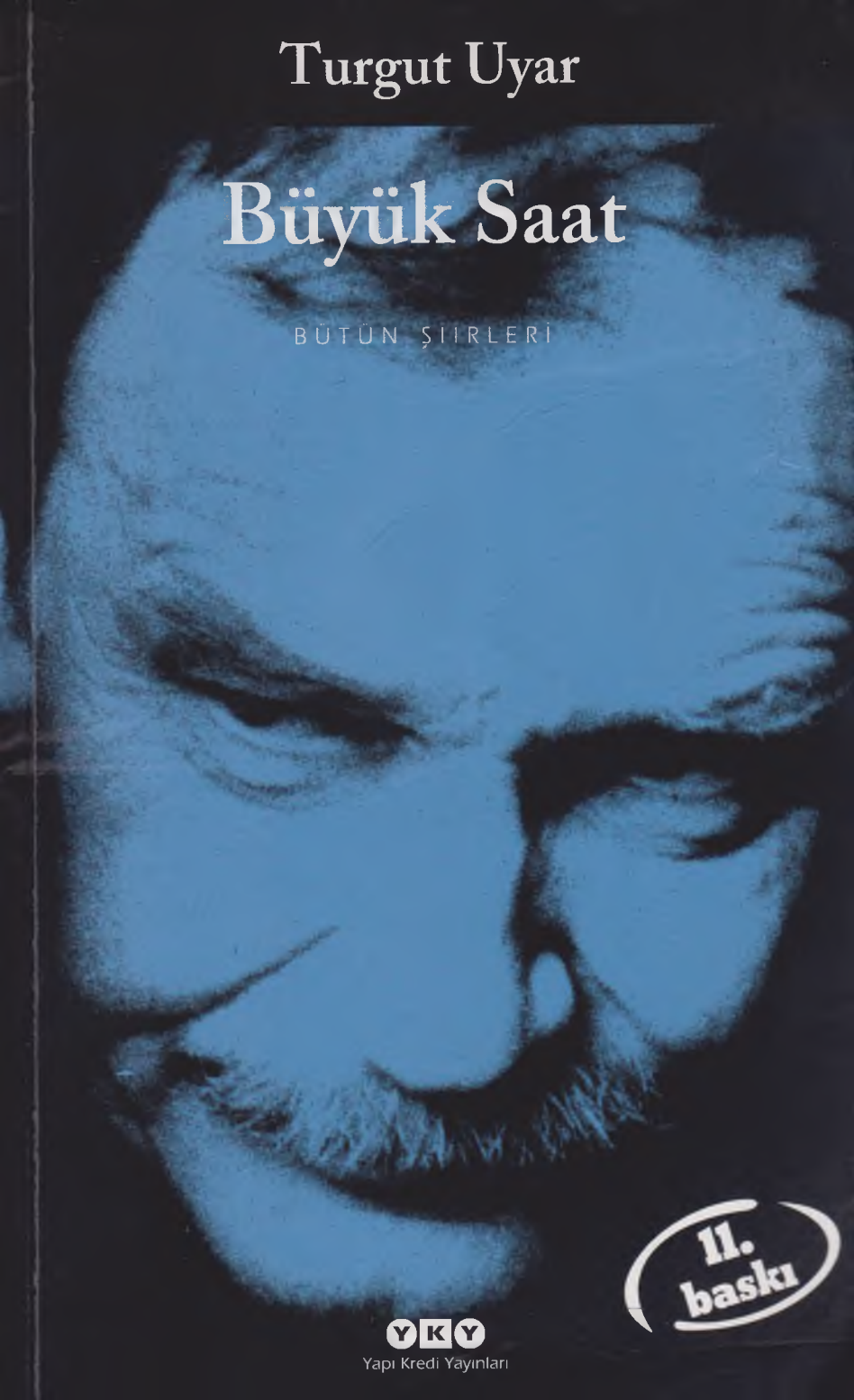
Turgut Uyar

Büyük Saat

BÜTÜN ŞİİRLERİ

11. baskı

YKY
Yapı Kredi Yayınları

BÜYÜK SAAT
Bütün Şiirleri

Turgut Uyar (1927-1985) Ankara'da doğdu. İstanbul'daki ilköğreniminden sonra, Konya Askeri Okulu, Bursa Işıklar Askeri Lisesi ve Askeri Memurlar okulunu bitirip Posof, Terme ve Ankara'da personel subayı olarak görev yaptı. 1958'de askerlikten ayrılarak Türkiye Selüloz ve Kâğıt Sanayii'nin Ankara şubesinde çalışmaya başladı. Emekliliğinden sonra İstanbul'a yerleşti.

İkinci Yeni'nin, Edip Cansever ve Cemal Süreya ile birlikte öncü şairlerinden olan Turgut Uyar, hece ölçüsüyle yazdığı ve toplumsal konuları işleyen ilk iki kitabından (*Arz-ı Hal*, 1949; *Türkiyem*, 1952) sonra, *Dünyanın En Güzel Arabistanı*'yla (1959) bireyin iç dünyası, yalnızlığı ve açmazını eksen tutan bir yaklaşımla, dilde ve duyarlıkta yeni imkânları zorlayan bir şiirin peşinde oldu. *Tütünler Islak* (1962) ve *Her Pazartesi*'de (1968) koruduğu bu çizgiyi, *Divan*'la (1970) geleneksel şiirin kalıplarına, *Toplandılar* (1974) ve *Kayayı Delen İncir*'le (1982) söz konusu dönemde yaşanan sınıfsal mücadelenin yansımalarına açtı. Abdülhak Hamit Tarhan ve Yahya Kemal Beyatlı'dan Oktay Rifat ve Metin Eloğlu'na, tek şiirden yola çıkarak bir dizi şairi incelediği *Bir Şiirden* (1983) adlı bir de inceleme kitabı bulunan Turgut Uyar'ın, *Tütünler Islak* ile 1963 Yeditepe Şiir Armağanı; *Kayayı Delen İncir* İle 1982 Behçet Necatigil Şiir Ödülü; ve *Büyük Saat* (1994) ile Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü vardır.

Turgut Uyar'ın
YKY'deki kitapları:

Büyük Saat - Bütün Şiirleri *(2002)*
Korkulu Ustalık - *Şiir Üzerine Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar, Bir Şiirden (2009)*
"Yitiksiz" (Kitaplarına Girmemiş Şiirleri) *(2010)*

Doğan Kardeş
Göğe Bakma Durağı - Seçme Şiirler *(2008)*

TURGUT UYAR

Büyük Saat

Bütün Şiirleri

ARZ-I HAL
TÜRKİYEM
DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI
TÜTÜNLER ISLAK
HER PAZARTESİ
DİVAN
TOPLANDILAR
KAYAYI DELEN İNCİR
DÜN YOK MU
SON ŞİİRLER

Yapı Kredi Yayınları - 1649
Şiir - 155

Büyük Saat - Bütün Şiirleri / Turgut Uyar

Kitap editörü: Bedirhan Toprak
Düzelti: Fahri Güllüoğlu

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Mas Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Mayıs 2002
11. baskı: İstanbul, Ekim 2011
ISBN 978-975-08-0337-X

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2008
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

11 • Sunuş

ARZ-I HAL

15 • Yad*
16 • Arz-ı Hal
17 • Bir Gün Sabah Sabah...
19 • Yalağuz
20 • Yasin Efendi*
21 • Sonnet
22 • Mersiye*
23 • Memur Karısı*
24 • Garip Anadolumun Dağları
25 • Ölüme Dair Konuşmalar
26 • Ölüme Dair Konuşmalar 5
27 • Şehitler
30 • Bir Anadolu Vardır

TÜRKİYEM

35 • Türkiyem
37 • Bahar Başlangıcında Düşünceler
39 • O Köy Yine Kendi Rüyasındadır
40 • Turnam Seninle*
42 • Turnam, Bir Gün Bırakmıyacağım
44 • Bir Sessiz Geceden Turnam
46 • Turnam, Bir Devir Çalsak Felekten*
48 • ...Se Turnam*
49 • Turnam, Bir Ay Doğar Pasın'dan
51 • Kantar Köprü Destanı'ndan
53 • Kantar Köprü Destanı
55 • Kantar Köprü'nün Gecesi
56 • Kantar Köprünün Yalnızlığı*
57 • Rüzgâr
59 • Vaiz Sokağı Numara 70
60 • Kadere ve Gönlüme Dair
61 • Ayrılıklardan
62 • Bir Garip Ölmüş Diyeler*
63 • Gecelerde*
64 • Af Kanunu
65 • Durmuş, Süt Mavi Gecesine
66 • Yatağım Simsiyah Olmalıydı
67 • Karpit Lâmbası
68 • Çırılçıplak
69 • Uzak Kaderler İçin
71 • Yeşilimsi
72 • Akşamüstü Rüyası

73 • Söyle Küçük Saadetini
74 • Hacer Hanım'ın Hamamı
76 • Kimbilir
77 • Şimdi Bir Ürüzgâr Geçer
78 • Kasaba Küçük, Sonbaharda*
79 • Sokaktan Geçen Kadın*
80 • Müstehcen Şiir 2 *
81 • Nutuk*
82 • Gazi Mustafa Kemal Paşa*
84 • Gazi Paşaya Ağıt*
86 • Cinayet*
87 • Bahar Hastalığı
88 • Yalınız Dürdanecik
90 • Elâlem
91 • Bitmemiş Şiirler I*
92 • Bitmemiş Şiirler II*
93 • Bitmemiş Şiirler III*
95 • Bitmemiş Şiirler IV*
96 • Bitmemiş Şiirler V*
98 • Bitmemiş Şiirler VI*
100 • Şimdi Gelsem ki*
101 • İthaf –1–*
102 • İthaf –2–*
103 • Bitmemiş Şiirler VII*
104 • İthaf –3–*
105 • Bitmemiş Şiirler VIII
107 • Sevda Üstüne

DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI

111 • Geyikli Gece
114 • Bahar İçin Dediğim*
115 • Tel Cambazının Rüzgârsız Aşklara...*
117 • Öteyi Beriyi Omuzluyorum
118 • Tel Cambazının Kendi Başına Söylediği Şiirdir
119 • Tel Cambazının Tel Üstündeki...
120 • Kesiksiz Övgü
121 • Kan Uyku
122 • Yılgın
123 • Kaçak Yaşama Yergisi
125 • Meymenet Sokağı'na Vardım
127 • Üçyüzbin
129 • Denize Gidip Dönen Mavilerin...
130 • Güneşi Kötü O Evler
132 • Eski Kırık Bardaklar
133 • Göğe Bakma Durağı
134 • Akçaburgazlı Yekta'nın Mahkeme Kararını...
141 • İki Dalga Katı Arasında Yapacağını Şaşıran...
143 • (Bir Kantar Memuru İçin) İncil
152 • Büyük Kavrulmuş
153 • Toprak Çömlek Hikâyesi
166 • Sular Karardığında Yekta'nın Mezmurudur
170 • Akçaburgazlı Yekta'nın Yalnızlığına...
172 • Atlıkarınca
174 • Yeşil Badanada Kurtulmak
177 • Ölümlü Yaşamaya Hergünkü Çağrı*
183 • Telefonda İyi Loş Oda

185 • Kanlı Oyun
186 • Büyük Ev Ablukada
188 • Yorgundum Yoktum
189 • Kankentleri
190 • O Zaman Av Bitti
194 • Kanada Menekşeli İyi Uzun Balkon
196 • Sigma
197 • Dünyada*
199 • Maya*

TÜTÜNLER ISLAK

203 • Çok Üşümek
204 • Uyanınca Üşümek
205 • Yavaşça Oluyor Ellerime
206 • Kurtarmak Bütün Kaygıları
207 • Akabakan
209 • Ellerimde Bir Çalgı
210 • Islaktı Tütünlerle Sülünler...
212 • Bir Barbar Kendin Tartar Bir Barbar Aşağlarda,
215 • Ay Ölür Yılgınlıktan
218 • Övgü, Ölüye
223 • Terziler Geldiler

HER PAZARTESİ

231 • Öndeyiş
232 • Bağlı Kalmanın Yeri
234 • Bir Duymak
235 • Son Üçü Beş
238 • Son Su
239 • Çağdaş Yeri Mızrağın
241 • Kuşun Yeri Beklemek
243 • Ahd-i Atik
250 • Atları Seven Bir Çocuk
253 • Kadırga
257 • Ölü Yıkayıcılar
272 • Yenilgi Günlüğü
283 • Güneşi Bol Ülke
285 • Açıklamalar
288 • Büyük Saat
291 • Bilirim Bir Kışa Hazırlanmayı
293 • Hemofili
297 • Herkes
299 • Federico Garcia Lorca İçin Üç Şiir
301 • Büyük Gurbetçi
304 • Malatyalı Abdo İçin Bir Konuşma
311 • Ağıtlar Toplamı
318 • Bir Haziran Tüketimi Üstüne
320 • Bir İntihar Akşamı Üstüne Söylenti
322 • Yeşile Geçit
326 • Her İki Adımda Bir Uygunsuzluğunu...
328 • Yaralı Olduğunu Sanan Birisinin Hüznüne Gazel
330 • Hızla Gelişecek Kalbimiz
334 • Biraz Daha

DİVAN

341 • Münacat
343 • Naat
344 • Çağrılmış'a
345 • Sulfata'ya
346 • Yokuş Yol'a

347 • Şurdan Burdan Hazırlanma'ya
348 • İyimser Bir Sonuç'a
349 • Biten Bir Yaz'a
350 • Büyüyüp Giden Hüzün'e
351 • Karışık Saatler'e
352 • İçeri Giren'e
353 • Tükenen'e
354 • Sonsuz Biçim'e
355 • Su Yorumcuları'na I
356 • Su Yorumcuları'na II
357 • Altı Parmaklı Çocuk'a
358 • Dikilitaşlar'a
359 • Bağırma'ya
360 • Cahil Beşir'e
361 • Düzenbozan'a
362 • Ürkek Irmaklar'a
364 • Baharı Bekleyen'e
365 • Islak Çeltikler'e
366 • Bir Oda Güneşi'ne
367 • Kırlara Gitme'ye
368 • Beklemiş Bir Paket Cıgaranm...
370 • Terleyen'e
371 • Susuzluk'a
372 • Delta'da
374 • Ne Değişir
375 • Rubai
377 • Baharat Yolu
382 • Sâdâbâd'a Kaside
384 • Meclis-i Mebusa'na
385 • Salihat-ı Nisvandan Saffet Hanımefendi'ye
387 • Anneler Kaçar Gibidir
389 • Bozkır Tayfasıdır
390 • Kıyıdaki Elma'ya Bir Ses
391 • Kışındır
392 • Gecenindir
393 • Tomris Uyar İçin Bir Şiir Kurma Çalışması
394 • Çokluk Senindir
395 • Gemi, Gemi
397 • Bomboş Bir Sayfaya Fahriye

TOPLANDILAR

403 • Kar Altında, Evde
405 • İlkin
406 • Kim Çağırıyor Maviyi
407 • Kalmak İçin Bir Yazı
408 • Bir Yılın en Soğuk Akşamında Aşk Övgüsü
409 • Hadi İzmir'e
411 • Kar Sesi
412 • Sözcük
414 • Kazı
415 • Kavşakta
417 • Denize Önsöz
419 • Güverteden Biri
421 • Şehirden Biri
423 • Acının Tarihi
425 • Acının Coğrafyası
427 • Vaktin Çağrısı
429 • Anlatı
432 • Sunak
436 • Bazilika
438 • Karşılıklı Çekilmişti Duvarlar
439 • Hayri Bey
444 • Bir Amcanın ve Onun Karısının Ölümüne Ağıt
445 • Elli İki Hane

447 • Yanık Tarlalar'a
449 • Yaz Yadırgaması
451 • Kıştan Kalan Soğukluk
454 • Pazarlıksız
456 • Ölüm Yıkanması
459 • Şaşıyorum Gözyaşına
461 • Açlık Çoğunluktadır
464 • Bir Kırmızı Örtü
466 • Çılgın–Hüzünlü
468 • Bir Şeyle Mukayyetiz Serbest Değiliz Efendim
469 • Önce: Davranmak
470 • Durmak
471 • Birçok Ölüm İçin Raslantı
473 • Kar Erimedi
475 • Feride'ye Ninni*

477 • *Gazete I*
483 • *Gazete II*
487 • *Gazete III*

494 • Hasan Mutluluğu
496 • Paramparça
498 • Kalbindir
500 • Uzunuzak
502 • Mektup*
504 • Beni
505 • Senin Sol Yanında
507 • Ağaçlar Uyuyor
508 • Mosmor
510 • Bir Süregen İlkbahar
513 • Umuttur

KAYAYI DELEN İNCİR

519 • Denizi Anlatıyor
520 • Alıştırdılar Bir Kere
521 • Eski Bahçenin Bir Evi
523 • Sonsuz Girişim
525 • Kan Yazmak
527 • Parlak ve Kara
528 • Söylenir
530 • Santigrad 100
531 • Hangi Soruyu, Niye
533 • Yapı
538 • Sibernetik
539 • Nedense
540 • İşten Değil Aşk
541 • Bir Metin Nasıl Yazılmalı
544 • Son Günlerde
546 • Acıyor
548 • Yaza Girmeden Yazda
549 • Bir Yazı Anlamak
551 • Ayağımın Tozuyla
552 • Kısa Bir Anı
553 • Vakitsiz Uykulardan
554 • Gök, Bulut, Su
556 • Günler Geçer
557 • Bir Çay Bahçesinde
558 • Biliyor musun
559 • Rasgele Değil, Kar Ödülü
560 • Nedir Sonsuzdan Bir Önce
561 • Çürümüş
562 • Ne Var Ki Avucunda
564 • Hiç Sevmem
565 • Bir Aşkın En Verimsiz Günlerinde

566 • Kırlardan Geliyorlar
567 • İhbar (1)
568 • İhbar (2)
570 • Alıntılarla
572 • İşte Herkes Yüz Yüze
574 • Vs... Vs...
576 • Bin Yıl
577 • Ekinoks
579 • Sulardan Ürkü
580 • Gelmiş Gelecek Zaman
581 • Hüzün, Sevinç ve Coşkunluk İçin
582 • Odun
583 • Kimsede Görmediğim
584 • Basınç
585 • Kırmızı, Yuvarlak
586 • Aktı
587 • Gülün Kanından
588 • Kim Varsa
589 • Hazırlandın Diyelim

DÜN YOK MU

593 • Durma Susuzluğa
594 • Bir Gün, Bir Yerde
595 • Tut Ki Ben
596 • Sonsuz ve Öbürü
597 • "Bir Anglo-Sakson Ölçüsü Üzerine...
599 • Kalıp Duruyoruz
600 • Hiçsizliğe
601 • Denizin Yanları
602 • Unutulmaz Sözler
603 • Güzel Bir Akşam
604 • Dünyada Dün Yoktur
605 • Yalnız At
606 • Galiba Ben De
607 • Bıktım Böyle
608 • Şimdi Biz
609 • Ölümle Başlayan
610 • Ne Zaman Düşünse
611 • Bir Gülün
612 • Bakın Artık
613 • Güz Avlanıp Gidiyor
614 • Gecenin Şarkısı
615 • Kim Nasıl
616 • İlkyaz Mı
617 • Kimin Adını
618 • Her Gece
619 • Binlerce

Son Şiirler

623 • Çorba*
626 • Dilekçesi
628 • Size Olmayan
629 • Çiçekçinin Yalancıları
631 • Otuzyedi Gün Kaç Gündür
632 • Baharda
633 • Adı
634 • Aramızdaki
635 • Dörtlüler
636 • Adın
637 • Aşk İçin

Sunuş

Turgut Uyar'ın sağlığında ve kendi seçimiyle yayımlanan toplu şiirleri *Büyük Saat*, gerek dergilerde kalan kimi şiirlerin unutulması, gerekse yaptığı "eleme" nedeniyle şairin "bütün şiirleri"ni bir araya getirmediği gibi, şiirinin geçirdiği aşamaları bütünüyle yansıtabilmekten uzak kalmıştır. *Büyük Saat*'i "bütün şiirleri" alt başlığıyla yayımlarken, Turgut Uyar şiirini eksiksiz bir "toplam"a kavuşturmak amacıyla, unutulan şiirlerle birlikte kitaplarının ilk basımında yer aldığı halde şair tarafından elenen şiirlere de yer verme yolunu seçtik. Söz konusu şiirlerle ilgili notları –şairin dip notlarda kullandığı rakam ve asteriks (*) işaretleriyle karıştırılmasını önlemek için– yıldız (★) işaretiyle belirterek kitabın sonuna aldık; ve şiirlerin imlasına tek şiir içinde farklı kullanımlar söz konusu olmadıkça dokunmayıp şairin son şiirlerine kadar bağlı kaldığı (silâh, lâmba, filân; söylemiyeceğim, eyliyemezsin; döğüşüp; kimbilir, birgün... gibi) imla tercihlerine sadık kaldık.

YKY

Arz-i Hal

1. basım: 1949, Kaynak

YAD★

Güzel günlerim vardı yağmurlarla ıslanan,
Ve güzel gecelerim masallarla dopdolu.
Her şey, her şey güzeldi, gözyaşı, dünya, zaman,
Böğürtlen topladığım ıssız, tozlu köy yolu,
Güzel günlerim vardı yağmurlarla ıslanan.

Ufacık korumuzda dolaşırdım korkuyla,
Ve Allahı arardım serçe yuvalarında,
Bulamayınca dua yollardım akan suyla,
Göğü bulutlar saran bahar havalarında,
Dolaşırdım ufacık korumuzda korkuyla.

Seyrederdim göklerde her gün büyüyen ayı.
Ve kale duvarından yıkık mezarlıkları,
Bana korkunç bir devi hatırlatan kayayı.
Ve annemin taktığı mavi nazarlıkları,
Seyrederdim göklerde her gün büyüyen ayı.

Odanın ortasında yanan petrol lâmbası,
Ve bazan şimşeklerle aydınlanan geceler.
Bacamızın üstünde duran leylek yuvası,
Ne güzeldi ne güzel masallar, bilmeceler.
Odanın ortasında yanan petrol lâmbası.

Neş'elerim geride kaldı eski günlerde,
Güzel günlerim vardı yağmurlarla ıslanan,
O doğduğum diyarda, o kuru ıssız yerde,
Petrol değil masaldı lâmbalarında yanan
Neş'elerim geride kaldı eski günlerde...

ARZ-I HAL

Ben de günahkâr kullarındanım Allahım...
Bir "Kulhuvallahi" bilirim dualardan,
Bir de "Yarabbi şükür" demeyi doyunca.
Bir kere oruç tutmam ramazan boyunca,
Ama çekmediğim kalmadı sevdalardan.
Ben de günahkâr kullarındanım Allahım!..

Benim gibi kulun çok dünyada, Allahım!..
Eğer bilmiyorsan işte, haberin olsun.
Ekmek derdi, aşk derdi unutturdu seni.
İnsan hatırlamıyor dün ne yediğini.
Zaten yediğimiz ne ki hatırda dursun.
Benim gibi kulun çok dünyada, Allahım!..

Yazdıklarıma sakın darılma Allahım!..
Meleklerin sana bunları söylemezler.
Artık, pek yarattığın gibi değil dünya
İnsanlar hem sabuna karıştı, hem suya:
Ne olursun, hoşuna gitmediyse eğer,
Yazdıklarıma sakın darılma Allahım!..

Sana bir şey soracağım, affet Allahım!..
Beş vakit kızlar doluyor camilerine,
Beyaz yaşmaklı, beyaz tenli, masum kızlar...
Benim bir defa görüşte yüreğim sızlar;
Sen tutulmadın mı, içlerinden birine?
Sana bir şey soracağım affet, Allahım!..

İşte insanlar bu minval üzre, Allahım!..
Kıt kanaat sere serpe yollar boyunca...
Sen, bizim için hâlâ o ezeli sırsın.
Sen de, bizi bilmiş olsan, başkalaşırsın..
Herkesin kederi, gailesi boyunca.
İşte insanlar bu minval üzre, Allahım!..

BİR GÜN SABAH SABAH...

Bir gün sabah vakti kapıyı çalsam,
Uykudan uyandırsam seni:
Ki, daha sisler kalkmamıştır Haliç'ten.
Vapur düdükleri ötmededir.
Etraf alacakaranlık,
Köprü açıktır henüz.
Bir gün sabah sabah kapıyı çalsam...

Yolculuğum uzun sürmüş oldukça
Gece demir köprülerden geçmiştir tren.
Dağ başında beş-on haneli köyler,
Telgraf direkleri yollar boyunca
Koşuşup durmuş bizle beraber.

Şarkılar söylemişim pencereden,
Uyanıp uyanıp yine dalmışım.
Biletim üçüncü mevki,
Fakirlik hali.
Lületaşından gerdanlığa gücüm yetmemiş,
Sana Sapanca'dan bir sepet elma almışım...

Ver elini Haydarpaşa demişiz,
Vapur rıhtımdadır pırıl pırıl,
Hava hafiften soğuk,
Deniz katran ve balık kokulu
Köprüden kayıkla geçmişim karşıya,
Bir nefeste çıkmışım bizim yokuşu...

Bir gün sabah sabah kapıyı vursam,
–Kim o? dersin uykulu sesinle içerden.
Saçların dağınıktır, mahmursundur.
Kimbilir ne güzel görünürsün sevgilim,
Bir sabah vakti kapıyı çalsam,
Uykudan uyandırsam seni,
Ki, daha sisler kalkmamıştır Haliç'ten.
Fabrika düdükleri ötmededir.

YALAĞUZ

Bektaş yüce dağ başında –yalağuz–du.
Bektaş zaten doğduğundan beri –yalağuz–du...
Bir sopa, üç beş koyun, bir köpek,
Bulutların içinde kendi kendine –yalağuz–du...

Mintanı ile yalnızdı, çarığı ile yalnızdı,
Bilinmez düşünceleri, Tanrısı ile yalnızdı...
Köyde, şehirde, kasabada, dağda
Beş on kelimesi, diliyle.
Yalnız insanların o garip haliyle;
Yalnızdı Bektaş, yapayalnızdı..

Bektaş mayıs böceği kadar yalnızdı,
Esaretinde hürriyetinde sevdasında,
Üç yaşında da yalnızdı, on beşte de, seksende de,
Yağmurların altında, bulakların kenarında.
Türküsünde, koşmasında, şarkısında,
Tamamda da noksanda da,
Papatya gibi yalnızdı, kuşyemi gibi yalnızdı.
. . . . . .
İğneden ipliğe işte Bektaş, yapayalağuzdu...

İstanbullulardan:

YASİN EFENDİ★

İstanbul'da bir Yasin efendi vardır.
Sahaflarda bir dükkâncağızda.
Allah ne verirse ama üç ama beş,
Şükreder oturur...

Sabah erken gelir Sultan Selim'den
Dükkânının önünü sular süpürür.
Sahafların en güzel vaktidir,
Karşıdan karşıya yârenlik olur.

Bir çay ısmarlayınca acem çaycıdan,
Minderli sandalyesine kurulur
Bilinmez hayalleriyle saatlerce
Oyalanır durur...

Tarçın tarçın kokar elbiseleri,
Tesbih çekerek akşama kadar
Güvercinler için mısır, darı
Ve Mızraklı ilmihal satar.

Akşam oldu muydu Yasin Efendi
Paltosunu giyer, dükkânını kitler,
Beyazıt fırınından bir ekmek alıp,
Evine döner...

İstanbul'da bir Yasin Efendi vardır.
Sahaflarda bir küçük dükkânda,
Asma çardaklarının yeşilliği altında
Allahına şükreder oturur...

SONNET

– Yalnızlık için★

Çekemezsin bir yere sineden başka.
Biliyorum günler hep böyle geçecek.
Ne akşamleyin komşu, ne bir akraba,
Ne bir dost, oturup karşılıklı içecek..

Yalnızlık sade şurda burda değil,
Düşüncede, hatırada ve dilekte.
Hangi taşı kaldırsan, nerde "of!" çeksen,
Bir dudağı yerde, bir dudağı gökte..

Bilmem rengi nasıldır, boyu ne kadar.
Biçen her kimse yıllardır yanlış biçiyor.
Bir elbise ki, alabildiğine dar..

Nedir bir türlü sırrını anlamadık,
Kimdir bizimle böyle şaka ediyor,
Hangi cebini karıştırsan yalnızlık..

İstanbullulardan:

MERSİYE★

Büyük bir vatanseverdi,
İnkılâplar yapamadı,
Binalar falan kuramadı gerçi.
Sessizce çalıştı masasında.
Evrak kaydetti.
Ve tevazu gösterdi halince.
Nihayet vadesi yetti.
–Ecelin sunduğu şerbeti içti–
Allah rahmet eylesin,
Hüsnü Efendi.

MEMUR KARISI★

–Karım'a

Ayağında ipeğin en kötüsü
Sen onuncu derece memur karısı
Çileli vefakâr kadın, kalbimin yarısı...

Ya bir bakış, ya bir vaad peşinde
Nasip budur deyip boyun eğmişsin.
Hanım, kadın tazeyken onbeşinde...

Şöyle halince anlarsın modadan,
Manikür yapmadın nikâhından beri.
Bozulup gitti ellerin sodadan.

Öyle büyük büyük hayallerin yok,
Bir kuruşu, bir kuruşa eklersin,
Ya bir zam, ya ikramiye beklersin...

Tükettin ömrünü dağbaşlarmda,
Otuzuna varmadan anası oldun
Beş çocuğun, sekiz on yaşlarında...

Yılda bir gazinoya, ya Adalara.
Bir kere de Florya'ya gidersin,
Yılı bir rop bir çorapla edersin...

Sen onuncu derece memur karısı,
Vefakâr çileli kadın kalbimin yarısı.
Senin için ne söylesem azdır.

GARİP ANADOLUMUN DAĞLARI

Garip Anadolumun dağları,
Dağların efendileri, ağaları.
Güzelsiniz, ulusunuz, hoşsunuz,
Dört mevsim içinde dört mevsim kışsınız.
Garip Anadolumun dağları,
Dağların beyleri, ağaları...

İyi kalbli, anlayışlı, gösterişsiz,
Fakir köylerimi beslersiniz.
Bazan yolsuz korsunuz, yoksuz korsunuz,
Haritada bile ne heybetli durursunuz.
Fakir Anadolumun dağları,
Ramanlarım, Nemrutlarım, Süphanlarım,
Verecek bir şeyim yok ise gönlümden başka,
Uğrunuzda, üstünüzde kalsın kanlarım..

Garip Anadolumun dağları,
Dağların efendileri, ağaları.
Oy, dağlar, garplı dağlar, şarklı dağlar,
Türkülü şarkılı dağlar.
. . . . . .
Ardınızda yâr ağlar..

ÖLÜME DAİR KONUŞMALAR

2

... İşte günlerden bir gün Elâgözlüm,
Yeni bir başlangıçla bitecek ömrümüz.
Amenna ve Saddakna,
Bari hoşça geçse günümüz...

Hangisine tasa edeceğiz, şaştık.
"Ölüm derdi, kalım derdi" derken
Dimyata pirince giden misali,
Yolun ortasına ulaştık...

Ölüm bir hatıra gibidir insanda;
Kâh hatırlanır, kâh unutulur.
Fakat bir gün, bir gün nihayet
Gözle görülür elle tutulur...

Şimdi taştan çıkardığım ekmekle,
Çorba içmedeyiz sıcak sıcak.
Fakat yarın kim diyebilir ki Turgut,
Hatıra olmayacak?..

Unutmak istiyorum zaman zaman,
Ne yapsam, ne etsem olmuyor,
Kabulleniyorum,
Kabulleniyorum da –gelgelelim–
İçim içimi yiyor...

Nasıl ki, unutamaz insan
Bir kez gerçekten sevdi mi...
. . . . . .
Senin anlıyacağın Elâgözlüm şimdiden
Alıştırıyorum kendimi...

ÖLÜME DAİR KONUŞMALAR

5

İşte ben hep böyle garip mahzun,
Bir şey beklermişcesine yaşıyorum.
Bazan öyle günlerim oluyor ki, Elâgözlüm,
Ne oldu, nasıl bitti şaşıyorum..
Bazı bilmem, gün nasıl başladığında,
Kayıp kayıp gidiyor dünya bıkkın bakışlarımdan.
Yaşıyorum, yaşıyorum da bitmiyor,
Bir tutam sakız oluyor ağzımda zaman..

Yaşamak ne kadar çekilmez gelse de arasıra,
Bu görmek, bu sevmek, bu aziz sıcaklık tende.
Bu bir nimet, bu bir nimet, bu Elâgözlüm,
Bu yaşamak bir şiir; harikulâde.

Sen ki, saçından tırnağına kadar
Bir hürriyete bedelsin,
Bu ılık saçlar, bu gözler; fakat her şeyden önce
Yaşadığın için güzelsin..

İşte böyle yeşil bulutlar misali senelerce,
Oradan oraya elinde kaderin.
Kimbilir kaç kere üstünden geçtim,
Şarkılar söyledim karşısında
Bir gün bana mezar olacak yerin..

Gerçi şimdi çağımız değilse de Elâgözlüm,
Bu bir kötü tecelli ki, nasıl diyeyim.
Bir gün bir kara gölge görürsen gözlerimde
Akşamsa beni uyut..
. . . . . .
Bir nefis sabahsa eğer, ölümü
Ellerin ellerimde bekliyeyim...

ŞEHİTLER

Sen,
Adını bilmediğim bir köyde doğmuşsun..
Kucak kucağa büyümüşsün toprakla,
Yorulmuşsun, sevmişsin
Harman yapmışsın,
Çocuk yapmışsın,
–Topraktan korkum yok ki zaten–
Diyebilmişsin ölürken...

Sen,
Bir şehir çocuğuymuşsun,
Dev makinalarm gıdası olmuş kanın.
Büyüyememişsin
Sevememişsin.
Son merdane hücumunda manganın,
Şehit olmuşsun...

Sen,
Ilık bir sahilde doğmuşsun.
Beyaz bir eviniz varmış,
Ananla, babanla yaşamışsın,
Kanlı canlıymışsın.
Sedef yüklü,
Kadın yüklü gemiler varmış rüyalarında
Ölüm hiç aklına gelmemiş.
Fakat bir şafak vakti hastanede
Her şey birden bitivermiş.

Sen,
Bir orospu çocuğuymuşsun,
Belki hapishanede,
Belki kaldırımda doğmuşsun,
Ananla beraber kucaklarda sabahlamışsın.
O bile bilmezmiş kimden olmuşsun.
Lânetlenmiş, kovulmuşsun.
Vatan sevmeye değecek kadar güzeldir amma.
Yaşamak için fırsat vermemiş talihin sana...

Sen, şehir çocuğu,
Sen orospu çocuğu, hepiniz,
Toprağın nemli bekâretindesiniz.
Kitaplarda, türkülerdesiniz.
Hatıralarınız ıssız kasabalarda kaybolmuş,
Kiminizin kızı hizmetçi,
Kiminizin karısı metres tutulmuş,
Dünya nimetlerinden kırıntılar dişlerinizde..

Bir tükenmez bolluk içindeyken dünya
Harp gelmiş çatmış kader bu ya
Levhalar asılmış,
Davullar vurulmuş
Sırtta çanta, elde tüfek düşmüşsünüz yola,
Önünüzde bir kahraman onbaşı,
Canlı bir çığ gibi koşmuş yorulmuş.
Yarı kalmış işlerin, sevdaların telâşı,
Kiminizin göğsünde bir mendil,
Kiminizin muska.

Kiminizin resim
Dudaklarınızda yarım yamalak bir isim.
Kimbilir hangi hain ovanın düzünde,
Bir saniyelik sevinç olmuşsunuz,
Düşman toplarının gözünde...
Damarlarınızda hazza benzer bir sızı
Ölüm çiçeklenmiş gövdenizde yer yer,
Kırmızı kırmızı...

Şimdi en sakin uykulardasınız,
Vatan selâmetle, hürriyetle dolmuş,
Bayramlar, eğlenceler, şenlikler,
Siz uyuyun siz uyuyun şehitler,
Yattığınız yer artık hakkınız olmuş....

BİR ANADOLU VARDIR

Bir Narhanımcık vardır.
Cin dağlarının arkasında.
Bir çukur köyde.
Ya üç ya dört yaşındadır görseniz,
Süt sağar, yün eğirir ufak elleriyle.
Babasıyla diz dize oturur akşamları,
Ne lâflar söyler büyük insan gibi,
Hayret edersiniz..

Bir Gergisüban köyü vardır.
Cin dağlarının arkasında.
Bizim Narhanımcığın köyüdür.
Fena geçmez baharları kıtlık olmazsa.
Elma yetişir, kartopu yetişir topraklarında.
Gelgelelim yağmursuz yazlar gelince,
Bir dert herkesi dilsiz eder.
Narhanımcık ağlar.
Kış da kötü bastı mıydı üstüne,
Açlıktan sığırlar bile ölür gider...

Bir Mihrali marangoz vardır.
Babası Mihrali koymuş adını ne yapsın.
Narhanımcığın akrabasıdır..
Alinin, Memişin, Satılmışın akrabasıdır.
Terini çevre ile siler Mihrali
Potur giyer, çarık giyer
Bütün ömründe aşağı yukarı
Sacta pişmiş mayasız yufka ekmeği yer.
. . . . . .

Arpa yetiştirir, sel alır gider.
Bir yar sever, onu da el alır gider...

Bir Anadolu vardır.
Yazları, kışları, kıtlıklarıyla,
Aşılmaz duvarların arkasıdır.
Cin dağlarının arkasıdır.
Bir Anadolu vardır, Anadolu,
Bir lüks banyo sabununun markasıdır..

Türkiyem

1. basım: 1952, Varlık

TÜRKİYEM

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den.
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Sen vatanımsın, ekmeğimsin
Duyduğum, bildiğim zafersin yıllarca..
Zonguldak'ta 63 numara
Nazlı sahiller Akdeniz'de.
Sevdasın ciğerlerimde parça parça
Yarı kalmış dileğimsin...

Sen Koçhisar'da tuzum,
Sille'de kızım...
Çift kulaklı Sürmene bıçağı belimde.
Varmışım çiğ köfte yemeye Adana'ya
Dadaloğlu'ndan bir koçaklama dilimde:
– Şu yalan dünyaya geldim geleli..
Hey vatanım, bacım, sağdıcım, emmim
Senden bir yara her yerimde.
Desteye güreşmişim Kırkpınar'da.
Durmuş da yorgunluk çıkarmışım,
Bir akşam vakti
Dört bardak kırtlama çayla Erzurum'da..

Ardahan'a varmışım yollar uzamış
Bel vermiş, yol vermemiş dağlar.
– Yüce Tanrı dört yanını bezemiş,
Beni yakan bir Konyalı kızimiş..

Seni boydan boya sevmişim.
Ta Edirne'ye kadar Kars'tan.
Taşını, toprağını, yiğidini,
Fırsat buldukça övmüşüm...

BAHAR BAŞLANGICINDA DÜŞÜNCELER

Şimdi Palandöken'de çoban Ahmet'in
Tabanlarının üç metre altında,
Sessiz bir bahar başlamaktadır.
Yol bulmuş da, kar suları toprağa
İnce bir sevda gibi işlemektedir.
Böcekler tohumlar kıvır kıvır
Akdeniz'de, meyve bahçelerinde
Çocuklar erikleri taşlamaktadır.

Benim de kötü geçmedi çocukluğum
Geçende oturdum da düşündüm.
Her gününde bir başka tad bulduğum,
İstanbul'un bir kenar mahallesinde,
Veya Eskişehir'de evimizdeyken.
Şöyle birkaç saat düşteyim sandım
Sanki rahat bir toprakmışım da, içime
Bir cemre düşmüş gibi ısındım.

Babam zabitti o zamanlar
Şakaklarına hafiften ak vurmuş.
Çok bahar görmüş alından, yeşilinden
İşkodra, Yemen, Kafkas, Selânik
İşte senelerce dolaşmış durmuş.
Dalar da eski günlere anlatırdı.
Bahar her yerde baharmış ama,
Anadolu'da başka türlü olurmuş.

Doğrudur babamın dedikleri bir bir
Geyve boğazına varırken sağda,
Heybetli kayalar, bulutlar arasında
Bir köy, gözünüze ilişmiştir.
Gün ağarır, tren yavaşlar, pencerelerden
İnsan mis gibi bir ekmek kokusu alır.
Sanırım, bütün dünyada bahar,
Her yerden evvel bu köye gelir.

Sonra Erzurum'a kadar yol boyunca
Mahzun, sevdalı, sakin köylerim.
Kayaların üstünde, yol kenarında
Bazan elimi şakağıma koyunca;
Hepsi o Geyve'deki köy gibi olsa derim.
Sivas'tan, Erzurum'dan öte artık
Bir hain akşam başlar dağlarda
Acı acı yanmaya başlar gözlerim..

Babamın sözlerini hatırlarım
O güzel köyü Geyve boğazındaki
Gözlerime bir büyük yaprak açılır
Büyük günler düşünürüm, büyük ve güzel
Erkek, mağrur Anadolu silkinmiş..
Bir rüyadan uyanırım sessizce
Bilirim ki en güzel günlerinde mayısın
Kars'tan Ardahan'a salâvatla geçilir.

Şimdi İstanbul'un yazlıklarında
Sabahlıklı kızlar gül budarlar.
Geyve boğazındaki köy, babam
Bu bir uzun hikâyedir, anlatamam.
İçimde de bir tuhaf mevsim başlar
Dalarım uzun rüyasına tohumların
Bir kamış olur da büyürüm, kaygısız
Tuzgölünün batak sazlıklarında..

O KÖY YİNE KENDİ RÜYASINDADIR

Heybetli Arsiyan dağlarında bir gün
Atım yoruldu, ben yoruldum.
Şimşekli, fırtınalı bir ikindi
Çektim atın dizginlerini, yağmurlar içinde
Banarhev köyünde indim..

Muhtarın odasında bir ben, iki yabancı
Birbirimizi yıllardır tanırcasına
Kurunduk, çay içtik, muhabbet ettik
Kurtlar, kuşlar ve bulutlardan uzakta
İnsan olduğuma gizli gizli
Bir sevindim bir sevindim..

Kadın lâfı geçti mi söz arasında
Bir tuhaf oluyordum.
Karanlıklar içinden inanmazsınız
Uzak uzak sesler duyuyordum.
Girdim yatağa, çektim yorganı
Banarhev köyünde, muhtarın odasında
Düşlerimin ve insanların yanıbaşında
Sabahlara kadar uyudum..

Oranın sıcaklığı havasındadır.
Ben gidince bir şey değişmedi biliyorum.
Şad olsunlar hepsi suları, alabalıkları ile.
. . . . . .
O köy yine kendi rüyasındadır.

TURNAM SENİNLE★

Bir rüzgâra kapıldım da dolandım durdum
Ankaranın İstanbulun dışında.
Mecnun gibi mi dersiniz, Kerem gibi mi
Bir telli, turnanın peşinde?

Aman turnam telin, teleğin olayım
Yollarda koma beni.
Derdinmişim gibi taşı, palazınmışım gibi
Aman turnam telin, teleğin olayım...

Bir çalı dibinde, bir dağ başında
Öğlen uykularına varayım.
Turnam benim, canım turnam, hanım turnam
Bilirsin ben garibim, fukarayım...

Eksilmesin üstümden gölgen, rüzgârın
O günler içim alav alav yanıyordu.
Biz Sakaltutandan inerken sabağnan
Kars yeni yeni uyanıyordu...

Neresi olursa olsun, eyvallah
Şu gözün alabildiğine bizim memleket, turnam
Yol var – Dağdevirene artık tesviyei türabiyede
İkibuçuk kâğıda Pasinler, yallah..

Pasinlerde Ali Efendinin hanında
Bir uyku çektim doyasıya.
Hasırın üstünde, öyle rahat, kaygısız
Gölebertli Mustafanın yanında..

Otursam da sabahlara kadar ağlasam
Yollar geçiyor içimden yollar, uzak yakın
Ah, doyamadım daha, doyamadım doyamadım
Aman turnam, aman bu düş olmasın sakın..

Ben neye sevdalıyım böyle, bilmem
Binlerle yıldız kayıyor kanımda.
Şöyle dolaşmak, yıllarca, yüzyıllarca
Hür, yayan yapıldak vatanımda..

Aman turnam telin teleğin olayım
Beni kaçır, beni götür bırakma.
Kars olsun, Sivas olsun, Edirne olsun
Gözüm yok hiçbir şeyin yeşilinde, ağında
Beni taşı, bitin olayım, kölen olayım
Bir arpa tanesi gibi kursağında...

TURNAM, BİR GÜN BIRAKMIYACAĞIM...

Güz geldi mi göçüp gidiyorsun buralardan
Mahzun kalıyor kalbim ve gözlerim..
Sen sevgileri ve yolları hatırlatıyorsun bana
Turnam, bir gün bırakmıyacağım peşini,
Ömrüm oldukça ardından geleceğim..

Bir yamalı yelkenden sular damlıyacak,
Veya gemici şarkıları söyliyeceğim bir şilepte.
Merhaba rüzgâr diyeceğim, merhaba maden kömürü
Verin elinizi, kahve kokulu sahillere.

Turnam, bir gün bırakmıyacağım peşini,
Cümle sevgilere, tekrar buluşmak üzre, veda.
Ormanlar, deniz çiçekleri, yunuslar
Vatanım tuz biber gibi kalbimde ama
Bu sevda başka sevda..

Hiçbir zaman dertsiz kalmadı gönlüm
Bir çift gözden, bir yapraktan, bir kuştan.
Daima daha taze, daima yeni baştan
Turnam bir gün bırakmıyacağım peşini,
Sen nereye, ben oraya, adım adım
İnsan sevdikçe iyileşiyor artık anladım..

Bilmem nerelere gidersin gönlünce
Hangi medar şehrine, bir akşam vakti.
Gürültülü sokaklar, evler, iri kuşlar
Çıplak kadınlar arpa döver taş havanlarda
Bir pencereden ansızın bir hazin şarkı başlar...

Bir basık meyhanedir köşedeki, kemerli
Yol boyunca keşkül uzatır sıska çocuklar.
Trahomlu ve sıtmalı bir viski içerim
Sahilde zencefil yüklü gemiler uyuklar..

Ne denmişse yalan hayat için,
İşte o, yaşandığı gibi sokaklarda.
Cümle geçmişimi aziz bileceğim
Turnam bir gün bırakmıyacağım seni
Yaşamak ve sevmek için ardarda,
Ömrüm oldukça peşinden geleceğim...

BİR SESSİZ GECEDEN TURNAM...

Bir gün bir uyanıvermişim ki Turnam uykudan
Demirkazık sol yanımda, Dübbü Ekber karşımda
Lâcivert denizlerin ötesinde tekmil yıldızlar.
Bir gün bir uyanıvermişim uykudan,
Geçmiş, gelecek cümle rüyalar içimde.

Selâm sana Turgut Uyar, selâm sana Demirkazık
Hep iyi niyetlerle daim olasınız dilerim.
Saçlarım bir kutuptan öbürüne dek uzamış
Hanya'dan, Konya'dan, dünyadan geçmiş
Kitap olmuş yazılmış, kervan olmuş düzülmüş
Başlamış zari zari yaş dökmeye ellerim...

Mestolmuşum hür dünyasında düşüncelerin.
–Hür dünyasında düşüncelerin–
Bir ses tutmuş maşrıkla mağrup arasını.
Horoz ötmüş, kavga gitmiş, buzlar çözülmüş
Yeni bir devir başlamış, bitkilerden, ölülerden
Bir kelimesiz diyarda kalıvermişim...

. . . . . .

Sen olsan ne yapardın Turnam
Bir sandala atlamış denize açılmışsın
Yanında ne pusula, ne aş, ne azık
İşte karşında Dübbü Ekber, solunda Demirkazık
Salkımsaçak bulutlar, delibozuk dalgalar.
Bütün rahatlıkları sahilde bırakmışsın
Mor rüyalar asmalarda, pembeleri yatakta
Yola düşüp Huu demişsin, Huu işitmişsin
Arpa boyu, çavdar boyu, minare boyu değil
Tut ki gecelerce mısralar boyu gitmişsin..

Bir tuzlu sahile "Ben Robenson'um" deyip
Kemali azametle kadem basmışsın.
Kumlarda ayağının çatlak çatlak izleri
Garip garip ses verirmiş attığın her adım,
Söyle Turnam, insan olsun, köpek olsun, karınca olsun
Bir dost aramaz mısın?..

Yürümüşün akşam olmuş tâbü tüvan kalmamış
Boy vermeye başlamışlar yıldızlar kadir kadir.
Issız sessiz bir bozkır, manasız çimen çiçek
Düşün, şimdi yanında – konuşmasanız bile –
Düşük omuzları, adım sesleri, saçları ile bir insan
Ne denlû ısınırdı yüreciğin kimbilir?..

Okşamak geçerdi içinden parmaklarını,
Nefes alışını dinlemek uzun uzun.
Sonra, meselâ: – Ahmet demek, Ne var, demesi. –
Bozkır karangu, yol uyanık, yıldızlar uzak
Ahmet demek, Mehmet demek, kardeşim canım demek
Bir muhabbet ki sıcaklığına benzer yazın
Ve cümle kanunlara kafa tutmak.

Bu böyle devam edip gitmelidir Turnam,
Bütün yaratılmışlara selâm salmalı, selâm almalı
İyi günlerden, kötü yıllardan, baharlardan
Gecelerin peşinde kaybolmuş diyarlardan..
Ah! Şimdi şu sessiz gecemde bana:
–Turgut, kalk gidelim.– diyen bir dost olmalı...

TURNAM, BİR DEVİR ÇALSAK FELEKTEN★

Dilerim ki, Tanrıdan yurdumun
Cümle çiçekleri açsın, kırmızı, mavi.
Yeşermedik yer kalmasın,
Kuru ağaç kalmasın.
Cennet misali...

Turnam, ben fakir bir insanım
Hani, yurdu kahveler, hanlar olanlardan.
Sürülüp çıkarılmış ömrü boyunca
Alaca hatıralardan..

Bir şey değil benim unutulmuşluğum
Ben gün gördüm vaktile yeterince.
Tut ki Vanlıyım, yahut Muşluyum
Kaderimi vurmuş sırtıma, düşmüşüm yola
Tenha kasabalardan..

Tekmil memleketim avuçlarımda
İşte Madenli, işte Yolüstü, işte Söğütlükızık
Emrahın, Karacaoğlanın âşık gezdiği yerler
Yazık Turnam, körolayım yazık.

Bu memleket bir dilim ekmek, boylu boyunca
Yemekle doyulmaz.
Bu söğüt, Hörünün bilekleri.
Bunlar topuk sesleri Şahsenemin
Bu Köroğlununki işte, mavili kız
Bu memleket kavlı çakmak, sarma cigara
Bir rüzgâr, bir yaylâ gecesi, yıldız yıldız..

Yusufun Züleyhası vardı Turnam, bilirsin
Yanık Keremin Aslısı.
Benim de günlerimde, gecelerimde
Bekir Efendinin kızı.

İsterim eşle, dostla, yâranla,
Aydınlık günlerde, masallarla, yürekten.
Kerem Aslısile, Mahmut Elifile, zavallı
Ben ortanca kızıyle Bekir Efendi merhumun
Cümle âlem sevdiğiyle, kaygısız ve şen
Turnam, bir devir çalsak felekten...

... SE TURNAM★

Tekmil hatıralarımı bağışlıyabilirim
Rüzgârların ötesinde herkesçe yaşanmış,
Bir duvar, bir çocuk, bir kız, bir sevda
Bir ölüm geceler boyunca tekrarlanmış.
Issız yollardan bir dönüş gerisin geri
Havasız bir fanusta kalmışım sırtüstü
Bütün gerçeklerine inat Newton'un...
Bilinmemiş bir yıldızın ilk yolcusuyum
Kuşlar göklerimizde kanunla uçacaksa..

Ben gönlümü yollar için saklıyorum
Beni kızoğlan kız maceralara götürecek
Bir kurşuni perdeden yağmurlara bakıp ağlasam
Bir kara insan, bir kara sevda; bir kapkara çiçek
Ellerim deniz mavisinde şeffaf
Bakteriler gelir geçer karanlık damarlarımdan
Bir musluk açılmış, bir tuzlu su dolmuş gözlerime.

Bana ne, bir seher vakti Aladağ üzerinden
Cenuba dizi dizi turnalar geçecekse..

Âlemde neyim var gözlerimden gayrı
Her yolun, her menzilin sevdalısıyım.
Bir kuş, bir bıçak, bir balık dipdiri
Dünyanın sonundan yüzyıllar evvel
Ben bir garip insan bıkmış, usanmış.

Varsın şarkısız kalsın ömrümce dudaklarım
Suyunu hep aynı çeşmeden içecekse..

TURNAM, BİR AY DOĞAR PASIN'DAN...

Cümle yolculara selâm ederim.
Dilerim yolları uğurlu olsun, aydınlık olsun.
Havalar günlük güneşlik,
Tuttukları altın olsun...
Bir gün, belli olmaz, bir bakarsın Turnam,
Şu kuru başımı alır ben de giderim...

Varıp Âşık İkramî'yi bulurum
– Gelmişleyin birkaç gece kalırım.
Onun sazı omuzunda,
Benim torba sırtımda
– Bir ay doğar Pasın'dan, Turnam
Bir ay doğar Pasın'dan, emmim kızı
Yüreciğim şak şak olur yolların arkasından
Bir ay doğar Pasın'dan,
Tepsi gibi m'olur, yâre mi benzer?
Bir ay doğar Pasın'dan ekmek gibi.
Çal İkramî, yürek bizim, yollar bizim, saz bizim
Şu dağlarda alaçiçek yaz bizim.
Boydan boya bu memleket bizim.
Yarın olur güneş düşer, dağlar kalkar doğrulur
Isıcacık gün içinde bir kahveyi tutarız.
Kamyon gelir yolcu iner,
Kamyon gider boşalır
Ortamızda Benli Döne, sarmaşdolaş yatarız...

Dile benden ne dilersen, serçe kuşu
Dile benden ne dilersen, telli Turnam
Dile benden ne dilersen, Alagözlüm
Parça parça yüreğimi önünüze koyayım.
Bu yol nere, Pasın'a mı, Toy'a mı
– Gül yanaklar üstündeki boya mı?
Yavri ceylân suya inmiş dolanır
Melil mahzun sevdiğini aranır.
– Kekliğimi doyurdular...

. . . . . .

Aman anem ben öleyim...

Cümle yolculara dua ederim.
Nasipleri bol olsun, dilekleri tutsun
Zile'den geçsin yolları, Sivas'tan geçsin
Pembeden, beyazdan geçsin..
Askerlere mektup götürsünler
Cümlesine selâm sabah iletsinler,
Az gitsinler, uz gitsinler
Sağlıcakla yurtlarına dönsünler..

Bir ay doğar Pasın'dan, Bekir efendinin kızı
Bir ay doğar gümüş gibi, bal gibi
Haydi Turnam, canım Turnam, yar Turnam
Al sazını garipçecik destine,
Bir türkü çal, yol üstünde, gurbet üstüne...

KANTAR KÖPRÜ DESTANI'NDAN

Kantar Köprü'nün başında
Oh dedim durdum.
Bu en güzel düşümdür benim,
Kış olsun, bahar olsun, yaz olsun
Melil mahzun çıngıraklarıyla keçiler
Su içmeye gelecekler, biliyordum...

Kantar Köprü dedikleri,
Kekliğim aman...
İki direk, üç tahta.
Geleceğin güzel köprüsü
Bir yıldızlı dağ gecesi, ben hayran
Bir ben; bir Haşim ağa, iki yaya
Işıl ışıl sularla, türkülerle
Ardahan'dan geliyordum...

Kantar Köprü bir başına dağlarda
Uyur uyanır.
Uyanır da hep güllere boyanır
Sular bozulur, turnalar dizilir
Geceler susar, gündüzler dile gelir tadından
Kantar Köprü anam aman
Bir rüya gördüm alacasından
Senin'çin hayra yordum...

Kantar Köprü Kantar Köprü, civanım
Ne alır, ne satarsın...
Bozbulanık derelerin üstünde
Yarım yamalak yatarsın.
İçlisin, uzaksın geceler içinde
Bulut olur dolanır, güneş olur batarsın
Eğildim kana kana içtim suyundan
İçtikçe daha susuz oluyordum...

Kantar Köprü şâd olasın
Cümle muradına eresin.
Suların aksın; balıkların büyüsün
Türküler başlasın sağından, solundan
Bu kıraç ve acımsı dağlardan
Yolculara yol veresin...
Sessizlikte her uyandığım uykudan
Senin kardeş gıcırtını duyuyordum...

KANTAR KÖPRÜ DESTANI

Kantar Köprü'nün destanı,
Savruktur ama gerçektir,
Parmak gibi bir dere üstünde üç değirmen
Seksen pare köye vakt için
Arpa öğütecektir...

Kantar Köprü'nün yanında,
Üç küçük değirmen.
Dağlar uludur, Tanrı uludur
Vakit yeşildir, sabaha karşı
Sırtlarında tatlı düşlere benzer yüklerle köylüler
Ya gelmiş, ya gelecektir...

Kantar Köprü'nün derdine,
Dağlar dayanmaz.
Dağlar dayanmaz, ben sana kurban
Asırlık yorgunluğunda iniler.
Ya kağnılarda sessiz hastalar, ağrılarla
Ya baharda uzak ellere gurbetçiler
Garip türkülerle geçecektir...

Kantar Köprü dedim de,
Ben yandım anam..
Değirmenci bir sabah kapısını, ben hayran
Sisler ardında pırıl pırıl gözüken
Bir aydınlığa açacaktır.

Kantar Köprü'nün ardında,
Sırt sırta dağlar..
Köyler darı taneleri gibi serpilmiş
Bir sıcak yaz günü, temmuz ayında
Bir izinli asker, şifalı arkından
Alabalıkların kaygan temasiyle tuzlanmış
Suyundan içip, terini silecektir.

Kantar Köprü anam aman
İyi günler de görecektir..
Bir kokudur duyduğum ölümsüz hem bereketli
Kantar Köprü'nün önünde;
Çağıltılar içinde büyük günlere
İstihareye yatmış bir çiçektir...

KANTAR KÖPRÜ'NÜN GECESİ

Kantar Köprü gecelerde
Ah eder, güzelleşir..
Uzanır ıssızlığına yamaçların
Bir o yana bir bu yana sallanır
Garipliğine yerleşir..

Tezek kokuları gelir uzak köylerden
Bulutlar bir geçer, bir geçmez
Kantar Köprü vefakâr ve çileli
Sürmelim aman,
Dağlar başında eyleşir..

Kantar Köprü'nün gecesi
Başka gecelere benzemez.
Kurak masallar başlar huzursuz yataklardan
Som altun tepsilerde arpa ekmeği,
Göz edip yaylaların sessizliğine
Yalnız yıldızlar uzaklarda titreşir..

Yollar alışır; hasretler kavuşur
Güzelim Kantar Köprü...
Uzun sesler duyulur yanık tarlalardan
Sular susar, alabalıklar konuşur, ben hayran
Morumsu uykulardan, selâm, aleykümselâm
Karanlıklarda ellerimiz birleşir..

KANTAR KÖPRÜNÜN YALNIZLIĞI*

Kantar köprü zamanıdır
Artık içini dökmelisin.
Dört köşe, yuvarlak ve uzun
Bir mum ışığında, bereketsiz gecemize
Işıl ışıl tohumlarını ekmelisin...

İçimiz çepçevre gün ışığı
Büyük sevdalardan ve baharlardan
Arpa büyür, çavdar göverir
Bir yanık türkü sızlar tırnaklarında
Kaldırıp başını yüksek duvarlardan
Önüne, ardına bakmalısın...

Kantar köprü, leylim aman
Artık içini dökmelisin.
Tutup bizi yakamızdan, efendim
Sevdalı yalnızlığına çekmelisin...

RÜZGÂR

Yeter artık rüzgâr, yakamı bırak,
Ürpertiyorsun içimi.
Şöyle dinlenelim biraz, hiç olmazsa
Bir sigara içimi...

Pembe, beyaz bulutları toplamışsın,
Katmışsın önüne katar katar
Ne gençlik, ne şarkılar, çiçekler
Gün olur hepsi biter.

İstemem kimsenin öldüğünü
Bırak rüzgâr, bırak anlatayım.
Bir ulu meşenin dibine otur sen
Göğsünde yatayım..

Bize başka havalar getir biraz
Ihlamur koksun, sakız koksun.
Çapadan dönmüş terli terli
Kız koksun...

Tepeden koksun, ardıçlı, çamlı
Sırt koksun, Boyabat koksun.
Hür güzel günler içinde,
Canım hayat koksun..

Aydınlık gecelerden sonra,
Günler dileğimce geçmeli.
Şarkılar dalga dalga üzerimden,
Turnalar misali uçmalı.

Sevdalı olmalı, hovarda olmalıyım
Sebatsız kuşlara benzer.
Bir Kayseri'de, İstanbul'da
Bir yıldızlarda olmalıyım.

Ama devran eski devran değil
Ne oldu, ne olmadı şaşırdık?.
Bir bulduk, bir yitirdik kendimizi
Sade suya kuru fasulye pişirdik.

İşte ben, bellerde, yollarda.
Dün yirmisinde, bugün yirmibeşinde
Bozkır ortasında, dağlar başında
Çoluk çocuk bir olmuş dolaşıyoruz
Bir lokma ekmek peşinde.

Bir hava getir bize artık.
Ihlamur, sakız koksun.
Ayışığında yıkanmış, çil çil
Kızoğlan kız koksun...

VAİZ SOKAĞI NUMARA 70

Ben sana kürk alamam doğrusu
Güzel bileklerine bilezik alamam.
Bir kap yemek, bir elbise.
Öyle bir tad var ki fakirliğimizde
Başka hiçbir şeyde bulamam..

Sokağımız arnavut kaldırımı,
Evimiz ahşap iki oda.
Daha iyisi de olabilirdi ya,
Şükür buna da.

– Ama Hamdi beylerin..
– Hamdi beylere bakma sen,
Tencere maltızda, fasulye tencerede
Çocuklar kapının önünde oynuyor mu?
Ona bak sen..

– Perdemiz kadife olmalıydı..
– Basma da güzel olur, sevince.
Biliyorsun ancak boğazımıza,
Olmuyor ha deyince.

– Kimbilir bir gün belki..
– Adam sen de, aldırma,
Bunlar düşünmeye değmez
Hem hayat dediğin ne ki?..

KADERE VE GÖNLÜME DAİR

İşte ben böyle bildiğin gibi:
Kaderi öpüp başıma komuşum.
Gülüşüm, oturuşum, konuşuşum,
Belli efendim, besbelli
Yaşamaktan soğumuşum.

Yaz yağmurları misali yıllarca
Yağmış durmuşum kendi içime.
Zaten dünya öyle dünya ki kim kime
Herkes kendi derdinde anca,
Herkesin yüreği lime lime..

Halbuki hayatı sevmem gerekirdi.
Acımayı, sevmeyi oldukça bilirim
Zamanla bir iş tutmayı da öğrendi ellerim,
Hem hayatıma bir de Havva kızı girdi,
Ama gel gör ki bu kaderim..

İşte ben böyle bildiğin gibi,
N'apalım bizi bir kez mimlemiş kader
Her zaman böyle yağmur bulutundan beter.
İşte böyle hilâfsız, gözümün elifi
Her zaman bir romantik portreye benzer..

Ben zaten bu dünyada tek başınayım, hey..
Bir sevdalı gönül bütün varım
Eğer o da olmasa ne yaparım,
Kimbilir hey,
Ne yaparım...

AYRILIKLARDAN

Böyle sessiz ayrılıklarda,
Her şey önceden belli olur.
En güzel zamanında, aşkın ve hayatın
İnsan deli olur..

O, Kadırga taraflarında bir evden çıkmıştır.
Masum bir yalanla –Halama diye–
Gözleri pabuçlarında, mahcup
Ellerine yapışmış gibidir
Harçlığından arttırıp aldığı
Sevimli hediye..

Ah, insan nasıl çıldırmaz nasıl
Bir çaresizlik,
Bir umutsuzluk sarmış her yanı.
Aranızdan insanlar geçer.
Bulutlar geçer.
O, kırmızı mürekkep gibi dudaklarıyla, zoruna
Utanarak gülümsemeye çalışır.

Bu gülüş en aldatmazıdır vaatlerin.
Yıllarca sonra bir uzak gurbette bile;
Zulmüne dayanılmazken yalnız saatlerin,
Bir yeşil yaprak üstünde gözlere,
Görünür, uzaklaşır...

BİR GARİP ÖLMÜŞ DİYELER★

Şöyle sessizce ölüp gitmeliyim
Bir yaz gecesi Gülhane parkında.
Şu hazin ömrü tamam etmeliyim..

Geç saatlere kadar oturduğum,
Denize bakan bir sırasında
Kırık dökük hatıralar arasında.

Ne vasiyet, ne uzun boylu veda
Ölümüme hiç kimsenin aklı ermesin
Gözlerim birdenbire kapanıversin.

Ne kimseye borcum, ne alacağım
Ne birikmiş beş on kuruş cebimde.
Ne kimseyi sevindirmiş, ne üzmüş olacağım.

Ne gazetelerde ne de radyoda
Ölümüm kimseye dert olmamalı.
Kim tanır zaten beni dünyada.

İnsanlar hergünkü gibi şen şakrak
Tabutum Merkez Efendiye giderken
Üç beş kişinin omzunda gıcırdayarak

Birkaç kişi başlarını eğsinler,
Sonra ardımdan bakıp acıyarak;
– Bir garip ölmüş desinler...

GECELERDE★

Sabahı dağlarda gördüm göreli,
Ürkerim akşam ezanlarından.
Ne şarap, ne sevda, ne yâr adı
Daha tatlı kelime yok, "yarın"dan.

Ağlamak, sızlamak kaç para eder
Bir şarkı söylenir, bir şarkı biter.
Ömür dedikleri gitti gider
Bir avuç su gibi parmaklarından.

Ne gülü, bülbülü gülşeni –hasın,
Elâlem varsın korkakmış desin.
İstemem istemem gece olmasın
İşim daha güzel, rüyalarımdan...

AF KANUNU

Gerinirler karanlık gecelerde, nasipsiz
Biri dopdolu, öbürü boş.
Tohumluk mısırlar, cılız inekler
Uykuları ya buluttan, ya sudan
Altıncı çocuğun adı Yeter'dir..

Sevda Kerem'de, Aslı'dadır
Geceler karaca gibi ürkek.
Elleri ayaklarıyla birleşirler
Kadının adı Gülperi
Erkeğinki Sefer'dir..

Cilt onsekiz, hane seksenüç, kaydeyleyin
Altı dölün nesebi sahih olsun
Ne acıktım, ne susadım
Garipsi düğünler, silâh seslerinden sonra
Onları bağlayan sevda,
Kaderdir..

DURMUŞ, SÜT MAVİ GECESİNE...

Benim savaşım yıllarca sonra
Dilden dile gezecek.
Şen olsun, karanlık gerdeğinde
Dişisinden erkekçe tad alan böcek...

Bir tohum atılmış toprağa Âdem'den
Sabırsız ve ürkek
Durmuş, süt mavi gecesine yazların
Bağlı karaların en kabasına
En incesine beyazların
Bir nemli sevda içinde sevinçli
Ergeç boy verecek.

Bir şarkı söyleyin ne olur, kızlar
Uzun ve gerçek.
Bütün düşündüklerim aklımda kalsın,
Parmaklarımın telâşlı hasretiyle
Şimdi bir ıssız kasabanın
Bir odasında, kendince, ışıksız,
Yavan, hazırlıksız ve çoook uzak
Bir gece geçecek...

YATAĞIM SİMSİYAH OLMALIYDI

Benim yatağım simsiyah olmalıydı
Ketenden yahut satenden.
Merhaba, yıllarca sonraki düşüncelerim
Sizlere bir karanlık getireceğim,
Sevişen, öpüşen, arzu edenden..

Benim yatağım simsiyah olmalıydı
Basmadan yahut ipekten.
Bir bahtım kara,
Bir bahtım ak
Ellerim, bakışlarım utansın yıllar sonra
Hayal meyal hatırladığı bir bebekten..

Benim yatağım simsiyah olmalıydı
Pul pul yıldızların altında.
Kın olsun bir hançere düşüncelerim
Bir yalnız miras kalsın, türkü gibi
Torunumun torununa yedinci göbekten..

Benim yatağım simsiyah olmalıydı
Soğuk ve sıcak havalarda,
Kimsesiz, kuruntusuz
Merhaba bütün güzellikleri cümle âlemin
Bizim nasibimiz olmasın da kimlerin olsun
Sevmekten..

KARPİT LÂMBASI

Geceleri hep başka kadınları düşünüyorum;
Uzak, hain ve mavi,
Bahtımın karasından, gözümün ağından
Kırlangıç türküleri, yaprak dökümü
Avuçlarımda pırıl pırıl balıklar,
Pembe irisinden, mor ufağından...

Yıldızların sustuğu yerde Turnam,
Biz konuşmalıyız.
Vaktin bütün tadından habersiz
Sonra kuşlar geçmeli, baharlar geçmeli
Karlar içinde bilmemne dağından...

Ufaklığımdan korkuyorum yaşarken;
Bu vitrinler, asfaltlar, mazot kokuları
Gemiler buğday alır, demir boşaltır,
Bulutlar tedirgin, kadınlar güzel...
Gecemi sen ışıt karpit lâmbası
Gelmiş geçmiş aşkların saçağından.

Bir kafe glâs, Turnam
–Tövbe yüzünü görmemişim–
İçim üşüyor, kanım çekiliyor belli
Bu sıtma başka sıtma, doyulmaz
Gel bir öpüşle ısınayım, pembe beyaz
Ölümsüz ateşlerle yanan dudağından...

ÇIRILÇIPLAK

Bir macera başlasın ciğerlerimde
Bir yanı kırmızı, bir yanı ak..
Uzanıp sevişelim elmalarla toprağa
Çırılçıplak.

Bir nefes gelsin yâdellerden dudaklarıma
Dostça selâmlarla ılık
Bir limanda ışıklar sönsün
Birinde yansın.
Artık zamanıdır ağlamanın karanlıklarda
Turnam bırak...

Senin de çelimsiz öksürüğün bir gün kardeşim,
Hasretle beklenir kapılarda.
Bir güzel alacakaranlık, baharda
Soluk bir bulut düşmüş alnına
Bir ahşap ev,
Arnavut kaldırımlı bir sokak...

Dünyada neler varmış bizden başka
Sevdikçe anlarsın
Kitaplar terlesin yalnızlıklarında
Sevmene bak...

Vakit hep akşamüstü olmalı değil mi?
Özlenen şarkılarla beraber
Bir sokakta sen gidersin, başkaları gider
Saatlerin zorundan kurtulmuş bir zamandan
Uzak, yakın sesler duyarak.

Oturup sevişmeliyiz güzelliklerle
Yüzyıllarca ötede, çırılçıplak
Bu ilkokul şarkısıyla beraber
Bir ümitsiz sefer daha yapalım gözlerimden içeri
Turnam, kalk...

UZAK KADERLER İÇİN

Bir gün, bir yağmurla garip garip
–Çoluğu çocuğu terk edeceğim.–
Bir sevgiyle doymayacak kalbim, anladım
Alıp başımı gideceğim.

Asır yirminci asırdır, âmenna
Bir yanımda sevgilerim, bir yanımda sancım
Neon lâmbaları büsbütün karartır gecemizi
Uzaklar daha uzaklaşır
Bir define çıkarır gibi kayalardan, Âdemden beri
Sımsıcak sevgilere muhtacım.

Bir gün alıp başımı gideceğim
–Yıldızlar ışısın, yollar üşüsün, yollar...–
Belimi bir ılık şal sarsın, mavi
Hüzünlü bir serencâmm ardından, şarkısız
Rüyalarım unutulmuş bir handa pes desin
Görmüş geçirmiş bir çift duygulu dudak karşısında.

Kendi kendine çekilmez oluyor ömrüm
Her insanın ayrı ayrı yaşayabilsem kaderinde
Diyarı gurbette kanlı bir aşk
Bahtsız bir çocukluk uzak köylerin birinde
En uzak beyazlar,
En yakın ikindilerde, duygulu
Ve bir sahil meyhanesinde bir akşam
İçip içip ağlasam..

Nasıl kısa kesmeli bilmiyorum?
Herkesin derdinden pay isterken.
Uzak kaderlerin suları çağlar şimdi
Yıldızlar dökülür sonsuza içimizden.

Bir gün, bir parkta otururken, biliyorum
Bir el yağmurlarla dokunacak omuzuma
Bir çift göz, bir davet, bir kalp
Çoluğu çocuğu terk edeceğim..
Yapraklar dökülecek, çiçekler solacak

Bir sonbahar, bir sabah ve bir yağmur olacak
Toprak ve insan kokularıyla,
Uğultulu bir sarhoşluk içinde, yıllar için
Başımı alıp gideceğim.

YEŞİLİMSİ

Benim doru atlarım hazırlansın
Gökyakut sevdalara karşı, akşamüzeri.
Büyük sesler önünde geniş yağmurlar
Hadi başlasın şarkılarına insanlar artık
Sevimli ve masum,
Bir kemik, bir deri...

Benim saadetim kolaydır;
Bulutlar ve ağlamak varken.
Geniş vitrinler, canlı dudaklar, eller
Daracık sokaklarda bir iki adam..
Hem bir şarkımız var söylenecek.
Hem vakit erken..

Sonra hep bildiğimiz şeyler
Buğdayların yaylım ateş hikâyesi.
Kırmızımsı, yeşilimsi, morumsu
Bir balıktır, umduğumuz; çağlardan..
Bu gelen yakıcı sesidir kardeşliklerin
Bildiğimiz, bilmediğimiz otağlardan...

AKŞAMÜSTÜ RÜYASI

Şimdi gemiler geçer uzaklardan
Gönlüm güvertelerde sereserpedir.
Işıklı geceler, saz sesleri, peynir ekmek
Ne biletim, ne param, ne dostum var
Pır pır eder yüreğim bakındıkça...
– Uyan Turgut'um, garibim uyan
Bura Terme'dir.

Terme köprüsünden kamyonlar geçer,
Irgatlar üç orada, beş burada konuşurlar
Bir gece başlar, yarı siyah, yarı kırmızı
Cigaramı yakar, evime dönerim..
– Gidin gemiler, gidin
Vardığınız yerlere selâm edin
Gün olur bütün kaygılardan uzak
Ben de gelirim..

SÖYLE KÜÇÜK SAADETİNİ

Söyle saadetini, çekinme
Bir ekmek, bir kadın, birkaç çocuk.
Tatlı gerinmelerin peşisıra sabahleyin
Evinle işin arasında bir tatlı yolculuk..

Cigara içerekten alacakaranlıkta
Kapını çalmışsın.
Alınterin, göznurun, el emeğin, karın.
Turfanda portakal görüp çarşıda
Tadımlık birkaç tane almışsın..

Alırsın kardeşim, almalısın
Dünyadan o kadar az ki, istediğimiz
Senin, benim, hepimizin, çocuklarımızın
İki olmamalı bir dediğimiz.

HACER HANIM'IN HAMAMI

Hacer hanımın hamamı, doğrusu
Büyük değildi.
Her tarafı pırıl pırıl mermerden
Kapıları pencereleri yeşildi.

Kapının önünde bir büyük asma
Yolu gölgeler
Manavların, gazozcuların üstünde
Yemyeşil koruklarıyla dururdu.

Nemika! Hacer hanımın kızı
Kıvırcık saçları simsiyah.
Hâlâ hatırımda, gözleri şehla
Esmerin, tombulun en güzelinden.

Üstelik Hacer hanımdan saklı
Cigara da içerdi.
Güzel parmaklarında bir ince koku
Yanımızdan anlı şanlı geçerdi.

Böyle ufak tefek dörtlüklerle
Ah, anlatılamaz hasretliğim.
O zaman bütün kızların en güzeli
Nemika'ydı benim bildiğim.

Nemika mermerlerde yıkanırken
Neler düşünür kimbilirdi...
Ya zâbit, ya doktor, ya bir şehzâde
Uzaklardan şanlı alaylarla gelirdi.

Benim çocuk gecelerim, o çağlar
Hep Nemika'yla doluydu.
Bir sola dönerdim, bir sağa, titreyerekten
Onun haberi bile yoktu.

Ne hayallerle geçerdim yolunuzdan
Devir, o devirmiş bilemedik.
Yeşilbaş ördek olsam artık Nemika,
Su içmem gölünüzden.

Ah, bunları oku Nemika yaşıyorsan,
Bahtın ömrünce yâr olsun...
Bu şiir çocuk gecelerimin hasretlerinden sana,
Yadigâr olsun...

KİMBİLİR

I.

Böyle, bu sazlı bahçe neresi?
Nasıl da içiyorum, ölürcesine.
Sahnede bir bezgin kadın,
Bir gariplik vermiş sesine.
O niçin şarkı söylüyor şimdi,
Ben neye ağlıyorum?..

II.

Elbet hep böyle geçmeyecek ömrüm, biliyorum
Bu çeşit yaşamak, zor.
Kimbilir Tanrım, kimbilir
Hangi güzel yerde beni,
Hangi ölesiye sevda bekliyor?..

ŞİMDİ BİR ÜRÜZGÂR GEÇER

Bana yollardan bahsedin artık,
Büyüsün yalnızlığım.
Bir kadın ve bir gecelik sarhoşluğun peşinde
Ölüme benzer duraklardan.
Şimdi bir garip ürüzgâr geçer bilir misiniz?
Perdesiz, yataksız, ateşsiz
Saplı'nın hanındaki kavaklardan.

Halbuki ben yıldızlara bakanda
Ağlamalıydım.
Bulutlar bir yeşil, bir beyaz öylece
Kalbimde bir üzüntü kimsesiz, ürkek
Tatlı baş dönmelerine benzer bir gece
Sonra bir eski şarkı hatırlar gibi
Bir ses, yabancı ve güzel, uzaklardan.

Herkes kendi hürlüğünde ölmeli
Ölmek, ölmekse.
Asırlarca evvel bu dünya
Başka insanlarındı.
Kardeşçe uzatıyorum yanaklarımı, işte
İnsanca ateşler almak için
Gelip geçtikçe öpen dudaklardan.

Şimdi bir rüzgâr geçer kavaklardan
Saplı'nın hanındaki.
Hancı ısınır, yolcu üşür yalnızlığında,
Bir uzun iç çekiş büyür dağlara doğru
Bu son gecesidir artık ağladığımın,
Bırakın yeniden üzüleyim
İçimdeki yıllanmış meraklardan.

KASABA KÜÇÜK, SONBAHARDA★

–Şu donuk bulutların hüznü yok mu?–
Gün kapanık, insanlar, atlar, arabalar
Köfte vardır ahçıda, soğuk su vardır
Dayalı döşeli bir konakta
Bir taze kadının uykusu vardır.
Ağlamak istersin, ağlıyamazsın
Gülmek, gülemezsin.
Kasaba küçük, bir karanlık gün sonbaharda
Kararmış gönlünü eyliyemezsin
Ne kâğıt, ne kalem, ne kitap...
Ya bir yağmur, bir yağmur, yollara, ağaçlara
– Ya bir uyku, bir güzel kadınla sarmaş dolaş
Bembeyaz; sımsıcak, gepgeniş yataklarda...

SOKAKTAN GEÇEN KADIN★

Önümden geçen güzel kadın,
Şimdi evine gideceksin.
Buğulu camların ardında, geceye karşı
Soyunup döküneceksin...

Aklıma gelenleri bağışla
İnsanız, neler düşünmeyiz!
Bir görüp bir yitirdiğim, hayal meyal
Beyaz göğsün, gerdanınla kimbilir
Kimlerin koynuna gireceksin...

Ömrümüz yükte hafif, pahada ağır
Amanvermez haramilere kaçırılmış.
Hem olmuş, hem olmamış istediğimiz.
Belki, bana düşündürdüklerini, birgün
Sen de düşüneceksin...

MÜSTEHCEN ŞİİR*

2

İffet Hanım ile rahmetli kocası
Evlendiler evleneli her Allahın gecesi
Yan gelip pufla gibi karyolaya

"Hürriyet inancı nelerine
Yaşama sevinci nelerine
Yolcu nelerine hancı nelerine"

İffet hanım yirmi iki yirmi üç
Rıfat Bey otuzunda
Dışarda bir yağmur inceden ince
Karyola gıcır da gıcır
Mevsim yazdı kıştı yahut bahardı
Yangelip pufla gibi karyolaya
Çukulata yerdi sarmaş dolaş
Gülüşüp koklaşıp sevişip
"Kaymak Tabağı"nı okurlardı.

NUTUK★

Ben neler çektim bilmezsiniz
Denizlerim, kırlarım, dağlarımla
Haritada birkaç kulaç memleket
İnim inim yollardan, sulardan
Körpecik başaklarımla
Pul pul düş içinde ağlarım!..

Sonram bir paşa geldi "Kalk" dedi.
Kalktım karşısında selâma durdum
Dağlar taşlar selâma durdu
Aldı beni arkasına götürdü.
Bozkırım bozkır gibi, düzüm düz gibi
Şıkır şıkır gecelerde gündüz gibi.
Kongre oldu, cemiyet oldu
Dağlarım duman duman;
Ovalarım kan revan içinde
Ama bir bir oldu düşündüğü,
Nihayet oldu...

O Paşam rütbesiz, nişansız
Paşaların paşası.
Uyumadı, yemedi, içmedi
Ateşini dere tepe dağıttı millete
Erkekçe söz vermişti
Canından geçti, sözünden geçmedi.

Sana hepimiz yürekten inandık
Büyük adam, ölümsüz Paşa
O hazin marşlar, o şarkılar
O toz dumana karışmış yalnayak günler
O dağlara taşlara sinmiş eşsiz macera...
–Yaşa Mustafa Kemal Paşa, yaşa...–

GAZİ MUSTAFA KEMAL PAŞA★

Ben o yılların macerasından geldim
Barut, toz ve ihtilâldi hepten.
Dolaklı, hilâl bıyıklı süvarilerle,
Hüzünlü marşlar söyleyerekten
Bir davul zurna, bir üçlü, bir bayrak
Saf çelik kılıçlar ata yadigârı,
Yorgun söğütler, mahzun yollar, kağnılar
Göğsü tekmil düğmeli bir zâbitin ardından
Bir yıldızlı tanyerine at sürerken...

Derdini bilemedik,
Dermanın olamadık Gazi Paşa
Sana hasretimiz canü yürekten...

Artık bir özge tarih oldu yaşadığımız;
Bozkırdan, mavzerden, kandan ve sesten.
Namlular elpençe, süngüler pusuda
Kalpağın, dolgun bıyıkların, kırbacın
Bir sen kaldın, bir vatan kaldı, bir koşu
Bir macera kaldı dillere destan...

Bir gök kaldı mavi bir kitap yeşil
Gayri bundan geri bana ağlamak yaraşır...

Temmuzda bir serçe kalkar Sakaryadan
Ağustosta kartal döner.
Günler uzar hasretle dışımızdan, içimizden
Bir kudretli kumandadır bakışın Paşam
Geceler içinde pırıltılarla yanar.

Ağlamak ne kelime ki bizlere,
Tarlamız ekili kaldı,
yiyemedik
Urbamız dikili kaldı,
giyemedik...

Gayri ölüm helâldir bizlere
Gazi Paşam.
Vatan vatan dediğimiz boşuna değil
Gazi Paşam.
Susuşun sualdir bizlere.

.....

Ankaradan gelir geçer trenim
Birgün olur elbet ben de binerim
Varır toprağına yüzüm sürerim.

Biz vatan çocukları Gazi Paşam,
Dilimiz takılı kaldı,
diyemedik
Boynumuz bükülü kaldı,
doyamadık...

GAZİ PAŞAYA AĞIT★

–Sana ağıt değil destan yaraşır–

Bütün rüzgârlar beni bulmalı şimdi
Şimalden cenuptan; garptan ve şarktan
Artık süvariler başka seslerle yarışsın
Bir dağ taşıyorum omuzlarımda,
Haşre dek götüreceğim koşaraktan...

Yiğit Paşam; şanlı Paşam, genç Paşam,
Hasretine dayanması güç Paşam.

Bir çelimsiz ışık dolanır gökyüzünü
Bulutlar bir beyazdan ürkek; bir siyahtan kavi
Sönmeli bütün ateşleri yeryüzünün,
Uyanılmaz uykulara vardı Paşam
Nefesi daha serin, bakışı daha az mavi..

Hep Paşamın türküsünü söyleyin
Söyleyin de gari gönlüm eyleyin.

Artık bir güz başlamış, ölümsüz,
Vatan dağlarında çiçekler solmuş.
Bir dalga ebedi seferine başlamış açık denizlerde
Cigarası dönmüş, saati durmuş;
Paşama bir hal olmuş..

Paşam atlarına binemez artık
Kuş uçmuş dalına konamaz artık..

Otuz yıl mukaddem kıraç bozkırlarda
Düşüncelerim büyük ve tozlu günlere karışır.
Bir alınıp bir verilen tepelerin ardında
Erkekçe emirlerin peşisıra Paşam
Bir o yana, bir bu yana dolaşır..

Anlı şanlı, yiğit Paşam, genç Paşam
Sana ağıt değil destan yaraşır..

Kurtulsun dört yönün sıkıntısından bakışlarım;
Karalar karalansın, allar allansın
Muhteşem takı zaferlerin altından
Yedi düvele zafernameler yollansın..
Kurtardığı haysiyetin ender yeşilinden,
Bir şahin üstümüzde yüzyıllarla dolansın..
Su dursun; dağ uyansın, efendiler
Bu gelen Paşamdır, selâmlaşın..

Çocuk idim bilemedim kadrini
Şimdi ben ağlamayım da kimler ağlasın..

CİNAYET★

Gözbebeklerinde bir tutam yapıştı kaldı
Gökyüzünde eyleşen bir buluttan

Payı kalmadı uzun gecelerde
Şaraptan, kadından ve umuttan

Kam yayıldı çimenlere
Birazı fasulyeden birazı nohuttan

BAHAR HASTALIĞI

Şimdi katar katar trenler Anadolu'da
Bahardan bahara dolaşmaktadır.
Biri Sivas'tan kalkar, biri Malatya'ya varır
Gurbetçiler Ardahan'dan, Posof'tan
Yayan yapıldak dağları aşmaktadır.
Bilmem bu delişmen sevda içinde halim
Nereye varır.

Nereye varırsa varsın umurumda mı
Hiçbir şey tutamaz beni artık.
Ne iş ne güç, ne çoluk çocuk
Bir su ıslatır, bir sıcak kurutur
Denizlerde gemiler göklerde bulutlar
Pırıl pırıl sevdalardadır çağım
Hiçbir şey tutamaz beni artık
Bu bahar, bu ağaçlar, bu rüzgâr
Hoşça kalsın en eskisi en yenisi aşklarımın
Gitmek mi, gitmek ne demek kaçacağım.

Kalbim bu rahatsızlık içinde bir bakarsınız
En güzel türküsünü söyleyebilir.
Benim gözüm yollarda sulardadır
Yıldızlara karşı bomboş uykulardadır.
Ne iş ne güç, ne çoluk çocuk
Eylese eylese beni kararımdan –olmaz ya–
Bir kadın eyliyebilir.

YALINIZ DÜRDANECİK

Geceleri kocası kahveye çıkardı
Yalnız bırakıp Dürdaneciği.
O hanım kadın o annesinin bir taneciği
Hoyrat ellerde körpe karanfil
Pencerelerde sardunyalar gibi yalnız
Kocası kahvede o evde
Alışmışlardı...

Sevişmek ne kelime birbirlerinden
Ayrı kadirden iki yıldız gibi uzaktılar.
Ben ağlasam siz ağlasanız onun boşluğu dolmaz
Hiçbir yağmur ıslatamaz toprağını.
Ne zaman canı çekerse erkeğinin
O zaman yatarlardı...

Besleyip bereketli ıslaklığında tohumları
Toprakların en cömerti Dürdanecik
Kendi doğurur kendi bakardı.
Ah acıdır amma gerçektir inanmazsınız
Öfkeli anlarında kocası
Dayak bile atardı...

Ama zavallı deyip de geçmeyiniz
Bizim kendi tembel maceramızdan uzakta
Onun da vaktini paylaşan dostları vardı.
Kocası gidince kış geceleri
Fatma hanım Hürmüz hanım İkbal
Yangelip kurak masalların kerevetinde
Bezgin gönüllerini avutmayan kahkahalarla
Mısır patlatırlardı...

Ah ben kadınları çok severim
Karanlık ve tükenmez bahtlarında.
Yalnız gecelerinde Dürdaneciği
Kardeş gibi sevmek okşamak isterim.
Üzülme Dürdanecik söğüt yaprağı
Hoyrat ellerde körpe karanfil
Benim de uzaktan yakından tanıdığım
Kaderinde bunalmış kadınlar vardı...

. . . . . .

Halbuki böyle mi olmalıydı..

ELÂLEM

I.

Siz gidiniz ben duracağım
Büyük yıldızlara ve dağlara karşı
İşte bu yol kavşağında dinelip yıllarca
Genç ihtiyar fakir fukara demeden
Gelen geçen ben–i Âdemin adını soracağım.

Kimse adını demezmiş varsın demesin
Elâlem gülermiş varsın gülsün
Yağmurlar yağarmış varsın yağsın
Bir şeyler olurmuş varsın olsun.

Bir köprünün altından sular geçecek
Denizler Bahri Sefit Bahri Ahmer Bahri Bilmemne
Koyup ellerimi başımın altına toprakta
En uzak en yakın ikisi ortası yıldızlarda
Beyler paşalar gibi kadınlı kızlı
İpe sapa gelmez hayaller kuracağım.

Ama bunlar olmazmış varsın olmasın,
Ama elâlem...
Ne derse desin.

Benimki sevda değil baş belâsı
Bunun sonu olmaz biliyorum
Ne kadınım diyebilirim elâleme ne kardeşim
Hiçbir kapıyı çalamam dileyince madem
Ben gidiyorum siz durunuz
Gül kurusu vişne çürüğü limon küfü
Diyarı gurbetlerde de bir deva bulamazsam
Başımı taştan taşa vuracağım.

BİTMEMİŞ ŞİİRLER★

I

(Ne de olsa sevda başka şeydir.)
Olgun yaz başağı, güz ayvası...
Bir ölümsüz lezzet her ısırışta
Ömrün en güzel meyvası..

Bir destanî türkü ki deyme gitsin,
Yaralısı sevdalılardan bahseder.
Bir gümüş kupada üç damla zehir,
Bakire belinde hançer..

Al kordelâya sarılmış bir demet çiçek,
İpek sutyende saklanan mektup.
Ah, damar damar alnımdan elleri, kimbilir
Ne hafif bir yumuşaklıkla geçecek?..

... İşte ellerim koynumda, yanındayım.
Dışarda kış rüzgârlarıdır esen.
Avuçlarıma versen ayaklarını,
Virginie'nin o hazin hikâyesini ağzından
Başım dizlerinde dinlesem...

BİTMEMİŞ ŞİİRLER*

II

İşte Elâgözlüm, sırılsıklam
Boğazıma kadar aşka batmışım.
Ne kadar şarkı dinlemişsem ömrümce,
Hep senin niyetine tutmuşum.
. . . . . .
Yuvarlak bir çift bilek,
Bir sedef tarak, bir yelpaze.
İpek elbiseler altında tiril tiril
Yüzlerce yıl evvel bir esir pazarında,
Kılıç gölgeleri altında, bir civan taze.
–Güzeller güzeli Zehra, işte
Son ganimeti bir saltanatın,
Altmış bin altın...

Değer sultanım, Elâgözlüm değer,
Sevda, tatlı şimşeği beynimizin.
Başbaşa fotoğraflar, mendiller
Bir keman taksimi hazin hazin
Ağlamak saatlerce,
Yıllarca ağlamak.

Bir güzel yaz sonu Kandillide,
Bir ince yağmur, bir zarif şemsiye,
Zaman dursun, dursun da seyredeyim.
Ürkek bakışlarla postahanede,
Uzaklardakine bir kartpostal,
–12 eylül..... sevgilerimle.
. . . . . .
İşte Elâgözlüm sırılsıklam,
Tepeden tırnağa sevdalıyım.
Başıboş aşka bırakmışım kendimi,
Neyleyim.

BİTMEMİŞ ŞİİRLER*

III

Sakin ovalar, durgun göller
Sevda içinde uyusun.
İşte, alnımda ter kalbimde ter
Paramparça yırtılmış bakışlarım.
Nar çiçeği gölgeler altında gözlerin
Büyüsün, büyüsün...

Bu yol Kaf dağına gider Sultanım
Demir asa, demir çarık, ince yürek...
İnce küpelerin ne de yaraşmış
Gözlerindeki kuzgun siyahı aşka.
Demir asa, demir çarık, sevda gerek.
Koçak atlılar doludizgin
Civan gibi güzeller terkilerde.
Kaf dağı...
İşte bütün sisleriyle Elâgözlüm,
Ilerde, ta ilerde...

Ben nasıl olsa sarhoş olurum
Başımda, gözlerimde, iliklerimde sevda.
Ne şarap, ne rakı bu başka
Hiçbir şey benzemiyor aşka,
Her ne zaman bir şarkı dinlesem, sevdalı
Bir hoş olurum...

Sevdalım, Elâgözlüm, Sultanım.
(Sevda ne de olsa başka şeydir.)
Yenikapıda, mehtaba karşı sandalda...

İşte katırtırnakları, gelincikler
Bir koku bir koku hanımelilerden,
Binlerce altın değer her ânım...
Bu sevda Sultanım, bu başka
–İnci küpelerin ne yaraşmış bu akşam,
Gözlerindeki kuzgun siyahı aşka.

BİTMEMİŞ ŞİİRLER★

IV

Şöyle bir içten öpmeni senin,
Bin tane cennete değişmem..

Varsın yatağımız ipek olmasın,
Güzel vücudun danteller içinde değilmiş,
Ne çıkar..
O bütün tatlı saatlerinde gecenin
Güneş perdelere gelene kadar,
Kollarında bulutlarda gibiyim...

Mehtap, saçağımızdaki buzlarda
Odamıza bir soğuk aydınlık dolmuş.
Gözlerin gözlerimde,
Boynumda sımsıcak kolların,
Gündüzki yorgunluğum kaybolmuş.
Seni her an minnetle yâd ederim.
Sen şimdi şarkılarla evimdesin,
Sahibem, Efendim, Elâgözlüm
Gözlerinden öperim...

Boydan boya bekçi düdükleri sokaklarda
Gecemiz huzur içinde Elâgözlüm.
Öpüşlerin öpüşlerin ardarda..
Hem sevgi, hem şefkat dolu ellerin
Ne olur yine böyle yarın da
Binlerce şükrediyorum hayata geldiğime
Kollarında...

Bir başka lezzet var hayatta Elâgözlüm,
Öteki âlemleri bilmek istemem.
Şöyle bir içten öpmeni senin,
Binlerle cennete değişmem...

BİTMEMİŞ ŞİİRLER★

V

Nereye gitsem, nereye baksam
Sevdalı sevdalıdır gözlerim.
Anlarlar diye herkeslerden,
Bakışlarımı gizlerim.

Ağaçlar, dağlar, çehreler
Yemyeşil gözlerimde yaz, kış.
Bir şarkı etrafta inceden ince
Yıldızlar pırıl pırıl donanmış.
Dost yüzlü saat kulesi, meydan
Sisler içinde bir köprü uzanmış.
Mendilin düşmüş vermişim,
Eğilmişim, güzel dizlerinden
Bir parmak yukarsını görmüşüm.
Bencileyin dertlilere Elâgözlüm,
Lokman da deva bulamazmış.
Seni saçların, aziz vücudun
Hatıralarınla, berrak ve nemli
Taşıyamıyacak dizlerim...

Titrek kollarımı beline
Bir hoyrat kemer gibi bağlamışım.
Yakanda bir çiçek terütaze
Bir küçük faytonda, göz göze, diz dize
O sevimli kır otelinde yaz günü,
Hancı, halden bilir, babacan hancılardan.
Basma perdeli bir oda vermiş bize.
Bir toz kalkmış yollardan, yoncalardan,
Göğsünden, saçlarından bir güzel kadın kokusu.
Bir şişe yıllanmış şarabın başında,
Bana ömrünce sürecek bir sevdayı
Mahmur bir gülüşünle vermişin.
Bileklerinden, parmak uçlarından
Inceden terli avuçlarından,
Doya doya
Opmüşüm,
Ağlamışım...

BİTMEMİŞ ŞİİRLER★

VI

İnsan bir kere sever severse,
İster yedisinde, ister yetmişinde olsun...
. . . . . .
Benim ömrüm hep dumanlar içinde geçti
Bir rüzgâr bulup da serinliyemedim,
Oh diyemedim..

O küçük meyhanede sabah, akşam
–Manastır Meyhanesi'nde, bir şehirde
Üç masa, bir radyo, bir de ben
Meyhaneci tabak silerdi, köfte yapardı
Kırmızı turplar eski günlere karışır,
İçer içer ağlardım...

Küçük gözlerile bir kız bakardı takvimden
Kadehimi kaldırırdım gülüşüne.
Vefalıydı, iyi kalpliydi, güzeldi
Sarhoş olurduk beraberce...

Seni o kıza benzetirdim Elâgözlüm
O gülümsiyen, içen kıza, takvimdeki...
Onun saçları yeşil, yanakları al aldı.

Kızın hemen yanıbaşından, ağaçlı
Bir yol uzanırdı, bir patika
Sonra, sonra bir gök, mavi
Bir deniz yemyeşil
Bir dudak geçerdi içimden upuzun seslerle
Bir gül açardı bilirdim, uzaklarda...
Bunlar hep geçmiş Elâgözlüm, geçmiş.

Ağlaştıklarımız, kavgalarımız
Şimdi sarmaşıklar gibi kollarımız.
Sen kadınsın, en tatlı çağında,
Ben en sevdalı yaşında erkek.
Bırak bir kedi gibi yatayım kucağında
Dizlerini, göğüslerini seyrederek...

ŞİMDİ GELSEM Kİ★

... Şimdi gelsem ki sen, yıkanmışsın
Saçlarını taramışsın.
Alnında mini mini damlalar,
Bir hafiflik, bir incelik yüzünde.
Buğu ardından yıldızlar gibi
Parmak uçların pembeleşmiş,
Sere serpe yatağa uzanmışsın...

Bunu sevda türküsü olsun diye yazdım, gelinim
Şimdi yağmur yağıyor yollara, yapraklara.
Gelsem ki sen evdesin,
Cümle sıcaklıklarla berabersin.
Göğsün kapalı,
Dudakların aralık.
Ellerimi hohlayıp hohlayıp ısıtsan.
. . . . . .
Halbuki şimdi sen nerelerdesin...

İTHAF ★

–1–

Bilirsin ben hoyrat severim
–Kendi fikrime göre, erkekçe.–
Bir ağaç, bir bulut, bir kuş ve biz
Ellerin ellerimde, ürkekçe...

Veya sen pencerende akşamüzeri,
Cigaramı köşebaşında bitiririm.
Damalı, büyük mendilimde sana
Unutulmaz geceler getiririm.

Gür, ferah karanlıklar içinden
Bana doğru uzar saçların.
Bir büyük rahatlık alır götürür bizi
Pırıl pırıl öpüşlerle başlar yarın...

Selâm, en güzel hasretlerden
Selâm sana, korkak ve iyi kadın...
Ömrüne başlıyan tomurcuk gibi, baharda
Aşka, sadık ve neş'eli başladın...

Gün söner yıldızlar yanar gecelerden
Bir ölümsüz âlem başlar senden yana.
Selâm, ürkek ve sevgili kadın,
Selâm, sabahsız gecelerden sana...

İTHAF★

–2–

Şimdi ağlayamıyorum da kötüsü
Gözlerim dolduğu halde bazı bazı.

İçim götürmiyerek seyrediyorum,
Sağ tarafı boş kalan yatağımızı.

Bir şeyler akıyor ömrüm içinden,
Ufak tefek, süt beyaz, kan kırmızı...

Ben seni arıyorum rüyalarımda
Geceler içinde bir yıldız, bir yıldızı.

Bir perişan haldeyim sen gideli,
Sorma, Bekir Efendinin kızı...

BİTMEMİŞ ŞİİRLER★

VII

Kapalıçarşıda, bir kuyumcu dükkânında
Sol eline bir yüzük takmıştım.
Senin entarin basmaydı,
Benim elbisem pamuklu
Yüzüklerimiz sekiz ayardı...

Çocuklar gibi gülmüştük, hatırlarsın
Kapalıçarşı, Mahmutpaşa, satıcılar
Bir hafiflik içinde elele, yaya.
Bir sabah vaktiydi, güzel ve taze
Mevsim bahardı..

Sonra saçların, omuzların Elâgözlüm
— Sana Elâgözlüm diyeceğim ömrümce
Koyu da olsa rengi gözlerinin.
Bir kırmızı kordelâ, bir bulut, bir gül
Sen gittin hatıralar perişan etti beni,
Gel, eski günlerin içinden, rüzgârlarla,
Gel,
Kurumuş kirpiklerime bir yağmur gibi dökül...

İTHAF★

–3–

Zaman sevdikçe uzar, bilirsin
Hayal, taştan, topraktan geçer, yapraktan geçer.
Bir yeşil duman olur yaşadığımız
Yakından, ıraktan geçer.
Sevdiğim kadar bilmeliyim de
Ne olursun?..

Bir çeşmedir dökülen omuzlarımdan,
Avuçlarım pırıl pırıl dolar, boşalır.
Ömrümüz serapa sevda içredir.
Bir uzun yaz günü durur, zulmeder
Tanıdık, bildik günler sarkar takvimden
Hafızam zulmeder boşluğuma.
Birden bir arının kanatlarında terü taze
Sen gelirsin...

Aslan ağzındadır saadetimiz
Yağmurlar yağar, günler batar, geceler gelir
Bir bitmez türkü başlar dışımızdan.
Bir çınar altıdır oturduğun yer;
Dizlerin örtülmüş, bakışların uzak,
Al bir hırka örmektesin ağır ağır.
Bir ince bilezik, küpelerin, saçların
Otlar, kuşlar, beyaz bulutlar..

. . . . . .

Dilerim haşre kadar hatırımda
Böyle kalırsın...

BİTMEMİŞ ŞİİRLER

VIII

Vapur gürültüsüz ayrılır limandan
Cümle hatıralar beraberimdedir.
Feriköy'de bir tramvay durağı,
Bir kış günü pastacıda, unutulmaz
Bir sandal gezintisi ki; Sarıyer'de
Fotoğrafları hâlâ iç cebimdedir...

Ömrümüz böyle olmamalıydı, Elâgözlüm
Bir vakitsiz meyve dilemeliydik Tanrı'dan
Uzun hasretlerin arifesinde
Ellerim böğrümde kalmamalıydı.

Şimdi akşam olur, sular buruşur
Bir yastığa baş koyarım güvertede.
Hangi dilden olursa, bir şarkı isterim
İçimde kırık dökük besteler dolaşır.
Kalbim avucumdadır artık,
Bir sahilden sesler gelir, kaybolur
Uzun uzun nefes alır sular
Uzun uzun ağlamak isterim.

Gözlerimde bir yağmurlu gün başlar;
Vakit ikindidir Eyüp sırtlarında
Bulutlar vardır, pembeden, beyazdan
Mevsim sonbahardır sessiz ve taze.
Nemli otlar, çekirgeler, solgun yüzün
Bir gülüş, bir mahzun bukle saçlarında
Bir eski çiçeği andırırsın yazdan.
Ve bir şarkı başlar kahvelerin birinde
Bizi ömrümüzden alır götürür,
Bir şarkı, faslı hicazdan.

Vapurlar gelir geçer Haliç'ten.
Sonra yağmur hafifler, Elâgözlüm
Sonra yağmur hafifler,
Sonra hisarlar, yollar, ikimiz
Sonra...

Hasret bir şey değil, Elâgözlüm
Ömrümüz böyle olmamalıydı
Hep aşkta durmalıydı çağımız.
Sevdayı mısra mısra değil
Ömrümle yaşamalıydım.
Sonra, sonra gene böyle olmalıydı
Tadına varmadan çiçeklerin
Şehirde bir sen, bir de ben, yalnız.
Yeşil yaprak, alaca gölge, düşen yıldız
Bir gün en büyüğü karşısında gerçeklerin
Maceramız yarıda kalmalıydı...

SEVDA ÜSTÜNE

Küçük pencerem bahçeye bakar
Bademler, erikler geceye bakar
Bir ışık dökülür yapraklardan şıkır şıkır
Filizler susmuş, tohumlar uyumuş;
Bir an, durmuş, genişlemiş büyümüş
Bir eski şarkı, bir eski bahar, bir bildik deniz
Vakit nisan ortasında bir akşam...

Bu şiirde sevda sevda üstüne
Senelerdir veda veda üstüne
Yareli yüreğimde dağ dağ üstüne
Vakit Nisan ortasında bir akşam.
Mehtap ettiğinden bîhaber
Kuşlarla, çiçeklerle, balıklarla beraber
Iki tel kumral saç olsa avucumda şimdi
Ağlayıp ağlayıp avunsam...

Dünyanın En Güzel Arabistanı

1. Basım: 1959, Açık Oturum

GEYİKLİ GECE

Halbuki korkulacak hiçbir şey yoktu ortalıkta
Her şey naylondandı o kadar
Ve ölünce beş on bin birden ölüyorduk güneşe karşı.
Ama geyikli geceyi bulmadan önce
Hepimiz çocuklar gibi korkuyorduk.

Geyikli geceyi hep bilmelisiniz
Yeşil ve yabanî uzak ormanlarda
Güneşin asfalt sonlarında batmasıyla ağırdan
Hepimizi vakitten kurtaracak

Bir yandan toprağı sürdük
Bir yandan kaybolduk
Gladyatörlerden ve dişlilerden
Ve büyük şehirlerden
Gizleyerek yahut döğüşerek
Geyikli geceyi kurtardık

Evet kimsesizdik ama umudumuz vardı
Üç ev görsek bir şehir sanıyorduk
Üç güvercin görsek Meksika geliyordu aklımıza
Caddelerde gezmekten hoşlanıyorduk akşamları
Kadınların kocalarını aramasını seviyorduk
Sonra şarap içiyorduk kırmızı yahut beyaz
Bilir bilmez geyikli gece yüzünden

"Geyikli gecenin arkası ağaç
Ayağının suya değdiği yerde bir gökyüzü
Çatal boynuzlarında soğuk ayışığı"
İster istemez aşkları hatırlatır
Eskiden güzel kadınlar ve aşklar olmuş
Şimdi de var biliyorum
Bir seviniyorum düşündükçe bilseniz
Dağlarda geyikli gecelerin en güzeli

Hiçbir şey umurumda değil diyorum
Aşktan ve umuttan başka
Bir anda üç kadeh ve üç yeni şarkı
Belleğimde tüylü tüylü geyikli gece duruyor.

Biliyorum gemiler götüremez
Neonlar ve teoriler ışıtamaz yanını yöresini
Örneğin Manastır'da oturur içerdik iki kişi
Ya da yatakta sevişirdik bir kadın bir erkek
Öpüşlerimiz gitgide ısınırdı
Koltukaltlarımız gitgide tatlı gelirdi
Geyikli gecenin karanlığında

Aldatıldığımız önemli değildi yoksa
Herkesin unuttuğunu biz hatırlamasak
Gümüş semaverleri ve eski şeyleri
Salt yadsımak için sevmiyorduk
Kötüydük de ondan mı diyeceksiniz
Ne iyiydik ne kötüydük
Durumumuz başta ve sonda ayrı ayrıysa
Başta ve sonda ayrı olduğumuzdandı

Ama ne varsa geyikli gecede idi
Bir bilseniz avuçlarınız terlerdi heyecandan
Bir bakıyorduk akşam oluyordu kaldırımlarda
Kesme avizelerde ve çıplak kadın omuzlarında
Büyük otellerin önünde garipsiyorduk
Çaresizliğimiz böylesine kolaydı işte
Hüznümüzü büyük şeylerden sanırsanız yanılırsınız
Örneğin üç bardak şarap içsek kurtulurduk
Yahut bir adam bıçaklasak
Yahut sokaklara tükürsek
Ama en iyisi çeker giderdik
Gider geyikli gecede uyurduk

"Geyiğin gözleri pırıl pırıl gecede
İmdat ateşleri gibi ürkek telâşlı
Sultan hançerleri gibi ayışığında
Bir yanında üstüste üstüste kayalar
Öbür yanında ben"
Ama siz zavallısınız ben de zavallıyım
Eskimiş şeylerle avunamıyoruz
Domino taşları ve soğuk ikindiler
Çiçekli elbiseleriyle yabancı kalabalık
Gölgemiz tortop ayakucumuzda
Sevinsek de sonunu biliyoruz
Borçları kefilleri ve bonoları unutuyorum
Hatıralar bensiz çekiliyor dünyada
Daha ilk oturumda suçsuz çıkıyorum
Oturup esmer bir kadını kendim için yıkıyorum
İyice kurulamıyorum saçlarını
Bir bardak şarabı kendim için içiyorum
"Halbuki geyikli gece ormanda
Keskin mavi ve hışırtılı
Geyikli geceye geçiyorum"

Uzanıp kendi yanaklarımdan öpüyorum.

BAHAR İÇİN DEDİĞİM★

Millet bahara övgüler yazadursun
Yeşiller çizedursun, allar çizedursun
"Tut elimi, yum gözünü, aç gözünü
Ne Hintte; ne Çindeyiz
Bir ben, bir dilenci, bir köprü, bir sabah
Işıl ışıl bir bahar içindeyiz..."

TEL CAMBAZININ RÜZGÂRSIZ AŞKLARA VARDIĞINI ANLATIR ŞİİRDİR★

Önce İstanbul vardı o yoktu
Sonra birgün çıktı geldi
Bütün kapılar yerini buldu
Önce gözlüklerini çıkardı pencereye koydu
Çantasından sigara paketini çıkardı koydu
Yalnızlığını çıkardı koydu
O zaman bütün aşklar bütün bulutlar geçti aklmdan

Adı kimseye lâzım değil

İstanbul coğrafyada ışıksız bir şehir
Tuttu ayışığını parçaladı
Her sokağa birer parça dağıttı
O Tanrı mıydı sanki –Haşa–
Ama gönlü öyle istedi öyle yaptı
O zaman bütün aşklar bütün bulutlar geçti aklından

Adı kimseye lâzım değil

Bu macerayı durup durup size anlatacak
Bir yanda koca İstanbul
Bir yanda o
Bir yanda en Allahsız şarkılar
Bir yanda Edirnekapı
Vitrinsiz dükkânlar ve dut ağaçları
Neden bütün insanların birbirini sevmesi gerektiğini
Bir gün saat üçte köprüde anlayacak
Saat üçte hepimizde gizli Tanrıyı
Bulup çıkaracak meydana
O zaman üç gemi İtalyaya kalkacak
Üç gemi Norveçe
Birisi pancar küsbesi götürecek
Öbürü bir aşk kaçıracak gümrüksüz
Birgün saat üçte köprüde
Üç martı insanlara bakıp imrenecek
Bir adam iri bir lüfer çıkaracak denizden
İşte o zaman bütün aşklar bütün bulutlar geçecek aklımdan

Adı kimseye lâzım değil.

ÖTEYİ BERİYİ OMUZLUYORUM

Ağaçlar sol yanımdaydı, tralalla
Deniz yüz mil ötede, tralalla
Şehirler çarpa çarpa büyüyordu.
Eskiden hiçbir şey bilmezdim, tralalla
Bir kadın iki kadın elli iki kadın
Bir beyaz iki beyaz elli iki beyaz
Bir iyi bir güzeldi gökyüzünde
Gökyüzünde tralalla
Duramaz oldum durduğum yerde
Bir kaşıntı bir kaşıntı tralalla
Karanlığımı yitirdim.

TEL CAMBAZININ KENDİ BAŞINA SÖYLEDİĞİ ŞİİRDİR

Beş kere yedi mi dediniz, dursun
Yıldız poyraz gündoğusu, dursun
Fasulya mı dediniz, dursun
Ben varım sen varsın o var
Dursun,
Ben şimdi gelirim.

Ben eskiden hep acıkırdım
Alıp başımı ekmeklere giderdim
Eski evlerde orospulara giderdim
Bulutlu geniş meydanlara giderdim
Sevdalı şiirlere giderdim.
Şimdi doymadım ama unuttum
Devenin başı mı dediniz, dursun
Dursun,
Ben şimdi gelirim.

Bu işte bir şey var anlamadım
Körpe kadınlar basık odalarda mı, dursun
Hoyrat gemiciler uzun seferlerde
Darağacında bir adam mı dediniz, dursun
Yeraltında gizli sandık mı, dursun
Bahçeler dursun, kızlar dursun
Anlattıklarım, anlatamadıklarım, anlatamıyacaklarım
Senin yakanda bir el mi var dediniz, dursun
Dursun,
Ben şimdi gelirim.

TEL CAMBAZININ TEL ÜSTÜNDEKİ DURUMUNU ANLATIR ŞİİRDİR

Sizin alınız al inandım
Morunuz mor inandım
Tanrınız büyük âmenna
Şiiriniz adamakıllı şiir
Dumanı da caba
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız

Bütün ağaçlarla uyuşmuşum
Kalabalık ha olmuş ha olmamış
Sokaklarda yitirmiş cebimde bulmuşum
Ama ağaçlar şöyleymiş
Ama sokaklar böyleymiş
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız

Aşkım da değişebilir gerçeklerim de
Pırılpırıl dalgalı bir denize karşı
Yangelmişim dizboyu sulara
Hepinize iyi niyetle gülümsüyorum
Hiçbirinizle döğüşemem
Siz ne derseniz deyiniz
Benim bir gizli bildiğim var
Sizin alınız al inandım
Sizin morunuz mor inandım
Ben tam dünyaya göre
Ben tam kendime göre
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız

KESİKSİZ ÖVGÜ

–Bu Yezdan için★

Esmer güzeli Neclâ'nın baktıkça "bayıldım" dediği
gökyüzü
İşte ben bunu mutlak yazmalıyım dedim
Karanlıkta dünyayı bir bir hatırlamak
Ben yeter dedikçe şehirlerin güzelleşmesi
Bir anda kendi kendime bulduğum mutlu gerçek
Bir kadın var beni onun iki eli iki gözü kurtarır
yaşamamaktan
Öyle hoşlanırım ki onunla yatmaktan utanırım artık

Sabahları acıkmayı ondan öğrendim

KAN UYKU

Bir biz ikimiz varız güzel öbürleri hep çirkin
Bir de bu terli karanlık
Sonra bir şey daha var mutlak ama adını bilmiyorum
Nereden başlasam sonunda o ışıkla karşılaşıyorum
Yarı çıplak utanmaz bir kadın resmini aydınlatıyor
Akşam oluyor ya bir türlü inanamıyorum
Oturmuşlar iri yapılı adamlar esrar çekiyorlar
Daha bir aydınlık olsun diye içtikleri su
Sarı topraktan testileri güneşte pişiriyorlar

Bir korkuyorum yalnız kalmaktan bir korkuyorum
Gündüzleri delice çalışıyorum geceleri kadınlarla
yatıyorum

Sonra birden büyümüş görüyorum ağaçları
Kısrakları birden yavrulamış
Havaları birden güneşli

Kadınlarla yattığım yetse ya
Bir de kadınlarla yattığıma inanmam gerekiyor

Hoşlanmıyorum

YILGIN

Bir sargın umut yakaladım onu kuşandım
Serin mavi bir gökyüzü buldum onu kuşandım
Denize doğru sokaklar gördüm onları da kuşandım
Üstlerine üstlük seni kuşandım
Tedirgindim namussuzdum deli deliydim
Uslandım

Üç dilim kavun kestim birini ben yedim
Kavundan üç dilim kestim birini yedim
Birini sana ayırdım kadın al birini sen ye
Sabah olsun sabah olsun ilk işim bu
Öbürünü götürüp civcivlere vereceğim

Senin bir yönün var orada durur yaşarım
Bir de acun var ben içindeyim
Ben içindeyim tüm itlikler sahanda yumurtalar onun
içinde
Orospular içinde Hurşit Bey içinde sen içindesin
Üç dilim kavun kestim birini sen ye
Kabuğunu at Hurşit Bey'i at itlikleri at

Durup durup sana sesleniyorum

KAÇAK YAŞAMA YERGİSİ

Günlerden o gün alıp başımı evin yolunu şaşıracağım
Taze ekmeğim eski kanlarım benim ellerim şaşıracak
Ya da tek başına acıkacaksın sen tek başına gözlerin
Hiç umurumda değil ya şundan şundan şundan korkuyorum
Kim uydurdu bu haziranı bu temmuzları bu yaşamaları gizli kapaklı
Bu yulafları oğlakları bardakları bu bütün puştlukları bu şarkıları
Hiç umurumda değil yoksa yalnızlıklar, bozuk paralar, uzun boylu ayışıkları, gelip gelip giden sarhoşluklar, sabahleyin yalnız yatakta az az üşümek, hani insanın kendi kendini bulamadığı, hatırlayamadığı saatler olur ya, işte onlar. Bir keresinde böyle saatlerin birinde bir şarkı duymuştum da işimi gücümü koyup sokak sokak bir kadın aramaya çıkmıştım. Sonra bulamamıştım. Bir iğrenmiştim nedense, gidip bir köşede kusmuştum.
Akşamları eve hep arka sokaklardan dönüyorum
Pencerelere bakmıyorum dükkânların mostralarına bakmıyorum
Kadınların eteklerine bakmıyorum hiç
Sağıma soluma bir baksam biliyorum sapıtmak işten değil
Bir baksam ertesi gün kimbilir nerelerde olurum
Uzak şarkıları dinliyorum sıkı sıkı âşık oluyorum
İyi niyetle merhaba ağaçlar evler bildik bulutlar
Öğrenciler memur kişiler bana benzeyenler
Ben kaçmaya çabalıyorum hoşnut muyum
Siz kaçtığınız yerde hoşnut musunuz
Konuşup gülüşüyoruz umumhaneye nasıl gittiklerimizi anlatıyoruz

Hiç yanıma yöreme bakmıyorum
İlle şeytan minarelerini düşünüyorum büyük pullu deniz dibi balıklarını
Kadınlar adamlar şehri uğultularla dolduran namussuz kalabalık
Yorgun kalabalık iyi kalabalık alaycı düzenbaz kalabalık
Bir karışsam içlerine bir uysam biraz gülmesem
Ertesi gün kimbilir nasıl yaşarım.
Bir çalıştığım oda var üç pencereli, bir arka yol, bir gökyüzü, göre göre önceleri sevdiğim sonra alıştığım, sonra ezberlediğim artık kurtulduğum ağır aksak gökyüzü, her gün her sabah bir şu kadar kuşun, adamın, uçağın, yağmurun yunup arındığı gökyüzü, bir de geceye karışmaya başlayan tek tük ışıklı, ama nasıl sıcak ışıklı tanıdık evler, Zekeriya Bey'in evi, Süheylâ Doğrusöz'ün evi, Ali Özaçar'ın bakkal dükkânı, Temiziş kolacısı Süleyman, sonra kendi evim, yatağım, yorganım, çorbalar
Gidiyorum geliyorum dünyayı bu kadarcık belliyorum
Halbuki ben ne hinoğlu hinim aslında, iyice biliyorum, açlıklar, inadına kanlar, çıngıraklar, dövüşken horozlar var, ormanlarda zaman zaman unuttuğumuz haydutlar, enginar tarlaları, pamuk tarlaları, ırgatlar, sekiz yüz kadem derinliğinde kömür arayanlar, zorlu aşklar, buğdaylar buğdaylar, ilâçlar ilâçlar
Halbuki biliyorum biliyorum ama ne ben yokum ne onlar eksik
Akşamları hep arka sokaklardan dönüyorum
Biraz bıkkın bir parça kırık korkunç umutsuz ve sakin
Eve geliyorum seni buluyorum bir seviniyorum bir kızıyorum

Sonra biliyorsun

MEYMENET SOKAĞI'NA VARDIM

Bana köfteler hazırlayın salatalar hazırlayın bir de pencere
Oturup umutla bir şeyler unutayım
Siyah şarabın tadını bilirim orman gibi
Siyah şarap siyah üzümlerden yapılır kokulu mahzenlerde
Durdum bunları söylerim alışamadım
Küçük küçük muştular üçüncü kat korkmadan aşk
En uzakta körler vardır aşkolsun derim onlara
Tutarlar güneş ışığını maviye boyarlar yahut mora
Gönendiklerini mi söylesem mutsuzluklarını mı
Kalkalım Meymenet Sokağı'na varalım vaktidir

Dört adam Meymenet Sokağı'nda durup bir eve baktılar
Durdum ben de baktım ahşap bir evdi
İstesek bakmazdık düşünün ama istedik baktık
Kararmış tahtalarda yerleşmiş mutluluklar gördük
O bildiğimiz eskimiş güneşten dipdiri ışıklar
Bir de kız gördük onaltısında sevilmeyi özler
Meymenet Sokağı eğri büğrüydü ama loştu
Görseniz loştu
Meymenet Sokağı'nın tadını hep bilirim ama gidemem
Oturur dosya düzenlerim akşama kadar
Daracık boş zamanlarımda durup sokakları düşünürüm
Deniz kıyılarına inen ufak tefek sokakları
Doksaniki dosya düzenlerim başlarım yeryüzünü
sevmeye
Alışmadığım şeyleri sevmeye çabalarım
Bir vakit var yeşille beşbuçuk arasında
Evrenin sevişmek için yorulduğu yumuşadığı
isteklendiği

Ellerim kollarım sevinir ben sevinirim sokaklarda
Durmaz yaşarım koyu koyu
Dünyada Meymenet Sokağı var başka sokaklar var
hep sokaklar

Sokakları gerinerek sevmeye başlamaklar
Ağaçlarla şaraplarla ben varım
En uzaktaki körler var aşkolsun onlara
Daha ellialtı dosya var düzenliyeceğim
Gökyüzünün kalkıp dudaklarıma bir değmesi var
Oysa kapılar var duvarlar var perdeler var

Bir bıraksalar
Sonra başka şeyleri özlemeye

ÜÇYÜZBİN

Bu kıvırcık ateşten yalanlar 300.000
Kimi sularca inanıyorum kimi zulüm yakıcı
Çocuksu, deli deli zincirler boğuntusu gök
Elimde kolumda senin seslerin var gel de aldırma
Kadınları çıplak görüyorum koşup seni soyuyorum
Bir açıcı gerdanlık görsem boynun aklıma geliyor
bilemezsin
Seni kentlere seni bankalara seni seni 300.000
Seni zamansız ölümlere karşı koyuyorum hep aklımdasın
Yükün ağır, bir irisin bir ufaksın yetiştiremiyorum 300.000
Kapattığımız sağnak akşamları açtığımız sabahları 300.000
Elimden tut beni acar balıklara alıştır
Tekin durmayı öğret acıkmış aç kayalarda
Gel amansız pencereme perde ol kurtulayım

Kalk ellerini yıka bize gidelim
Soyunur dökünür odalarda konuşuruz
Bir o kaldı 300.000
Odalara kapanmak odalarda konuşmak odalarda ölememek
Canımız çekerse sevişiriz de kalk gidelim
Üç sokak ötede bir ev var yeşil gibi sana onu gösteririm
Konuşuruz sevişiriz dövüşürüz 300.000
Benim yırtıcı kuşlara tutkum işte bundan ötürü
Yadırgamadan gökyüzüne aşka acıkmaya alışkın
Zamansız gelme elim kolum dağınıksa sarılamam

Senin ağustos çeşmeleri yüzüne özlemle eğiliyorum
Bir karşı durulmaz istek bir telâşla kendiliğinden
Bir serin renk anlıyorum aydınlık gözlerinden sorma
Sen zenginsin alırım tükenmezsin
Allah gelene kadar sen olursun şiirlerimde bu bir
Boş ver kavgalara kuruntu sorunlarına boğuntuya gelme

Ben adını demesem de anlıyorsun 300.000
Üçyüzbin
Cümbür cemaat aşka abanıyoruz

DENİZE GİDİP DÖNEN MAVİLERİN BİRE İNDİRGENEN ÜÇLÜĞÜ

Yalanlı dolanlı alçak doğruca yaşanmamış bir
Bir gözsüz kulaksız elsiz ayaksız güdük bir gün
Bütün yitiklerim karalarım üstüste üstüste bütün karışıklığım
Gelip geçtiğim macera şu kadar binler yıllık
Şu kadar binler yıllık karalarım karışıklığım üstüste
Usul usul insan insan ölüm ölüm üstüste
Şu kadar güneş şu kadar su yılanı şu kadar düzen
Ben sebepliyim denizlere aylara kavgalara umutsuzluğa
Bir maviyi durup dururken birine benzetiyorum
Bir balığın ağzını anıyorum durup dururken
Serinliyorum

Ben üç yer tasarlamıştım üçü de sana bana uygun
Biri günebakanlarda biri otuz yaşta birini sorma
Birini sorma gün gelir ben söylerim
Daha usta olurum daha yiğit o zaman söylerim
Bu kırgın karanlığı bir ışıtalım ilkin
Yeniden şehirler kuralım şimdikilerine benzeyen
Baştan başlayalım susamlara ekmeklere
denizaşırılarına sevmelere
Gidip dönelim
Belki bir yerde bir tohumda bir durumda belki
Belki o ses o yudum o yumuşak döşekler yeşil yeşiller
Ben taş çekerim yılmam çamur kararım yol döşerim
Bakarsın göneniriz gidip dönelim
Ben yılmam taş çekerim çamur kararım ben
Senin de gürül gürül saçların var nasıl olsa.

GÜNEŞİ KÖTÜ O EVLER

O benim bildiğim sevdiğim bellediğim güneş diye bellediğim
güneş değildi odadaki
Mor tozlu halılarda iplik dökuntülerinde oymalı cıgara
masalarında o değildi
Perdenin arkalarındaki oydu bir çıksam karşılaşacaktım oydu
vurulurdum çıksam
O benim bildiğim sevdiğim güneş diye bellediğim güneş
değildi odanın içindeki
Bu güneşi değiştiren evlerde terzilik yapılır giyimler prova
edilir
Acılı gülümser kızlar ağır ayak gebeler kumaş iğneler teyel atar
Hiç içilmeyen likörler saklanır büyük camlı dolaplarda
Aldım kendimi oralara götürdüm ben bu evlerde döner kebap
yiyemem
Çocukları sevmek gelmez içimden gülsuyu koklayamam durur
saçlarımı tararım belki
Eski zaman adamlarını eski zaman kadınlarını eski zamanları
düşünürüm
Ağır kumaşlardan sultanî elbiseler içinde kimbilir nasıl bu
soğuk güneşler gibi soğuk sevişirlerdi
Nasıl kalkıp kalkıp çiçek sularlardı geceler karanlıklarında
Kimbilir serinlemek için
Elbet serinlerlerdi
Ben bu evlerde döner kebap yiyemem ölürüm
Tıraş olurum en güzel giyimlerimi giyerim oturur beklerim
Yıkarım temizlerim adam ederim o soluk güneşleri ya da
İplikleri toplarım kızları öper öper uyandırırım
Sabahlara akşamüstlerine kıvırcık marullara hazırlarım onları
beslerim

Alırım karşıma bir bir belletirim dalların yeşermesini
kuzuları mutluluğu ölmemeyi
Ölüme karşı durmayı en çok en çok onu yenmeyi
O karanlıklarda kalmış yaşamak yerlerini bulurum çıkartır
gösteririm
Elbet bellerlerdi
Ben o evlerde döner kebap yiyemem yiyemem
Ben prova yapamam iplik dökemem acılı acılı gülemem
gülersem
Durur kuruntularımı beslerim mutsuzluğumu süsler
büyütürüm
Bir o güne beslerim o ak pak güneşe
O her şeyin birden serpilip ortaya döküldüğü gelişeceği gizlide
kalmış uçların bir bir belireceği günlere
Sular gibi dururum.

ESKİ KIRIK BARDAKLAR

İşte bu ellerimle yalnızım bu inanmazsan bak
Bu saçlarımla bu iyi giyimlerimle paralarımla
Sen varsın ya sen çoğu kez yetmiyorsun
Uzakta mısın sen misin söylemiyorsun
Bakışın mı eksik dudakların mı anlamıyorum
O adamlar geliyor aklıma karanlık iri yarı
O gemiler ipleri yelkenleri dümenleri dökük
Unuttuğum kırlangıç kuşları kırık bardaklar
Bir ahşap evde taşlıkta yaz günleri bilmesem
Bir testiden soğuk soğuk sular sızdığını bilmesem
Güç dayanırım

Bu durum tek başıma beni suçlandırıyor
İşte gör sabah akşam başucumdayım

Bakın bu ikide birde bozulan güneş
Bu durup dururken sokan yılan
Bu kırık bardaklar çöplüklerde
Aşkın şiirin ölümün en kolayına gitmek
Caddeleri sevmediğim kadınlarda yitirdiğim
Biliyorum sebebini bir bir biliyorum
Öyle kolay kendisi kurtulması söylemesi öyle kolay
Kolaylığından sıkılıyorum
Kurtulmak elimden gelmiyor

GÖĞE BAKMA DURAĞI

İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım

Falanca durağa şimdi geliriz göğe bakalım
İnecek var deriz otobüs durur ineriz
Bu karanlık böyle iyi afferin Tanrıya
Herkes uyusun iyi oluyor hoşlanıyorum
Hırsızlar polisler açlar toklar uyusun
Herkes uyusun bir seni uyutmam bir de ben uyumam
Herkes yokken biz oluruz biz uyumayalım
Nasıl olsa sarhoşuz nasıl olsa öpüşürüz sokaklarda
Beni bırak göğe bakalım

Senin bu ellerinde ne var bilmiyorum göğe bakalım
Tuttukça güçleniyorum kalabalık oluyorum
Bu senin eski zaman gözlerin yalnız gibi ağaçlar gibi
Suların ısınsın diye bakıyorum ısınıyor
Seni aldım bu sunturlu yere getirdim
Sayısız penceren vardı bir bir kapattım
Bana dönesin diye bir bir kapattım
Şimdi otobüs gelir biner gideriz
Dönmeyeceğimiz bir yer beğen başka türlüsü güç
Bir ellerin bir ellerim yeter belliyelim yetsin
Seni aldım bana ayırdım durma kendini hatırlat
Durma kendini hatırlat
Durma göğe bakalım

AKÇABURGAZLI YEKTA'NIN MAHKEME KARARINI ALDIĞINDA SÖYLEDİĞİ MEZMURDUR

Önce onların yanında çok iyi yüz gördüm.
Beni kapıdan karşılayıp ağırlarlardı.
Sofralarına konuk ederlerdi.
Onlar iki kişiydi ben birdim.
Bana elmadan sıkılmış soğuk sular sunarlardı. Kapılarını kapım bellemiştim. Evlerinde oturacak yerim vardı.
Önce onların yanında çok iyi yüz gördüm.
Evleri gürültülü şehirden iki bin ayak uzaktaydı.
Tahtadan yapılmıştı.
Beni kapıdan alırlardı, –hoş geldin– derlerdi, onları sevindirirdim.
Birlikte yaşıyorlardı, çocuksuzdular.
Birinin adı Gülbeyaz'dı, o kadındı, öbürünün adı Sinan'dı, o erkekti.
Ben otuzunda Yekta'ydım,
Akçaburgazlıyım, oradan geldim,
Herkes bir yerlidir çünkü, Ben, Yekta bunu pek hoş buluyordum.
Sonra az ışıklı odalarına çıkardık. Bana yeniden –hoş geldin Yekta, bizi sevindirdin senin yanında birçok şeyleri hatırlıyoruz– derlerdi. Serin örtülü minderlere oturmak için ayakta dururduk. Beklerdik. Perdeleri beyaz nakışlı olurdu. Halıları bütün odanın döşemesini usulca mor mor örterdi. Patlıcan örnekleri ve turuncu güneşler vardı üstünde.

Birden hepimizin aklına o denizler gelirdi. Ayakta durmayı istemezdik. Serin örtülü minderlere otururduk.

Bana –serin örtülü minderlerimizin üstüne otur– derlerdi.

Bana elmadan sıkılmış soğuk sular sunarlardı. Evlerinde oturacak yerim vardı.

Tütün sunarlardı.

Bir dinlenme zamanı kadar birbirimizi duyardık. Alışmak için zorluk çekmezdik. Çünkü karşıt yerlerimiz kalmamıştı bilirdik. Girintilerimiz çıkıntılarımız uygundu. Sussak da ses çıkarmazdık.

Karanlık her yere girerdi. Çünkü her yerde gece olur, Ben, Yekta bunu pek hoş buluyordum.

Karanlık, serin örtülü minderleri sarmalayan az ışıklılığı altedemezdi. Çünkü biz öyle bellemiştik. Halı da az ışıklı kalırdı, onun güneşleri, patlıcanları da, minderlerin serinliği de. Az ışık, bizim, yani onların ve benim, Yekta'nm, kaçtığımız yer değildi. Birbirimizin ışıktan kaçıracak yerlerimiz yoktu. Az ışıkta da çok ışıkta da değişmezdik.

Hep tıpkı kalırdık.

Orda buluşmayı severdik yalnız.

Sarı bir kuşları vardı.

Adına kanarya derlerdi. Küçük bir kafeste odayı doldururdu.

"Ama ben onların ölümlü, yanılgan insan,
Geçen ve bir daha geri gelmeyen bir rüzgâr olduklarını unuttum."

Çünkü unutmak bana göreydi.

Çünkü ben de ölümlüydüm. Ben, Yekta, bunu pek hoş buluyordum.

Bu unutmak değildi, içinde olmaktı onun.
Önceleri daha iyi mi idi, bilmiyorum.
Gidip geldiğim,
Durulduğum koyu geceler vardı. Yıkık değildim.
Yıkılıp yeniden kurulmamıştım ama, yıkık değildim.
Gaz lâmbaları yakardık
Ensiz çalgılar çalardık geceye.
Tekliğimiz ayışığına boğulur giderdi.
Teker teker üçer kişi olurduk. Öyle de iyiydi.
Ben ona, Gülbeyaz kadına, eski yalnızlığımı söylerdim.
Ben söyledikçe eskirdi,
Uzaklaşırdı.
Onunla. Gülbeyaz'la bakışır ısınırdık.
Sonra yanılgan insanlığım başladı.
Birinde üç gece dört gündüz orada, evde kaldım.
Üç gece dört gündüz Sinan'ın yatağında kaldım.
Gülbeyaz'la Allahın emri olduk.
Ne o beni kandırmıştı,
Ne ben onu baştan çıkarmıştım. İkimiz de bildiklerimizin ötesine, bulduklarımızın üstüne çıkmak istemiştik. Bir noksanlığı vardı sanıyorduk bütün olanların belki. Ama aslında bütünlüklerimize bahaneydik. Sinan uzaktaydı. Sinan çemberimizin dışındaydı. Sonra ne bulduk.

Süregeldikçe kutsal gibi,
Kesildikçe kirli, utandırıcı.
Ama utancından kaçmayı biliyorduk.
Kutsal gibiliği üç gece dört gündüz kurtlar gibi bizi kovaladı.
Sonunda öyle bulduk.
Utandırıcılığı öbür insanlardan değildi.
Karşılaştırmadan değildi.
Birdenbire kendi boşluğundandı,
Gelip geçen avutuculuğundandı. Beklemesi vardı.
Kanaryayı görmek ayaklarımızı dolaştırıyordu.
Minderler serin değildi artık. Ben, Yekta, bunu pek hoş bulmuyordum.
Ama dördüncü gecenin yalnız sabahında yine,
O, Gülbeyaz
Benim ilk aklıma gelendi.
O kıyıdaki denizlerin mavisiydi artık.
Önce ve birden değişen dağlar oldu.
İstemek ve vermek başlamıştı çünkü.
Alamamak başlamıştı çünkü.
Gitgide düzelirdi biliyorduk.
Bunu bekliyorduk.
Yeni yeni yerler bulmuştuk birbirimizde
Onunla, yani Gülbeyaz'la ben.
Kaybettiğimizi bir zaman unuttururdu.
Bir zaman yerine yenilerini koyardı
Artık çok ışıktan kaçıyorduk. Gizleyecek yerlerimiz olmuştu birbirimizden. Hem ikimizin ondan, yani Sinan'dan, hem birbirimizden.

Yine bir eksikliğimiz tamamlanmıştı galiba. İyice seçemiyorduk ama, anlıyorduk. Uzun yaz gecelerinin durgunluğunu, geniş yapraklarının salıntısı ile tamamlayan gizli bitkiler gibiydik. Kaçmamız telâşlı değil sevindiriciydi önce. Ben o zaman, Tanrının, benim yapıma kattığı tatların, bende ötedenberi durmakta olduğunu, daha ötelere kadar da durmakta süregideceğini farkettim. Bu beni kendi yanımda yüceltiyordu. Gülbeyaz benim toprağımı işleyen kazmaydı. Günah olamazdı yaptığımız. Ben onun çeliğine göreydim ancak. Biz her şeye inanmıştık. Her şey bizi inandırıyordu ama, O'nun, Gülbeyaz'ın yanına artık

Serin minderlerde oturmaya gitmiyordum.
Akşamüstleri yakıcı kırlardan suvata inen kır hayvanları gibi gidiyordum.
Kapıları benim çeşmemdi.
Ekmeğimi edindiğim ocaktı.
Bir bu benim dengemi sarsıyordu.
Beni ateş sıcağında kavuruyordu.
Suvata inen yanık kır hayvanları gibi gitmemeliydim.
Kapısı ekmeğimi edindiğim ocak olmamalıydı.
Benim bu kavurgan sanılarım belki gizlediğimizdendi.
İnandığımı kurtarmalıydım.
Beni bulup çıkaran, ekleyip bütünleyen,
Bu duyguyu –Kurtulursa eğer bu güçlülüktü–
Arı duru etmeliydim, temizlemeliydim.

Önce onlardan çok iyi yüz gördüm.
Beni elimden tutar belliyordum.
Ona, Sinan'a –Bizi kov– dedim.
Onun kovduğu bizi ödeyecekti.
Onun gözünde kovulmuş olacaktık ama, biz kendimizi
kutsanmış belleyecektik.
O, Sinan bizi kovmadı.
İnsanların adaletini, yani öcü, aramaya başvurdu.
Bizi yakaladılar.
Yani Gülbeyaz'ı ve beni, Beni. Akçaburgazlı Yekta'yı,
otuzunda.
Yargıçların katına diktiler umudum nerdedir.
Bizim inanarak ettiğimizi yerlere çaldılar, ululuğu nerdedir.
Biz onu bulmuştuk, tükürdüler.
Bizi kirlettiler, yazıklar oldu bize.
Benim donumu ve Gülbeyaz'ın donunu
Ve yattığımız yatağın örtüsünü
Yüreksiz kişilere gösterip onları güldürdüler.
Halbuki biz o örtülerde yatarken,
Aklımız en ulu yerlerdeydi gücümüz.

Biz o zaman yaptıklarımızın günahını değil, yüceliğini biliyorduk. Bu, iki gücün bir yeniye varması, bir yeni yaratmasıydı. Bu çiftleşme değil tekleşmeydi. Tekleşmenin bir yönüydü. Yazık bize. O zaman bütün insanlara inanıyorduk. Yıkmak istediler yıktılar. Yazık bize. Herkesin bir gün ağlayabileceği, herkesin varamadığı için kutsallığını bulamadığı bir yere götürüp, yüreksizleri güldürdüler, bizi alçaltıp ağlattılar. Yazık bize. Olsun yaptılar şimdi kime sığınalım.

Nereye gitsek o yıkıntı bizimle artık.
Yeniden kursak korkarız.
Bu yıkıntı toz duman. Donumuzu gösterdiler.
Yazık bize şimdi nereyi tutalım.
Hangi yolu belleyip oraya düşelim.
Önceleri onlardan iyi yüz görürdüm
Bana elmadan sıkılmış sular sunarlardı.
Serin minderleri vardı, Ben, Akçaburgazlı Yekta, Cahil, çocuksuz, bunları pek hoş bulurdum.
Yanılmadım pişman değilim bu da vardı.

İKİ DALGA KATI ARASINDA YAPACAĞINI ŞAŞIRAN AKÇABURGAZLI YEKTA'NIN SÖYLEDİĞİ MEZMURDUR

Başının o ağrısı beni görüncedir
Uygunsuz bir aralıktan kaçamak bakıyorum katran ağaçları boşluğun düzeni evcil güvercinlerin gelip gelip su içtiği mermer olukların bizi kandırdığı
Kaçmıyoruz. Bu yüzeyden su içmeler yetiyor da ondan galiba
Erince vaktimiz yok uçaklar hemen kalkıp hemen varıyor
Elimizde bir ufak bavulla şurdayız burdayız

Bu balık bolluğunda bir tutam ot mu
Sessiz çığlıklı upuzun kervanların kan içinde taşıyıp getirdiği uygunsuz maceramızın gelip geçtiği yerleri çan sesleriyle ürkütüp uyandıran doygunluğu
Bir tutam ot mu
Karışsın. Beşinci kardeşim kendi umurunda değil
Elele tekbaşına ağlamaklı barışta unutkan
Gelip gelip gidiyorlar

"Birden hatırlıyorum sıcaktı
Tuttuğu tuttuğum her yerlerimiz
Boynumuz ağızlarımız ellerimiz
Yalanda karanlık odalarda
Eşit aralıklarla avunuyoruz
Yetiyor."

Başının o ağrısı beni görüncedir
Bana baktıkça yalnızlığın geliyor aklına
O kavurgan umut kesici güçlülük alıp alıp harcayamadığın dağınık gizli izlenimlerin seni bilmediğin yönlere iteleyen uğultulu kaynaşmaları
Anlat ellerin sıcak sıcak sokul
Buna hazırız eskidikçe değişmez oluyor kabul
Anlat ellerin sıcak sıcak
Benimki de bir tutam ot
Çabuk ol vakit dar uçaklar kalkıyor.

(BİR KANTAR MEMURU İÇİN) İ N C İ L[1]

Eski kışlalarda bu güz öğleleri
Duruma en aykırı oynak şarkılar
Sıcak çaylardan soğuk gazozlardan beklediğimiz
Ne beklediğimiz arayıp bulduğumuz
Vazgeçip kıyıya iniyoruz[2]
Üç güvercin kuşu var üstelik su gökleri direkler
Adamlar oturmuşlar sandal boyuyorlar
Adamlar oturmuşlar bir kırmızı uydurmuşlar
Denizin mavisine yangın ateşi
Yanlarında testileri yanlarında düzen yanlarında ekmek
Mutsuzluğa gerekecek ne varsa yanlarında
Beş kişiyiz beş kişi miyiz üstümüz başımız
Kiminin eli suda kiminin gözleri kara
Benim bütün caymalarım yanımda geçemiyorum onlardan
Yanımda durdular mı sevmemi önlüyorlar[3]
Rahat oluyorum

1 Müjde anlamında değildir.

2 Sıkıldık mı hep böyle bir şeyler yapmak gereğini duyarız yahut o boşluk duygusuna kapılınca, Nâsıra'lı İsa'yı peygamber eden budur, güneş altında yalnız kalınca böyle korktu, peygamberliği işte bu yüzden. Bir kadına tutulsaydı tutulabilseydi somut bir kadına Simun haç taşımanın günahını çekmeyecekti.

3 Bilinir hikâyedir bu işin sonunda alışkanlığa varması, bir sürü yıkımlar bıraktıktan sonra kıvrılıp yalayan saran gemici düğümleri gibi pek, o yangın sonuna doğru ısıtır bile olamıyor değerini bulamadıkça. Sonra onarmak tapınaklar kurmak ya da küreyip yeni baştan girişmek gerekiyor. Bu düşünce insana göre değil o yıkım yıkım sarsıntılardan deneye deneye süzülmüş ağır tıkanık ağrılı acılı –artık durulmasını ister– insana göre değil ama demesi kolay, en iyisi pişmanlıkları taşımak o yanıklığı ateş ateş taşıyıp sürümek, ama her yerde aldanmaya başlamanın aldanmayı istemenin yolunu buluyoruz.

Kim var kim yok artık alaturka bahçelerde
O havuzlu mermerli çardaklı bahçelerde korkusuz
Beş kişiyiz sıkıntıdayız beş kişiyiz
Kararsız mıyız yetersiz miyiz beş kişiyiz
Nerede sevsek işte diye bağırıyorlar[4]

4 Islak taşlara sürttüm ayağımı
Yaralı taylar gibi tepindim
Ne yapsam aklıma kediler geliyordu
Gözlüklü tumturaklı adamlar geliyordu
– Önce durgunduk ekmeğimiz vardı
unumuz hamurumuz tatlıydı
yatağımız kararlıydı
Ben alıp başımı Akçaburgaz'dan gelmiştim
O Hümeyra başka yerliydi
Başgöz olduk çatı kurduk Tanrı tanık oldu
Ekmeğimiz vardı
Yatağımız kararlıydı hep öyle kaldı
– Sürek avında ürkek ince dört ayaklılar sürer gibi onda kendini yenecek dizüstü aşka getirecek kendinde bulup deli deli bir yerlerine gizlediği bir duyguyu kovalıyordum
Ne yapsam aklıma kediler geliyordu
Gözlüklü somurtkan adamlar
Şehrin uğultusunu arkamda sanıyordum
Bazan böyle sanıyordum korkular terler abanıyordu üstüme
Bekliyordum umutluydum
Oydu artık alıp verdiğim
Durup dururken gecelerimi bölen
Hümeyra'nın kızkardeşiydi
Onun adı Azra'ydı
O korkak geyik yavrusu bayram arefesi
O söğüt gölgeleri akmaz sularda
Korkusuz iri iri düşler kiralıyordum ona
Baygın süryanî gözlerinden
Benim yanlış sanılarım daha sürüp gidecekti oysa bir bitmez sepet örermiş gibi göl hasırlarından ilmek ilmek ilmek

Ne zaman gelip dursak ne zaman inansak
Bu öğlen sonraları döneniyoruz
Bu eski kışlalarda bu öğlen sonraları
Nedir bu pencerelerden gördüğümüz

Kaygusuz gibi rahat gibi ilmek ilmek
Ama gidip geldikleri bulup verdikleri sordukları geceler
Ama değildim aslında uyumuştum
Uyandım birden duvarları buldum
Aşılmaz yerleri buldum gücümü tanıdım
Sağmal davarlarım sağ olsun dedim
Verimli tarlalarım var olsun dedim
Karışık şehirlerim büyüsün
Benim çerden çöpten toplayıp aşka kattığım
Beni dağlara sürdükleri vakit
O vakit
Kurtlara çakallara kodukları vakit
O vakit
Benim katıldığım bütün türküler söylenmez olur şehirlerden
Geceleri kapandım çıkamadım önce
Yeni yeni içkiler kardım onları içtim
Bir yanda eski sular vardı önlerine durdum
Aşılmadım devrilmedim yanımdan geçtiler
Ne arıyorsam onda vardı
Ne aradığımı bilmezken onda öğrendim
Onda Azra'da hepsi vardı
Onlar iki kızkardeştiler
Anaları birdi adı Mihriban'dı
Babaları birdi onun da adı Halim'di
soruldukları vakitler bir değildi
O korkuyordu ben yenilmedim
Kendini günahlar içinde kargılanmış buluyordu
Gittim kırmızı çiçekler buldum getirdim
Yanıldığım yerden döndüm yorgun argındım
Yeni yeşiller yeni duygular buldum çıkardım
Neler taşıyıp getirmiştim ta en uzaklardan onu öğrendim

Adamlar asılmış adamlar kurutulmuş
Ne uzun gemiler bunlar ne uzun sular
Ne uzun eller aklımızda duruyor

Önce Hümeyra vardı onunla çatı kurduk
Onunla ev kurunca yanılmadık
Durgunluğumuzda iyiydik onunla benim dünyamız o kadardı çiçekler vardı çocuklar vardı bu dünyada gizli resimler sokaklardan meydanlardan geçilirdi sevmek gelir gider bir düş gibiydi yanmazdık serinlerdik
Kötü değildi engebesiz uzar giderdi
Otlar yoncalar uzar giderdi
Surlar uzar giderdi
Bir eksik yeri kalırdı uzadıkça
Sonra o çıktı geldi
O Azra kızkardeşi çıktı geldi
Onunla duvarlar kediler çıktı geldi
Onunla o eksik geldi
Onunla bir yerim çıktı geldi
Eskiden unuttuğum bayram ürpermeleri türedi bende kuşkularım uyandılar zamansız acıkmalara tutuldum örtülerim ısıtmaz giysilerim gönendirmez oldu
İstediğim onu kötülüğe kandırmak değildi
Onunla yatmak değildi
Hümeyra vardı onun ablasıydı
Ben Akçaburgazlı Yekta'yım düşmeyi biliyorum
Onu da inancımı da kargılatmak istemiyorum
Onunla yatmak değildi
Dünyayı çarşıları giysilerimi kendimi onunla sevmek istiyordum
Beni dünyaya getiren anamdı
Ama Azra varsa ben vardım artık
Ben onunla vardım
Bu duyguya inansın istiyorum
Bir bunu kabul etsin bir inansın bir korkmasın bir anlasın bunu günah olmadığını yeter diyordum

Deniz kıyısında en uzak denizlerin unutulmuş
denizlerin kıyısında
Susuzum karnım aç

Ellerim kollarım tükenecekti
Karanlık çalgılar gibi susacaktım
Onu bir izlemesem kuşatmasam
Gözlerine bakmaktan geçsem
Bozulmuş ordulara dönecektim
Kaçacak sığınacak yerim olmayacaktı
Diri tutmak için gizlice üflediğim ateşim sönecekti
Kalın nehirlerde rüzgârsız kalmış dökülmüş yelkenlere
benzeyecektim
Susacaktım kovalanacaktım
Tahılsız kalmış değirmen taşları kadar acıklı olacaktım
Tanrıdan uzak kalacaktım
Onun bana veremediğini bir unutsam
Derin denizlerde yüzdüm ıslandım çıktım
Azra beni gördü ıslanmıştım
Şehirlerde karşılaştık şehirlerde kaldık
Ben kandırmadım sonunda o inandı
Ben Azra'yım bak dedi
Kadınım seninleyim istersen al dedi
Almadım
Bir buna inansın yeter diyordum işte yetti
Hümeyra kendi suyunda varsın aksın
Onu inandığı şeylerde aldatmadık
O şehirleri dükkânları yatakları dolduran insanları da aldatmadık
Kaçmıyorduk yeter diyordum yetti
Sağmal davarlarımı kestim dağıttım
Yeniden sürüler düzeceğim
Yüce şehirlerde bunlar beni kurtarır
Ben Yekta'yım Akçaburgaz'dan geldim
Bu ormanlardan sonra
Bu dağlardan sonra
Azra'yı inancında mutlu kodum
Hümeyra'yı inandıklarında rahat kodum
Ikisini de aldatmadım

Bütün gecelerimi ayırdığım
Aklıma düştükçe uykularımda

Beni yandan yana döndüren mutsuzluk[5]
Ateş basıyor şakaklarıma
Bu benden önce kaybolup giden
Gelirsen iyi olur dinleniriz
Karpuzları böleriz kan gibi
Bu eski kışlaları unuturuz
Yeniden yaparız daha iyisi
O güneşler daha da ortalıkta
Aklıma düştükçe uykularımda
Ateş basıyor

Benim güneşlerim ne yandan doğar
Benim kutsal çeşmelerim akar
Kaçmıyorum gücümle gidiyorum
Benim ısıtıcı güneşlerim doğar
Benim kutsal çeşmelerim akar
Akçaburgaz'dan geldim
Hiçbir şey kirletmedim
Başka yerlere giderim.

5 Bastonuma dayandım, bu meydanda gökyüzünün görünüşü hoşuma gitmiyordu, çatılar çatılar çatılar bölüp duruyordu, hemşerilerim de sevmeyecekti biliyordum, bastonumla gösterdim, şu şu şu yapıları yıkın dedim işçilere, yerlerine yenilerini koyacağım, bu Akçaburgaz eski bir şehir, ben uraybaşkanı olduktan sonra sıkıntımı hemşerilere dağıttım, şimdi arkamda geziyorlar, hepsi kıvıl kıvıl yerlerinde duramıyorlar, nereyi yıksam oh diyorlar, ben yıkın deyince hep bir ağızdan yıkın diye bağırıyorlar, bu şehri nasıl yapmışlar böyle üstüste, ne gökyüzü komuşlar ne günaydın, ne buldularsa getirmişler dağların ovaların dışında, hele o sabahların akşamların bungunluğu, o eski kışlalarda güz öğleleri, bazan işimi gücümü uraybaşkanlığı ödevlerimi bırakıp bir dağ aramaya çıkıyorum, buraya en önce 1286 yıl önce, iyice biliyorum şehrin geçmişini iyice inceledim çünkü, tam bu kadar yıl önce mayısta gür iyi yağmurlar vaktinde, Yekta'nın en eski dedesi genç Alişan ile Zübeyr'in oğlu Sadık daha güneylerden daha kuraklardan geldiler, yanlarında ka-

.....

Yasağın aşkları zorlaması
Önce varken sonradan gömdüğümüz
Önünde gerilediğimiz
Unuttuğumuz utandığımız
Ama bırakmadığımız
Bu yumuşaklığım sanki defineler içinde
Sanki gömülü sandıklarda kararıyorum
Korkunç bir ormanın uğultusu içinde boğuluyorum ağaçlar
sular bakmadığım yerlerde çiçekler

dınları vardı, bir de atları vardı, bir de inekleri vardı, bir de kunlayacak koyunlarıyla koçları vardı, bir de örtünecekleri vardı, bir de aşkları vardı, bir daire kurdular, tütünleri tüttü, çatıları, ağaçları hızarlarla aşkla yonttular, aşkları böylece erince vardı, sonra büyüdü Akçaburgaz, başkaları geldi onları görüp, kötü adamlar gelmedi ama kötüyü iyi yapan şeyler yitti, her şeyleri üstüste kodular, su yolları yaptılar, çeşmeleri akıttılar, bakkal dükkânları açtılar, terzi dükkânları açtılar, nalbant dükkânları açtılar, tamirci dükkânları açtılar, mahkeme yaptılar, yasalar kodular, bir şeyin bu kadar şey içinde gitgide küçüldüğünü yittiğini sezinliyorlardı ama bulamıyorlardı, bulamıyorlardı da değil, umursamıyorlardı, onsuz olunur diyorlardı, yerine başka şeyler koyuyorlardı, ama öyle bir şey ki yittikçe önemi azaldıkça düzeni etkileyen, bilisizliği arttıran, evleri oturulmaz, sokakları dolaşılmaz hale koyan, kişiyi boş vakitlerden kaçıran bir şey, ben uraybaşkanı olunca buldum, şimdi yıkın diyorum, ilkin bu evleri, bu kötü, üstüste evleri yıkın, bu sokakları, bu eski harap kışlaları, bu dükkânları bu duvarları; bu gökyüzlerini kurtaralım, yıkıyorlar, Hemşerilerim yıkın diye bağırıyor ardımdan, bazı idame kurulu üyeleriyle bazı ihtiyarlarla donmuşlar bana karşı, kadınlarla çocuklar benden yana hep, bastonuma dayanıyorum, gösteriyorum, yıkın, temizleyin, yıkıyorlar, bir çeşmeler kalsın, bir gölgeler, hele tamir evlerini, bize o eskimiş eşyaları zorlayan bütün tamir evlerini yıkın, hemşerilerim yıkın diye bağırıyorlar.

Nasıl olurdu kimbilir suyun suya karışması
O toprakları ekmeler çiçekleri budamalar
Pencerelerin ardında o akşamları beklemeler sabahları gerinmeler
O Flamanların zevki ocaklara karşı
Korkuyorum herkesle karşılaşsam
O caddeler eski harap kışlalar
Ben yokum desem kimse bırakmıyor
Yokum diyorum inanmıyorlar
Yokum diyorum bulup çıkarıyorlar
Yokum
Lâmbamı üflüyorum bir bardak su içiyorum[6]

---

6 Birden o en uzak çin bahçeleri yalnız bahçeleri
Yerini bulup yerleştiriyorum yaşamamda
Kararsız insanlığım şam kervanları Arşidük Franz'ın
oniki bölüm sarayında akşamüstü çayları
Neden aklıma vuruyor anlamıyorum neleri var bende
Keskin ayışıklarında titrek düğümler
Durup aklıma geliyor benim bir teyzem varmış bir
adam almış onu Arabistana götürmüş
– Adamlar kadınları alıp Arabistana götürürlerdi
Dünyanın en güzel Arabistanına
Duruyorum beni büyüler bağlıyor yarasa kuşları beni
Açın bütün defterlerimi bütün kitaplarımı bir şaşarsınız
Aşk anlıyorum kadınlarda buğulu buğulu denizler
Yalınkatlığı kolaylığı açın kitaplarımı

Kaç kez başladım kaç kez başardım kaldırdım attım
Sürüm sürüm dökük saçık çürük ölüler gibi ardımda
Kaç kez attımsa ne kolay attım
Biliyordum o çin bahçeleri o yalnız bahçeleri
Biliyordum

Güzel bir merdivenin altıncı basamağında
Mermerden sularla bir altıncı basamağında
Büyük yapıların büyük büyük pencerelerine karşı
Bu çelişmeleri çok seviyoruz
Deniz kıyısındayız gitmiş gemilerin ardından
Rüzgâr bulamadan kötü rüzgârlarla gitmiş gemilerin
Beş kişiyiz öyle miyiz beş ortada beş sıkıntıya
Şehirde havagazı abonesiyiz
Benim numaram 44741 öbürlerini bilmiyorum
Gazete alıyoruz okuyoruz ekmek alıyoruz yiyoruz
Aybaşı oldu mu paralarını ödüyoruz
Su akıyor ellerimizden ayaklarımızdan

Birbirimize karşı durup akıyor
Bu göksel ağıtlar yaşamamızdan akıntımızdan
Çiçekler mi var camlar mı önümüzde
Bu muydu uzaklaşan
Üfleyin yelkenleri dolduralım
Üfleyin dolduralım
Üfleyin

– Adamlar kadınları alıp Arabistana götürürlerdi balkonlu evlere koyarlardı gündüz işlerinde güçlerinde onların evlerde beklediğini düşünüp hızlanırlardı onları kucaklarlardı, çocuk yaptırırlardı onlara. Bunları bilince kolayca atıyorum sürgün kırallar gibi umurumda olmuyorlar
Ellerini kapı tokmağına bağlayıp kırbaçlıyorum
O yıkıntıları boğuntuları mutsuzlukları kırbaçlıyorum
Biliyorum çünkü o çin bahçeleri o en eski zamanlarda
– Adamlar kadınları alıp Arabistana götürürlerdi
Dünyanın en güzel Arabistanına

BÜYÜK KAVRULMUŞ...

Büyük, kavrulmuş soy kırlar gelir aklıma hep, hep
tükenince insan dayanıklığım
Ağır bakır kalkanlarımızla, demir kargılarımızla döğüşüp
döğüşüp geri çekilince
Yorgun kollarımın en genç bir yerlerinde bir kan şeritleri
akmaya ince ince
Başlar yeni sulara kadar, hızla zamana, körlüğe, kötülüğe kutsal
tutsaklığım

Nedir senden başka kurtardığımız bu dengesiz savaştan, bu
yağmadan nedir
Senden gayrı, ey, bir içimi genç ormanları yüzyıllığa büyüten
diri su, senden
Eskimeden, küçülmeden; mutluluktan, özgürlükten, kuşakları
birbirine düğümleyen
Bir kadını, bir sesi, bir suçu, bir şeyi en çok o şey yapan güç
yalnız sendedir

Seni arayan sular, seni kışlar, seni adamlar, seni sonunda
bozulmuş ordularım
Sanki ay dökülür diri balıklara, sanki gümüş şeyleri güneşler
güneşler ışıtır
Yorgun kuşamlarımla, kanlarımla, gelirim, uzanır senin sabahlı
gecene yatarım

Bu donattığım savaş gemileri sana, dokuttuğum bu vurucu
ipekliler seni anlatır
Bu senin içindir, sabah ormanlarına, dağlara, balıklı göllere
açılan balkonlarım
Sen olmasan, yeryüzünde bu ağaçları, suları, bu büyük
kayaları bekletecek ne vardır

TOPRAK ÇÖMLEK HİKÂYESİ

Kırık

... sigara içerler. En çok sevdikleri, denizi örtmeye yaradığı için keten ipliğinden örülü perdelerle o küçük porselen vazolar bir de o sarı çamur çömlekti. Ben o vazoları Çin'den gelmiş biliyorum, öyle olmaları hoşuma gidiyor belki de ondan. Birinin üzerinde erkeğine karşı ağır, ipeksi giysilerinden soyunan, ince, büyük saçlı bir kadın var, lâcivert turuncu karışığı, nasıl zarif, nasıl hazır ve erkekcil. Büyük yunus balıkları geçiveriyordu birden insanın aklından, üreme mevsimlerinde derin denizlere istekle koşan büyük, erkek–dişi yunus balıkları. Öteki hep kırmızıydı, sürekli, balıklı bir kırmızı. Birbirine girişmiş iki üç gece vardı içinde, ışıltılı, suskun, iri yunusların uğrayamayacağı sığlıklarda ancak bulunabilecek bir suskunluk. Çömleği ise anlatamam. Anlatılamaz zaten. Yeri gelince duyuluverir.

Ben hep gözlerinden uzağa götürürüm onları bile bile. Aramalarını bilmek beni sevindirir. Bir zaman sonra yine yatağın, yatıldığmda görülebilecek bir uzağına koyarlardı. Onların bulunduğu ortamda sevişmek hoşlarına gidiyordu. Ben kaldırıyordum, onlar oraya getiriyorlardı. Aradıklarını bilmek beni hem sevindiriyor, hem katlanamıyorum. Bir buna katlanamıyorum galiba. Bu olmasa o kadar derinime inemez, beni o kadar çaresiz, o kadar yalnız bırakamaz bu sevişmeleri.

Keten örgülü perdeleri denizi örtüyor onun için seviyorlar, biliyorum, söyledim. Her şeylerini o kadar iyi biliyorum ki, kendi yaşadığımı sanıyorum. Sevişirken deniz dağıtıyor onları sanıyorum, bir de açıklığına, gizlisizliğine katlanamıyorlar. Hele yatağı nasıl seviyorlar kimbilir. Loş odada, vazoların, çömleğin ülkelerinde, birinden öbürüne gidip gelerek, onlardan dağılıp yayılan tükenmez zamanda, damarsız, ince siyah bir ağaçtan, beyaz tentenelerin çevrelediği yatakta nasıl akıp gidiyorlar kimbilir. Koyu vişne rengi örtünün serinliğine uzanıyorlar, donuk parıl bakır kırmızı sigara küllükleri, keten örgü perdelerle örtülmüş yakın bir deniz, uzak sokaklar ve içeri bırakılmayan o güneşler.

Yataklar, bir yatan olmadıkça içlerinde hep bir hüzün verir insana. Ama onlar bu hüzün içinde gitgide daha çok birbirlerine sarılmak isteğini, gereksinmesini, bundan kaçınılmazlığı duyarlar. Yatakların yataklı hüzünlerin getirdiği yalnızlık kokusu, avunmak istemelerinin ateşini, doyuruculuğunu arttırır. Yatağı doldururlar. Yatağın karşısına düşen aynada, birbirlerinin bacaklarını, omuzlarını, göğüslerini, sıkı sıkı, istekle saran kollarını, utangaçlığı, bir orman uğultusunda, önüne durulmaz bir çavlan akıntısında, yitmiş birbirlerine borçlu gözlerini ister istemez, daha çok kaçamak isteklerle gördükçe, sevişmelerine, küçük küçük günahlar da katılırmışçasına, sarsılırlar, tadları artar, deniz gitgide unuttukları bir şey olur. Sonra o ormanaltı serinliğine vardılar mı, iki porselen vazoya, sarı çamur çömleğe bakarlar. Birinin balıklar gibi diri, aç gençliği, öbürünün hiçbir şeyi umursamamak zorunda olan, geçmeye, tükenmeye yüz tutmuşluğun telâşındaki doymazlığı, erkek delicesine aradığı pürüzsüzlüğü, düzlüğü, tüysüzlüğü öbüründe bulur, doyar. Öbür saatleri bekler. Yanyana uzanır sigara içerler.

Ama ben Yekta, bunları neye kuruyorum. Andıkça içlenmem, inlemem artıyor. Şimdi bu odada oturmayı seviyorum. Bu koltukta, hem de, bu resmin karşısında. Eskiden bilmezdim bu resmin böyle güzel idiğini. Bu mor lekeler beni dinlendiriyor sanki. Akçaburgaz yalnızlığıma benziyor. Gene vazolar yataklarına göre. Belki de benim varlığımdır, benim varlığımdan önlerine duran engeldir onların istediklerini bileyip, önüne durulmaz, doyulmaz eden.

Şimdi konukları var içeride. Onun için, benim için neler söyleyecekler kimbilir. Uzaklarında çok kalmasa.

Yangın Toplantısı

Faliha –Aşkın o yalnızlığı ellerinde ağzında nasıl belli
Nasıl o giysileri hüzünlü
Balkonlara sığdıramıyor her gün görüyorum.
İşte evindeyiz eşyalarına bile sinmiş

Rüksan –Yalnız kalabilmek gitgide güçleşiyor
Eğer aşk bu ise imrenirim doğrusu
Ben örneğin ben
Deli örümcekler gibi yalnızlığa vurgun
Yeni geceler kuruyorum
Pencereleri nasıl kapıyorum görseniz
Suları sürüyorum ekinleri düşünüyorum
Horasanla örülmüş surlarca heryerlerim sımsıkı
Ama bir yerden yine sızıyorlar
Bir şehir bir elbise çarşısı bir öbek çiçek bir başkasının isteği
Yine sızıyorlar
Çaresiz kuşanıyorum başkalarını

Faliha –Ama onun yalnızlığı başka ürkütücü
Midyeler gibi kapanıyor mutluluğa ister istemez...

Neclâ –Bana kalırsa bunun tek bir adı var
Evinde olduğumdan söylemeye dilim varmıyor
Utanıyorum

Faliha –...Bu iki başlı aykırılık töreye tabiata
Bu gizlemek, bu gizlenen ilinti
Bir gün ağulayacak onu korkarım
Hem kimselere anlatamayınca mutluluğu
Eksik kalmıyor mu döküp saçamayınca
Pazarlara çıkaramayınca
Gözlerimde ağzımda götüremeyince dükkânlara
Yalnızlık mı demeli bilmem sürgün mü demeli yoksa
O elleri ayıklayınca yatağından
O duvarlara dönünce surlar gibi surlar gibi
O rahatlığı bulanınca akmaz suların
Sizden yana değilim Rüksan öyle sanıyorum

Rüksan –Ötesini umursamıyorum
O şavkıma o güneşler balkıması
O dilim dilim gemi ateşleri bir vursun yaşamama
Şehirleri bir bir bırakır gider gibi
Üzülmeden az hüzünlü bırakır gider gibi
Bir yeni dağlara ormanlara hayvanlara gider gibi
Kumlar gibi canlılar gibi öyle gibi
Bir bunu düşünüyorum işte bir bunu
Bir doyurgan yalnızlık geliyor aklıma yerimde duramıyorum
Dağbaşı yalnızlığı değil su kenarı yalnızlığı değil bir şehir yalnızlığı, boşluğu, ancak istekle takılan gerdanlıklar gibi boyunda göğüste pırıl pırıl, bizi yiyen geliş gidişlere sokak gecelerine kötü aşklara karşı kuşanılmış bir yalnızlık, yeniden doğurganlığımızı hazırlayan hatırlatan kırgın belki ama gitgide bizi hem kendimize hem insanlara iteleyen bir yalnızlık
Gerisi tembellik diyorum belki

Belki yılgınlık kabullenmişlik daha iyisini bilememeklik bir parça
Bir bilsem aşktandır bu durulma bu yalnızlık ondaki
Bir bilebilsem kimdir nerdedir
Ölü müdür diri midir bir bilsem
Gider bulurum benim yalnızlığımı

Faliha –Tıpkı düşünemiyorum elimden gelmiyor
Ama size hak verebilmek sevindiriyor beni
Bir şeylerin usul usul avuttuğunu duyuyorum
Bir yel esiyor sanki ince bir akşamüstü yeli
İçli kır resimleri geliyor aklıma

Neclâ –Aman bırakın Tanrı aşkına, hiçbirinizi anlamıyorum, ortada düpedüz bir aldatma var işte o kadar. Ben asıl kocasını düşünüyorum. İyi dayanıyor doğrusu, talihli kadın yani. Ama dedikodunun önünü almak mümkün değil elbet. Herkes neler söylüyor, ben de ayıplıyorum doğrusu. Aman çok hoş şey kardeş. Hem nerdeyse gelir şimdi kapatalım.

. . . . . .
. . . . . .

Adile –Şu denizin uğultusu olmasa
Unuttuğum pek çok şey olacak
Bu saçlarıma üzülüyorum
Bazı günler oluyor yetmiyor yaşamama...
Soğuk bir şey içmez misiniz

Şermin –Ama bugünlerde çok iyi görünüyorsunuz
Adileciğim, üstelik pek mutlu bir haliniz var.

Adile –Öyleyse sevindim. Ama mutlu olmamak için hiçbir gerek yok dünyada, siz de olabilirsiniz, biraz cesaret biraz da mutluluğu istemek yeter galiba, evet bu kadarı yeter, sevmekle elbet... "İçeri girer girmez sezdim benden konuşulduğunu, anlıyorum niyetlerini, beni tedirgin etmek istiyorlar, kınamak istiyorlar kendi güçsüzlüklerinde bulamadıklarının yankısı var bende. Ama bu kalabalık iyi bir fırsat, söyleyeceğim, söylemeliyim daha mutlu olmak için, bütün tadını duymalıyım söylemenin açığa vurmanın herkese herkese..."

Bunlar en güzel sözlerim olacak benim iyi dinleyin
Bir bunlar bir de sevdiğimi söylemek
Sevdiğimi söylemek kayalar gibi
Nuh'un gemisine çıkar gibi sevdiğimi söylemek
Tanrıların önünde onların yaradılışındaki isteğe uygun bir deniz boşaltır gibi, uçuca eklediğiniz sönük bıkkın gizli kapaklı geceleri karanlık lâmbalardan kurtarmak, öbür evleri öbür suları öbür her şeyleri: ıslak omuzları ıslanmış saçları deniz güneşlerinde kuruturcasına yanarak soluyarak ama gene tadla yaradılışın o güzel gereğine uymak
Bir zamanlar bir tükenmez bayırda
Gitgide ölüyordu o küçük canlı çekirdek
Gitgide eriyordu tuz
Rüzgârlar nemli hava saldırgan
Ellerle bulunuyordu yüreklerle aranan
Ben o bayırdan döndüm geldim
Bu dünyada yediğimiz ekmekler içtiğimiz sular
Dizlerimizdeki bu güç derimizdeki tad
Karşı koymak içindir kaçmak için değil
Alçacık durgun düzlüğümden el sallıyorum
Beni kınadığınız tepelere
İyi baksanız bir gül olacak avuntum gözlerinizde
İyi baksanız bir şaşmaz tüfek
İyi baksanız yolunu bilen bir coşkun beygir
Bunlar kandırmıyorsa yatın tavana bakın
Uzun uzun bir şeyler hatırlayacaksınız

Siz Şerminciğim, o sarı delikanlıyı sevemediniz bir türlü ama iyi de gizlediniz. Beni kınarken şimdi neler geçiyor aklınızdan acaba. Bu işin sevmeyince sevemeyince ayıp olduğunu günah olduğunu nasıl acı acı duyuyorsunuz anlıyorum
Siz Neclâ Hanım, sizi günün birinde birden bırakıp giden belki de bıktığı için giden o güzel tatar oğlanı yüzünden kinlisiniz sevmeye, kocanız ne yapıyordu o zaman. Kimselere duyurmadım sanıyorsanız öyle sanmayın artık.
Suzan Hanım. Mehlika Hanım bütün yanılmış kadınlar
Sizler sizler sizler hepiniz
Çok rahatım artık
Deniz akşamları gibi rahatım
Kötü rüzgârlara karşı koruyorum teknemi
Yaşlı teknemi ama iyi sevgili teknemi
Birinden aldığım bitkisel huzuru insanca öbürüne taşıyorum
Onda bulduğumu bilseniz
Yalnız ona söylerim o kadar güzel
Ben böyle öğrendim bitkilerden
Alakanat şen balıklardan böyle
Artık töreler değil örneğim
Örneğim uçmak
Kendi kurduğum her şey beni mutlu ediyor
Umurumda değil başka hiçbir şey hiçbir şey
Bu gece de işte istekle onu bekliyorum

Ara Parça

Sevmek ve söylemek
Ardından iyilik gelir ister istemez
Bir orman buduyoruz uyanın farkına varın
Bir kasırgaya karşı duruyoruz
Bitkice değil şüphesiz ama tam insanca
Korkmayın dalgalardan yılmayın
Çekin kürekleri

Kandan Uzakta

Bu duyduğum onun sesiydi. Coşkun söylüyordu. Bir kırgınlık yok değil içimde. Buluyorum nedenini. En çok sevilen olmamak. O adam da bu yüzden satın almıştı tabancayı. Önce deniz kenarında düşündü. Uzun uzun düşündü. Bizim Akçaburgaz dolaylarından Yayabölüklü. Dört çocuklu aşlıkçı. Kuru yiyecek alıp satardı anası babası yoktu otuzbeşlerinde.

Bir gece sokağa çıktığında her yeri karanlık gördü. Çünkü dünyası öyleydi artık. Bir at arabasının ardına takıldı. Hep kendisi anlatıyordu bunları. Arabadan bir kol sarkıyormuş. Arabacı yokmuş. Yorgun atlarla birlik yürümüş. Denize çıkmışlar. Çünkü deniz yakında. Çünkü başıboş atlarla arabalar başıboş her şey sonunda denize çıkar. Kol cansız sarkıyordu. Avuçlar bir şeyden boşalmış gibi güçsüz tenha. Atlar denize başladılar. Önce toynakları bilekleri dizleri.

Aklına birden dört çocukluluğu geliyordu. Gizli bir umut gibi. Buz kayalarda baston sapı gibi. Birden bir avuntu denizi kuşatıveriyordu bunalmış yüreğini. Kendisinin kıyıldığı geceler kıyıldığı yataklar gelince ama o boşalmış avucu görüveriyordu hep.

Atlar ağır ağır suya karıştılar. Cansız kolun avucun birden devindiğini parmakların kasılıp gevşediğini gördüğünü sandı. Atlar durdular. Denizi göğüslemişlerdi artık. Islak koşumlarının madenleri parlıyordu. Çünkü ıslanmış madenler daha çok parlardı.

Denizde kan vardı. Yayabölüklü Emin aşlıkçı Emin böyle diyordu. Tabancayı satın almıştı. Bir türlü koptuğu yere bağlıyamıyordu kendini. Başka hiçbir yere de. Atlara birkaç taş atmış. Hooo diye bağırmış. Yürümüşler. Arabanın ardından boş bir sulama tenekesiyle karışık sulardan başka bir şey kalmamış. Denizde kan varmış. Ölü boş avucun sularda yittiğini görmek içini açmış birden kararlı oluvermiş.

Bir türlü bağlıyamıyordu demin kendini. Şimdi de bağlıyamıyordu ama bağlamak isteğini duymuyordu artık. Küçüklüğünde haydutlar biliyordu. Ormanlarda ateş yakarlardı, öldürdükleri kadınlarla avunurlardı. Ya kendileri ya başka hiç kimse. Nasıl olacağını bilmiyordu. Avunmada karar kıldı. Silâhını istekle doldurdu. Karısına gider gibi. Pencereden baktı. O oradaydı kadını oradaydı yatakları oradaydı.

Sonra yatakta kan gördü.

Ama niye anıyorum şimdi bunları. Şimdi bunların ne gereği var. Ben Yayabölüklü müyüm. Kan beni avutur mu sanki. Ne avutur ki beni. Kendimden başka.

Bir denizi boşaltır gibi diyordu. Böyle diyordu. Bu gece de onu bekliyorum diyordu. İstekle. Şimdi evdedirler. Benim deniz kenarında olduğumu biliyorlar. Perdeleri örtmeye hazırlanırlar.

Suya Varmak

Adile –Mutluluğumu ancak en yerinde en anlamı tam en güzel sözler anlatır
Geldin sana göreyim al beni
Al götür o terlerin o sıcakların dünyasına
Büyük bitkileri hatırlayalım

Erhan –Sensiz olamazdım zaten, biliyorsun

Adile –Bunu öğrenmek büsbütün itiyor beni sana
Ne mutlu bana, ne güzel bensiz olamadığın

Erhan –O zaman sen yoktun
Bütün kadınlar vardı o zaman
Bir, kadınların yanında iyi oluyordum
Başka hiçbir yerde değil
Başka hiçbir şey sızamazdı padişah karanlığıma
Şimdi bir senin yanında iyi oluyorum
Başka hiçbir yerde değil
Bu korkutuyor beni
Hem mutlu ediyor
İstiyorsan –İste, istemeni istiyorum– işte gücüm
İşte babamdan kalan istek
İste iste

Adile –İstiyorum başka türlüsü mümkün değil zaten
Denizi işte perdeyle kapıyorum
Sızamasın dünyamıza
Bu uzak loşluk içinde sabırsızlandığını görüyorum.
Saçlarımı çözüyorum bak
Şimdi
. . . . . .

Hep en iyi bugün diyorum
Hep öyle diyorum hep
Hep öyle
Yıldız çekirdekleri ekinler
Uzak boylamları sarsan rüzgâr uzakta
Uzakta uzakta
Mermer sarayları dolduran katı ışık
Bir atın dolu dizgin sağrısı
Şu köprüleri eski deniz tuzu
Boynumdan birden ağzınla yayılıp yaşamamı tazeleyen bu ateş, senin padişah karanlığına sızıyorum bu ateşle ne iyi, hemen etli yapraklarıyla medar bitkilerinin büyük terlemesi geliyor aklıma, ateş ateş bir balık ellerimden usulca, serin kayıyor dip sularına, ıslanıyorum ıslanıyorum, eskiden kendini unutturan bir duygu yavaş yavaş sarmaşıklar gibi dolanıyor sarıyor her yerimi, tanıyorum seviniyorum, rahatsız oluyorum, ıslanıyorum ıslanıyorum ama ne güzel ne rahat ne büyük ıslanıyorum kadınca ıslanıyorum göğe doğru bir koşuda.
Bana sonra o uzak resimleri anlat
Göl kıyılarında
Kavruk bozkırlara yağmur yağmasını
Seni birden sıcaklığından ayırmak
Sıcaklığında tanımak birden seni
Balkonlu geceler olur değil mi
Islıklar olur değil mi
Senin yokluğun olmaz değil mi
Seni bulduğum Tanrıdandır ona şükür
Hep en iyi bugündü diyorum
Hep öyle diyorum hep
Hep öyle
Hep

. . . . . .
. . . . . .

Işıklar yanmaz oda aydınlanmaz. Zaten gereği yoktur artık, ışığın bundan böyle söyleyecek bir sözü olmaz onlar üstüne. Benim deniz kıyısında olduğumun güveninde doygun bitkisel bir erinçle o sarı çamur çömleğe karşı yanyana uzanır...

Ara Parça

Kalkın davranın doğrulun
Bu boş oda birazdan dolacak
İnsanca yaşaması insanın
En güzel kalıtı atadan oğulun
İstekli ellerin avuçların
Verilen sıcaklığı araması
İlk canlıdan süregelen bu gerdek
Biz uygun gördük siz de kınamayın
Kolların bacakların istekle sarması
Vakit yok birazdan hepinize
O önüne durulmaz gece olacak
Sevmek bir bütün nereden baksan
Ne ayıp ne günah ne uygunsuz
Kolların da ağzın da yüreğe katılması
Tersi yarım tersi yalan tersi yapma
O umulmaz buğuyu yaratıyor
Sevginin soydan soya sürmesini
Bir küçük tohumda iletilen aşk
Saçların birbirine karışması
Biz o susturulan ağzı kişilerin
Gizliden güvendiğiniz düzensizlik
Nasıl belli bize hak verdiğiniz
Ne güzel eğik alınlarmızın
İnandığınız kuşkularla buruşması
Kalkın davranın doğrulun
Vakit yok birazdan her yerde
O önünde durulmaz gece olacak

Sular Kararduğında Yekta'nın Mezmurudur

Benim bir suyum vardı akıyordu
Bir toprağı yeşertip akıyordu
Bir yerlerde birikmeden akıyordu
Öyle sakin öyle ince öyle güvende ama akıyordu
Ben çevirmedim gene akıp duruyor
– O anlatılamaz çömleği bir dere çamurundan karıp yapmışlar kıyılarındaki evliyakeçesi otlarının kokusu sinmiş sanki uzağa götürüyor insanı götürüyor bir çorak sarılığın düzüne yazısına bırakıyor değinmeleri insanları hele daha çok sevişmeleri özletecek bir yazıya, büyü sanki
Sevdiğimden değil sevindiğimden
Uzun geceleri durup bölüyorum
Uyanık sesleri geliyor utanmıyorum
Herkeslerin kaçıştığı bu yağmur
Beni arı duru yıkıyor ıslanıyorum
Hep bir hikâyeye girmek insan yönümüz mü
Islanıyorum
Bu yanım ıslanıyor daha çok
Akçaburgaz bir küçük kentti
Küçük evleri olan bir kentti
Yalnızdım inceydim kendi kendimeydim
Kalktım bu büyük kente geldim

– Şimdi kimi acıyor kimi kınıyor beni hangileri haklı
hangileri iyi ama iyiyi haklıyı aramak her zaman gerekli mi,
ya benim yaşamam
Kalktım bu büyük kente geldim
Tozlarla böceklerle kalktım geldim
Yalınız sedef kabuklarla geldim
Bu kenttir toprak çanaklardan ayrıldım
Büyük yapraklardan sular beni sevindirsin
Gemilerin limandan çıkışları beni sevindirsin
Karanlığa uğramayan ezgiler beni sevindirsin
Yalnızlığım sığmadı kente
Çünkü dağlara alışıktı bana alışıktı
Birden evlere sokaklara çarptı
Büzüldü çirkinleşti kıvrıldı
Çünkü kentlerin yalnızlığı korkaktır
Akçaburgaz'da mutluydum onunla
Hoşnuttum ondan
Sığlarda balık yavruları gibi kuşkusuz
Bir oraya bir buraya bir ormana
Bunaldıkça bozgunsuz avuntularım vardı
Eski haydutları bilirdim
Bir zamanlar Akçaburgaz dolaylarını denize doğru
kasıp kavururlardı
Yalnızlıklarını orman ateşlerinde yakarlardı
Korkularla yakarlardı
Kara sağrılı atları dağlara göreydi
Şehir uzaktan sevdikleriydi
Bıyıklarından sevinirlerdi
Ne efsanelere girip çıkmışlardı kan içinde
Kayalara gizlenip düzene karşı koyarlardı
Bir korkunç sevmeleri vardı en çok onu bilirdim
Sonu mutlak bir ölüme varırdı
Bir dağ ölümüne sanki
Sonra o bencil aşk o ölüm yıllarca tüter dururdu çatılarda
Sularda buğulanırdı düğünlere karışırdı
Ona özenen aşklar türerdi küçük odalarda
Ama bunları neye anıyorum ben Yaylabölüklü müyüm

Sonra ben kalktım bu büyük kente geldim
Çünkü kişi büyük kentlere de gelmeli
Kendi güzel yalnızlığı için gelmeli
Kalktım bu büyük kente geldim
Akçaburgaz yalnızlığımı da getirdim
Dövündü kısırlaştı garipledi
Anladım yalnız avutamazdım onu
– O deniz mavisinden neden kaçıyorlar sanki oysa onun avutması büyütmesi ince yaşamaya durgun isteklere karışması
Adile'yi buldum sevdim
Yalnızlığım onun şehrine ısındı
Yapılar önüme durmuyordu artık
Sokaklar aldatamıyordu
Belki ısınmadım ama katlanıyordum
En çok geceleri sevmemden anlıyordum bunu
Sonra Adile uzaklaşmadı
Erhan'ı buldu ama uzaklaşmadı
Ama ikiye bölündü
Benden aldığı güveni onda harcıyordu belki, ondan aldığı serin huzurla bana dönüyordu gene, benden ona ondan bana ilettikleri yahut ilettiğini sandıkları onu mutlu ediyordu denizin gereği yoktu sevişmesinde ben vardım çünkü, ilençsiz, yakınmasız hatta kinsiz, genç Erhan'ı kıvandıran çeken eti vardı, onun kendisinde mutlu olduğunu görmek bilmek bir çeşit aşk gibi sarıyordu onu –oysa bana da gerekliydi– o bilgi böylece sardıkça onu, kendi etinin tadı, geçmeye yüz tutmuşluğu yalım yalım gecelerine giriyordu onu arıyordu hep böylece

Benim bir suyum vardı akıyordu
Bir toprağı yeşertip akıyordu
Bir yerlerde birikmeden akıyordu
Öyle sakin öyle ince öyle güvende akıyordu
Yine akıyor ama yanıldım
Yine akıyor ama otlar cılız
Güneşler soluk günlerde aksak gibi
Bir avuntu buldum avunuyorum
Katlandıkça arınıyorum
Katlanmanın tadında acısında arınıyorum
Bir yerlerim temize çıkıyor sanki öyle güzel
Kara kara geceler abandıkça üstüme
Arapkanlı duygular abandıkça
Öksüzoğlan balıkları gibi kuytulara kaçıyorum
Akçaburgaz yalnızlığıma sarınıyorum

AKÇABURGAZLI YEKTA'NIN YALNIZLIĞINA KARA TAŞTAN TAPINAK KURDUĞUNDA SÖYLEDİĞİ MEZMURDUR

Karşımızda binler mumluk bir lâmba yanıyor
N'apalım akşamdır. Uydurulmuş yıldızların çöreklendiği
Elini elime alıp Davut'la mızıka dinlediğimiz
Benim kenarından bir ucunu kaldırıp baktığım –
sonra ürküp birden indirdiğim

Biz küçük adamlarız. Davut'la ben. Şiirler okuruz.
Âşık olmuşluğumuz vardır. Sapıtmışlara
peygamber olduğumuz
Yoklukların sonuna vardığımız kapkara masmavi gözlerle
Bilmişliğimiz yoktur. Bağışlayıp inandılar. Hamd ederiz
Gelip dikilen bu ucuz akşamla yeni bir hüzne
başlıyoruz.

Ama Davut yok. Yalan söyledim. Davut ölmüş.
Kaldırıp gömmüşler mi? Bilemiyorum.
Yakıp savurmuşlar mı? Bilemiyorum.
O kalabalıkların toptan günahkâr olduğu yahut
bağışlandığı
Akımsı kalın kumaşların kanlanıp kumlara belendiği
O kıvırcık sakallar ve kargılar döneminde
O bakırlar döneminde
O hep birden sayılmanın erinci döneminde
Parçalayıp dağıtmışlar mı? Bilemiyorum.
Davut yok. Yalan söyledim. Onun sürekli ölmesi var yanımda.
Elimi elime alıp mızıka dinliyorum
Yeni bir hüzne başlıyorum.

Bu gidişe ben, tekbaşıma ayak uyduramadım
Pencerelerde bir elleri öbür kulaklarında kıvıl
kıvıl böcek kurtları yavruları
Karanlık bir yelkenden hızla boşalan kıllı tükenmez rüzgâr
Şehirler. Yolları boyunca dükkânlar açtık,
mostralar düzdük
Bilimleri sürdük getirdik çılgın ateş yalnızlığımızdan
O bizi dövüp sövemiyen acemi, haydi yufka
yürekli Tanrılar katına

Kaldım. Durmadan Davut'u büyütüp öldürdüm.
Başka üç kişi daha öldürdüm.
Sonunda durdum sana başladım.
Sana başladım. Akşam mıydı?
Gelip gelip gidiyordu havuzların balıklı boşluğu
Heykellerin ayıpsız çıplaklığı
Davutsuzduk. Umutsuzduk. Umutsuz kalmak iyiydi.
İyiydi, dinlendiriyordu. Dönendiriyordu.
Kara kara kuyulara kapandık. Korktuk. Çıkmadık.

Bu benim gerçeğim. Durmayıp şarkı söylemek.
Durmayıp yalnız kalıyorum. Ufacık, yeşilli adalarda.
Yalnız kalmaya savaşıyorum. Kadınlarla. Erkeklerle.
Çocuklarla.
Tarihlerle, Bilimlerle, Kalabalıkla savaşıyorum.
Büyük tapınaklar kuruyorum. Kara taştan. Kalm
arabalar koşuyorum
Kendim girip tek başıma tapınıyorum. Yaralarımı sarıyorum.
Birden bir yerden o ışık. Bir yerden o ses.
Artık sana attığım temeller tutmuyor.
Çünkü sen hiç yoksun. Hiç olmadın.

ATLIKARINCA

Tel cambazı istiyordu ki dünya istediği gibi olsun. Bile bile aldanmaya vardırıyordu işi. Ama olmuyordu kendisi vardı.

Önceleri terliydi avuçlarımdan kayıyordu
Sonra sonra hem alıştım hem sevdim
Dedim ki ne iyi bu kadındır gecenin yarısında
Etleri var beyaz gergin sıcaklığı var öp öp ısın
Karanlık sokakları kötü lokantaları ısınmış rakıları
düşündüm göğsümden iki düğme çözdüm
Gittim bir ormanı dört ucundan tutuşturdum geldim
Burada bana göre bir şeyler vardı
Oturdum

Bu ellerimi nereye koysam yakışmıyor
Dedim ki en iyisi kucağında dursun
Şu kravatımı çiviye as gel
Sigaramı yak birlikte at arabalarını düşünelim
Sarı pirinçten pırıltılı koşumlarını düşünelim
Bir zamanlar bilerek unuttuğum 'Küçük Deniz Sokağı'nı
Denizi odun depolarını demli çayları
Ben iyiyim bunlar da iyi şeyler sen nasılsın
Kolların çıplak değildi ama hiç de zararı yoktu
Bir gülünce tanıyordum sen değildin ne yapsam
elimden gelmiyordu
Tanıyordum elimden gelmiyordu
Yoksa ne güzel aldanacaktım

Yabancılığın daha alımlıydı belki
Ama seni bir ormanda yakalasaydım
İlk günlerin ilk çiçeklerin tadında
Kandırdılar 23 lira 10 kuruşumu aldılar iki kadehe
90 kuruşu da ben tutup garsona verdim

Sonunda şehre vardım gökyüzüne fişekler atıyorlardı
Bir kalabalık vardı sarıydı utanmazdı geçkindi
Böylesi daha yakışıyor bildiklerime
Gün doğsun bir arınayım istiyorum
Güneş tozlu caddeler kaygılarım beni bir arıtsın istiyorum
İşte tam böyle istiyorum

YEŞİL BADANADA KURTULMAK

Bozgun

Sanki döşenmiş odalarda akşam güneşleri
Öyle soğuk öyle kış günü.
Yalancı inciden gerdanlıkları öyle kırık
Öyle sulardan çayırlardan uzak öyle darmadağın
Öyle namussuz öyle anasının gözü,
Öyle belleğiğim öyle kovduğum kırıp dökemediğim
Vaktimin ortasına giren bu karanlık resim
Dağda bozulup kalmış köhne otobüslere benzeyen
Öyle tutkusuz öyle isteksiz öyle zifir şaşılır.

Duramıyorum hemen sokağa çıkıyorum
Ağaçlara kuşlara kâğıthelvacılara çıkıyorum,
Çakıltaşları renkli cam kırıkları kilit parçaları,
Kuzuların sevip sevip yediği otlardan topluyorum
Kuzulara vereceğimden değil, yok değil,
Böyle çocukların sevdiği işler yapmak pek hoşuma gidiyor
Ya da evde kalıp kocaman kalçalı kadın resimleri yapıyorum
O da hoşuma gidiyor.

Terliksiz Kadınlar Korosu

Bizim çıplak topuklarımız mozayıkların üstünde ya
Durmuyoruz günaşırı duvarlarımızı yeşille maviyle
badana ediyoruz.
Durmuyoruz dünyayı yeniliyoruz,
Bir koltuğu oradan alıp öteye yerleştiriyoruz.
Pencerenin yerini değiştiriyoruz
Halıları temizliyoruz, yemekler pişiriyoruz
Soğuk sularla yıkıyoruz ayaklarımızı kollarımızı boynumuzu
İşimiz bitiyor, oturup sevilmeyi bekliyoruz
Onlar o zaman geliyor.

Kurtulmaya Hazırlık

Gittim kitapçılarda gazeteleri, dergileri karıştırdım
Kırmızı beyaz yollu tentelerin altına serilmiş
Bir dergide bir şiir okudum sevdim, – İnsan öpmeli,
sevmeli, sonra bol sularla yıkanmalı diyordu.
Nasıl.
Güzel, güzel resimler vardı.
Baktım ışıdım.
Degas'mn bir kadını, belli öpülmüş sevilmiş kandırılmış,
Ama, sonra da yıkanmış Bursa havluları ile kurulanıyordu.
Öyle bir sevdim, içim bile gıcıklanmadı.
Bir kalabalık bir kalabalık deniz gibi.
Durdum evlerin katlarını saydım.
Beş – altı – yedi.
Her katta bir kadın bir erkek aklıma geldi.
Ama öyle dümdüz değil. Bildiğimiz gibi değil öyle.
Başka türlü geldi.
Sosis kokuları, bira kokuları, kavun kokuları geldi.
Kavun kokuları geldi, tütün, lâvanta kokuları geldi.
Ah derim ne derseniz deyin ben işimi bilirim.
Artık birçok şeylere hazırım. Ölümden ötede.
Bir başka sefer gidip sinemaların girişlerine duracağım, önce tabanca bıçak dövüşen sonra sevişen kadın erkek resimlerine bakacağım. Uzun uzun.
Sonra dalacağım kalabalığa.
Ya hep bildiğimiz o yere gideceğim.
Günüme göre
Ya da yolüstü bir kahveye oturup orta şekerli bir
kahve içeceğim
Ne derseniz deyin ardımdan.

Yeşil Badanada Kurtulmak

Kapıyı açtım mutsuz değilim geldim
Yorgun olmalıydım dövüşmüş olmalıydım
Öyle değilim ama bırak öyle belliyeyim
Önce oranı gördüm önce orandan öpeceğim
Önce orandan başka yerden değil.
Yolda beygirler için balya balya ot taşıyan kamyonlar gördüm.
Bak sana renkli renkli camlar getirdim
Bak sana akşam gazeteleri getirdim
Yedi katlı evlerin balkonların şenliğini getirdim
O haylaz kalabalığın varagele yaşamasını
Al sana ışıkların yakıldığı vakti getirdim.

Terliksiz Kadınlar Korosu

Yaşamanın bu türlüsünü en güzel belledik,
Çıplak topuklarımız üşümüş ya aldırmayın
Bir ayna verin saçlarımıza bakalım,
Çocuklarımızı kurdelelerle süsleyelim,
Pembe yanaklarını kokulu sabunlarla ovalım,
Oramı öp oramı biraz daha sevmeliyim artık
Gel birlikte aradığımız şeyleri bulalım.

ÖLÜMLÜ YAŞAMAYA HERGÜNKÜ ÇAĞRI*

Halbuki birçok şey söylenebilirdi. Yadsınırdı örneğin. Ben vurmadım denirdi. Yalvarırdı, kaçardı hiç değilse insan. Türkü bile çağırabilirdi. Herif sokağın ortasında yatıyordu. Kan içinde yatıyordu. Tıpkı ölmüş gibi. Belki de ölmüştü. Öldüyse eğer, sinemalara gidemiyecekti. Sıkıldı mı oturup ağlayamıyacaktı. Saçları kandan yapış yapıştı. Hem geceydi hem karanlıktı. Bir direkte bir lâmba yanıyordu. Bildiğimiz lâmbalardan. Bir de bulut. Halbuki birçok şey söylenebilirdi. Polis dirseğimi sıktı. Ama hiç acımadı. Artık rahattım. Ayaklarım yerdeydi. Elle tutulurdu yaşadığım. Bir korkuyordum, bir korkuyordum. Titremek geliyordu içimden. Üstelik korkmaktan hoşlanıyordum. Birşeyler özlüyordum korktuğum zaman. Muz gibi, tüylü tüylü şeftali gibi, sıcacık kadın gibi. Ama değildi, bunlar değildi. Neydi bilmiyorum. En iyisi bir duvara yaslanıp sigara içmekti. Polis dirseğimi sıktı. Birçok şey söylenebilirdi. Denebilirdi ki, herifin parası vardı benim yoktu, karıma sulanıyordu namussuz, anama avradıma sövdü durup dururken, senin geçmişini... dedi. Ama ben tuttum ne dedim oysa.

İnce Zincir

Herif düpedüz beni aldattı
Yalnız beni mi ya hepimizi
Ense tıraşı uzamıştı inandım
Günlerden cumartesiydi iyi buldum
Bir ben yoktum başka herşey vardı
Dedim ki kendini hatırlar arada bir

Bir selâm versem bütün ışıkları yanar gözbebeklerinin
Kopmuş gemilerimi birer birer rıhtıma bağlar
Merhaba dedim yüzüme baktı
Çektim herifi vurdum.

Halbuki sarhoş olsaydım vurmazdım
Adamakıllı ağlasaydım yahut
Mavi tulumbalar gibi
Bir ışık boydan boya yolu donattı
Ortada ben yoktum şaşırdım
Paltosu eskiydi sevindim
Merhaba dedim yüzüme baktı
Cebinde gazeteleri vardı
Çektim herifi bir daha vurdum

Adamın kanı aktı şaşırdım
Dünya öyle güzel ki
Sevişmek var ölmek var
İç çekmeleri var şaraplarla
Bir kadının oh demesi var içinden
Koptuğu yerden başlamak
Yaşamak için herşey
Merhaba dedim yüzüme baktı
Çektim herifi vurdum

Aslında bir ben vardım sokakta bir de polis. Beni yeni olmuştum. Önce yoktum elbet. Bir de sokak lâmbası ile o bulut. Bir de vurduğum o adam vardı. Tamam bir de ağustos gecesi. Elbette geceydi ne sandınız. Gündüz adam vurmak için sebep yok zaten. Polis benim savunmamı yeter buldu belki. Ama ille tanık gerekiyordu. Öyle dedi polis. Tanık olmadan olmaz dedi. Doğruydu ya. Tanık olmadan olmaz, tanık olmadan kimse ne yaşar ne ölebilir, ne sarhoş olabilir, ne âşık olabilir, ne yankesici olabilir. Bakındım. Sokak lâmbasını gördüm, gösterdim, bulutu gördüm gösterdim. Hem başka kimseciklere inanamazdım. Zaten kimse de yoktu. O sokak lâmbasının dedikleri bir bir hatırımda. Işığı da. Gidip birgün hatırını soracağım.

Işığın Boğulduğu

Bu adamın (benim yani) aklında dumanı tüten çorbalar vardı
Üç beş kişi hatırlıyordu biri kendisi
Kendi elini üç defa öptü başına götürdü
Saçlarını düzeltti kravatının düğümünü çekti
Sislerin kötümser kokusunu ben bile duyuyordum
Sokaklar meydanlar tüm boş tüm zehir kalabalıkta
Gümüş bukağılar vurulmuş bir beygir ikide bir uykusunu bölüyor
Bir bağırsa sesi bütün sokaklara yeter biliyorum
Beni bu işe katmayın
Ben durur şuracıkta geleni geçeni aydınlatırım
Gece böceklerini büyütür gönenirim
Bu işi sevgiyle öptüm başıma kodum

Bunları bırak dedi, polis. İşin içyüzünü anlat biliyorsan. Sokak lâmbası tıkandı baktım. Dokunsalar ağlayacaktı. Benim dedi, tıpkı böyle dedi, kendimden konuşturulmayan yerlerde sözüm yok. Bütün diyeceğim bu kadar. Ama yok yok bir türküm daha var onu da söylemek istiyorum. Sen bırakmasan da söyliyeceğim zaten.

Rahat Ayrıklar İçin Giriş

Sosisli sandviçlerin en seçmesi sizin için
Hardallar ve denizaşırı bitkileri
Gönlünüze göre aygın baygın ezgiler
İnanmışlığınız, sevinmişliğiniz, uygunluğunuz
Bir adamın bakışı size
Bir kadının kalçalarını oynatması size
Gök mavi oldumuydu sizin içindir
Aşkolsun size
Sizden utanıyorum özür dilerim
Gelecek günlere başsağlığı dilerim

Artık bütün iş buluttaydı anlıyorsunuz. Üstelik onların söyledikleri beni hiç ilgilendirmiyordu. Ama doğrusu bulutun neler söyleyeceğini merak ediyordum. Bir bildiği var gibiydi. Polis ona baktı söyledi sonunda.

Ö l ü m l ü Y a ş a m a y a Ö v g ü

Herkesin aşkının bir parça azımsandığı yerde
Ben üç kişi biliyorum
Ben bir ekmekle tuz biliyorum
Bir de aşk biliyorum (Dedi)

Benim işim gece gündüz gökyüzünde durmaktır
Meryem oğlu İsa'nın ballandıra ballandıra anlattığı yerdeyim
Köhne ama güneşli sokaklara bayılıyorum
Şarkıların adam öldürmek için yettiği kenar sokaklara
Meymenet sokağı böyle bir sokaktır
29 Ekim bayramında gider üstünde dolanırım
14 Temmuz gecesi ne yapar yapar Van Gogh'un cümbüşüne giderim
Yıldızlı yüzler hava fişekleri dereler gibi akıp giden sevgi
Ezberlediğim esenlikleri sonra bir bir anarım
Ezberlediğim dudakları sonra bir bir anarım
Bu bir adamın türküsüdür
Bu adamın türküsü nedir bilmiyorum
Bu adam da türküsünü bilmiyor
Unutmamış sanırım yeniden hep yeniden yaratacak
İşte siz de buradasınız ben de buradayım
Gökyüzünde parça parça bir yağmur varsa
İstekli parmaklarında uysal bir mermer varsa
Elleriyle birlikte bir kadının yanında yatıyorsa
Kan varsa ortada çizgiler kırılıyorsa
Her nerede salkım saçak bir ateş yanıyorsa
Her nerede vakit sabaha karşıysa
Bu adam orada var

Polis "Eh evet evet dedi. Anladığım bana yetecek sanırım. Şarkılara tellim güvendim zaten. İnsanlar bir orda doğrusunu söylerler. Sevildiklerini kovulduklarını küçüklüklerini, büyüklüklerini, ne getirdilerse dünyaya şarkılariyle getirdiler." Sokak lâmbası haince güzel bir gölgesini çiziyordu polisin. Işığın sarışınlığında kapkara bir gölge. Toprakta. Bundan aydınlık gece olamazdı sanıyorum. Dedim ki, daha bir diyeceğim var dedim. Söyle dedi. Söyledim.

O t u r d u m H e r K o p u ğ u D ü ğ ü m l e d i m

Çoktandır herşeyim uzakta
Vakitli vakitsiz aynalara bakıyorum
Dönüyorum bir daha bakıyorum
Bir kadın gelse ayaklarıma kapansa ölse
Daha önce yitirdiğim bir vakit aklıma geliyor
Dönüyorum bir daha bakıyorum
Örneğin defneler parkta yahut lâz kirazları
Güneş vurmuş çıplak sokaklar kat kat evler
Duvarlara oyulmuş kadersiz heykellerin patlak gözleri
Su kurbağaları gelip geçen bir çizgi gözlerimden ince
Bana birşeyler hatırlatmaya uğraşıyorlar
Ama hatırlar mıyım benim aklım var
Öyle birşey yok elbet hatırlamam
Lâz kirazının da kırmızı balıkların da çabası boşuna
Ne varsa şurada var diyorum
Dönüyorum oraya bir daha bakıyorum
Sanıyorum ben yanında değilken dalgınken yahut
Yahut sevişmezken yahut ölürken
Dünya kalleşçe değişiyor uzaklaşıyor
Namussuzca kaçıyor
Ya onu tutuyorum ya ardından koşuyorum telâşla
İşte ya öyle sanıyorum şaşarsınız

Sonuç İçin Giriş

Bizim mavi giyimlerle güneşlendiğimiz yerde
Dişlerimizin arasında bir çöple güneşlendiğimiz yerde
Ne insan tükenir ne gökyüzü
Bir çift al beygirin çektiği bir kupa geçtiğinde
Ya da yaseminler satılan bir köşebaşında akşamüzeri
Yoğun duygularla evrenle karşı karşıya
Kan çirkin değil

Sonuç

Ben insanım bu kaygılarım da geçer
Yalan söyledim geçmez değişir
Her gelen gün üşenmeden bir daha yeniler beni
Bugün vurduğum adam
Yarın boğulduğum deniz
Utanmam sevinirim tek başıma
Utanmam sevinirim

TELEFONDA İYİ LOŞ ODA

Sizin loş evlerinize bayılıyorum akşam gibi loş bir şeyler bekler
gibi öyle loş
Sarmısak demetlerinden artakalmış güneşler gelip durur
kapınıza eşinir kişner döner öyle
Ağlar mısınız şarkı mı söylersiniz şimdilerde hay sizi andım
ışıdım
Telefon çalar bir gelin alayını haber verirler Carmen'den bir
aryaya dururusunuz
Hay sizi andım sevindim
Oysa ne resim sergisi umurumdaydı ne bizleri kapıdan üfüren
şu şehir
Herkesin gözü benim sevdiğimde oysa benim sevdiğimin
ayrılığı yok oysa ben hem sevmeyi hem
susmayı biliyorum
Siz olmasaydınız ben ne yapardım oysa bu loş günde bu
yardımsız avuntusuz bungun
Ya sizi anmalıydım ya bir yangına hortum tutmalıydım
alevlere ateşlere küllere
Siz kimsiniz bu orman bozgunu yeşil perdeleri nasıl
uydurdunuz Allah aşkına
Baktıkça bir yeşil oluyor ne elden ne koldan ne mermerden
Beni elimden tutun taş yollardan geçirin evinize götürün su
verin bana
Bu ne yeşil piyano çalarsınız sesiniz güzeldir loştur aralıktır
ben duyarım bir bir

Bütün duygularımın başı darda perdeleri daha sıkı örterseniz
kurtulurlar
Hay sizi andım kurtuldum
Yoksa hiç yeri yokken şimdi karlı dağları düşünmeye
koyulacaktım
Sizin o loş odalarınız var ya yatak odanız yemek odanız haspa
balkonlarınız
Akarap kadınların çamaşır serip ütülediği loş avluları andırır
Sizin o loş odalarınız var ya kurtuldum
Artık uçakları hoş görürüm

KANLI OYUN

Sonunda o en diri anlamına varırım
Sonunda ölümün yaşamanın gelip geçmenin
Sonunda yaban denizlerin sürek avlarının
Sonunda
Kuzuların o doğar doğmaz arayıp yediği
En güzel kuşları tüylendirip uçuran
Bir yere geliyorum boş tenekeler
Kirli sular bulanık sular temiz sular
Bir yere geliyorum karşı geçe bozgun
Üç çağın kocaman kocaman yatan gölgesi
Akşamüstleri ellerim boş değil
Topraklar taşlar altın tozları benden uzaklar
Bir türkü beriden bana benden ötelere
Üçe kadar sayıyorum bu geçedeyim
Korkmuyorum kaçak değilim iğretiyim

. . . . . .

Bu türküye kimseyi katmıyorum
Sonunda böylesi daha iyi
Kısrak sağrılarını düşünmek daha iyi
Hayvan yemlerini otları düşünmek daha iyi
Sarsmayın iğretiyim daha iyi
Sonunda belki bulamam
Belki istemem

. . . . . .

Sonunda kanlı oyun

BÜYÜK EV ABLUKADA

(Ekmek vardı tereyağı vardı utanılacak bir şey yoktu
Bir şey daha yoktu ama kavrıyamıyordum)
İşte böyle olmak en iyisidir olmakların
Bir küçük çocuğu tuttum otobüsten indirdim
(İndirmiştim
Yok olan önemli bir şeydi Allah kahretsin)
Tüm kavgasız tüm duruk tüm başıboş
Üç sayı kötü bir sayı iyi şiir dinledim
Çıkıp okudular durup dinledim
Bitmeseydi daha dinlerdim kötü mötü
Saat kaç diye sordular birisi beş yani dedi
(Ha kavgada ha aşkta
Bu gök bomboş ha kavgada ha aşkta)
Göğe baktım yerli yerinde
Haydutlar dalavereciler yerli yerinde
Vurguncular hayınlar vurdumduymazlar öyle
İyi dedim içim rahatladı
Düzen bozulmamış dedim sevindim
Tenhaca bir bölgelerinden şehre girdim
(Ben herkese varım
Başka türlü olmuyor inanmayın)

Bakın bu şehri ben kurdum ben büyüttüm ama sevemedim
(Ekmek vardı tereyağı vardı söylemiştim bu önemlidir
Utanılacak bir şey yoktu kime anlatmalıyım)
Ben sevemezsem sevmek kimselerin elinden gelemez
Bizi tutkulara çağırdı otobüse sosise buzdolabına
Telefona sinemalara radyolara bir sürü kancık sevdalara
Sürü sürü mutsuz alışkanlıklara
Yalana dolana itliklere keten elbiselere

(Sonra karısı öldü o çocuğun
Yalnızdı güçsüzdü herkesler gibiydi
Kirlendi kötülendi sarhoşladı pis karılara dadandı
Anladık onu ölenden başkası kurtaramaz
Ölen de kurtarmamıştı)

Bak ben seni nerenden kurtaracağım şaşacaksın
Şimdi bu taşları biz çektik değil mi ocaklardan
Bu asfaltı biz döktük biz onardık değil mi
Bu yapıları oniki kat yapmak bizim aklımızdı
Biz kurduk istersek umursamayız ya
(Abluka burda başlıyordu çünkü)
Ekmek yiyelim tereyağı yiyelim çocuk büyütelim
Sen beraber yatacağımız yatakları hazırla
Sen bir onu yap yeter bak göreceksin.

YORGUNDUM YOKTUM...

Yorgundum yoktum inip çıkardım denizlerde sabahlara göre
değil siz gelenedeğin
Güçsüzdüm isteksizdim kötülüklerle ölümle adamlarla
güçsüzdüm savaşmaya
O kırallara benzerdim ki uyruğu dağılmış utancında acısında
yenilmenin
Ülkesi basılmış atları öldürülmüş kadınları büyük özlemli
çocuk yapmaya

Siz osunuz ki sizi ancak cayılmaz en yerinde sözler biçimler
anlatır
İlk çağların bakır kuşakları gibi sağlam savaşlar gibi önünde
durulmaz delici
Ozanların kadınlarına bulup söyledikleri o katıksız özdenlik
yüzyıllardır
Tükenmiş tahtlara denizleri üfleyen ipekten aşk ölümünden
kandan inci

Yıldızım benim, kaybolmuş gecelerimi sizin usta elleriniz
buluyor
Kırlardan büyüyen çimenlerden çocuklardan bir gülden ayrı
düşünemiyorum sizi
Dünyada bir sizin baktığınız taylar büyüyor bir sizin
uyuduğunuzda sabah oluyor

Kızışmış kayalarda ısırganlarda eskitiyor çağları güneş ışıtıp
ışıtıp eski denizi
Bir gün bu güzel sizden bu benden ateş kalmayınca ayak sesi
kalmayınca
Size yazdığım şiirlerde duyacaklar gözlerinizi kapayıp
gülümsediğinizi

KANKENTLERİ

Kan akıyor penceresi karanlık evlerden
Ölü kadınların üstüne tuğlaların üstüne
Denizse aydınlık ve incili ve mavi taşrada
Kana doğru ürkek en güzel yaban balıklar
Bu kandır akıttığımız sıkıntılı pazarlarda
Üstüste yergökyüzüne içki şişelerine

Kan içinde elleri ve obur parmakları
Boşnak değil çocuklar dondurmacılarda
Mezarlı eyüplerde ve deniz kenarlarında
Sarışın kafaları ama analı babalı
Kan akıyor ahşap yapılardan sokaklara sokaklara
Mavi ülkeleri tatsız kısa pantolonlarda

Kan akıyor oluklardan öyle kan
Boyanır batmış gemiler perşembesi
Bir tesbih bir zımba bir yazı makinesi
Çektikçe böyle katil kıralları
Sağrıları tuzlu kara koşumlu atlar
Uyandıkça kan uyandıkça ölü kadınlar sevmesi

Ağaçlarda, gemiler sularında, lokantalarda
Kentlerin kan üstüne kan yaması
Ölü kadınların öpölü çocuklar doğurması
Kuşsuz ve balıksız konsollu odalarda
Çöl olmasa, en dişi kavunlar olmasa
O güneş o eski çocuklar güneşi
Malta damlarından ötede, oralarda.

O ZAMAN AV BİTTİ

Öyle çalıştılar ki bir kadını hak ettiler şuralarda buralarda
Sıcağıyla bir kadını, elleri ayakları doğurganlığıyla tenha
Kadınlar bütün güçlerin vardığı, yeniden bir baktığımız
dünyaya
Bütün arabaları iten bütün güneşleri getiren ahşap konaklara
Durduğu yerde besleyici, kendine yeten, haydi dedirten hep
adamlara
Merdivenler güzel oldu, masalar pek uygun, sevgiyle baktılar
parlayan ışıklara
Nasıl köpüren sabunlarımıza nasıl yerli yerinde aynalara

Eksikli penceresiz su içinde adamlar
Tükenik adamlar gecede kente başladılar

Güç güç dayanırlardı erkekler, kadınların kendisi olmasa
Yürekler, dayanmalar, küçük küçük yumurtalar dökülürdü
sokaklara
Ama ona akşam mı demeli öyle, karasız dağsız hele eşkıyalar
inmemişse yollara
Hani dağdan inmiş herifler biri bıyıklı öbürü daha daha
Korkudan bir türlü doğal anlam katan tıkalı yaşamalara
Göğüslere kulak memelerine lâvanta çiçeği kokutmakla
Akşam mı denir ara sokaklarda pis lokantalara

Bir otçuk olmayınca çayırdan bir göz seyretmeyince balıktan
Akşam mı denir yükselen küflü kentli buğuya kalabalıktan

Ama bardaklar yıkanır daha
Gazeteler birden eskir yorgun sebzeler sulanır tablalarda
Adamın biri dalar lokantaya şarap der öbürü girer o daha
Akşam derler kadınlar erkekler doluşurlar yataklara

Yorgunlar tükenmezkalemleri tüketirler kaygılarından
Susarlar yazmazlar kırk odalı evlerde artık akşama
saygılarından

Bunlar kimin kovaladığı sürüler böyle kaçmasız dünyalarda
Dalyanlar dolup dolup boşaldıkça dip sularıyla
Ormanları boşaltan önüne durulmaz telâşla
En güzel şeye en yakın, birden o kadar uzak dağınık sayfalarda
Kolalı yakalarda dimdik, yağlarda kaygan bütün gün
kuytularda
Alıp gittikleri sabun bulup döndükleri köpük ne fayda
Düzen içinde ölü, huysuz alıngan düzen dışında
Onlar yalın onlar birörnek onlar yalnız satır başlarında
Kadınlar olmasa güç dayanırlar tuğlalara kâğıtlara
deniz-gök uyumuna
Kadınları düşünmeyin, durmadan alışverişte onlar
dayanıklı Tanrılarla
Karasız dağsız hiç kimsenin aklına filistin milistin
düşmeden daha
Akşam derler kadınlar erkekler doluşurlar yataklara

Su tükenir güneş bilinir el sevilir
Kaçılır yüzyıllık avcılardan evlere girilir

Akşam dediler gökyüzü diyenleri doğruladı
Büyük kapılı evlere koşuştuk
O yorgun o tükenmez merdivenler saatinde
Neyimiz varsa balıktan değil neyimiz varsa tütünden
Kalabalığı silkeledik üstümüzden geceye buyurduk

O zaman sis bastı, suları durdurduk, kurtulduk.
Susamlı bitkileri, pencereleri düşündük umutlandık. İyi ki gece vardı. Alıp başını gelmiş yılkıları kuytulara sürdük. Bütün balıklar ürktüler.

Bir yabanlık vardı tüfeklerimizde. Kadınlar atlarının üstünde şapkalarının alımlı tüylerini elledi̇ler.

Dizlerimiz sulardan akıyordu. Ama ne atlardı. Doru donlarına cam kesmesi yeleler. Aynı at üstünde hem kaçıyor hem kovalıyorduk kendimizi. Vurulan bir karacanın hayvansı sesi duyurdu kendini herkese. İrkilmez miydik?

O zaman kadınlar gizliden göğüslerini ellediler. Güçlerinden gönendiler. Bu yetti onlara. Ağ sallandı, balık vurdu. Tavşanların ot kesen ön dişleri durdu. Kuşlar açıldı. Torbalar kana belendi. Ormanı bozduk.

Sağır kadınlar denize karşı konuştular.
Köşebaşlarında bakışlar kaldı. Adamlar kaçıştı heryerlerden.

Av bitti. Ormanı boşalttılar. Gelip dinlendiler.
Uzun parklarda tükenmemiş geyik yoktu bugünlük.

Adamların bakmasiyle birden dirildi, güzelleşti, güçlendi kadınların saçları. Kadın kadın ısındılar, güvendiler, yörelerine bakıp gülümsediler hatta. Kimi "Ha evet" dediler. Gerektiklerini bilmektendi onların güçleri.

Sonradan en güzel unuttukları olacak anları dolduruyorlardı.

Sözlerin sözlerin dayanılmaz kösnüsü idi artık bizi buraya çekip getiren, konuşmak konuşmak...

Avdan ve ateşten...
Ve her şeyden...

KANADA MENEKŞELİ İYİ UZUN BALKON

Aklım hep geçmiş yazlara değiniyor "sis basmış kıyılarda parlak, garip, beyaz çiçekler" bir yer baktım
Uzun uzun arkama atıyorum üstü biralı ufak masaları, kâğıt capon fenerlerini "ben böyleyim"
Kravatlı adamlar girince o lokantaya kavunları gözlüyorum, herifler bir ufalıyor kavunlardan ıssız bahçeleri getirince "hızar sesleri duyuyorum birden"
O bütün huzursuzluğumuz olan şehir boşaltıyor ayak sesi demirlerini yorgun yüreklerimize
Sonra trenler kalkıyor "oh yaşadığım" o yazlardan kanada menekşeleri tohumlarını taşıyor uzun şehre bakan balkonlara
Beni bırakın lokantada ama siz bu menekşeleri neye beslersiniz şehre karşı uzun balkonlarda, ne eksiğiniz var ki sizin, işte mozayıklarınız, işte Seurat'ınız, işte aşkçıl akşamınız ve sterlin, neye büyütürsünüz anlamıyorum
Neye o kırlar, o dövüşken o vahşi apaçi prensi, neye o derin nefes almalar sürünüp duruyor kadın göğsünüze
Neye o balkonlara açıyorum kapınızı
Neye büyütürsünüz anlamam "belki anlarım" ama bunları büyüttüğünüz güven veriyor bana, bir yerlerim doğrulanıyor kanada menekşelerine tutkunuzu, onlarsız bir gün edemediğinizi gördükçe "şehir"
Hiçbir şeylerim hep tamam olsa bile ben de beslerdim o menekşeleri yem verir sular büyütürdüm şehre karşı iyi uzun balkonlarda, özgürlüğümü mü, insanlığımı mı, ilkelliğimi mi yaparlardı durup durup güvenle büyürlerken
"Ben bir kadını alıp suya götürürdüm, bir yanında ağaçlar olmayan suya lokantalar da"

İyi ki ay ay büyütürsünüz onları beni de kurtarırlar sizi de şehir gökyüzlerini de, kim isterlerse onu kurtarırlar, yaprak taşrasından yeşil taşırlar durmadan şehre bakan iyi uzun balkonlara

İyi ki büyütürsünüz ay ay ay

"Adamlar toplandıkları vakit 13.30'larındı saat, koyu kravatları bağlamışlardı koyu renk değil gömleklerine, tavşan rengi bir içkinin içinden konuşuyorlardı, kesinsiz konuşuyorlardı. Kanada menekşeleri şehrin rüzgârında. Ben olsam ikide bir sulara bakardım. Kenarda masalarda duran sürahili sulara. Ben, ben olduğum için öyle yaptım zaten. Oh, evet farkına varmadınız Mrs. aldattım hepinizi dinlermiş gibi yapıp kravatları. Aykırılığımız içinde bir kanada menekşeleri vardı bir de o sular, o gurbette, o aldatılmış, o ayrılmış o içilme suları.

Gözlerimi elimle örttüm hazırlandım, kravatlı adamları bıraktım, onların ansıttığı, diri diri yaşattığı ormanlara döndüm.

Başka ormanlara.

SİGMA

Yaşatan gücünü seven ellerini ayırdetmiş durmadan
Parklardan boşalan fabrikalardan ve lokantalardan
Her şeye uygun ve habersiz kesin bando mızıka kalabalığından
Ev adamları lâtince sulara başladığı zaman
Aydınlıkta üç kişi yanyana geçince beyaz sokaklardan
Karpuz marpuz gibi yemişleri düşünüp rahatlayan
Dışarlıklı sularla ceneviz korkusundan
Mutluluğuna surlar çekmiş en sahi byzantion

O Kankentlerinde her orman sonu
Korkup kapandıkça kanakoşan adamlardan
Sıkıntılı bira şişelerine bıkkın dadanan
Elleri boşalınca kalemden tornadan kâğıt ve demir paradan
Duyguları aşktandı çok aşktan
Mozayık göklerinde yabancı akşam kuşları falan filân
Bakır kapıları örtünce subaşıları son avcının ardından
İznikli teslisçilerden ve adalarlı hekimlerden daha avutkan
Bütün kurtuluşu başlardı ondan

Bütün kurtuluşu ondan yani aşkî karanlıktan

DÜNYADA*

Kent sabahıdır, bilmemek olmaz, çıkardı
Kendisiyle bir uğultuyu çıkarırdı sokaklara
Yıkanmış o ağız kokularından, çoğalmalardan
Sen bir susun, bağırmak benim işim
Ağırım, isyanlara doğruyum, yataklardanım
–üstüme sinmişliğin var–
İşe yaramaz şeylerin güzelleştirdiği dünyada

Sen bakma ey, mutlaka seslenmeliyim
Aşka hiç benzemiyen o yalnızlıktan
–üstüme sinmişliğin var–
Bir eve girmek, orda yatmak, büyütmek bir bakışmayı
Dağınık dağınık dağınık eviçlerinde
Toplandıkça dağılan eviçlerinde
Ben bir içkiydim herkesi geçerdim
Toplandıkça dağılan eviçlerinde
Direne direne gelen en diri ortaçağdan
–üstüme sinmişliğin var–

Her sabah bir intihardır çıkışlarım, dünyada
–üstüme sinmişliğin var–
Sürekli denizler, sürekli olmalar, sanki öyle birşey
En güzel kalan yastıkta bozulmuş saçlardan
Birşeyi bırakmak, birşeyi almaya gelmek sonra
Sonra yasak balkonları göz ucuyla ölçmek
Çini kâseler akşamı ve bardaklar akşamı
Dünya kapıyor gözlerini bir gece çağır, ben burdayım
Ben burdayım
Gece gece gece gece gece gece gece en sonsuz gece
Ben burdayım
–üstüme sinmişliğin var–

Ben uzun zamanlardayım aslında
Vazolar, ufak masalar, taşlar zamanında
Bir nehir çoğalır giderdi sıkıntımızdan
Bir kent bu yüzden büyürdü, dünyada
Bir ihtilâl ölüverirdi birden bizde
O sokaklardan

–üstüme sinmişliğin var–
Sanki bin yıllık sinmişliğin var
Sonuna vardıkça artan o konuşmalardan
Güncelerin kestiği, ekmeklerin aşındırdığı
Dünyada
Sen birşeydin, bakılır sevilirdin
Tozların alınırdı, ürpertilirdin
Konuşmak bizi çıkılmaz bir sokağa götürürdü
Bir yalnızlığa böyle
Kim varsa bir yalnızlığa giderdi, dünyada
Kim varsa bir isyandı, dünyada
Bütün çiçekler, bütün kelimeler bir isyandı
Ey bakın, ey bakın bakın bakın
Dünyada
Ne zaman

Ben seni uyuttum, seni karıştırdım, seni şaşırdım
Birşeyler akıp akıp giderdi, dünyada
Başvurduğum birşeydin, yalnızlığım gibi
yanında sonsuz durduğum
Ağlamaktı en uzun neşesi kızların bir zaman
Olsun olsun, güneş olsun güneş olsun, olsun
Büyüsün o şeyler, büyüsün bu sarılan şey
Birisinin birşeylerin olduğunu bilmek var, dünyada
Sakın kapanma, dur, ey şuramda beni boşaltan delik
Ey büyüyen birşey sakın durma, dünyada
–üstüme sinmişliğin var–

MAYA★

Anlaşılır gibi değildi adamın
Takvim resimlerinde mayıs tutkusu
Bütün bir güldü sanki gidip gelen
Neşenin hiç yakışmadığı gözlüklü ellerine
Neşenin hiç yakışmadığı diyorum

Bir leyleğin hüznü anılırdı ancak
Uzarsa aşk suları

– yavaşça akşama karışıyor. Seviniyor ve karışıyor, ince gülümsemesi, gözlükleriyle. Çatal bıçak sesleri ve biraz saçları dökülmüş. Ak ve yakın umduğu her yer. Bardaklar ve çiçekler. Ve balkon... Ve balkon... Ağlamak özgürlükse ve kimse yoksa, umuda dönüyordu bu cesur ölüm korkusu

Neşenin hiç yakışmadığı ellerinde...

– denizden yitirdiğimiz bunca yerden sonra, büyük ölümler ve kahramanlık gerilerde kalınca, hiçbir ele yakışmıyan neşenin,

Hiç yakışmadığı ellerinde...

Tütünler Islak

bütün mümkünlerin kıyısında...

1. basım: 1962, Dost

ÇOK ÜŞÜMEK

Bir Kalır uzun resimlerde anısı sakallarımızın
Urban içinde Üşüyüp Üşüyüp kaldığımızın

Bir Kalır yanık yağlar kokusu şehirlerde
Uzun nehirlere binip uzaklaşmadıkça

Bir Kalır yabancı yataklarda o oteller
Meydanlar heykeller sizin olmadığınız o her yer

O çok yalınç gerçekli gelip gitmeler

Bir Kalır uzun duvarlar ve onların dipleri
Bir Kalır Yılgın Adamların hep "Evet" dedikleri

Çok üşürdük hep üşürdük üşümekti bütün yaşadığımız
Üşürdü ellerimiz aşkımız sonsuz uzun sakallarımız

Tükenir dağınık diriliği kaşıntımızın bir gün
Bir Kalır uzun kitaplarda anısı çok Üşüdüğümüzün

UYANINCA ÜŞÜMEK

Kurutulmuş bir çiçektiniz sanki, göğünüzü getirdim
Karşılıklı bakışan sulardan ve en iyisi
Sırmayla süslenmiş bir eski zaman ceketi örttüm
üstlerinize
ısındınız, uyudunuz, ölmediniz gülümsemeyle
uzun bir araba atlarını itiyordu ve
size baktım.
Yaprağın bir soğuku yadırgayan yeşili ancak üstümüzdeydi
Dumandan karanlıktan uykunuz uzuyordu, sıcaktan
uyuyordunuz...
ve evler birbirlerinden eskirlerse
ve eskiden olmak tükenirse,
ve yalnızlığınızın bütün yakılmış mumları erirse,
ve sırmalı uykudan usul usul uyanırsanız
korkmayın...
O zaman lokantalar var daha başka
Akşamla. Ve dindiren şarkısı kendi olmanın
Büyük ve kesin cezalanışı yani sevincin
Uzun içkilerde, uykulu zehirlerde, bir yıl sonra ve her yerde
Yaşamak yani,
bağırmak, gürültüler, geçip gitmesi bir beyaz resmin ve
çökmek,
Sizi titreten taşra aydınlığı yahut birdenbire
Karışıp yalanışıltısına yaşamanın hani...
solgun gece, uzun ve yuvarlak gece ve o su
ve o çıplanmış bedenlerin sonu gelemez buğusu
sizi alır ve bırakırsa,
sizi bırakırsa
korkmayın...

o zaman uzun antikacılar var gene ve onların dükkânları
kullanılmış takvimlerden artan hüzünler
sizi alır götürürüm, yirmidört parça tentene alırsınız
örtünürsünüz.

YAVAŞÇA OLUYOR ELLERİME

Susuz bir aklık başlayınca aramızdan
yavaşça oluyor ellerime bulaşması,
bir eksiyle yüklü minüskül H harfinden
bir meydan çarpmasından,
beni hatırlamakların

Bunlar bizim kızlarımızdır
Kara güller önlerinde kara
saçları çılgınca ikiye ayrılmış,
– hiçbir şey eski açıklığında değil ki –
yavaşça oluyor ellerime bulaşması,
bir ot sesinden bir at akşamından,
tam şehir içinde, otobüs durağında,
birden ulaşılmaz gençlikleri her şeyin...
Yapmayın... Nasıl inanırım eşitliğine!.
Her yerde gençtir o Büyük Su.
Kıyıdadır,
boyalı sandallar ve sabah çocuğu kıyısındadır
Kırları ve ormanı geçince hemen,
şehir bitince yani çok kolay
yani lokantalar bitince sayın örtüleriyle,
kuzuların danaların kıyma yapıldığı kasaplardan sonra
elmalardan karpuzlardan biraz ötede
yani uzakta...
– hiçbir şey artık eski açıklığında değil ki –
yani kiliseden bozma camilerde
yani askeriye deposu yapılmış,
yani burda, orta yerde, ışıkta ve parada
zaman zaman gökyüzü gecesi aralığında.
. . . . . .
Bir denizin yanında nedir ki bıyıklı ve saçları dökülmüş bir adam,
kötü bir alışkanlıktan başka nedir bir adam...

KURTARMAK BÜTÜN KAYGILARI

Sularsa akmak birgün birgün birgün
Birgün dağlara çıkmak birer birer dağlara çıkmak birgün
Çıkmak çıkmak birer birer birgün dağlara dağlara birgün
Birgün birer dağlara
Ah nasıl dağlara birgün
Ey yorgun atlar, ey geri dönenler, sayı bilmeyen çocuklar

Ey birgün
Çiçek açmak birgün
Dağlara dağlara birer birer dağlara

Otları büyümek birgün
Birgün köyler kentler yıkanık damlar geri dönmek birgün
Birgün yeni dönmek
Birgün dağlara çıkmak birer birer çıkmak çıkmak
Su yürümek güneş bilmek
Yeniden orda otlarda orda yeniden orda orda
Bitkin bir gül bulmak ve geri dönenler birgün
Ey yorgun atlar, sayı bilmeyen çocuklar
Ey bütün hazır elbiseciler ey,
Birgün olmak, küskün keşişlerden olmamak birgün
Dağlara dağlara çıkmak sular köprüler sular birgün çıkmak
Eski kaba arabalardan inip birgün çıkmak
Dağlara dağlara dağlara başka hiç
Birgün dağlara.

AKABAKAN

Unulmaz

Derin, mavi gözlerdi bütün akabakan. Ak, büyük avcılardan gizlenmiş bir geyikti.
O zaman bütün İstanbulistan Vizansiyadan kalan sarıdaydı.
Vizansiyanın rengi eski bir yapraktır.
Düşünün bir surarkası sokağında binüçyüz yıl kaldık.
Asmalar karardılar, öldüler,
Çılgın taşralar gelip geçtiler
Biz durduk, ölmedik.
Atmeydanlarına sığmayan bunaltılar, marangoz tezgâhlarının ardına sokulup, aslankafalı koltukbaşları, denizbabası tasvirleri, meşin önlük, pergel, incirrakısı, evlilik, saat kaç ve hadi bakalım adalara...
Üçyüzonsekizbinyediyüzseksensekiz parça gemi donattılar
Unulmaz, deli bir âşığın kararmış akşamüstü dikildi önlerine.
Durdular.
Düşünün, daracık bir surarkası sokağında 1300 yıl kaldık
Hiç çıkmadık, hiç çıkmadık, hiç güneş, hiç ağaç, hiç çıkmadık, 1300 hiç çıkmadık...

Yakıntısı

Ey kahraman deniz, ne zaman düşünsem karşımdasın ölçüsüz
yalvaçlığınla!.
Ey en tatlı sevişlisi yaşamış kadınların!..
Büyük karanlık çöküyor ve hâlâ eksiklerim var benim.
Bu uçurumsuz ve deneysiz gidip gelmelerde.
"bacağıma bıçak sokuyorum. Etimin ağır ağır düzelmesini,
yenilenmesini, onun o gizli ve kutsal savaşını hazla izliyo-
rum. Sonra bir daha."
Yabancı bir canın yaşarlığı hep köşebaşlarında,
doğumum, durmadan doğumum başlıyor benim...

Ey bilene bilene tükenen bıçak!.
Bir şeyler yap,
Eskimeden gökyüzünün kutlu maviliği...

ELLERİMDE BİR ÇALGI

Sıcak mı? Sıcak mı? İçin de sıcak mı? Durduğun yerde misin? Yakalım karanlığın kıllarını, ıslansın, her şey ve böcekler uzaklaşacak mı? Durduğun yerde misin? Dağılınca solgun iğrentimiz su dumanlarıyla, sevişenlere, –Bu bir iğrentidir yumak yumak kıllara ve yapışkan sulara ve başkasız kalmaya göğün altında– herkes iki büklüm kaçışacak mı? Durduğun yerde misin?
Ak mı?

Dağıtır iğrentimizin rüzgârı dağınık suratları. Bir hadımlar sonuçsuz yatmalarına dururlar. Oturur hain ellerimle kaşağılarım tombul sağrılı dişi atları. Dururlar. Ve esmerleşirler. Saçları çocukluğumun kestanelerine uzar. Büyük kazanlarda kolyeli insan eti kavururlar. Kokusu bütün kokusu kaşındırır balkonları, ütülü pantolonları, yatakta rahatları. Pul pul dökülür iğrentimizin gökyüzü... Bir çocuklar açar belki çıkmaz sokakları. Pul Pul dökülür iğrentimizin göğü. Atlar, tayfalar, ağaçlar kendi dişileriyle birleşirler...

Kanın!.. Senin kanın, uzatır yapışkan geceyi bir tabakta. Boyum uzar, tırnaklarım kirli, tütüne alışmışım geri çeviremem. Ellerimde bir çalgı, caddelerde bir sülün. Büyük ölümün azı dişleri takırdar uzakta. Kopkoyu bir sislerin içlerine dalarım. Ne varsa bunda, böyle başkasız olmakta. Kopkoyu bir çirkin denizlerin içlerine dalarım...

Bir gül zamanı böler karanlıkta...

ISLAKTI TÜTÜNLERLE SÜLÜNLER...

Bu karanlık bir şeydi!.. Bu karanlık bir şeydi!.. Bu karanlık bir şeydi!.. Ne iyi!.. Kara bir yapıların ve ıslak sülünlerin önünde duygunluğuma bir şeylerin değindiği.

Islak bir halat atarlardı, boynuma, ıslak, iğrenirdim. Ne iyi!.. Yalnızlıksız bir ıslak halat, suları beni ıslatan. Bu boşluk kaç kez kadın, kaç kez erkek. Kirletilmiş, ıslak yatakların altına gizlenerek bir ıslak kedinin yavaş yavaş tüylendiği. Bu karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Islak bir kadının etimi sevindirdiği. Bu karanlık bir şeydi. Yaşanan!..

Bu karanlık bir şeydi!.. Ne iyi!..

Uykumu şeyler bulandırır. Eski, çuval, çuval, eski kapkalın, ıslak...

Kaç gündür soğuk ve karanlık. Kaç gündür ıslak...

Su geçer, götürür doyumsuz aklığımı ağaç köklerinin bilge serinliğine. Su geçer...

Bu karanlık bir şeydi!.. Ne iyi!.. Adamın ıslak tabaklarda salataları geri çevirdiği. Bütün yeşilleri geri çevirdiği. Karanlık bir şeydi, gözlerimin görmesi sonsuz tozunu giysilerin. Uykumu şeyler bulandırır. Ş.e.y.l.e.r!.. Ellerim koyu bir suların içinde karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Sıkıntım ıslak ambarlardan bozuk teraziler ve tahıllar... andırır.

Ölüm tadında değil yattığımız. Bir süs, belki çocuksuz bir süs, sabahları her şeyimizi utandırır.

Bu karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Karanlık bir şey ne iyi. Bir yalvaçın sabırla ağzıma su verdiği...

Bu karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Birinin durmadan ıslatarak yalnızlığını denediği, sularım toprağa aksınlar dediği. Bu karanslak bir şeydi...

Ey benim yengici sıkıntım!.. Uzun boylu ve ıslak atların bilmem nerelerden kişnediği...

Sen yitme!..

Sen yitme!..

Büyük ıslantımı besle...

Sen yitme!..

Otlar gibi kal, sülünler gibi kal, ıslak donlar gibi kal!..

Sen kaldıkça!..

Bu karanlık bir şey. Ne iyi!..

Sevmemek, tozlu, ıslak halılara uzanmak... Eski, çuval, tüyler, ırmakların çamurlar çamurlar çamurlar çamurlar çamurlar getirdiği...

Sen kaldıkça..... Ne iyi!.

BİR BARBAR KENDİN TARTAR
BİR BARBAR AŞAĞLARDA,

EY Susam!.. EY Karanlık!.. EY Borçlarını Ödemeyenler!..
sen o ses misin en aşağılardan gelen!..
karıştırın bütün otları o aşağlarda
yıkın benim güvenimi,
soğuk bir at olsun seslendiğim ses, yıkın!..

ben koşarım aşağlara, koşarım
yıkanacak boğulacak su bulsam...

EY Her şey!.. EY Beni Gülünç Eden Bitki Sapları!..
Sessiz katlanmalarıyla... İçimde ölmüş çocukları sallayan
vazgeçilmez uğursuz şarkının salıncağı!..
Ben durmadan en utandırıcı şeyleri hatırlasam.
nasıl camsı gürültülerle olacak her şey,
ve sularla,
ve nasıl artık arınamaz kirlenmiş olurum o zaman, yıkın!..

ben koşarım aşağlara, koşarım
yıkanacak boğulacak su bulsam

EY Bütün Kadınlar Uzak!.. Güneşi övmüyorum. Ve
kanım ne güzel akıyor... ıslak taşlıklarda. Sanki her şey,
sanki her şey!.. katıyürekli kârcıların, yani büyük
tecimenlerin
uzaklardan getirip sunduğu kanlı pahalı bir tabak...
Ey Yanan Bir şey,
yanan ve içilen bir şey,
karanlıktı kanım bir şey,
güneşe başkaldırmıştı kanım (.....) sanarak.
Ben artık büyük kıyıları boylasam.

ben koşarım aşağlara, koşarım
yıkanacak boğulacak su bulsam...

Ey Kimse Yok!.. Ey Bir Mavinin Unutulmasından
Arta Kalan!..
EY Sen Var mısın?..
EY Olma!..
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak

gece olsa da sussam...

ben koşarım aşağlara koşarım
yıkanacak boğulacak su bulsam...

EY Sür Atlarını Bacaklarımdan Bağlayıp Karışık ölümsıkıntıslakgülünçlüğü renkli camların!.. Bir göl bulacağız sonunda,
develerin suyunu içip tuzunu bıraktığı,
kirli ayakparmak aralarını yıkadığı cünüp adamların, burunları kıllı...
Benim kanım gülünç ve kahraman lekeler bırakacak
öbürkülerin yanında,
camlar nasıl olsa kırılacak
sonra yatacağı geceye gidecek herkes

ben ne yapsam ne yapsam ne yapsam...

Senden Haber Ver, Ey Yaralı Kahraman Atlar!.. Ey Büyütüp Yaralarını Yalayan Atlar!.. Otoburlukla kana karışmayan atlar!..
arabanızı çekiyordunuz,
aygırlarınızı iştahla uyandıran kalçalarınızda büyük yaralar...
Kuyulara eğiliyoruz, ve büyük övgüsünü yapıyoruz küçük yıkıntısının soğuk ışıklı kulüplerin, ve kara küplerin ve etekleri kısa, koltukları tüylü kadınların ve kötü dükkânlar
karanlığının...

eğilmiş, çiçek toplayan bir çocuk bulsam...

ben koşarım aşağlara, koşarım
yıkanacak boğulacak su bulsam...

AY ÖLÜR YILGINLIKTAN

Ay ölür şimdi. Yani ölmek!.. Uzuneski geçmişi bir suyun.
Barışmamak çirkin bir akşam olur ve tabaklarda.
Donar yemişlerde ispirto
Yakılmaz ışık o saatlerde ispirto.
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda
Kent uygarlığının akşamı otlara döner, küçük karaltılar
mor evlerde soğuk sobaların uzayan küllerini dağıtır,
taşralı bir çocuğun eksik bilgisinde.
Ay ölsün...

Ay ölür şimdi. Uzuneski saldırışlı, ağlaması gökyüzünden,
kimsesiz ve hüzünlü bir at yelesi bakışları ve kösnüye
hiç benzemeyen bir uzun,
deniz kıyısı. İspirto
Kalçaları dar ama ne zararı var, hacamatlı bir kadın,
doğuramaz artık eski bir evlerde,
eski bir savaş evinde ispirto
elleri boş sularda, karanlıklar ve yılgınlıklar taşıyan
posta vagonlarını bulur,
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda
Büyük denize bakmak, mavi kalmak gibi,
yatarsa. Kimsesiz ve bir at
Ay ölsün...

Ay ölür şimdi. Mağara tükenir ağan yalnızlığında geçmişlerin.
El yadırgar ayasını, bir şey yavaşça inerse.
O hüzündür.
Erken gitmenin ve geç kalmanın, uzuneski posta vagonlarında
1930 tarihli bir gazete bulmanın ve
İşi gücü tütün kokan adamların.
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda
Adam bulanır ve bozar orucunu küfüre, ve pencerelerden
bakıldığında
dinsel güçleri artar yaşlı kadınların, o yaklaştıkça
bardaklarda
ve bir at
Ay ölsün...

Ay ölür şimdi. Belki girdiğin kapıdan bir gök müydü?
Bir gök müydü ki başını eğdiğin, eksik bir ağız mıydı,
ve
bir at mıydı? Sanki!..
Yüzde üç buçuk faiz ispirto
Gitgide güçleşen simyası burda olmanın, ışıksız kapıların
güneş yoksulu sahanlıkların sana verdiği ürküden,
Birden alınan kentlerin dükkânları nasıl kapanırsa,
ölülerle dolunca sonsuz ülken, ey Mağribî, kanının hiç
uğramadığı bir yerlerinde, çadırları ve bir ağacı
bırakmanın sızısı.
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda
Tıpkı kösnüye, doymuş kösnülere benzeyince bir resimsiz kitap
O büyük telâş avuçlarında,
ayılmanın ve bir illet bulmanın,
Ay ölsün...

. . . . . .

Gel dur önüme, sen benim sahiliğimsin!.. Isırdığım,
bir kauçuk düşmanlığıdır!..
Yaşamamız baştanbaşa senin övgündür,
Ey kutsal bencillik!.. Seni
bırakmak niye?.. Suları ve seni bırakmak,
Niye?..
Aşkın akan suları, doyurgan yabanıllığı savaşların ve büyük
utkular geçer onarıcı gölgenden.

Ey en gerekli yapısı tanrıların, Ben!..
Nem varsa sanadır!.. yıkılmış birlikler, kırılmış bardaklar
ölen kadınlar,
kan.....

ÖVGÜ, ÖLÜYE

Yorgun bir asker
kılığında ayakların vardı. Herkes. O, bir ay çiçeğidir
ayı ve çiçeği alınmış, sakalları artık tükenmiş
uzamaktan. Neden evleri yadırgamış ve barbar
gecelerine özlemli. Aslında her yeri uygun sarılara
ve otobüslere.

Ayakların vardı. Numarası bir kalıba uygun ama
rahatsız. Başta sabırsız ve kahraman. Sonda
geceyi uzun uzun bölen ve sonuna gitmeyen.
Öbür ayakları kışkırtmayan. Sakalları artık
tükenmiş uzamaktan.

Birdenbire o sabahlardı, peynirlerin kötü
kâğıtlara sarıldığı dükkânlardı. Önlüklü
kadınların sevinçsiz şarkılarla çocuklar
doğurduğu, yaşamayı isteksizce uzatan. Aysız.
ve çiçeksiz vazgeçmelere boynumuzu uzattığımız.

Ölü,
ölüye neresinden yanaşmalı. Donuk ve çekici, sonsuz
ölü. Bütün kumsalların ve asfaltların ve
karantinaların, yeleklerin ve saat kösteklerinin,
gölgelerin ölüsü. Bulaştığımız bir şey. Her yönü
limon mu kokardı? Vardı...
ölü vardı. Şakayı sevmeyen insanların, dağlara
çıkmayı tasarlardı, balıkları ve tuğlaları
üstüste koymanın sevincine vardığı zamanlardı,
ama ölü vardı, ölü.
bitmeyen büyük bir akşamdı, kurtulmadığımız
ondan, ne bulursa, donukluğuyla, bilgeliğiyle,
ne bulursa hinliğiyle karalardı. O artardı.
Onun hiçbir şeyi yoktu. Bir, tanımı vardı.

Yabancılar ve tırnaklar geldi. Bütün suçlar
övüldü. Pisliği göklere çıkardılar, katıldık.
Ve dondurmalar dondu...

Sen belki de sonsuz bir çinisin, kerestelerin
olmadığı, tabelâsız dükkânların ve uzayıp giden
duran bir zamanın... Tanrısal umutsuzluktan.
Suyu büyük bakraçlara konunca gökten korkan, sen
ey, acemi duvar resmi, senin sakalların tükenmiş
uzamaktan. Kent özlüyor seni, para kazanansın,
kırallar küçülüyor, para kazanansın, para
harcamalısın peynirlerin kötü dükkânlara
sarıldığı o kâğıtlarda. Alış ölüye.
ölüye...

Ölü en güzel. En alışılacak. Ayakların vardı, korkak.
Ellerin nasıl olsa yıkılmış gitmiş para saymaktan,
cıvatadan, balatadan, üremesiz kadın okşamaktan,
topraktan,
ağır gelişen, karşı koymayan miskin topraktan.
ölü yiyici topraktan. Asıl ölüye nasıl yanaşmalı o
topraktan. Trenler süslü, vagonların kopuk...
Ayakların vardı. Pisti yıkanmamaktan. Kutsal kitap
ırmaklarından. Her yanın pisti ölüye bulaşmaktan.
Birdenbire, o narlardı, dipdiri, umulan, sonsuz
erinçli ırmak boylarından bir adamın dışarı
çıkması ve girmesi, güneşin utanması sarhoş
kılıklardan. Kıyıcılıkla yaratış arasında bir şey
olmamaktan.

"Küçük kuşlar gümüş parmaklıklar ardında
bütün atlar, bütün, bukağılandı.
kimseler kormadı yanlış olmaktan
ölü unutuldu sokak ortasında...
Ben hiç kırlangıç olmadım. Hiç sesim çıkmadı
kırallar oturup içki içtiler.
uyruklar oturup içki içtiler.

Alkol çünkü bir büyük uğraştı
Şaşmayan bir sen misin uslu denize
ölüyü sokak ortasında bıraktık
çoğalttık süpürgeleri ve tozları
kandan ve kireçten resimler yaptık.
Üşürdük elbet hep ıslaktık..."

Sonra kanlarmış,
sakallarıydı,
göklerin cinsel andacı...

. . . . . .

Bıkkınlık yürürse ayaklarıyla, o kıyıcı duygusu
gökler sofrasından artık olmamn, üleşilmenin
beş on paya, Tanrıya iğreti konukluk, talaşla toz
yürürse, uzayan ıssızlığı işe yaramamanın, yürürse
ayaklarıyla, duralım ve bağıralım,

her şey bir büyük gerçektir, cumhuriyet ve at ve
varsa denizlerde yitmek, ve varsa yetmemek o da
ve varsa ilgisizlik o da, ve varsa hiçbir şeyi
sevmemeyi sevmemek o da, ve varsa her şeyi sevmeyi
sevmek o da,

"Ama bir su sakin akıp giderdi
denizde bir gemi sakin giderdi
bir kadın sakin doğurup giderdi
bir din sakin eskiyip giderdi
bir başkaldırma sakin gelişip giderdi..."

sessiz ve uğultulu şarkıları boşuna taş kırmaların.
Alkol bir büyük uğraştır, ey Mağribî, ey değerini
ve sonsuz düzenini bulmamış göçebe.
Pencereler yaslısı
senin zamanını düşünüyorum, sonsuz bir sarı...

"Bir Arabistan ve karşılıksız bir çek
Bir para ile dengesi
korkunun sonsuz gelgiti kanında
külotlar, korseler ve adamlar..."

ve çöl yürürse üstüne ey,
tramvaylardan ve tartışmalardan korkan, ey Mağribî,
ayakların vardı senin, pis ayakların, kaçmaya
yarayan,
Senin sürülerin vardı Beytlehem kıtlığını otlayan
tuzlu ama fenerli, enlemli boylamlı denizlerin
içinde kaybolunamıyan,
sen bir koyun gibi tuzların kokusunu sanırdın
işe yaramazdın... Gazallerin sakin otlardı, tulum
ezgileriyle uyuklayan, senin ayakların vardı,
alışmış, hep yürümesi ölüye...

. . . . . .

"küçük odalarda, kuzuların otladığı
resimler karşısında
oyuncaklar çocuksuzluktan hüzünlenirken
bir çocuğu döver yatışırdın
savaş yerine, alkol yerine
güçlenirdin
sarışın gözlü, hazır, büyük kafalı..."

. . . . . .

Gemilerin uzun uzun taşıdığı bir ölü...

TERZİLER GELDİLER

Terziler geldiler. Kırılmış büyük şeylere benzeyen şeylerle
daha çok koyu renklere ve daha çok ilişkilere
Bir kenti korkutan ve utandıran şeylerle.
Kumaşlar bulundu ve uyuyan kediler okşandı. Sonra
sonsuz çalgısı sevinçsizliğin.
Çay içmeye gidenler vardı akşamüstü, parklara gidenler de
Duruma uymak kısaltıyordu günlerini artamayan eksilmeyen
bir hüzünle..
Yorgun ve solgundular, kumaşları buldular, kenti doldurdular
O çelenk onbin yıllıktı, taşıyıp getirdiler
Ölülerini gömmüşlerdi, kalabalıktılar, tozlarını silkmediler
Bütün caddeler boşaldı, herkes yol verdi,

"Tanrıtanır kadınlar ve cumhuriyetçiler
piyangocular, çiçek satın alanlar,
balıkçılar ağlarını, paraketelerini, ırıplarını, oltalarını
zokalarını, çevirmelerini ve kepçelerini topladılar.
Sigaralarını yere atıp söndürdüler sigara içenler."

Bir şey vardı ısınmaz kalın kumaşların altında, kesip biçtiler
Patron çıkardılar, karşılaştırdılar,
Katlanılmaz bir uykunun sonunu kesip biçtiler
Şarkılara başladılar ölmüş olan bir at için
Makaslarını bırakmadılar
Bekleniyorlardı.

"Ey artık ölmüş olan at! –dediler–
Ne güzeldi senin çılgınlığın, ne ulaşılırdı!
Sen açardın,
Otuzüçbin at türünün tek kaynağıydın sen!

Tüylerin karaparlaktı. Koşumların,
– kokulu yağlarla ovulup parlatılan–
nasıl yakışırdı sağrılarına ve göke.
Göke bir ululuk katardı sonsuz biçimin, at!
Toynaklarını liflerle ovardık
Senin karaya boyanırdı koşuşun
Uyandırırdı bütün karaları ve denizleri.
Çılgın kişnemeni duyardık sonsuzun yanıbaşından
Ne güzel gözlerin vardı Kara at!
Binlerce kişi,
– çocuklar, kadınlar, erkekler görkemli yahut
darmadağın giysileriyle herkes
körler ve cüzzamlılar,
bütün kutsal kitaplar kalabalığı,
ermişler, kargışlılar ve günahlılar
gebe kadınlar, vâz edenler
ve dondurmacılar ve at cambazları ve
tecimenler ve kıralcılar ve gemicilerle
Tanrıtanımazlar ve tefeciler ve
yalvaçlar...–
ormanlardan ve kıyılardan ve kıraç yerlerden gelmiş
senin mutlu ovanı doldurup
haykırırlardı.
Büyük sesler içinde sen, geçerdin..."

Terziler geldiler. Bu güneşler odaların dışındaydı artık.
Herkes titrek ve sabırsız, titrek ve sabırsız evlerinde
Gazeteler yazmadı, dükkânlar dönemindeydik
Yüzlerce odalarda yüzlerce terziler, pencerelerini kapadılar
Parmakları uzun, kurusolgun yüzleri sararmış, eskimiş
durmaktan
Yitik saat köstekleri, titrek ve sabırsız yorgun bacakları
Her şeylerine yön veren durmuşluğa olur dediler
beğenip gülümsediler.

"Ey artık ölmüş olan at! –dediler–
Senin eyerin ne güzeldi.
Dişi keçi derisinden, ofir altınıyla süslü
Nasıl yaraşırdı belinin soylu çukurluğuna
Seninle öteleri ansırdık.
Öteler, baklanın ve pancarın duyarlığı
Kedinin vardığı erişilmez kişilik
Güneşli bir damda.
İçimizden gemiler kaldırırdın,
Suyunu büyük şölenlere tazelerdik
Bayramımızdın. Kuburlukların
bütün kişniş ve badem doluydu.
Şimdi dar dünya
Ölümün büyük hızı kesildi."

Terziler geldiler, Ateş ve kan getirmediler.
Hüzünleri kan ve ateşti ama. Uğultulu bir şey
Ekspresler garlarda kaldı, ilâçlar çıldırdılar
Kenti bir baştan bir başa dolaştım, tıs yok
Bütün odalara dağıldılar. Sürahiler tozlu, pabuçlar kurumuş
yerlerde kırpıntılar,

"oyulmuş yakalar, kolevlerinden arta kalanlar
vatka pamukları, verevine şeritler, kopçalar,
düğmeler, ilikler
iplik döküntüleri, kumaş parçaları,
karanlık akşamüstüleri ve sabahlar,
dükkân tabelâları kartvizitler..."

kasıklarına kadar çıkmış, en ufak bir ölüm bile yok.
Tarafsız bir aşk çağlıyordu onların solgunluğunda
Mutfaklarını kilitlediler, büyük, atsı giysiler kestiler,

"Ey artık ölmüş olan at! –dediler–
Koşuşun büyütürdü dünyayı senin!
Sen nasıl da koşardın.
Biz güneyde yatardık, sen koşardın
Hangi at güzelse ondan da güzeldin
Kuyruğun parlak savruluşuyla bölerdi
bir karaya göğü
ve yüceltirdi, ince bezekli kuskununu.
Gemin güzel sesler çıkarırdı güzel
ağzında,
herkesi sevinçle haykırtan.
Başın yaraşırdı düşüncemize ve
gözlerine saygıyla bakardık..."

Terziler geldiler. Durgunluktu o dökük saçık giyindikleri
Yarım kalmışlardı. Tamamlanmadılar. Toplu odalarını sevdiler.
Ölümü hüzünle geçmişlerdi, ateşe tapardılar.
Kent eşiklerindeydi, ağlayışını duydular
Kestiler, biçtiler, dikmediler ve gitmediler,
iğnelerine iplik geçirip beklediler;

"Ey artık ölmüş olan at! –dediler–
En güzeli oydu işte, yüzünün
savaşla ilişkisi.
Boydanboya bir karşıkoyma, denge
ve istekli bir azalma. Onu bilirdik.
O ağaç senin kanınla beslenirdi,
hepimizi besleyen.
Bir ülkeyi yeniden yaratırdı şaşkınlığımız
senin karşında,
alışverişin, alfabenin, iplik döküntülerinin ve
her şeyi düzeltmeye kalkışmanın yok ettiği..."

Her Pazartesi

(62 – 67 NOTLARI)

1. Basım: 1968, Gerçek

ÖNDEYİŞ

akşam, azıcık!.. alnımın azıcık yüksek kaldığı
lâstiklerin, benzinlerin, bonoların azıcık ufaldığı

Bir odada, azıcık!.. günlükten ve grevden
Nüfus kâğıdı, terazi ve peynir beklemekten

Ellerimle koparıp aldığım, sahip olduğum ışık
Bir odada azıcık!..

BAĞLI KALMANIN YERİ

Akıyor şarkısı büyük bedenin,
Kovuşturulan şarkısı. Bir meydana
Hep meydanlara. Meydanlara.
Nasıl bakıyorsa bir koltuk bir duvara,
Başkaldırmanın sınırlandırıldığı bir dünyada
Akıyor...
Kovuşturulan bir kan gibi.
Bir pasaport, bir okyanus ve biraz uçak
Ve biraz ilkel şarkı,
Ve biraz "geçmiş yazlar, kiraz ağaçları"
Neyi kurtarabilir.
Kovuşturma. Suçlu ve atak...
İki taraf da kararlı. Ve atak...
Akıyor kan gibi, büyük şarkısı, kan gibi
Beden akıyor, kendisi akıyor sulara,
Yadsınan beden. Ölebilen.
Başkaldıran...
Tek başkaldıran...

"Yatılan bir yataktan kalkmak,
Mektuplar açıp okumak
Biraz çocuklar sevmek
Daracık katlarda oturmak
Biraz kutsal kitap okumamak
Duvarlara resimler çakmak...
Duvarda 205 pipo
Duvarda düğmeler.
Duvarlara yakışmak..."

Sonra bir tutku gibi girince akşam, oraya
Akşam oraya.
Oturup oturup nehirleri anlatmak...
Ve hep umutlu olmak umutlu olmak umutlu olmak
Oturup oturup nehirleri anlatmak.

Motorlar girince oraya ve kovuşturmalar
(ve askerden değil polisten korkmak)
Ki mahkûmlarla mankenler yerinde rahat.
Bedenin suçları sürünce aralarda,
Artık biraz da kutsal kitapları okumak.

"Eski asker, duvara resimlerini çakardı
Duvarda 205 pipo.
Kimin 205 piposu var...
Duvarda geniş bir soru?..
Yanlış bir yalnızlık mı?
Yanlış bir kovuşturma...
Yanlış bir eski..."

Herkes yerindedir. Haç büyüklüğü..
Ve büyük tövbe. Büyük kovuşturmalar.
Kayık dar geliyor nehirlere, itiraflara, odaya
Bir hüzüne. Karşıdan bir cinse, motorlara...
Kovuşturma büyütüyor...

"Ağzında mendil tutan bir adam
biliyor şarkısız kaldığını..."

Bir şarkı yaparsa durgunluğundan...

BİR DUYMAK

Eylül karmaşası!..

bir solgun geminin belirsiz su kesiminde,
kendisi hatırlanan bir soğuk, bir soğuk ki,
ve etlerin,
sonuçsuz bir ayaklanmaya yöneltildiği bir akşam,
bir akşam ki
kendisi hatırlanan bir alkol ve bir okul
kendisi hatırlanan beyaz yahut mavi bir alkol.

Ölüm aşka bir karşılıktır ve aptalca,
sapsarı boyaları evet boyaları o bazı resimlerin
birtakım resimlerin.
Kalabalıklar ve dönemler ve
arınıp gitmeye çalışan bir ölü
o solgun geminin su kesiminde

o güzel imgesi mutsuzluğun,
– Karşısında alkolden utandığım –Portrait of an unknown–

Eylül karmaşası!..

SON ÜÇÜ BEŞ

"Son çamaşırları ipten aldılar,
çorapları ve patikleri ipten aldılar.
Nasıl olsun? Onlara göre değil.
Bu böyle bir karanlık –iyi. Her şey ölü!..
Gibi.
Çizmelerin ve pudraların düşkün göründüğü
ve ay-altında alım satımın.
Üstelik,
Çocukların bile diabetis mellitüs'ten
öldüğü.
Ey yaşlı kararsızlık, anla tenhalığını,
korkunç sessizlik,
ve işte son akşam saati
yıldızlara geç kalmış olmanın."

Hepsi geldi – yerlerini aldılar – memesini tutan bir kadın –
çocuksuzluğunu ve memesizliğini tutan bir kadın
çocuklarını andı ansızın – başkaları katlanır metrelerini ceplerine koydular – ölçtüler biçtiler – öyle koydular – gök onlardandı – Toplantı üçe kadar sürdü – yani üçe kadar toplandılar –
belki de üçü geçiyordu – ama onlar üçe kadar sandılar –
Karşılıklı olmak yoktu – karşılıklı değildiler – tek –
ya olmak ya olmamak – yoktular – yok gibi vardılar –
Artık su geçmişti – (bir anı sanılan su) yapılar
bitmişti – Ah, çirkin sonuç
olağan ve çirkin akustik yetersizlik – ve son akşam saati –
hurmaları, uzun ovaları – uzun ovaları – her şeyin
bugüne olduğu –
kır resimlerini – yalnız Pan – andılar – ve –
ölülerini – sonra Akdeniz – bütün bir şey – sonra bir deniz –
sonra –
ve – gömecek olduklarını andılar –

(Kıyılardan gelen gelin, ne güzelsin!..
Ne güzel bir alayın var ardında. Ne güzelsin!..
Gelişin, o sonsuz biçim!.. Seni övmeli!.. Yaşadığımızsın,
gizlice...
Göklere, dumanlara, sertliklere karşı, seni övmeli!..
Mutlu gemilerin son akşamı, son dirlik!..
Son belli belirsiz umutsuzluğu yaralı kalplerimizin...)
Son bayrak – Hurmaları – ölülerini ve gömecek olduklarını
andılar –
Oturum üçte bitti – yani tam üç'e kadar toplandılar –
Ah, yaralı kalpler –
– belki de üç'ü beş geçiyordu – ama –
onlar üç'e kadar sandılar –

"Birden. Çamaşırları ütülemediler, buruşuk.
Artık nehirler mi kapandı... Ne yazık!..
Sahi,
bir resimden. Artık. Mutluluğun ayıp göründüğü
birden geçip yiten son eski zaman.
Son akşam saati. Son buğu. Her şey
ölü. Öfkenin sonsuz bir anlam gibi
göründüğü. Çocukların bile öldüğü...
Son."

Oturum nehirlerden konuşularak bitti – üçte – evet – belki –
üçü beş geçe – belki üçü beş geçe –
radyolar yazmadı – gazeteler söylemedi –
evlerde – üçte – kalktılar –
zaten ayaktaydılar – oturum sözgelimi –
söz istemediler – evliliklerini yaşadılar sadece.
(Ah, kolkola gece saatleri, daha ileri saatler,
saatleri o vakte kurmalar. Her şey ne kolayken
pazar gömlekleri kolalıyken,
arada bir, birbirine anlamlı dirsek vurmalar
öldüğümüzü, çocuksuzluğumuzu bir hatırlamasalar...

Nehirler,
kapanınca saat kaç?.. Üçü beş!..
Bu son muydu?.. Üç'ü beş?.. Ne yazık üç'ü beşe...
Bir daha yok mu üç'ü beş?..
Demek, bu, son üç'ü beş!..
– Senin salatanı seviyorum sevgilim,
geceni de,
Demek bu son üç'ü beş?.. Geç kalmayalım, çabuk
olalım!..)
Ne yaptılar?.. Ah sonsuz sonuçsuzluk – yaşlı kararsızlık –
ne yaptılar – ne yapardılar –
Oturum üçte bitti – Belki üç'ü beş geçe – Ne –
oturdular –
söz istemediler – yakındılar – inandılar –

"Sakin akşam kimi olsa götürürdü
bir yüzün,
bir diri hüznün ağır ağır öldürüldüğü
kimin öldürüldüğü.
Son akşam saati. Bitmez sevecenlik.
Yıkanmış çamaşırları giydirdiler
giydiler.
kadehler ve çatal – bıçaklar, kunduralar ve
bir şeyin sadece kendi anlamında görüldüğü..."

Gece geldi – gelmişti – sevindiler – oturum bitti – bitmişti –
söz istemediler – söylemişlerdi çünkü,
Kim?..
(Sen ne iyisin, dediler.
o kadar dediler.)

SON SU

Birinci altı aylık dönem!..
İkinci altı aylık dönemde. Belki bir su
dönemi. Her şey olan. Yıldıran bir pişmanlık. Bir su
Son çağrısıydı. Geç kalanın. Yaşamanın. Ve kelepçe
ve sonsuz izmarite vurulan. Hep yanan. Son
olamayan çocuğa. Belki son petrole
son yeni çıkan yontulmuş mermere. Nasıl
çağrılırsanız. Nerede olursanız. Öyle bir su
Nerde bunlar. Nerdesiniz. Geç kaldınız. Kaldılar
Birinci altı aylık dönem!..
İkinci altı aylık dönemde...

Bir çiçek. Sümbül. Bir aşkı tamamlarsa. Bir
el. Bir başka el üstündedir. Sinemada. Korkusu
salonda. Her durakta her dükkânda bir pençe
çılgın kanlı çılgın. Son deşilmiş. Su. Kaldılar
sadece kendilere bağlanınca. Bir su. Temizleyen
doldurulan. Herkes meydanlarda. Herkes
uzaktan ve yakından sarıldı.
Birinci altı aylık dönem?.. Bir.
İkinci altı aylık dönemde?.. Bir.
Yeşiller ve su aktı. Su aktı.
Çatlak sürahiler kırıldı...

ÇAĞDAŞ YERİ MIZRAĞIN

Tam mızrağın deldiği yerdi, birden parladı. Odada
İlkel bir silâhın birden çağdaş olduğu. Kanla.
Bir sızı. Sağ elimde bir haritaydı. Kanla.
Aranan bir şey. Kan. ve Benzin istasyonu
Uzaktan geçiriyorum anısını, Sallanıyordu
Anlamadığım bir şeydi. Sallanan...
Bir duvarın birdenbire ak olduğu.
Ey benzin istasyonu.
Aşklar bitti sevinçler bitti, ey orman!..
Aklık gibi, ayırt edilmeden taşınan.

Gelir şimdi ölmüş bilinen bütün şarkıcılar
Bir uygarlığı yeterince anlatmaya. Bütün şarkıcılar,
Flâvtacılar flâvtacılar flâvtacılar.
Beklenen hangi utkudur, ey orman!..
Hangi? O giyimli yabancı adamlardan.
Hangi çağdaş uykusuzluk, ey orman,
Alkolün yarım yamalak tesbit ettiği akşamlardan.
Bir caddede, bir çılgınlıkta, bir duvar önünde
Bir uyanış gibi kendiliğinden taşman.
– Bütün herkeslerin "ihtilâl" diye
ortalara döküldüğü bir akşam –
Bir yanlış gibi kendiliğinden taşınan. Ey orman,
Bütün imamların ve kardinallerin çıplak olduğu
bizi bir boyutun iğretiliğine çağıran...
Bir değişmez düzenin sahibi, bir yanlışlık
ölüyor. Ve bir anı sonsuz düzenine giriyor.

"Sen!.. arkanı döndüğünde herkes ağlıyordu
ölümün ödenmez bir faturaydı. Herkes ağlıyordu.
Döner kapılar ağlıyordu ve bütün açgöz garsonlar
yanmamış sigaralar, alkolcüler, tütün doğrayanlar. Ve
Hangi haber!.. O sonsuz soluğu yadırgatan
–kafatasın uyanmış– Birisine göre bir anı,
birisine göre bir sevgi olan herkes...
Bir uyku kaybedilen, bir timsah kaybedilmiş
ve dibi baltalanmış bir totem,
–belki bir ince akşam bile–
Yanlış bir bilet olan herkes
Yanlış bir model olan herkes.
Senin uykunu ve ağlamanı tanıyorlar. Görkemsiz
ve aşağılık. Yasında
Kırların ve zamanın karanlık bir tuğladır uykularında
parasız, sıkıntılı bir otobüs yolcusu–
nun..."

Bir ufak ışık, o ufak. Yerimizi gösterin. Şaşırdık karşısında
ve ilişkiler bizi şaşırtır elbet. Sen orman. Tut.
Bitti.
Aşklar ve sevinçler bitti. Ey orman!..
Büyük adam gelir. Sevimli bir su terazisini okşuyorum
o bir duvara kendini çiziyor,
ey orman
o yeşillik artık bir alışkanlığa dönüşüyor usumda..

KUŞUN YERİ BEKLEMEK

Bir yerden bir yere giden adamlar
Bölüşüp bir prensesin yaşamasını
–kadınları çamaşır yıkamadılar–
O sonsuz çalgılar, sonsuz duvarlar
Tanınmamış kimlikler, üstelik yaşanmamış, kuşun
yeri gülmek. Ve damlar ve bacalar tüten damlar.
Yaşanmış bir dağ yolu, mermerden, çamaşırdan
Ara sokaklarda bilmeden yaşamak taşıyan
Bir yerden bir yere giden adamlar.
– her şey düzgün sanılır bir trende hızlı bir trende
uykusuzluk, suçlar, kahvaltı üstüne kahveler kahveler
her şeyi ölçüsüz kılan o büyük oteldi.
bir sokak başıydı belki, belki
bir türban
sonra sular, kokular, faturalar. Hep.
Bir yerden bir yere giden adamlar,
bir küçük kuşun şaşkın uykusunda sıralandılar.

O sonsuz duvarlar. Sen beni öv!..
Bir kuşun uykusu nasıl incedir.
Kıvırınca boynunu o sonsuz karanlıklara
ve kaçar sonsuz üzengilerden kuş.
Dağdan... –yatan bir adamın sonsuzsoğukluğu–
Kedilerle birlikte. Artık,
Kimin anısı olur bütün gelecekler. Bir anısı.
Bir kenti güldürmüyorsa, kimin?..
– bir yerden bir yere giden adamlar
sandviçler doyurmuyorsa kimin...
Akşamüstleri, ağaçlarda, paralarda. İşte
O şaşkınlık. Bir akış halinde.
Ellerinin
Bir yere varıyordu uzaması.

Karşıtlığın anlamında, yüksekten
Bir yerden bir yere giden adamlar.
Ekleyip, durmadan ekleyip..
– bırakınca parkların ışıkboyalı sularını
Onlar. Artık sonsuz avcılarıdır kelebeklerin.
O. Hiçbir şeyi anlamayan. Şehri. Örneğin,
kurşuna dizilmeyi. Hem itilmeyi, hem sevilmeyi. Hem
– bir sıcak yaz günü denizde ölününce. Denizde
bütün kötülükler ölmeyince.
Sabah, sen her şeyi biliyorsun!..
O uzaklaşanın yeri tutulmalı
O adamların bıyıkları varsayılmalı. Kinleri
ve çocukları. – ölmeseler bıyık bırakırlardı –
Herkes ölürken – ki herkes ölür –
Bir yerden bir yere giden adamlar
Bölüşüp bir sıkıntı yolculuğun uzamasını...

AHD–İ ATİK

tekvin

ve öyle bir yaz geçirdik Tanrının Bahçesinde
Bozuk paralarda sinemalarda gerçeklerde

Uzak görüşlülüğüne inanıp suların her şeydi taze
yalnızlığımız değil

bomboş ellerimizde sonsuz düzenler
anlaşamadık erinçin ve karşı koymanın gerekçesinde

korkusuz belki ama umutsuz değil ve uykusuz
aklımız kendimizin yapacağı bir şeylerde

dünyanın bütün saatleri onikilerde

her şeylere bir başlangıçtık ve bir sonduk
ve kimbilirdi aşk nerde oteller nerde

biz bir acıydık acımız idi bütün fenerlerde
ve kimbilirdi aşk nerde oteller nerde

indik ve yorgun argın ve saygımız idi yok
boşalmış istanbulda gökte ve her yerde

dünyanın bütün saatleri onikilerde

bir nefesin bütün uykusu kendini yontu sanan bir taştı
yalnızlığımız değil

bütün çocuklar uyudular gelinler ere vardılar
sonra bir sabah ölmüş olduğumuzu okuduk gazetelerde

kimbilirdi aşk nerde oteller nerde

ah, büyük gök yoksulsun suyumuz bile değilsin
ve maviliğin ve karanlığın ve karşıtlığın nerde
ah yüzgöz olduğumuz sanki karımız deniz
ve karşımız ve arkamız ve her yerimiz

kimbilirdi aşk nerde oteller nerde

göç

uzakta. Kimsenin ölmediği o yerde
Uzakta. Hayvanat Bahçesinde
doğurur kendine aykırı fil
yıkanmaya su dağıtılırdı, herkes,
kendi akşamını çıkarırdı karanlıktan.

Kargış, o güzel bitki, ona tapardık!..
Kalabalık ölülere dirilere bölünürdü
Uzakta. Çok kesilen kâğıtlar ülkesinde...

sular o yanlış kökleri çürütürdü.

ve kimsenin hiç görmediği yerde,
onun bir kan tadı idi sesinde
benzin ve banka dağıtılırdı, herkes,
göçen, yerleşen bir şey değil
herkes kaçışandı yalnızlıktan.
Kadınlar erkeklerle idi, yalnızlıktan
herkes herkesle idi yalnızlıktan...

Kargış, o güzel bitki!

ve sonra duvarları dibinde ölünürdü.
Ölüm idi kolayca yenen kişiyi,
uzakta. Hayvanat Bahçesinde.
bir çocuk, bir öyküde, bir düşü, yürütürdü...

levililer

... saçlarınızı ve tırnaklarınızı büyütünüz dediler
büyük olsun,
büyüttük...
ve trenlerde gidiniz ve otobüslerde ve gazete
okuyunuz!..
ve hep gidiniz!..

ve atlar ve tüfekler ve sözler eskidi bir gün.
O gün. Artık büyüdünüz dediler...
o gün artık büyüdünüz dediler...

... ve bir gün yalnız kalındı bütün ilişkilerde
ve kimbilirdi aşk nerde oteller nerde?..

Eğlendik köhne uçaklarla, kokulu sabunlarla yıkandık
saçlarımızla, yeleklerimizle kıvandık...

O yağmakaranlık büyürdü durmadan,
"Yalnızdık, Kimsesizdik, Bağışlanmalıydık..."

Ama kimbilirdi aşk nerde, oteller nerde?..

... şeyi indirdik, ses, boş, adı biryerlere yazıldı.
eskiyen nesi varsa onundu, aldı yürüdü, gene de...

Bir susuzluktu onun şarkısı belki tuzlu ve hüzünlü
Her gün bir sevinç yabancıydı onun ağzında
Partilerde Meydanlarda, örneğin SüPanCe boğazında,
çok çok idi, bir gözlük, bir boyun atkısı, bir ölüm!..

Bir gün, günah yapılmazdı hiçbir yerde
ama kimbilirdi aşk nerde, oteller nerde!..

sayılar

Nasıl çoktuk – iyiydik, nasıl kalabalıktık – bolduk
Bir tuz ve bir sakal.
Durakta...

Yaşayan bir kediye ağıt. Sonuç.

Sevinçli şapkalara, tüylü kumaşlara, bir adamın son
evine bir çalgıdır bıraktığımız. Sonuç.
Ey – ey, siz, bütün gemilerin kocaman kaptanları. Sonuç.
ey en güzel ölügemici.
Sinemalar, defterler, yollar doldu bizimle.

Gelişen bir ağıt.

Askerler ve mızıkacılar için. Sonuç.
Kimbilirdi aşk nerde oteller nerde..
Artık ellerimiz kimbilir hangi güvertede, karanlık
geceyi bir suyla açıklamaya uğraşıyor. Sonuç.

Gelişen bir ağıt.

Ben 11'le gideceğim sen 17'yle mi?..
Sen beni seversin
atlar öldüğünde ve
şapkam başka olsa bile...

İşte. Bölündük belli olduk.
Durakta.

tesniye

Dişlerim acıyor sıkmaktan
tiyatrodayız. Yanlışlık sonsuz biçimini buluyor.

ah şaşkın mevsim biraz çılgınsın, kalırız.
otobüsler kaçar, biz kalırız.

herkes çıkar, alkış yok

ah çılgın durak sesin çok uzak
sesin öyle uzak
her şey öyle artıyor, sesin çok uzak

ben iki kişiyim övüşürüm durmadan

ölü bir balıkız öyle, ölü bir balık
beyaz eli bekliyen
anılarla sayılar ardında

ben iki kişiyim övüşürüm durmadan

her şey biraz ince biraz kalın
bir cenin büyür şurda perdesi kalm
göller üstüste gelir ve sular kalın
insanların benimle görüştüğü saatlerde

ben iki kişiyim övüşürüm durmadan

ve bir post bir bedeni ısıtır
bir kentte güneş battı mıydı
beyaz eller işler ve lokantalar

ben iki kişiyim dövüşürüm durmadan

ey çılgın durak kalın
övmemi bekleyin ve kalın
eller ve ayaklar ve kıllar kalın
büyük bir şeye geliyoruz bulut gibi
saklanan ve güvenilen bir şey
herkes ölürken herkes kalırken bile kalın

kimbilirdi aşk nerde oteller nerde...

ATLARI SEVEN BİR ÇOCUK

Bir güneşlenmek yeri!.. Deniz. Uzak anımsamalar!..
"Haziran bu yıl da geç gelecek, biliyorum."
Sizin burnunuzda bir tütün kokusu, her yerinizde
Bir tütün kokusu,
Bay deniz kestanesi.
Ve uzaktaki şemsiyesi bir balmumu arısının...

Bir güneşlenmek yeri!..
Gazozlar hâlâ sıcak, hâlâ öğleden sonra "ne iyi"
Demek hâlâ yakınmaya hakkım var.
Kelimeler soluk. Bir şey mi yapmalıyım?
–Evden mi kaçmalıyım?–
(Saçlarını taradı, güneşe baktı
Kendi sürecini yaşayan bir bakla)
"Gel al güzel deniz aygırı, yaman pegasus
sonsuz kargaşamı."

Atları çok seven bir çocuk...

"Senin resmin var ya uzayıp gidiyor duvarlarımda
Marionetshire'da Harlech Castle'ın batı kulesi
Aşağılık zapartasıyla amcamın."
Bir sülüğe can çekiştiren eski geçmiş, eski eski
ve tuzda ölüm,
Sardunyayı sulayan, eski eski...
Bakırla demirin dövüştürüldüğü yavaş bir akşam
Öbür şeylerin ve kırmızı ışıkların
Bakırla demirin bir sarışın perçem akşamı.
–Evden mi kaçmalıyım? Kaçmamalıyım.–
Güneş birden batardı, her yerde kediler ve ağaçlar vardı

"Amca"
Nasıldı iki tekerlekli arabalar...
"Senin bildiğin bir şey var, bana demiyorsun
Söz gelişi aldım bir kayayı
Bir kayayı ne yapmalıyım, demiyorsun...
Oysa ben senden daha çok şey bilirim büyücüler üstüne
Evine sadece geceleri gelen ve sıcak şaraplar içen..."

Surları yıktınız mı, akşam
Sarı bir başlangıçtır, gitgide karaya dönen.
Karaya ve çocuklar bile, ve küçük yaramazlıklar bile, ve haklı
"Siz bize hiç inanmadınız ki, hiç inanmadınız ki, hiç
Oysa bir aktır karaya dönen, oysa çocuklar daha lirique'tir
Shakespeare'den. Sonra,
Makedonya falanjistlerinden daha kahraman..."

Beyaz atın gölgesi, sen dur!..
Artık bir aldanışa kanmayan gözlerimden. Dur!..
"Duvarlarım,
Gel al cepkenimi güzel at, duvarlarım bütün senin olsun
Duvarlarım, bütün ukalâ resimleriyle, babamın sıkıştırdığı,
Babamla annemin kavgalarından ufak bir kırmızı,
Ufak bir kırmızı, duvarda, ufak bir kırmızı
Ufak bir kırmızı..."
Yemeğe!..
–Evden mi kaçmalıyım? Kaçmamalıyım.–

"Hiç anlamadığım Mondrian, serzenişçi Matisse
Bulanık Siyahkalem, hergele Miro,
Atlar gidiyor..."
Sonsuz bilincine yaşamanın.
O atlar.
"Sonra gazeteleri görüyorum, bütün gizleri
Savaşa başlamak gerek galiba.
Yarın. Yarından tezi yok. Baltamı ve bıçağımı
ve Atlarımı..."

"Amcam kravatını düzeltti, babam eski bir evde.
Bir yepyeni kıştı ıslıkları değerlendiren
Ne eğlendik ne eğlendik
Elbisesi çok eskiydi..."

Ne akşamı? "baba"
Haziran gecikecek biliyorum...

"Ama başka bir şeyi de değiştiriyor,
Atları atları
Atları..."

KADIRGA

Kendisi

Bir şafak artığı gibi sanki yoktu. Kullanılırdı
İçkisi ve eti kötüydü, Tanrı
Çabuk kocaltırdı kadınını...

Geçmişi

Kahraman kadırga. Kadırga
Sonsuz yüzölçümü...
Aşkları ve savaşları birimleyen.
Karaların ve denizlerin ve kadınların en sıcak
Yerlerini bilen.
Hayvanların ve makinaların
Bütün sonuçları başlangıca bağlayan, kahraman...
Çocukluk ve olgunluk ve ergenlik sularından
Başarısız bir deniz akşamına hiçbir şeyi kalmayan
En başarısız bir deniz akşamına
Elinden alınmış bir akşama
(Anısı bir otobüs yolculuğudur, biraz yaklaşmadır
Biraz gölgeler ve askerlik)
Başarısız bir kahraman
Kadırga!..

Denizi

Zamanı ölçen makinalarla
tuzu ve üzüm kütüklerini ölçtüler.
ve insanı
çocukları ve tüfekleri
şiş karınlı çocukları ve gürbüz tüfekleri...

Vakti

Karışık bir yadırgamadır orda burda, şehirlerde
Coğrafyada.
İskenderiye feneri dolaylarında tuzsuzluktur
ve dayanıksızlıktır japon denizinde.
ve her yerde aşkı cinayetlerle küçümsenen
kötü tütünler içip
zehirlenen.
O!..
Kahraman kadırga
Ayakaltı meyhanelerinde.

S o n u

O sürer. Pirinç çivili bıçak sapları gibi.
(Bir akşamüstü otobüsten indim,
gittim bir denizin kıyısına oturdum
bir herhangi denizin.
Bir hazin ve hazırlıksız oturdum.
Ellerim sularında.
Hazırlık bir savaş çantasıydı ancak, sırtımdaydı
Çantama çamaşırlarımı katlayıp kodum.
245 bin 890 bin falan...
Zayıflığım bir mayıs sonu akşamıydı sanki
Biraz serinlik, biraz demode etek.
Ucuz bir şarabın herkese verdiği ucuz şaşkınlık
– Birlikte çıkmamıştık, sonra buluştuk
Pantolonumun düğmesini ilikledim, kravatım yoktu
düzeltemedim... Dedim ki, –
Ellerim sularında...)
– önce omuzluklar, kusursuz
yenilmez ve kesin – bir şarap ısmarlar gibi
yahut kurşuna dizer gibi, kesin –
Öyle kesin, alıştığı bir şey.

Su kesiminin hemen altında
Tam onun işe yaradığı yerde, çağrıldığı
yosun tutmuş dümenin yanında. –
(Deniz bana uyanıklık verirdi
azdı ama verirdi.
birden sarılırdı karanfiller
Fi otları, deniz böcekleri,
Birden butan kokuları, bir damarda.)

Satın aldıkça güçlü ve
Mutlu. Satın aldıkça...
Yoksa kahraman.
Akşamlara doğru her zaman kara...

Sensin, kahraman kadırga!..

ÖLÜ YIKAYICILAR

ölümün bir insanda doğruladığı

> İyi ki geldiniz burada bulundunuz
> Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
> öyle solgunuz...

Perdeleri kaldırdık. Ölüm
Islaktı dünyada. Denizsiz bir salı günüydü.
Camları açtık, öyle kaldı artık.
Denizsiz bir salı kimler için önemli?
Ölü, boşluğumuzu doldurdu birden,
Kolasız, yakışıksız *(ölü yıkayıcılar gelince)*
Sigara masalarında, tenteneler,
duvarlarda aile fotoğrafları, ölüye uygunsuz.
Camları açtık, öyle kaldı artık. Tâ ki,
bir kadın su içsin evinde. –Adın bir
avunmadır omuzlarımda ve anlağımda, büyük su–
Bazan bir ölüm büyük bir yadırgamadır şehirlerde.

> *"Geldiler. Büyük ocaklarını kurdular*
> *bir atı ürküttüler ve yusufçukları.*
> *Denize gitti onlar.*
> *Ölünün çenesini bağlamışlardı, uzattılar.*
> *Karnına bıçak koydular, kara saplı aradılar.*
> *Apış aralarını sildiler, temizlediler.*
> *Karnını oğdular, yine sildiler.*
> *Ayak başparmaklarını bağladılar.*
> *Kefenini biçip giydirdiler.*
> *Ölümü tazeleyip bağışladılar."*

Vapurda bilet sordular, birden. Vakit,
Geçti. Küçüldüm.
– *Bir ölüye geç kalmıyalım baylar,*
biletler nasıl olsa kesilir.

Sokak başlarını tazelediler bitkin sonuçlar
— Bir de fonde de pouvoir, nasıl ölür kimbilir?
ayaklarını yıkadıktan sonra. Umulmaz.–
Tersaneden bir işçi, bir otelden bir garson
ve ben
ve bir su.
Uzungar'lar, uzunavlular, uzunsessiz
Yitirdiğimiz o son duyarlık, o sessiz başkaldırma ölüme
ve kaçamak bir bakış, çekici külrengine
ölünün ağzındaki.

"Uzun sessiz ölüyü yıkadılar.
Direnmedi. Anısı tükenmedi. Sürdü."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
öyle solgunuz...

çekici düzensizliği bir ölüye gitmenin

1935'te
bir akşam. –bir salı akşamı sanırım.–
ahah ben salakım biraz galiba
Kafiyeye ve ölüme inanırım.
Bütün sular bir geçmiş'tir, bütün incelikler.
Tchoban Kolonyası ve karpuz lâmbalar.
Kalın bir örgü saç, sandıktan çıkarılan
Devrimlerin ve çarlistonun anısı.
Uçsuz bucaksız bir trendeyim, trenler de bitmez ki.
Ben bütün trenlere vaktinde giderim,
trenlere, işe ve ölmeye. İstanbulda.
Ben biraz salakım dedim ya.
Hele ölüme. Hele bir dar vakitteyse ölüm,
Ölüm uygundur.
Ve bütün gençler nişanlı ve bütün iyi şairler hüzünlü
Örneğin bir yağmur düşüyorsa

Bir adam işiyorsa tam bana ve ölüme göre.
Bir mermer zamansız ansınıyorsa.

"O gece trende sendikalar ve ölüm
ve deniz kapkara hayatını yaşarken
deniz kara
ve kadınlar evliliklerini
ve polis gizliliğini
Bir kentten bir küçük anı
ve akşamüstü lehçeleri.."

1935'te bir akşam,
Sarı bıyık, dar, istafilina ve sekiz düğmeli gocuk.
Ölüm her şeye çok uygun, aldanmaya katlanana
ve çok gevşek.

"Ölüyü yıkadılar Direnmedi. Anısı sürdü.
Tabutuna koydular."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
öyle solgunuz...

tükenmez kafiyenin kazandırdığı

Ölümden konuşulacaktı elbet, hem de durmadan
Sonsuz kan bir kesikte pıhtılaşmadan.
İnsanın zamanı varsa çay içmeye ölüm,
bir kafiyedir sonunda, yaşamaya.
Ve ölüm yüceltirken kurumuş dengemizi
Ahah inanır mısınız iyi şairler bilir kafiyeyi
ve iyi zamparalar, parmakları yüzüklü.

"Eğlenelim gel gülüm
Önümüzde bak ölüm
Sen bana bir vido çek
Hızlansın deli gönlüm
Eğlenelim gel gülüm."

Ölümden konuşulacaktı elbet. Çünkü ölüm
Son çare değildi mutluluğa.
Savaş yeniden anlamlanıyordu. Bir eski bahçede
Bir eski trende ve bir eski zamanda.
Bir eski zaman,
O hain tutarlılığını kabaca hatırlatmadan.
Bir ölünün ilk akşamıydı birden dünyada,
Zaman bir tedhiş miydi, aldırmadım,
bir tedhiş miydi, aldırmadım.

–Sizi bir yerde görmüştüm öyle sanırım
Sizi bir zamanda görmüştüm öyle sanırım
Terbiyeli ve saçlarınız kıvırcık değil
öyle sanırım.–
–Ben iş kovalarım orda burda. Baremliyim, orda burda
Sicil numaralarım var orda burda. Belki oralarda.–
–Belki Yeşil Ördek meyhanesinde. Belki bir karakolda,
Belki bir ölüm ilânında.–

Oralardadır.
Hep anlamsız şiirler yaşarım, karanlık, orda burda
Hep gazeteler yaşarım orda burda.

"Karanlık yaşıyor bizi, belki biraz korkuyorum, benim
her şeyim biraz su içer gibi öyle kolay, biraz da
işer gibi, sonsuzluğa.
Halbuki ben sonluluğa."

–Evet belki Yeşil Ördek meyhanesinde, 1935'te
bir akşamüstü lehçesinde, çok uzak, çok beyaz
çok ıstakoz.
Belki bir karakolda dövülürken,
Belki bir benzin istasyonunda,
Yağlarda, mazotlarda.–

Deniz uzar şimdi mavi haritalarda, uzamalıdır.
Oysa ne gereği var ölümden konuşmamanın, biraz
Böylece biraz daha yoğun yaşar olmanın, biraz
kafiyeli. Ne var?
Sadece korkuyorum biraz, yani korkağıyım
Bir güzel sonuca uygun olmanın...

"Ölüyü yıkadılar. Direnmedi. Anısı sürdü.
Tabutuna koydular. Direnmedi.
İmam yakardı, el kaldırdık.
Sordu. İyidir, dedik."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
Öyle solgunuz...

Ben hep biraz aptalımdır deniz üstünde, deniz
akıllıdır da ondan.
Hiçbir şeye bağlı olmayan kendi, çekici sorumsuzluğu.
Bir gemi gider gider ve deniz yaşar böylece
Yemekler yenir ve Ölüm.
Ölüm hep en uzakta. En güzel sessizliği büyük tekniğin
Çaycılar, dalgacılar, alıp satanlar,
Sorguya çekenler, denizi eskiten herkes, ben.
Bir ölüye giderim, ne deniz umurumda ne de Pontus
Ne de bir tren, ne de bir denge, sözü edilen
Deniz uzar, bir sıcaklık sunarım kendime, kendimin
Obur kedilerine. Yani yeni bir akşamüstü lehçesi
Bir elim kanar, solgunum, pıhtılaşmadan
Tanrı hatırlarsa, savaş hatırlarsa, son çarşıya bakmadan

Biliyorum, biliyorum
Ölüm için şimdilik yorgunum.
Yani herkes kadar son çarşıya bakmadan.
Bir deniz ufalır ölüm karşısında
Ben ölümü bir kente övüyorum. Bir küçük çocuğa,
Sokakta ezilen, parçalanmış başı ve alfabesi
zabıtlara geçmiş
Her gün değişen şarkılarla avunan, her gün ısmarlanan
Gazoz!..
Lodos büyütüyor deniz maceramızı ve denizi
Ve küçük mescitlerden büyük camilere koşan bizi.
Ve kafeteryalarda paramız yetmeyince, bizi...

"Ölüyü yıkadılar. Direnmedi. Anısı sürdü.
İmam yakardı. El kaldırdık.
Sordu. İyidir dedik.
Omuzlarımıza aldık götürdük."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
Öyle solgunuz...

onlar öyle iki aynı görüntü
birbiriyle çakışmıyor bir türlü

İki şeyin birbirinden ayrımı vardı o zaman
Kendini seven sanan veya umursanmıyan
Bütün uzun boylu adamların öldüğü bir akşam.
1935'te bir akşam.
Tersaneden bir işçi, bir otelden bir garson ve ben ve bir su...
Yani her şeyin biraz sevinç ve biraz hüzün olduğu.
Şarkılara ve benzinlere sürülmediğimiz

–Bu tren kaç sterlin bayım?–
Sanırım 1935'te bir akşam.
–Bu tren ne kadar kutsal bayım?–
–Yani kaç dolarlık mı?–

"O mermerden hatırlanır artık, bir dağ evinden çıkan
evli bir adam gibi.
Ve gizli bir suçtan bir parça kişilik çıkaran.
Ve gazete başlıklarından artan.
Sonsuz düzen kimi haklı çıkarır.
Tren durmadan uzuyor, geç kalıyoruz. Demir ve alkol
alıyoruz.
Ne yazık, bir haziran da biter sonunda,
Ve ey gök sen benim çizdiğimsin sonunda
Nerde şimdi o çılgın gündoğumu, o herkesin karmakarışık
olduğu, kirazlara ve sulara günlerce bakılan dönem."

–Değil mi bayım?–
–Evet Bayım.–
–Seçim ne zaman?–
–Değil mi bayım?–
–Bu ayın ya sekizinde, ya onunda.–

Bitse artık yaptığımız, bütün resimler anlamsız
Bitse artık yapmadığımız.
Sabah olsa,
Sabah olsa Çay içsek.
Ölünün başucunda, mı?
Karanlık ve yapışkan uyku bitse yani us

–Yani bütün okulları kapasalar Tayyar Bey,–

"Suya gitsek. Bir ben bir garson, bir ben bir garson, bir son.
Ey gök yenildin. Seni umursamıyorum. Ölüm için yorgunum."

–Ya sekizinde ya onunda
ya sekizinde ya onunda
demek ya sekizinde, ya onunda.–

Bir sabah, istasyonda, bir yazlık istasyonunda...
Ölüm ne zaman?

"Ölüyü yıkadılar. Direnmedi. Anısı sürdü.
Omuzlarımıza aldık götürdük.
Tabutu gıcırdadı. Zorla götürdük.
Götürdük, el bağladık.
Namazını kıldık."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
Öyle solgunuz...

tayyar beyin dünyaya alışkanlığı

O gece trende sendikalar ve ölüm
Karışık bir akşam gibiydi lokanta vagonunda
Eksik bir tansık ayırıyordu hepimizi
Herkes Almanyaya giden bir mektuptu sanki

– Bakın Tayyar Bey sizin saatiniz kaç?
Olsa olsa yirmibirotuz.
Belki daha fazlasına yoksunuz.

Yaşamak sindirilince oralarda buralarda
Herkes çözümsüz bir baba-oğul
Direnen ve arada bir ansınan
Kendi kendini hükümleyen, boşluğuna
Karbonat, diş macunu, biraz ülser ve gece.
Araya seçimler, karakollar ve sendikalar girince
Düzenin ve korkunun sar'asma tutulan.
–Bakın siz durgunsunuz, çoksunuz

Bir mektup alınca yahut
Kapımız çalınınca
Çok uzaklardan gelen bir sucu gibi
Ellerimiz acır acır.

"Ölüyü yıkadılar. Direnmedi. Anısı sürdü.
Tabutu gıcırdadı. Zorla götürdük.
Götürdük, el bağladık.
Namazını kıldık. Er kişi niyetine.
Çitlembik ağaçlarını gördük."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
Öyle solgunuz...

üşürüz suçluluktan
suçluyuz yaşamaktan

Çitlembik ağaçlarını gördük.
Cenaze namazında bir İsevî. Durgun.
Törenlere alışkın.
Bir avuntu ile tutulan.
Kimileri yorgun gemilere benzer
Alkolün dürtüsüyle umutlanan.
1935'te,
sadece bir İsevîye mahsus bir akşam
Kantoların marşlara hazırlandığı...
Üşürüz suçluluktan
Suçluyuz yaşamaktan.

"İğrenirim şiirden, kelime oyunlarından
sudan, sabundan, sabah içilen sodalardan
ve bir çağda yaşamaktan.
Ve Shakespeare'den...
Suları, dağları, suları anmamaktan.
Üşürsün, suçluluktan,
Bana aşklı bakışlarla bakmamaktan.
Artık ellerimi seviyorum, artık
büyük ışığı.
Artık büyük yanılmayı ve çılgınlığı
Artık başkaldırmayı ve suçumu
bunalmaktan."

"Ölüyü yıkadılar. Yıkadık. Direnmedi.
Anısı sürdü. Zorla götürdük.
Namazını kıldık. Er kişi niyetine.
Çitlembik ağaçlarını gördük.
Aldık. Götürdük.
Gömütüne getirdik. Toprağa koyduk.
Yağmurdu. Islandık."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
Öyle solgunuz...

fonde de pouvoir'ın akılalmaz yolculuğu

Bütün, bütünlemeler bir yana
Sarışın bir bar kadını ile lokanta vagonunda
Bir imza koyarım 100.000
Ben sadece imza koyarım, başkasının adına.
Bu tren kaç yıldır yürüyor.
Menü!..
Tavalar, ıskaralar, haşlamalar, vesaire
Benim yetkim ne sanki trenler uzunsa
Öyle değil mi bayım?
İşte siz de burdasınız ben de burdayım.
Değil mi bayım?
Bir gün örneğin kendi adıma bir imza
Ben yokum.
Ben hep verilen bir yetkiyi yaşarım.

"Siz bayan Ceylân af buyurun,
içkiler karışık,
bir çocuğun kırmızı yorganı eskidi
artık."

Venezuela başkaldırmasında 400 kişi öldürüldü ise
Değil mi bayan Ceylân? Ben buna ne yaparım?
Ben sonsuz bir eğitim yaşarım.
Anımız büyük büyük kalınca duvarlara
Üzgün bakışlarım, bıyıklarım, saçlarım
Hepiniz tanıksınız, hepinize bir şarkı benden
İşte sonunda ben fonde de pouvoir'ım..
Ben seçimleri, kaçamakları ve alkolü yaşarım.

"Çitlembik ağaçlarını gördük. Oysa
kırmızı yorganı eskidi bir bebeğin.
Ben biliyorum. 604 gümüş Roma sikkesi
kayboldu müzelerden. Ki o sadece
Şarap ve köle almaya yarayan bir Roma
parasıydı.
Korkuyorum duyarlığımdan ve tanrısızlığın
adını anmaktan.
Sonsuz düzenini sürdürürken bir deniz
eski çağlardan..."

"Yağmurdu ıslandık.
Kazıcılar oradaydılar. Kazdık.
Korktuk ve ağladık.
Toprak kara ıslaktı. Yakardık."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
Öyle solgunuz...

bir mektup

"...artık büyük geliyor giysilerim
kardeşim kardeşim kardeşim
utanıyorum artık utanıyorum
Bakışım bulmazsa bir bakışı
Dağdır. Adamın biri vardı. Öldü!..
Ne olumsuz benim bana benzeyişim.
Adamın biri vardı öldü. Utanıyorum
Birileri daha öldü utanıyorum.
Bir pencere kapanır gibi, öyle, her yanım..."

Bir köpekle yatar gibi kendi kendimle
Sanki ucuz, sanki karanlık
bir kaplan soluğu ile yaşıyordum o tazeliği.
Ah yazlar ne güzeldir kimbilir. Suç olmasa
O trenler, o kaçmalar, o deniz yağmurları
O kötü mektuplar, psikanalizler. 1930...
Ne yapsak o!.. Serinlik...
O serinsizlik...
Bakır ve tahtadan yanılmış bir ayışığı,
belki bir mevsim belki bir anı yetiyor anılmamıza.
Savaş suçsuzluktur işte belki...
"Neresi dediniz hâlâ mı tren?
Ah evet hâlâ tren ah evet hâlâ o deniz
Hâlâ bir tenha akşam, bir trenin
o çekici yabancı akşamı.
Yani hâlâ bir ölü akşamı."

"Yağmurdu ıslandık.
Kazıcılar oradaydı. Kazdık.
Korktuk ve ağladık.
Toprak kara ıslaktı. Yakardık.
Açılan çukuru gördük. Derindi.
Tabutu tuttuk."

İyi ki geldiniz, burada bulundunuz
Her şey öyle uzun, biz soğukuz ve
öyle solgunuz...

ağıt

Çılgın!.. Bir dağdan gelen ses!..
Kimliği karışık. Bir ölünün içindeyiz.
Ellerim tükenirse ne güzel!..
Kıyı adamlarına içki götürüyorum.

"Bir köpeğe bir ağıt
Bir kadına bir ağıt
Bir kıyıya bir ağıt
Bir doğu kentine bir ağıt
Bir batı kentine bir ağıt
Bir kantine bir ağıt."

Coşkun süreç bütün bağışlamazlığını almış gidiyor.
Su hazır.
Herkes kendi azlığını almış gidiyor.
O trenler, uzun şeylerin aldandığı,
Bir boşluğu betimleyen ey en güzel resim.
Akşamımız kıyı alışverişlerinin en gözde malı.
Bir çöl bitkisinin gövdesinde rahat buluyorum sırtımı
Ölüme temiz değilim.

"Bir gün bir şeyler aranırsa
Bu benim korktuğumdur."

Ah sonsuz düzen
Nasıl da varsın..

"Toprak kara ıslaktı. Yakardık.
Açılan çukuru gördük. Derindi.
Tabutu tuttuk. Tahtaları koydular.
Tabutu indirdik. Ağladık.
Toprağı ellerimizle attık. Ağladık.
Ölüyü gömdük."

ölü akşamının durgunluğuna

1935'te bir akşam.
Bir salı akşamı sanırım.
Perdeleri kapadık. Öyle kaldı artık.
Duvarların uzaklığında ve durgunluğunda
1935'te bir akşam.
öyle
kaldık.

YENİLGİ GÜNLÜĞÜ

Pazartesi

benim adımı bağışla

. . . . . .

"sabah uyandırıldığında pazartesiydi
bunu iyice bildi, ağzı çirişli
yersiz, ürkek, yeni yaratılmış gibi
coşkun bir göke uyumsuz ama kararlı
durmaya, direnmeye, aşk olmaya sanki
elleri ve beyni hemen çalışkan kesildi
sonra birden bir ışık bir ışık bir ışık

hazır bir biçimlenmeyi aldı geldi
çünkü –anlar gibiydim– biraz yenildi
hemen bir coşkuya gidiverir alışkanlığı
oturur tıraş olur, ekmek kızartıp yer
kolunda sonsuz bir güç, elinde hüner
olağan sanıverir doyumsuz karanlığı
inanırım böyle başlar bütün pazartesiler

yenilmenin tohumunu taşır her pazartesi
çünkü yoktur dağların ve yaratılışın öncesi
insan uzatır ellerini bir perdeyi çeker

ve pazarsızlık kişiyi şaşkın eder
siner buğular gibi düşüncemize
her şeyin en haklısı en incesi

beklemek bir tepenin mutluluğunu
bir acının yakıp geçmesini beklemek.."

Karanlık!
aldım kocaman yaprakları yatağıma getirdim
bir çeşit zina gibi yaratılışla
ki ben kocaman balıklar tuttum, sonra bıraktım
akşamları işi bıraktığım sorumsuzluk adına

benim adımı bağışla,
beni iklimler coğrafyasının ta kendisi
sanırım suyum başkalarınca ısıtılır
pazartesi.

kendimi bir yılların içlerine kapadım
kendimi koyverdim bir sulara
çok öldüm çok dirildim anlamadım
kendimi kendi akrostişime adadım
kendimi gerekçesiz oralara buralara

karanlığı düşündüm, kimler yapardı onu
karanlık bir simge değildir, bir yaşama
durmadan bağırırım ona, bağırırım
ölümü ve gömülmeyi ayırdetmem ama.
aldım pazartesi akşamı bir okka sucuk
öncesiz ve beceriksiz geldim odama

seni en sona sakladım alçakgönüllü ışık
hızını hiç kesmeden avadanlıklarımı bileyen
geliyorum. bana hazırlanan her şeye hazırım
ki bu hazırlığına katıldığım suların en güzelcesi

. . . . . .

çaldım kapıyı açtılar. odama
kravatımı çıkardım
gökleri yadırgamadım
güleryüzlü ama yeni
çünkü ortada ben vardım.

Salı

birden karışmış gördüm. –karışmış olduğunu gördüm–
otobüs duraklarıyla reklâm levhalarının
tutunduğum bir sarmaşık değildi
bir kayıştı otobüste

güdümlü bir sağnak saat beşleri beklerdi
yaz kış herkesin elleri suda
dizlerime tutunup kalktım.
bir ses değişmesinin en güzeli vardı göklerde
dizlerime tutunup dizlerime
attım pazartesi alışkanlığını
bir vurgunum, ve aşkı
yeni yeni tanınıyordu suların göke
birden karışmış olduğunu gördüm, bildim
kadınla erkeğin, emekle evrak çantasının
bir yarı karanlıkta

. . . . . .

vakit akşamdı. ikinci gün
vakit akşamdı.
birden bazı yerlerde ışıklar yandı
ayrıldım.
eve döndüm
evi buldum.

Çarşamba

aslında buydu beni geliştiren
lut gölünün ve karanlık resimlerin karşısında
ordan uzayıp geldikçe kararan resimlerin karşısında
her gün seslendiğimiz isimlerin karşısında
(sinek kovalayan bir berber çırağı gibi
bütün işi gücü sinek kovalamak olan
ustasından sinen ve sinek kovalayan.)
birden perdeleri açan bir sevgisizlik
şaşılacak bir balık iriliğinde
biraz yaralı bir balık iriliğinde
bu temmuz nasıl olsa birkaç yıl sürer
akşamları ve sabahları birtakım ilişkilere değiştiren
yani birbaşına kalmanın mutsuzluğunu.

İstesem ne olur kurtulmayı
– serin değil ki bildiğim sokaklar, sinekli –
renkli camlar gecesinden, keten ter mendilinden
uzayıp gelen resimlerin karanlığından
ve rumeli beylerbeyinden
ve taksitle satışlardan
kurtulmak.
kurtulmak!
bir sonsuz kelime
bilmediğim bir eski zaman dilinden
bir güzel aşk ölümü belki

hiçbir şeye hazırlıklı değildik
oyunlar oynandı, gökler kapandı, yenildik
ama şehirlere koyverdiler bir menekşeyi
bir menekşeyi
o zaman başından sezdik yenilgiyi

o zaman şehre çıktım bir elimde fırça
bir elimde sineklik
öbüründe bir sinema bileti
kim varsa gelsin artık yeniden oynayalım
hızım bir araba dolusu aşk gibidir
gölün rengiyle asfaltı karıştırıp
kızım, ne varsa hep yeniden boyayalım.

aslında buydu beni geliştiren, aşksızlık!..
aşksızlık büyütür beni
yeni bir aşka doğru ve
öyle sanıyorum ancak birkaç yıl sürer
insanın sebepli umutsuzluğu

. . . . . .

üçüncü gün. yorgun
ev aklımda. gitmeyi unuttum.

Perşembe

uygundur uçakların uçtuğu bugün
sonsuz bir karmaşanın üstünden
iplere asılı çocuk bezlerinin
iplere asılı kadın külotlarının
işçi tulumlarının
üstünden
cılız çocuklara havalardan öğütler atarak
ve 60 bin ile 70 bin arasında bir sayıda
ölümler atarak
uygundur
yersiz bir hamaratlık, bir görev duygusu
bir sarı lâle kadar makbulse
akşamüstü bir kadına sunulan
uygundur uçakların uçtuğu.
uçsunlar.

çaresizlik değil yenilgi. (sonradan övülecek)
herkesin içinde yürekle buluştuğu bir yerdi
ben masamı topladım, saatimi kurdum
(Tanrım, saatim olmasaydı ne olurdum?)
biraz sevinç ve alacalık
karşıya geçmek için tam 39 yıl bekledim
arabalar, otobüsler, bisikletler, beygirler
soluk soluğa geçiyorlardı
geçsinler
(domatesler yaşlandı elimde)

o zaman sanılır ki bir olumsuzluk akşamını seçtik
biraz kolay sanılan biraz alımlı, biraz parlayan
baktıkça içinde şişelerin ve kırgınlıkların kımıldadığı
kışlaların ve karakolların kımıldadığı.
polisin bandosunu alkışladık caddelerde
çiçek falan satın aldık
durduk ve yenilgiden umutlandık
başkaları başka şeyleri seçtiler
seçsinler

öyle sanıyorum her şey biter
bir doğurgan hücre ve
bir yanlışlık daima kalır.

yer, kuru toprak. sonra yeşerdik
çarşamba günü sanki her şeyimiz tamdı
motorlar sirenler gidip gelişler
koyduğunu koyduğun yerde buluşlar
belki güzel birtakım şeyler
ama artık vakit akşamdı.
uygundur uçakların uçtuğu artık
uçsunlar.

. . . . . .

geldim. oturmadım. çiçekleri suladım
bir onlar kalsın dedim akşamı beğendim
–bir günlük yanılmayla evi buldum–
perşembe.
bir uzun ses bekledim. oturmadım
berberlerle ve matematikçilerle
uçak homurtularıyla
oturmadım...

sabahı bekledim. cumayı.

Cuma

ne söylenebilir! tam çağıydı. olagandık.
sabahlarda süzgündük, ancak akşamlarda vardık
herkes bir yüzdü, bir yanılmadan. toplandılar
orada biz de vardık.

ne söylenebilir! her şey düzeliyor sandık.
odalarda çok geniş alanlarda dardık
hiçbir şeye yeterince inanılmadan. toplandılar
orada biz de vardık.

ne söylenebilir! tam çağıydı. belli aldandık.
otlarla yeşerdik, güllerle sarardık.
bir uykudan doyarak uyanılmadan. toplandılar
orada biz de vardık.

ben sokakları severim. deniz boyunda
her şey bir eskidir. ellerim acır onları taşımaktan
ben sözümona sokakları severim deniz boyunda
oysa ensem ve şakaklarım döküldü kaşımaktan
bir genelgeyim, gündüzüm ve gecem bir
bir anı bile değilim eski olmaktan.

gücüm tazelenmedi, suratım eski. yırtık.
her şeyleri bıraktım. geniş kıyılara dadandım.
aşk diye geceleri çözümledim. aldandım.
hep tozları silkeledim üstümden. hep
bir pantalon için dört kere şehre indim
bayramlara hazırlandım. sadece hazırlandım.

ne söylenebilir! tam çağıydı. oyalandık
suyun, ateşin, havanın toprağın çalışkanlığına daldık.
bir acıya kahramanca katlanılmadan. toplandılar
orada biz de vardık.
ve uzun uzadıya orada kaldık.

Cumartesi

yarın pazar
yarınki pazarın sessizliği...

Pazartesi

kanatır akışını akarsuların çıplak şimdiki
başarılmamış bir geçmişten artakalan şaşkınlık
şimdiki çıplak. yarı aydınlanmış bir duvardaki
bir yenilgiden çıkarılmış bir deney. bir yaşlılık
soluğunu ağartırdı bir altın damarının

(bir alıntı)
"Bir adamı söylerdi
bir kitaba konuydu
hep böyle kalmasaydı
hep böyle ne olurdu"

karşımda bir harita, kahverengi ve mavi
neresi başkasının ve neresi benimki
(özel)
artık buldum herkesin çılgınca sezdiği
kıyısında dolaştığı yüksek çin duvarını
artık herkesin belli belirsiz bezdiği
artık kendim ısıtıyorum sularımı.

karartılmış, yerlere vurulmuş yenilgi, seni
yeni bir tanrı sayan soydandı o. seni,
betondan ve çelikten
pazartesi günleri bir mutlu gebelikten
akşama sabaha uygulayan, seni
seven, saygı duyan, yaslanan sana

mermerden yanılan, pelikülden, insan onurundan
mermere yenilen, peliküle, insan onuruna
seçim sandıklarına, otuzüç dönülü plâklara
yenile yenile şaşkın, şimdiki çıplak
bir yaşlılık
ağartır soluğunu bir altın damarının.
yenile yenile şaşkın
arta arta kendi diline aktardığı,
sıkıntısına. seni.
o, bir yanılma sanıldı, sabaha bırakıldı
(sabaha kaldım)
bir çerçeveyi ansıyordu, baktıkça kımıldamayan..

"kutsal yenilgi!.. şimdiki.
o'na bağımsızlığını hatırlatıyorsun şimdi
her şeye yeniden başlamanın
kanattıkça..."

GÜNEŞİ BOL ÜLKE

Büyük kelimelerle söylenir ancak, sonsuz
başkaldırması alexandrinlerin,
Denizler kıyısında, Marsilyanın kıyısında
Sakallı ve üstüste ölülerin kıyısında
Sakallı ve üstüste ölülerin kıyısında
Sakallı ve üstüste ölülerin kıyısında
Büyük sözlerle söylenir, kişiyi sınırsız
yarımadalara götüren sancak. Oran'la Cezayir arasında
Paris'le Lyon arasında
Sıvas'la İstanbul arasında,
Denizlerle öbür denizler arasında,
Bir insanla bir insan arasında
Çığlığı ve ağlaması ve kumları ve sargıları
tükenince dinlerin,
Kara yük vagonları, şiş karınlı şilepler,
sınırsız giysileriyle adamlar
kişiyi kişi yapan şeyleri taşıyacak...

Ancak bir ormandır Akdenizi tüketir
Basık sokaklarda silâh ve güneş
Kentlerde o büyük gücü alfabenin
Çocuklar, kanayan kadınlar, kanayan kadınlar
Yoğrulan ekmekleri ve etleri ve sebzeleri
ve iyi akşamları
ve sizi tüketir.

Dünyanın bütün ağaçları bizimle, bütün taşları
bizimle, bütün soluk kadınlar.
İnerler haçların, çadırların ve âyetlerin dibinden
Büyük mağarası açılır ölülerin,
Bütün kitaplar bizimle
Kadınlar bunun için doğurgan her yerde...

Saat beşti kenti tuttular
saat beşti
Unuttular

Senin tatlı yaran gelir bende kanar ey savaşçı
Yık bütün kentlerini, ve güneşi bol ülkeni, koma
ve atların burun delikleri büyük ve güzel koşarlar
senin serin akşamına
Kemikli kolların uzun gelir, yetmez silâhlarına
Çoğal ey savaşçı,
Yüz kadınla yat bir gecede...

AÇIKLAMALAR

I

Durursa anlaşılır saatin kaç olduğu
Ürkek yürek bütün geçmişi kabulleniyor.
Ve kazmaların ve garların hiç uyumadığını
Hiç uyumadığını alkolün
Çiçeklerin ve tuzun
Gemilerin ve Çinde ve Büyük Britanyada ve
Bilmem bu gerinmeler, bu büyük yürek çarpıntısı
Bu sakallı adamlar dağlardaki
Birden farkına vardığımız güzelliği dünyanın
Güzelim
Galiba sonundayız uykumuzun.

II

Benim vaktim bir terliğin vaktidir
Onursuz. Ayakta. Ve kullanılan
Ve Fatih yangınında, ev yanarken
Konsolun altından kaçırmış babam

Ziller çalınır, ormanlar uğuldar, pencerelerde
Kesik saçlı çocuklar bakışırlar ve
Ateşle, anıyla, kedilerle. Karmaşık ve
Suyla geliştirmişti onu babam

Ben bir zincir kıranım. Eylemsiz
Kışlara ve suikastlere yatkın yaradılışım
Aşklara ve düzene ve dükkânsızlığa ve
Bir terzi kadar hırçınım bazan.

III

İçinde sizin de olduğunuz gece
Sonsuz bir kaynaktır, bir çizgiye

Köprüleri ayakta tutan güç ve
Dükkânları işleten, gizlice

Babaları onurlu kılan ve gizlice
Ve anaları mutlu kılan gizlice

Kompresörleri ve yolları uygulayan biribirine
Adamları çıkaran koskoca iskelelere

Nüfus sayımlarına, ateşböceklerine
Suya ve ateşe doğru o gem almaz düşünce

Ey o büyük düşünce!..

Size bağlı değildir...

IV

Ben oturmaya geldiğimi sanırdım. Hoş geldim.
Ve İstanbul dolaylarında, birtakım odalarda
Güllerin ve ayazmaların ve savaşların
Biribirine karıştığı. ceviz ağaçlarında
Ve sanırdım saçların kendiliğinden
Köpüren biralar gibi ağardığı
Akşamüstleri
Bulvar kahvelerinde.

Geceyi kimlerin böldüğünü
Uzun saçlı aldanışların böldüğünü
Ve büyülü bayramların böldüğünü
Çoğu zaman çiçeklerle ve
Çoğu zaman gülücüklerle kutlanan

Ve ben patlak gözlü mübaşirlerin
Mutsuzluğunu sanırdım evlerinde
Ve bazılarının sırf bu yüzden öldüğünü
Ve kendi askerlerimiz
Sınırlarda ve oralardayken
Kaputları ve postalları kendiliğinden
Sekiz düğmeli ve sırım bağlı sanırdım
Ve çocuklar hiç umulmazken
Hiç hiç umulmazken

Yapılan bir şeydi gündüzümüz ve
Gecemiz isteğimizce kullanılmazken
Ve biz bir şeye katılırken.
Yüzüm küçük, ufak, öyle sanırdım.
Böyle, hep böyle durmaya geldiğimi sanırdım
Dağlara sürerken yeşilliği ilkyaz
Çocukların sakalları çıkmaya başlarken
Bando mızıkalar çalınırken
Her şeyin yapılmasına katılırdım
Biraz hüzünlü, biraz şaşkın, biraz şen
Her şeyin yapılmasına katıldığımı sanırdım.
Sonra gece. Sonra yanlışlığım. Sonra alerji
Yani kurdeşen.

BÜYÜK SAAT

Tarihi bir olmaz akış gibi,
Oh sanki evrenin en son gecesini yaşadım
Sanki dinozorlar ve ben ve en hızlısı öbürlerinin
Bir ilkel eşitlikte buluştuk. (Evrenin kendi kurduğu gecesini.)
Ben! Çocukları sevdim yaşadım. Dünyaya alışmadım
Kuru güller gibi yersiz ve inceydim biraz. Hep
bunu duydum. Bunu yaşadım. Pastanelerde şurda burda.
Oturdum emekli konsoloslarla iskambil oynadım.
Emekli konsoloslar, kutu yapımcıları büyük pastanelere,
hamurkârlar, pabuççular, polis hafiyeleri, kesekâğıtçılar
Saraçlar, kurşun dökücüler, muhasebeciler, su yolcuları
Şarkı düzenleyenler, saat tamircileri!..
Şimdi tarihte saat kaç?

Tarihi bir olmaz akış gibi,
Tarihin yanlışı olmazdı biliyorum. Olsaydı!
Yanlışı olmaz gecikir. Ancak. Bir yapma incelik gecesinde
Danteller ve tüllerle ve krizantemle ve
belki de bir mektupla Lady Montague'den ve
bayram şenlikleriyle. Oysa ben, Kış geldi
Dağlara filân gittim. Gözlükleri sevdim,
Coin de feu'lü bankerler kullansın diye. İncil'i ve
Aquinolu Thomas'ı okurken. Ve titrek yaşlı kadınlar,
La dame aux Camelias'yı dinlenme yurtlarında.

Sırf bir haziran doğru çıksın diye,
Oturdum, bütün bir gün dikiş diktim.
Gözlükleri ve saatleri sevdim, okşar gibi sildim camlarını
Okşar gibi siliyorum, gözlükçüleri ve saatçileri
Saatime bakıyorum, hiç kızmıyorum, hiç kızmıyorum
Biraz geri kalmış, düzeltiyorum.

Tarihi yersiz bir alkış gibi
Geçmişte ve Akdenizde çalkalanan. Onaltı toplu kalyonlarda
Hatalı bir sekstant gibi. Kahramandık. Başa çıkılmazdık.
Acırdık
Cerbe dolaylarında ve Celâlî dağlarında ve oralarda.
Ve Amasya'da. Başının sözü edilirken şehzade Mustafa'nın
Ve Hacı Bektaş kulları bunalırken ve
Mustafa Kemal bunalırken Amasya'da.
Halk içinde bir büyük imkânı kaçırdık. Ama
bütün cinselliğimle Akdenizi avuçluyorum. Bütün. Şimdi
Akdeniz.
Ortak. Öyle büyük ki zaten bütün uluslara yeter,
Tuzu ve karidesi ile –karides malûm deniz tekesi–
Ve bütün cinsel isteğimle Akdenizi avuçluyorum.
Hazırlanıyorum –hâlâ– yanılmışların ve hazırların gecesine
Ölmüş bütün babaları suçluyorum. Babalarla
ne zorum var aslında. Ben ki ölmüş bütün biçimleri
kullanıyorum.
Güneş vuruyor başıma artık. Ortalıktayım
Güneş vuruyor
Güneş vuruyor
Seni ve
Göğüslerini ve
Akdenizi ve
başıma vuran güneşi birlikte avuçluyorum
Saat, saat kaç hâlâ
Bilmem? Ben güneş saati kullanıyorum.

Tarihi bir hazin balkıma gibi
Biliyorum kafiyeyi bozduğumu.
Başka şeyleri de bozduğumu. Ve biliyorum ki
hüzün varsa içinde, bozukluk bile hoşuna gider Naci'nin
Biliyorum ki bozukluk bağışlanır, sevilir bile
İçinde bulunan herkesin ölmüş olduğu eski fotoğraflarda
Ve Akdenize yelken basan kotralarda
Kuytu mağaralarında Karadenizin
Sessizlik ve görülmezlik bir büyük bahanedir.
Adam, şarkısını söyler ve çeker gider
Bir büyük meydana çıkınca gözbebeği
Ve sıkıntısı bir oda sabahına. Tatsız ve
Yanlış geçirilmiş bir geceden.. Ve
Kim bilebilir bir ufak pirinç tablete
Bozulmaz adımı yazdığımı.
Yani eramilden birinin mührüne
Yemenden yahut yunandan kalmış
Yani sonsuz girdi çıktısından mütarekenin
Kim bilebilir bir aldanışın sonunda adımı
Bir köprünün
Enikonu bir köprünün korkuluğuna kazdığımı
Ve bütün tüller, iskarpinler ve seçme şaraplar
Ve danteller ve röprodüksiyonlar ve
kocaman çiçekli balkonlar ve bir tüylü şapka için
Soğuk denizlerde balina avlarını ve büyük kırımları
Şimdi saat kaç?
Yıldızlar evet diyor uzaklarda.

BİLİRİM BİR KIŞA HAZIRLANMAYI

Sana bir boyun atkısı gerek. Çünkü kış geldi.
Ve sular bir uzun geçmişe hazırlanır. Nerdeyse.
Bir çocuk ölür. Bir kadın hastalanır. Odalar
bulutlanır.
Su içmekten. Uzak. Bir köfte kokusundan
İnsan
uzak
bir memleket havasından.
Belli belirsiz bir şeylerden utanır.
Yapışkan ve dayanıksız bir vidanın eşliğinde
Gece.
Hatırlarız bir günlerde üşümediklerimizi.
Üşümeyeceklerimizi.

Kimilerine bir şarkı gibi gelir bütün bunlar. Oysa.
Bir kez daha söylüyorum üstümüze yağanları.
Uzuneski.
Olumsuz. Güneşlere aykırı.
Haziran mintanları. Kopkoyu kent garları.
Alınıp götürülenler. Yerlerine konanlar.
Anladığımız ve.
Şaştığımız kalabalıklar. Bir korku
aşka benzer yalınlığı. Bir korku.
Kuduz korkusu gibi sudan.
Bir korku.
Semercilerin. Bakırcıların. Nalbantların. Arzuhalcilerin.
Kantarcıların ve demircilerin ve çilingirlerin.
Parmakçıların dinsizlik korkusu. Takunyecilerin.
Bir odada kalanların ölüm korkusu.
Bileycilerin, bezzazların ve ölü yıkayıcıların.
Ve pazarcıların. Gökyüzü korkusu.
Bütün garipliğiyle esnaf çarşılarının
ve uygunluğuyla ve yenilmişliğiyle
bir sancı gibi dolanır içimizi.

Yarı aç yarı tok dolaştığımız bir Ankara'da
Bir haşhaş gibi sanki. Bir acı su.
Bir yağmur cömertliğiyle Anadolu'dan
dolaşır içimizi.
Onların akşamları.

Yaralı olmak
yerinde olmamak
uzun gecikmesi son kesinliğin
bir sabah biliyoruz elbet neyi bölüştüğümüzü
göz göze
bakışınca. Biliyoruz
neyi bölüştüğümüzü.
Konuşmasak da.

Şimdi tutalım bu diriliği artık. Zamanıdır.
Zamanıdır. Nerdeyse kar başlar. Küçük kuşlar ölür.
Semerciler ve dilsizler ölür.
Seninle ben kalırız. Yeni bir yaşamaya.
Gökler ve kentler ufalır. Seninle ben kalırız.
O şarkı sanılanlar bir kavga halini alır.
Nerdeyse kar başlar.
Birini düşünür gibi oluruz. Biliyorum
Ellerin de üşür. Biliyorum ama
Isıtabilirsin onları. O ateşte.
Hazırsın da. Biliyorum. Ama
sana bir boyun atkısı gerek. Kış geldi.

HEMOFİLİ

O ölüm şimdi mi demektir. Kurutur. Askerleri ve sulakları.
Onların kanlı kaputlarını ve ekmek torbalarını
Askerleri. Yani o hep özlenen coğrafyasızları
İstanbul'un ve Anadol'un bir yerlerinde,
gezgin ve ihtiyar şarkıcılar gibi.
Gözümün en yaşlı yaşı akar. En beklemiş. Gününü.
Bir hasır iskemlede. Bir keçede oturarak.
Yüzyıllar biriminde. O şimdi kabaran.
Bir tarih çarşısı gibi.
Ayakları suda. Elleri ayasız. Alır önüne.
Hint ipeği ile Venedik aynasını,
ve bilerek mavisini denizin, bozluğunu toprağın
hatırlar geçmiş kanlarını. Hatırlarım geçmiş kanlarımı
Altında.
Sapsarı saçlarıyla. Bir direnmenin kanlı başı.
Gövdesinden ayrılmış. Uzun bir ırmak akışının. Uzun
Uzun.
Bir ırmağın karşısı gibi.
Kimi evlerin göründüğü. Büyük. Kimilerinin
görünmediği. Küçük.
Evlerin içi gibi.
Kimi askerler gibi. Gönüllü yahut kurradan.
Son düğümünü atıp bir kilimin.
Bir kıyı postanesinde mektup atar gibi.
(Sana inanmışlığım bir büyük olaydır)

Kalkılınca keçeden.
Ben dalgalarını duyarım çarpışmanın. Bir bir.
Yenilmenin önce
Ve avunmanın. İnerken çaresizlik dört bir tarafa
Bir kuruluğu deyimleyen o aldanışı.
Bir hazırlıksızlığı...

"Gözümün altında mordan bir leke
Sular geniş bir aşkın coğrafyasında

Beşinci akşamımız daha güzel olacak
Kimsenin ummadığı bir tadın ortasında

Silerim morartırım bu aşk demektir
Bahar mı dedin, yakın. Bak ben hazırım bile."

O ölüm bir yenilginindir. Kanayıp gider. Ve durdurulmamalı.
Her akşam. Tozdan topraktan ve dükkânlardan arınınca.
Durmaz. Hazlar içinde bile. Bir bedene sarılınca.
Kurutur. Bütün plâncıların ve matematikçilerin
ve bütün aya bakarak. Kendini bir evrensel kurtuluş
sananların.
Bütün suçlamaları omuzlayarak. Bir tarih çarşısı gibi.
Kendini bir evrensel kurtuluş sananların.
Sandviç yiyerek, biçimsel kazaklar giyerek
ve içtikleri.
Kurutulmamalıdır.
Odunun
Alkole
Dönüşümünü
Beceren ülke...

"Ben güzel bir ülkenin habercisi olurum
Ya güzel bir akşamın içki dağıtıcısı
Sular eser rüzgâra karışır bütün analar
Bir kalır onların ve bir karaciğerin ağrısı."

O ölüm bir. Sonunda gördük. Denizden çıkarılmış bir heykeldi.
Belki uyuduğumuz bir eylül gecesinde bitirilmiş.
Parlatılmış. Yahut. Uyumadığımız bir akşamda. Bitirilmiş.
Şehrin ışıkları yanarken. Sen oradayken.
Mantonun düğmeleriyle oynarken. Sessiz bir kırılmada. Sanki.
O akşamı bir tutam tuza değiştiğimiz. Sanki.
Bir söğüt dalının sallanışı. Bir uzun
ırmağın.
Beni şimdi uyutma artık. Kes serçe parmağımı. Tuz.
Üstüne. Uyutma. Bas.
Uyumamalıyım. Bas.
Karşısı gibi...

> "Ben herkesi tanırım adım şuradan
> Gelip geçen bir şeyim, bir yer tutarım
> Bir askerim gönüllü yahut kurradan
> Kururum. Boşluklara ve suya silâh atarım."

O ölüm. Bir akşamda. Parmak izli kadehlerin. Keçelerin
Ve kayatuzunun. Donuk. Dalgaların. Ve sonsuz konuşmaların
ortalığı kaplamış olduğu bir akşamda.
Ve böylece kaybettiğimiz.
Bütün öğrenilmişliklerin bir incelik adına harcandığı. Bir
iskele sancak akşamında. Bir akşamda. Parlatılmış. Sen
oradayken. Ve herkes bir sessiz çanta gibi taşınırken.
Bizim suçluluğumuz. Düşmüş bir şehrin suçluluğu. Eksik
bir yasanın suçluluğu. Eksik bir kahramanlığın.
Bir kıyı postanesinde. Bütün şarkılar birden çalınırken.
Bir uzun söğüt dalının ağır ağır sallanışı.
Irmağın.
Rasgele görünen sallanışı.
Görünen...

"Buldum güzelliğini ırmağı beyazladım
Kurtulmanın ve seninle yatmanın
Kınama, yeni farkındayım, ırmağı beyazladım
Boşluğunu, boşluğa ve suya silâh atmanın."

O. Perşembeye bir kadındır. Onunla yatmalıyım. Yatarım onunla.
Çoğalmak için. Ve ikimiz için. Aralıksız bütün bir perşembe.
Sabahlardan akşamlara kadar. Dünyayı çoğaltmak için.
Dünyanın.
Sabırsız. Bir en yaşlı ülkesinde. Uzun. Bütün perşembe.
Otellerin
karşısında. O uzun ırmağın. Keçeciler ve bakırcılar
çarşısında. Bütün perşembe. Cumaya abdest alırım. Uzun.
Çoğalmak için. Hep. Kanattığım bir yara gibi. Yatarım.
Hep kendiliğinden kanayan. Ve herkesin.
Kendini bir kurtuluş sanışı
gibi.
Ve kendi ölümünü.
Bir uzun. Uzunca.
Bir ırmağın
Karşısı gibi...

HERKES

Hazırlıksız yakalandılar uzun sesleri vardı
uzun kolları ve uzamış sakalları
Kim uyanırsa öyle derin bir uykudan
Oğuştururdu gözlerini elbet
Bir kara tavşan gibi
havuç tarlasında elbet
Bir kara tavşan ki havuçsuz
Bir kara gözlü çocuk ki
Bizansı elemiş yeniçerilerle
Büyük fetihlere kan vermiş
Bir perçemli çocuk ki
Bir perçemsiz çocuk ki
Üniformasız ve yalınayak askerlerle
Ki gözlerinde gözlük taşımamış
Ki apışarasında kasıkbağı
Ki kursağında kandil simidi
yüreğinde ölüm acısı
Hazırlıksız yakalandılar

Ben bir akşamın mostrasını bilirim
Sesler ve pahalı çiçekler arasında
Onun aşkı bir güneşe yakışır
Bir eski zamana yakışır
Kesin buğdaylar, arpalar arasında
Vazgeç gönlümü karartmaktan
Allahaşkma ey yeni sabun
Çıplak ayakla yürürüm ben
Suda salman çeltikler arasından
Çoğu eski günlerini çoğu
eski babalarını andılar
Çoğu şöyle böyle çoğu
Hazırlıksız yakalandılar

Bencil ölüm kimseyi alıp gidemezsin
Bize mutlaka bir şeyler kalır
Kimsenin eskitemediği o şeyler kalır
Olgun bir yaz akşamı, bir nasılsın
Bir var mısın sabaha karşı
Gün döndü Akdeniz'den Çukurova'dan
Gün döndü bir bayramı sabahlarken
Sular kesildi akşam uzadı herkes
Herkes ne iyi herkes ne iyi
Hazırlıksız yakalandılar

FEDERICO GARCIA LORCA İÇİN ÜÇ ŞİİR

Sessiz akan sulara gazel

Ah işte her şey orda...
Ben severim omuzlarımı birgün
Sırmaları, apoletleri olmasa da.

Ben severim omuzlarımı bir gün
Göçen bir maden direğinin altında

Su akar kendir tarlalarından
Ah her şeyim...
Ben severim omuzlarımı bir gün
Savaşta, bir başka omuzun yanıbaşında
Yatakta bir ince omuzun yanıbaşında

Yol uzun, hava sıcak
Kırbaçlarım atımı varırım Kurtuba'ya...

İndiğini görürsem bir gün sığırcıkların
ve sürüler halinde, ovaya
İnsanların dünyayı bölüştüklerini hatırlarım
Bir daha...

Sevişirim ölürüm, savaşırım ölürüm
Doldururum çantama kara ekmek ve peynir
Varırım Kurtuba'ya...

saat beşte
akşamleyin

Ah ellerim ve kalbim
Her şey orada kaldı.
Keçeler keçeler ve portakallar
Kireç döktüler yere. Kara gözlüm, kalbim,
Halkımın fakir akşamlarıdır, biliyorum
Kanlı bir mendil diye bağlanan gözlerime
Kireç döktüler yere,
Bir duvarın dibinde
Bir deppoy'un önünde
Kiraz ağaçlarına ve sığırcıklara karşı...
.....
Bir halkın gösterişsiz, sessiz cömertliğinde
Ölüm nasıl söylenirse öyle
İspanyol dilinde
ve her dilde...

obras
completas

Artık kat'iyen biliyoruz;
Halk adına dökülen kan
Sapı güldalı güzelliğinde bir bıçaktır.
Dişlerin arasında...
İspanya'da
ve her yerde...

BÜYÜK GURBETÇİ

Senin adın bir deftere yazıldı
Eskimez bir mavi deftere
Adın
Yazıldı

Erenköyünde bir bahar eskir
Savrulur ve eskir sürekavları
Kuzey yarımkürenin çok koyu mavi bir gecesinde
Aşkı Türkçe kavramanın sağlamlığı başlayınca
Bir öğrenci yatakhanesinde
Uzak asyalı bir başka öğrenciyle çatışınca
Bir sürü ıvır zıvır ve ekimler
Bir kahramanlık sandığımız kendimizi
Eskir ucuz ormanlarda yürek avları
Ve eski anaların belbağladığı hekimler
Eskimez senin gurbetçiliğin
Yanar, tüter, dağılır
Ve ince bir duman eskir bir kalın duman adına

Gurbet bir yazgıdır ulusuna
Güneşe çıkmak gibi, alınteri bilinir
Gurbet bilinir, bir duyarlıktır, bir meslektir

Sen herhalde en iyi bilirdin bayramları
Paşalarla, yalılarla uzlaştırılan
Kısa kış akşamlarını, uzun yaz akşamlarını
Kayalar, kayalar ve sahipsiz dağlar adına
Bir türkü gibi öfkede söylenen
Issız hanlar, bilgece susmalar, bakımsız bağlar adına
Puslu ve telâşlı garlardan kaçırdığın
Bir pençeden, bir katılıktan kayırdığın
Her ülkede söylenen bir türkü gibi

Aklığın, eskimez bir kış güzelliğinde
Sıcak evler, karlı yollar, bağlılıklar adına
Bir zorbalığa direnmek adına,
Anlaşılmazsa
Söğütler yeşermez, balıklar bırakmaz döllerini

Ellerin bir gezinmedir uykularda
Kimine korkudur, ısınmak kimine
Eskimez bir kış güzelliğinde
Kuzey yarımkürenin çok koyu mavi bir gecesinde
Büyük bir alanda, küçük bir cezaevinde
Ve çok yabancı dilden iki istasyon-arası biletinde
Biliyorum nasıl yaşadığını senin Türkçe yokken
Mahzun ve yaşamaklı –eskimez elbet–
Ülkeni dirençle yaşamak, ülken olmayınca sözlüğünde

Sen bir ağlayış gibisin neden
Bir çocukluğu sürüklüyorsun kanında
Bir güvercin gibi parlar şaşkınlığın
Ölüme yakınlığında bir köylünün, uymasında
Gök durur ve boncuklar durur pazarlarda
Iğdır'da Orta Anadolu tarlalarında
Akşam oldu muydu gaz lâmbası yakılır
Nerde olursa olsun artık. Coğrafyada
Sürekli bir gurbet vardır.

Eskimezsin bir mayıs serpintisi gibi
Bir mayıs serpintisi ki sağlıklı
Ağustos günlerini hazırlayan. Güllerini
Sürer gurbetçiliğin.
Halksız bir yazarın acısını taşıyan
Kalebent bir şehzade gibi mahzun
Börklüce gibi sabırsız haklılığında

Öyle bir şey
Biraz uzak, biraz çıplak, ve yayan.

MALATYALI ABDO İÇİN BİR KONUŞMA

Her şey akıp gider

Oh onlar birer ayçiçeğidir yüzleri
güneşe ve aya dönen
Hep güneşe

– Ve ben ruhçulara göre şaşkın
Zevcelere göre alkoliktim
Evet gerçekten hayatımda çok içtim
Ne kadar içtim, ne kadar duraklardan geçtim
öfkenin ve sevincin özrüne sığınıp
Ama. Bir akşam oldu muydu iyi bir akşam
yani saksı çiçeklerinin üzerine tozlar konan
ve çalışmışsam o gün, dürüst ve islâm kalmışsam
bu iyi bir başlangıçtır derim aşk yapmaya.
Sular ısıtılmalı güğümlerde ve karım
birtakım moda dergilerinden bile olsa karım
güneşin batışını farketmeli ve deniz
bir kavga gibi girmeli aramıza
farketmeli ki iyi bir güneş iyi bir yataktır
benim kollarıma
ve fayton seslerini duymalıdır loşluğa giden
benim kollarıma.

Bilmem yetkim var mıdır söylemeye onun
anadan doğma mutsuz olduğunu.
Mutluluk evrenseldir kolayca bölüşülür
Kolayca hazırlanır kendiliğinden
(Kimine bir kadın kimine bir başkaldırma) –

Oysa şimşekler çaktı mıydı Bolkar'ın üzerinden
sular tarlaları bozdu muydu
ve bir kadın azıcık davet taşıdı mıydı
neden söylememeli, Anadolu'da
gecelerin zifaf olmaması imkânsızdı
Ve kocaman bıyıklarıyla
ayışığını zorlayan
Çoğalma duyguları

– Bu arada tiyatrolar oynanır
hakedilmiş gece ayasını kaşındırır insanın
ve birden karşı karşıya gelir
Romeo ile Kerem ve ben
bir düzeni eğitimli bir adam olarak kabullenen
susarım aşklarına her ikisinin
–araya koca gözlü bir küçük kız girmese–
sevmek başka bir yetenektir hemen anlarım.
Hemen anlarım, hiç yanılmam
ve çarşılarda, cami avlularında
ahşap çatılar altında nice kültürler gelişmiştir
bilirim. Ama bir akşam
hakedilmemiş bir akşam
dürüst ve islâm kalmamışsam
yeter kendimi yargılamama
bir şey yapmam
biraz daha beklerim. –

– Her şey akıp gider, bir katı hüzün kalır
Her zaman geceleyin kalır o, bazan gündüzün kalır

Beyaz gömleklerin ve kayıt defterlerinin
banka sıralarının ve sıra beklemelerin

Ve bir düzenle yüzyüze gelmenin anısı
Bugün başka şey ve başka bir şeydir yarın

Ah! İşte öyle bakmayın
Bir geçmişi anmaya var mısınız
Biraz benimle, biraz benimle, biraz uzak ama yarın
Geçer gidersiniz uzaklardasınız.

Ben de bu dünyaya geldim geleli
Benden böylece işte ne umarsınız.

Ah! Her şey akıp gider, bir tarlalar ve sevda kalır
Ne sevdadır ne bıçaktır, utançlardır saklanır

Çocuklar bir gecedirler girerler yatağımıza.
Birisi sağımıza, birisi uykumuza ve biri mirasımıza

Ve gizli bir başeğmedir sizde aşk
kilimlerle ve orkidelerle oyalanan
Bizde bunun kim farkına varır. –

– Koca bıyıklarıyla indi Malatya'dan
Çarşılar ve ortahalli evler
semaverler ve hamurtahtaları uyanmadan.
Malatya'nın Kâhta kasabasından ve Kâhta'nın
uzun, silik, uzunsilik, uzun
bir davalı mezrasından.
Güldü ve bülbüldü
yolları ve dağları yassılaştıran,
Bense bir şehirden bir oğlan
sonunun nereye varacağı belli olmayan,
adı ya büyük bir aşka karışan
ya da hiç hatırlanmayan.
Soyumuz geçerlidir biliyorum geçerlidir,
sık sık unutulan soyumuz
geçerlidir
bir kıyıda bir sandal gibi bağlanan.

Gelirdi.
Malatya'nın Kâhta kasabasından
Kocaman bıyıklarıyla,
adı bir kanuna hemen uygulanan
Kâhta'nın
ve o sonsuz bülbülü avucunda taşıyan
ve o sonsuz gülü avucunda taşıyan
Yani koca bıyıklarıyla güllü ve bülbüllü bir adam
Gelmiş geçmiş bütün öbür şeylerin
her şeysini bir parça kendinde taşıyan
kentinde taşıyan
(Dumanlı ve derin ve karşılıksız
Şiirine ve geçmişine küskün)
kucağında
büyük gözlü bir kız çocuğu taşıyan.

Banka bağışı sıralarda oturdular oturdular
ürkek ve şaşkın girdiler röntgen odasına
fakülte hastanesinde ikiyüzbir sıra numarasında
o kız çocuğuyla kucağında
kocaman gözleri, babasının
kocaman bıyıklarını yadırgatmayan,
öyle dağlı aşklara alışkın öyle müslüman
kocaman bir kız çocuğu
şöyle ki
vilâdî kalça çıkığından daha kahraman.

İnsan tükenir sanırım bir çiçeğe durmadan baksa bile
bir güzel aşk okusa bile.
Biz nerden tükeniriz adımız saydam
hele akşam oldu muydu çok daha saydam,
kapanır gideriz sözlükteki bir aşk anlamına
ve tabancamız yok.
Bilmeyiz silâhı yerinde kullanmayı
Kimbilir silâhı yerinde kullanmayı
dağlı aşklardan ve kan davalarından başka?
ve kadınını bir alet gibi güzel kullanan
kucağında iki yaşında bir çocuk
kocaman bıyıklı bir adam. –

ben de bu dünyaya geldim geleli

"giderdi
bir atlı giderdi dünyayı umursayan
ve terkisinde gebe kalınan
büyük bir atlı

Durup bütün kinsizliğiyle.
Kucağında büyük gözlü bir kız çocuğuyla koşuşan
elleri paraya alışkın olmayan
kocaman bıyıklı bir adam.

Ne kadar hoyratsınız ve uzaktasınız.
bu çok az bir şeydir biliyorum
belki balkona asılan çamaşırlar
ve bir otobüs parası biliyorum

Senin sonun çamaşırlar asılı bir balkona varırdı
bir sokağın en güzel adına varırdı
biraz islâm, biraz yaban ve cünüp
ve batı ve para en güzel kurtuluştu."

– Ben de bu dünyaya geldim geleli
Ucu mor püsküllü marpucum mu var
Ya bir savaş çıkar bozar dengemi
Ya bir ahu gözlü kıyar canıma

Ah! Şimdi bakmayın kocaman bıyıklarıma
Kucağımda kuş gözlü bir küçük kız
Kentlerde o anasız ben kadınsız
Tumturak bir nasır boğazımda

Her şey akıp gider bir katı hüzün kalır
Her zaman geceleyin kalır o, bazan gündüzün kalır

Ben de bu dünyaya geldim geleli
Ölmezsem, öldürmezsem
Kim benim farkıma varır? –

AĞITLAR TOPLAMI

Bütün öğle vakitleri gelir geçer
Lokmalardan ötürü kanlı kanlı
Sular mavi gök mavi ve her şeyden önce
Sıcakta bir adam su içer
Bütün öğle vakitlerinde bir adam
Ödenmesi de dayanması da gamlı

Bir ufak su kovası bir balta
–bütün öğle vakitleri gelir geçer–
Hatıran bir güldür bana.
Hatıran bir güldür bana.
Çünkü seni sorarım katlandığım her şeyden
Bazan uzak yerlere giderim ben, uzak
Kış gelir yerlere kül dökerim
Sevinirim kolay çaresizlikten

(cemal'e ağıt)

Böyle miydi bir akşam saatinin
Söğüt'te ahşap odalarda
Kırgın çocuk odalarında
Bir tutsaklık manzumesine varması.
Kalın çalar saatler, kaşık tutmalar adına
Babaların ve anaların hastalığı adına
–deniz bir özdeyiştir, az kullanılır–

Kimbilir böyle midir bir akşam saatinin
Bir piyanoyla sevişmesi, biliriz
Uçar gider bir eski deniz, bir deniz akşamı
Bir hüznün provası yapılır bir yeni ilişkide
Deniz karşısında denizsizlik, susulur
Belki sadece bir düğmenin
Düdüklerin, ışıkların, işaretlerin
Yerinde olmayışından... birden sonbahar.

Ayırdığım elmalar eşit gökyüzüne
Sıkıntıya, suya ve insan yüzüne
İnandığım bir akşam şaşkınlığıdır
–hatırlarım atkılar ve caddeler ortasında
yalnızlıktan kavrulmuş benizleri–

(edip'e ağıt)

Antep'in üzümleri ve Anadolu hüzünleri
Soldurur bütün öbür hüzünleri
Bir gece kulübünde, çok ufak bir yerde
Nerdeyse bir kıyı ölçüsünde
Bir kadın yüzüne ve denize bakaraktan
Buluruz yalnızlığımızı bir gün
Bir caddenin kalabalıklığını
Bir geçmişin bulanıklığını
Öfkeyle karşılarız, keyifle taşırız.

Ben sorarım bir gün, nasıldır bir müslümanın gömülmesi
Toprak kazılıp yani dünya çözülüp
Ölüme ancak bir yağmur kadar üzülüp, gömülmesi
Ki her müslüman öldüğünde yağmur yağar

(naci'ye ağıt)

Ben alır giderim başımı bir gün
Ege adalarına şarap içmeye
Oturup güngörmüş papazlarla teslis konuşmaya
Ve bir rüzgâr koklamaya üçyüz yıl gelecekten
Çocuklarımız ve kadınlarımız
Ve bütün karmaşıklığımız, düzelse
Ben hâlâ sorar dururum bir karpuz sergisinde,
Öğrenci yurtlarında nasıl hazırlanıldığını
Acele yemekler ve yataklar karşısında
Üzümcülerin ve balıkçıların sürüncemesi karşısında
Kabaran bir hüzündür gitgide aşk olur
Kalkıp tokatlarız bir yanlışlığı
Tutar bizi kan gibi tutar eksikliğimiz
Önce öyle sandırılırız, sonra inanırız
En kaba dağlarda incelik bulduğumuz
Yarım yamalak bir insan, bir sayı olduğumuz
Ve yaşlı bir kurdun öldüğü vakit
Şişer, ağar yüzeye morarmaz cesedimiz
Sarar ince bir sızı kalplerimizi
Çünkü dağlarda bahar tazelenirken
Taze yeşiller hazırlanırken
Ben sorarım bir gün, boğuk kışlalarda
Nasıl hazırlanıldığını sahipsiz sılalara
–kirli ve perdesiz camlar karşısında
bakır sinilerle camiler karşısında–
Baharı yani çiçekleri yani en olağan mutluluğu
Bilmenin tam karşısında
Üç renkli kedilerin dişiliğini
Bakkal, memur pijamalı babalarla birleşen
Saç örgülerini küçük kızların
Kaçamak buluşmalarını ara sokakların
Ve bilinçsiz katlanmasını koskoca bir gövdenin
Suya, ateşe, açlığa ve kana, sorarım
Ölmeyi, ölürken kaç yaşında olmayı

Hatıran bir güldür bana
Ellerin bir yakınlıktır
Geçmişi ular gecelerime
Hatıran bir güldür bana
Büyük caddeleri sevdiren bana
Bütün özürleri bulduran bana
Sağlam kılan soyumuzu
Ben artık herkesi tanırım
Çünkü kış geldi
Çünkü kış sonsuzdur, öğretir.

Benim şu ellerim bir şaşkınlıktır
Kadını ve kızı ve suyu tanımaz, dayanır

(tomris'e ağıt)

Bayram bir yanlış tanımlamadır
Sadece gökyüzü gibi.
Bir lodos sürdürürken her yerde akşamını
Bir ayı resmini anlatırken birisi köşebaşlarında
Balıkların gecesini yani çocukların gecesini
Bir kuytuya bir pul gibi yapıştırılan
Gelen gider mi, ölen ölür mü
Bir şey eksilmez mi? Ben sorarım

Ben sonsuz karlardayım, iyi dururum
Beni bir yanlışlık bağlar rıhtıma
Birisi olmasa ben ne olurum

(kendime ağıt)

Ölümüm bir kandil olacak
Akşamlar, akşamlar, akşamlar olacak
Sevmenin en güzel yaşlılığı, ölümün
Yaşaman gibi sakin, sessiz, kendiliğinden

Umman öyle ister, kavga öyle ister
Biz varız diye her şey bir şey ister
Seviyorsak bir gün bütün balıkları
Tutulmuş balıkları, tutulmamış balıkları
–bir ince sızı damıtır gibi denizden
kayıklardan, kayalardan ve denizden–
Biz ki bir sahipsiz hatırayız
Topraktan, iç savaşta ve bendenizden.

BİR HAZİRAN TÜKETİMİ ÜSTÜNE

Nasıl hatırlamazdı birisi
Bir gün, bir yaprağı yaşadığını

Verimli bahçesinde mutsuzluğun
Okuyup eksildiğini, gazeteleri.

Haziran sancılı bir ülkedir kalbimize
kısa öğle vakitlerinde yaşadığımız
Bir kırmızı diye kullandığımız
ve ara sıra
öyle sandığımız.

Nasıl hatırlamazdı uğultuları ve
Zabıt kâtipleri arasında
Bir gün, bir yaprağı yaşadığını

ve kapıyı açınca çöp tenekesi
bir haziran tenekesi
yeşil salataların ve
kalkan düğmelerinin ve
deniz ölülerinin doldurduğu
ve
çekip içine en olumsuz sürekliliği
omuzsuz ve süreksiz bir adam
kemer yerine askı kullanan bir adam
ve ara sıra öyle sandığımız
cinsellik yerine acemilikle aşkı kullanan bir adam.

Nasıl hatırlamazdı gidip gelmeler ve
basımevlerinden ve limonatalardan ve
çarşambalardan ve limonata satanlardan ve
adliye saraylarından artan
bir günü,
bir yaprak gibi yaşadığını.

O güvercin bir at gibi bitirdi haziranı
büyük burun deliklerinde bir telâşı soluyarak
bizim özenle azar azar kullandığımız
kırmızı bir şey diye kullandığımız
Bir delikanlının azar azar kullandığı ve
Güllerin limonların ve hastanelerin
reçetelerle, dolmuşlarla ve güzelliklerle ve
herkesin öyle sandığı.

BİR İNTİHAR AKŞAMI ÜSTÜNE SÖYLENTİ

Kısacık yoğun bir akşam
herkesin yüzünün bir anıya karıştığı
yoğun bir akşam
bana bir memur gibi davrandılar hastanelerde
ve bir intihar üstüne söylenti
bütün kıyıları dolaştı durdu
kısacık bir akşam

Kısacık serin bir akşam
kelebeklerin atlarla yarıştığı
yoğun bir akşam
bazı mektuplar damgalandı postanelerde
oturuldu birtakım şarkılar söylendi
bir adam bir kadının kapısını vurdu
kısacık bir akşam

Neyi söylesem bir kahramanlıktı
içinde azıcık buluştuğumuz
bir bulutla bir kâğıt peçete arasında
kısacık yoğun bir akşam
şaşırdım hüznümü nerelere bıraksam
bir yanda kasıklarımın sarsılmaz gücü ve
kısacık yoğun bir akşam

Her şey bir unutkanlıktı
arada bir deliler gibi kavuştuğumuz
tüfekle vurulmuş bir parsın yarasında
kısacık yoğun bir akşam
biliyordum bir soğuktu nereye varsam
bir yanımda bir el bir yanda vazgeçilmez bir sancı ve
kısacık yoğun bir akşam

Kim karışırdı gerçekliğine
yaşadığım sonsuzluğun
ve oturuldu birtakım şeyler söylendi
imlâ kurallarıyla mutsuzluk üstüne
kısacık bir akşam
o kadar kısa bir akşam
duraladım ne yapsam

Kim karışırdı gerçekliğine
su terazilerindeki ensizliğin
ve fotoğraflar çekildi ben çıkmadım herkes eylendi
araba vapurlarıyla denizsizlik üstüne
kısacık bir akşam
o kadar kısa ki bir akşam

yüzümü bir suyun ardında buldum
kıyılar bu yüzdendir öyle dediler
kısacık yoğun bir akşam
serin bir akşam sonra öyle söylediler...

YEŞİLE GEÇİT

Derin ve kapanıktılar büyük
geçitlerden geçtik
Ortada ortak bir güneş
Bulunmaz bilinmez bir koku
Çok eski çok uzak
Her şey çok uzak çok eski
Büyük ve ulaşılmaz sanki
Lokanta bahçelerine bakan
Kızamıklı evlerde
Islatılmış çamaşırlarla
–donlar mendiller vesaire–
Bir çinko leğendeki
başeğmemiz yeni çıktı
Garların kokusundan
Meyvahoşların kokusundan
Adımız tatile çıktı
Çok sakin göllerdeki

Ot yeşile donanır elbet
bırakılırsa
Parıldar güneşte bıçak
O şehirler ki motorlarıyla
Bir şanlı adım gibi ordan oraya
eksik motorlarıyla
eksik çelenkleriyle
eksik ölümleriyle
O şehirler ve sular
bir güçlü dirim gibi
Yayladan büyük suya
Yayladan büyük suya ancak

Eskir herkesin yalnızlığı
öyle ki
su bulunmaz ateş yanmaz
Eskimiş bir gazete gibi berberdeki
Bir ses gelir ve kaldırır
Bir suikast uyandırır
Ellerim akılalmaz bir ustalıkla
Açar bir bombanın kapsülünü
Bir çiçek demetini
Bir eli tutar
Başka hiçbir şey tutmamış gibi

Şehirleri bilirsiniz
Güçsüzdür onlar sabahları
Günışığı ve ağır sebze kamyonları
Ansızın bastırır sanki onları
Süte ve gazeteye alışkın
Magazinlere ve apartman kapıcılarına
Ve bütün ıvır zıvırlar anlamsız yorumsuz ve uzak
Jokeyler uykuda, makinistler kıvrak
Ateşin kendi yanmasından
duyduğu şeyleri duyarak
Bir simitçi fırınından ilk çocuk
Sokağa fırlayınca ancak...

– Ona bir iki tane resim getirin
birisi denizden olsun mutlak
öbür dördü dağlardan
ki arınsın kötü sularda
Güneşle tutunduğu yosun
Ki onun yeşili açınca
el açınca yeşil sulara
Terli tozlu çırılçıplak
bir kasaba sabahına
Büyük uykusunu uyuyup uyanınca
O, onbinlerce sesin
Uyuyup uyanınca ancak

Oh akşam güneşi seninleyim
Son yıllarda öyle kesip astılar ki
Kırdılar kırdılar gökü
Denizi ve gökü kırdılar
Ormanı ve bozkırı
ve birsürü boku kırdılar
Bir gün bir otun gölgesinde
Tren gibi bir şeylerde
Kaçtığımı sandım

– O saat beşlerde gelir
Kedileri ve silâhları sever
onları bulur
Dükkânlarda sözgelişi
vesair yerlerde
hepimizi bulur
Her şeyi bir bir hatırlar
çünkü akşam saatlerini bilir
günün yongasını

O saat beşlerde gelir
Her saat beşte gelir
Bir elinde yeşile kesmiş bir ot
Bir elinde pırıl pırıl bir bıçak.
Suyun ve radyoaktivitenin
uyuduğu bir saatte
sessiz lâstik pabuçlu
ayın onbiri gibi

Saat beşte ey güneşsizlik
seninle birlikteyim seninle
bir koşuyu paylaşıyorum
seninle bir dirimi yarışıyorum
Yerde ve gökte
Savaşta ve barışta
Uykulu ve güneşli
Bir sabah gibi
Ey bilmediğim bir yerde başaklanan buğday
Sana yaraşıyorum

HER İKİ ADIMDA BİR UYGUNSUZLUĞUNU (YALNIZLIĞINI) ALGILAYAN BİRİSİNE GAZEL

İlkin tarlaların ve otlakların ve suvatların
Ah benim güzel cahilliğim
Bitmeyeceğini sanırdım karanlık olmadıkça

Yaralı kalbim gürbüzdü sevişkendi
Bir şehir akşamında karanlık olmadıkça

Irmak boylarında gider gelirdim gider gelirdim
Elimde ceset çekmeye yarayan bir uzun kanca

Ne tarihsel badanaya ne pantolonlu aşka
Ah benim güzel şaşkınlığım

Irmak boylarında gider gelirdim gider gelirdim
Rahatlamazdım bir türlü bir ceset bulmadıkça

Ben size hep söyledim bu benim aşkım
Saate karşı alkol suya karşı tabanca

Benim suyum bir ateş çalışkanlığıdır
Kurutulmuş etlerim ve torbalarım hazır
Ama. Ben gene bir kürdanın diş etlerine batmasıyım
Bir çürük azı dişinin kenarında

Yaralı kalbim gürbüzdü sevişkendi
Bir şehir hırgüründe karanlık olmadıkça

Ben neyim varsa taşırım neyim varsa taşırım
Bir marangoz gibi kulağımın arkasında
Ah benim güzel cahilliğim
Ağaçlar enikonu bir silâh olmadıkça

Belki bir kuruntudur yaralayan kalbimi
Her insan bir uyumsuzluktur ölü olmadıkça

YARALI OLDUĞUNU SANAN
BİRİSİNİN HÜZNÜNE
GAZEL

Şehir birden başladı, sol tarafta hendekler
işportacılar, dükkâncılar ve akşamüstüne gidip gelenler
ve onun hüznü vardı

Şehirler olsun varsındı ve manavlar kapansındı.
evler ince bir buğuya, bir cinselliğe kapansındı

ve onun hüznü vardı

Aksaçlı ortodokslarla dövüşken çocuklar.
aşk romanları ve trafolar ve "Sen ne güzelsin"ler
kendilerini bitmez sansındı

Nalbantlar ressamlarla ve bütün tarlalar çarşıda.
hele yılgınlıklar bir sabah temizliğinde
ve bir coşkudan artan sarı bir şeyler vardı

Bir yitik gibi yüceden, bir anı gibi bir sancıdan
ve onun hüznü vardı

> "Her şey atılıyordu. Bitmiş sigaralar. otobüs biletleri. kullanılmış pamuklar muayyen zamanlarda. tarifeler. yaz gümrükleri. gazocağı iğneleri. kötü çıkmış resimler. bir yatma. bir evin oniki yıllık badanası. bir tarih kitabı. kazanılmış bir savaş ve sonucu. bir anlamsızlık. ölü bir çocuk ve pabucu. gülücükler. kibritler. sinemalar. Ve."

onun hüznü vardı

Ah ellerim, ah beni hatırlayan herkes
Bir kötü romanda beşinci kişi gibiyim filân
ve beni tanımayan herkes

Ben aranan bir şeyim bir parça analjezik.
sesim dükkânsızlığm sesidir bir parça aralık
tahta kepenkli tahta kepenksiz bir parça aralık
Sokaklarda.
Havralarda.
Yataklarda.
Dünyada.

ve onun hüznü bir haydudun hüznüdür
biraz da kendinin yaptığı

HIZLA GELİŞECEK KALBİMİZ

Hızla gelişecek kalbimiz
Kalbimiz hızla.
Sürgünlerin umutsuzluğunda
Kırık kalpler, yaralılar, onulmazlar
Farksız çarpanların umutsuzluğunda
Ve köprübaşlarının umudunda.
Sular bitse bile, çiçekler atılırken oralara
Temiz bir ilişkinin bulutsuzluğunda
Ve eski dağlarda, eski dağlarda kış
Kovalarken ülkesini
Hızla gelişecek kalbimiz.
Kendi öz hüznümüzün ılık tarlasında
Bozkır dayanıklılığımızın tarlasında
Kalbimiz.
Ellerimiz ayaklarımız arasında.
Ve kimsenin bölemediği şarkıyı
Güllerin, buğdayların ve acının şarkısını
Bir Haziran uygulayacak sesimize.
Sütçünün sesiyle birlikte
Şoförün sesiyle birlikte
Erkenci işçilerin sesiyle birlikte
Sabaha başlamış sarhoşların sesiyle birlikte
Yaman sarhoşların sesiyle birlikte
Ve yeni uyanmışların ve yeni doğmuşların
ve herkesin ve herkesin
Sesleriyle birlikte
Bir Haziran uygulayacak
Kimse bölemeyecek ve kalbimiz
Hızla gelişecek.

Yıkıntılara karışan eski bir bahar
Büyük olmaya elverişli bir bahar
Eskiden yaşanılmış ve her şeye rağmen
İnsanlara göre bir bahar.
Suların kana kestiği yahut
Suların kana kestiği bir bahar.
Hızla gelişecek kalbimiz
Bir mavilik kalıbında
Bir odada, en olağan bir odada
En sade, en insanca bir odada
Bir kadınla bir erkeğin olduğu bir odada
Bir kadınla bir erkeğin,
bir kadınla bir erkek olduğu
Ellerin ve omuzbaşlarının
birbirini bulduğu.
Birden gerçekliğini algılayarak
Saat çalınca ve görünce güneşi
Birden vazgeçilmezliğini algılayarak
Önemli ve gerekli buluşunu kendini
birden hatırlayarak.
Geleceğe hazırlayınca olanca göğüslerini
ve her şeye ve ölüme. Kalbimiz
Hızla gelişecek
Çağımıza pek uygun bir hızla
Gelişecek kalbimiz.

Bütün çalar saatlerin
Derin ve güzel bir su'yu vurduğu zamanda
Hızla gelişecek kalbimiz.

Bütün başeğmelere ve bütün
kötü kış akşamlarına karşı, ama.
Dönerlerin, uskurların, tornaların
durduğu bir zamanda.
Nalçalı postallara, bozkırlara
appendixlere, sargı bezlerine ve
yaşamaya doğru
Hızla gelişecek kalbimiz.
Sonsuz anısına büyük hayatın
kısacık sanılan büyük hayatın
Hızla gelişecek kalbimiz.
Kalbimiz
Yenileyecek sonsuzluğunu
Ve hızla gelişecek

Hızla gelişecek kalbimiz
Ağlattığı bir şey gibi tombul çocukların
Çağdaş her şeyin vurgusuna uyarak
Bir kesit gibi ölümden
Bir utku gibi aşktan
Öyle yalın. Hızla
Cinsleri çekici kılan, biraz da kutsal
kadın berberlerine, yünlü kumaşlara
Korkuluklu köprülere, kedilere
Ve çiçeklere, dürüstlüğe
Bir öğle vakti kadar sağlam ve kalın
Büyük bir savaştan sonra
kadının ve erkeğin birlikte olduğu
Bir büyük savaştan

Kalbimiz.
Yerin ve gökün altedilmez bir dirilikte olduğu
Tutkumuz, direnmemiz, ellerimiz, kalbimiz.
Kalbimiz
Kalbimiz hızla gelişecek.

BİRAZ DAHA

Kullanmam ucuz özgürlüğü sana sığınırım
Azarladığım bir dünyayı suya bırakıp
Günlük dövüşü en uygun yerinde keserek
Ve kan biraz daha akar durur, akmalıdır
Bir çaresizlik sanırım, öfkem büyür uğunurum
Oysa bir çiçek bir güzel dünyaya bakmalıdır
Ve kuytulardan, unutulmaktan tek tek
Ölülerimiz toplanacaktır.

Senin yıldızların güneşlere dönüşür
En karışık en bozgun bir öğle uykusunda bile
Ve sonsuz sevinç taşıyan bir çığlıktır
Bir suyun bir başka suya karışması
Kanları çökelirken bir soylu tabakta
Bir bahar anlatıcısının
Bir mutluluk dülgerinin
–Gecelerde ve yalnızlıklarında hepsi üşür–
Ölülerimiz toplanacaktır.

Ne kadar hüzün geçmişse dünyadan
Ne kadar acı geçmişse yaşayacağız
Hepsini yeniden, bir bir dünyada
Dünyadan ve dünyayla sana sığınırım
Acılardan ve hüzünlerden değil
Kaçmalardan ve korkulardan değil
Çünkü bir güçtür sıcaklığın kollarıma
Çünkü kanları, kanları, kanları hatırlarım
Çünkü ölülerimiz toplanacaktır
Ve yüceltilecektir bir mavide.

Haberlere, yorumlara ve büyük tirajlara
Asalak otlara karşı, türeyip giden
Bir sun'i ilkahla üreyip giden
Bir soya, bir sanrıya karşı
Kuşanıp kahramanca tek silâhını, kanını
Diri bir su gibi gidenleri hatırlarım
Odalarda ve güzel bir dünyada
Sararırken bir başına eski güneş
Yıldızımız uzak bir iklimde
Bir tüfek olacaktır. Bir tüfek
Ölülerimiz toplanacaktır.

Ve bizim bir haziranımız
Bir yıl kadar yetecektir dünyaya
Çünkü yoğun ve ateşle yaşanmış
Çünkü ellerimiz, başımız ve kanımız
Hayasız pençelerini kokuyla gizleyen
Bir olgu olmayacaktır sana
Ölülerimiz toplanacaktır
Doldurulan bir kıyı gibi.

Anılacaktır bir general pantolonundan
Nasıl sezgiler ve gerekçeler çıkardığımız
Nasıl kırgın ve nasıl umutlu olduğumuz
Bir şenliğin başlangıcından ve sonundan
Sığınmamız da anılacaktır.

Ölülerimiz toplanacaktır
Kenar köşe kasaba hanlarından
Deniz en güzel aşkken ayışığma
Küçük ve karanlık odalarda öldürülenler
Direnerek ve akarak ölenler
Yüceltilecektir
Anılacaktır ölümleri

Bir şehir akşamında herkes kaçışırken
Ormanlar bir çözülmeye bozulurken
Karanlığa kanıyla karşı duran
Kanıyla ışıtan, yalazlayan karanlığı
Yalnız ve dayanıklı gecelerinde üşüyen
Ölülerimiz toplanacaktır.

Biraz daha kan, kan ve suyun akışı
Ey suyun güvenli akışı
Sana bir yamaç gerekmez mi
Ki sonun özlemine hızla varsın
Ki sen varsın, akıtılmış kanlarla varsın
Ve kan ve akışın o soylu tabakta
Ormansız bir halka sunulacaktır
Bir orman olarak
Ona sığınılacaktır.

Sana sığınılacaktır kırılıp toplanınca
Sana sığınıyorum kırılıp toplanınca
Değil sonsuz girdiçıktısına yaşamaların
Ey en güzeli, en gürü bütün çeşmelerin
Ayın ve denizin sahibi ve su içmelerin
Sana sığınılacaktır
Ve kuytularda, dağlarda, alanlarda
Akıtılan ve akıp gelen kanlarda
Bir sabah büyük büyük ateşler yanınca
Eller temizlenecektir
Bir tören olacaktır
Ölülerimiz toplanacaktır.

Divan

1. Basım: 1970, Bilgi

münacat

birden hatırladık seninle buluşamadığımız günleri
gel ey büyük bakış yüce suskunluk gel artık beri

kentleri ve kasabaları ve köyleri çevirdik senin adına
kapıları tutmaktan artık herkesin nasır oldu elleri

olsun daha da tutarız sen varsan düşüncemizde ama gel
tutarız karaları ve denizleri ve yaşayan yürekleri

kendin karşı koydun yaptığın saraylara zindanlara tellere
yine kendin kullan artık kendi yaptığın tüfekleri

bozgun bir şubat sensin, ekmek ve kan senden, ekim sensin
nerende taşır büyütürsün nerende sonsuz gelecekleri

hatırla, kendini hatırlat, o büyük haklılığı denize giden
hatırla, karada ve denizde onardığın her yeri

hatırla, karada büyük taşları üstüste kodun, hatırla
yürüttün canalıcı denizlerde cesur gemileri

"... senin hüznün bir yazgıdır, bir eski zamandır
büyüksün artık büyük dirimine beni inandır

bir değişmezlik sanırsın çoktan beri her şeyi oysa
bir vakitler güneyde öyle kötü kullanılmış ki..."

gecikmiş bilgeliğin yaşamış bir eski ağacı hatırlatır
ki sen emzirirsin duyguyu, sen beslersin kalemleri

sen yarattın, sendeyiz, suyumuz, toprağımız kanımız senden
ey yüce bekleyiş, sanki bu kalın eller kimin elleri

artık bize soluk ver, bizi besle, kendini hatırla
ey biraz yavaş, biraz kutsal, beklerken az sevinçli

seni bağışlamam çünkü ben büyük bir dirim taşırım
çünkü ben ey derim ve severim ey demeyi bilenleri

biz bir aşk nedir biliriz seninle, biz biliriz
ey kim varsa orda o tek olanın adına çekin kürekleri

naat

ipekler tel tel biraraya geldiler dokunmak üzere
lâle nerdeyse menekşeye, gül suya dokunmak üzere

kılıç kesti kan koktu bir atlı dörtnala uzaktan
günbatımının büyük eşitsizliğinden yakınmak üzere

bütün dertler söylendi çareleri bir bir yazıldı
son büyük toplantıda bir bir okunmak üzere

kimseye başvurulmadı herkes birbaşına kaldı, evet
sonradan hep birlikte kurtulunmak üzere

oysa bir çiçek vardı bahçelerde kendini dererdi
sevinçle. Kendini tek haklıya bir gün sunmak üzere

çağrılmış'a

gökyokuş solan penceresi çağrılmış
ölmüş ölünce ölü annesi çağrılmış

öyle ki bir kırgın çocuk gibi Konyalı
bayramlara hep bayramertesi çağrılmış

Konyalı bir çocuk gibi, Konyalı bir
ergen gibi, Konyalı bir adam

Konyalı bir kocamış gibi kırda
kendisi konmuş kırda gölgesi çağrılmış

gölgesi donuk sönük denize uzak
sanki babası bırakılmış eniştesi çağrılmış

ey solak hendese büyük yılkı
hazırlan çünkü artık kendisi çağrılmış

sulfata'ya

acım sessiz bir güneş batmasıdır ölsün
eksik ve kötü bir güneş batmasıdır ölsün

her yerlerim bir yaşlık gibidir denizden
bulantım yanlışlıktan bir deniz tutmasıdır ölsün

sulfata karnımı avuçla güneşimi ver sulfata
ham zerdaliler ve kavunlar ve bataklar ölsün

ay çıkar dağlara vurur ey Mustafa
bu gece Mustafa'nın sanki son yatmasıdır ölsün

sulfata acımı dindir acını kat bana
eksik ve kötü gemilerin gitmesidir ölsün

ben ki çarşılara giderim armut kokarım
kavuniçi duygular ve yataklar ölsün

toysun adın deliye çıkar bir gün bilsene
saat beşleri düşün yalnız öbürleri ölsün

sulfata hatırla acımı sen bir haziransın
sulfata öbürleri bir bayram haftasıdır ölsün

ben dağlara çıkarım dağlarda bağırırım
bütün çalgılar bir şeyin uzatmasıdır ölsün

yokuş yol'a

güllerin bedeninden dikenlerini teker teker koparırsan
dikenleri kopardığın yerler teker teker kanar

dikenleri kopardığın yerleri bir bahar filân sanırsan
Kürdistan'da ve Muş – Tatvan yolunda bir yer kanar

Muş – Tatvan yolunda güllere ve devlete inanırsan
eşkıyalar kanar kötü donatımlı askerler kanar

sen bir yaz güzelisin, yaprakların ekşi, suda yıkanırsan
portakal incinir, tütün utanır, incirler kanar

bir yolda el ele gideriz, o yolda bir gün usanırsan
padişahlar ve Muşlar kanar, darülbedayiler kanar

Muş – Tatvan yolunda bir gün senin akşamın ne ki
orada her zaman otlar otlar ergenlikler kanar

el ele gittiğimiz bir yolda sen gitgide büyürsen
benim içimde çok beklemiş, çok eski bir yer kanar

şurdan burdan hazırlanma'ya

sanırım hazırlandık artık yeter
örneğin her şeylere bir kırmızı gül yeter

alanlar daraltılsa ve duvarlar da
örneğin her şeylere bir kırmızı gül yeter

benim sonsuz tirenim at başlı kedi
ağlayanlar ağlamadı gülenler gülmedi

çözdüm bir uzak bakışı güllere bakan
güller soldu o bakış kaldı ötelere akan

dövüldük nasırlandık artık yeter
örneğin her şeylere bir karanlık yeter

seni taşırım artık bir gül gibi beyazsın
oh becerikli parmakların en doğru şeyleri yazsın

bulurum bilirim en solgun ânını bir gülün
suların yaptığı beyaz kanını bir gülün

su bitti gül susadı her şey bitti
bir kurt ihtiyarladı ve soğuk bölgelere gitti

sonsuz haziranı bir ormanın durma bana gel
örneğin her şeylere bir kırmızı gül yeter

ey büyük aşk sultanı kara zeytin dönemi
yine mi hazırlanmak yine mi hazırlanmak yine mi

sanırım hazırlandık artık bu kadar yeter
şuralardan buralardan hazırlananların hepsi geldiler

iyimser bir sonuç'a

ben bir gün giderim ki neyim kalır
eksik bıraktığım her şeyim kalır

yaz günü kim ister ki öldüğünü
eksik bıraktığım her şeyim kalır

yaşamam bir beyazlık gibi sanki
eksik bıraktığım her şeyim kalır

genişlerim dağılırım beyazım
ben bir gün giderim ki neyim kalır

ben bir gün giderim ki ey diri at
elbette benim de bir şeyim kalır

biten bir yaz'a

benim kararlılığım bir sonuca idi
sular içirdim olmadı ben anamı isterim

herkes bir kıyısından tuttu çekti büyüttü kenti
köprülerden geçirdim olmadı ben anamı isterim

bir karışçık sularda büyüttüm her şeyi
uğrulardan kaçırdım olmadı ben anamı isterim

kimseler tutmadı elimden koskoca bir yaz bitti
yaylalara göçürdüm olmadı ben anamı isterim

kalbim koskoca bir yaz bitti kalbim
aklımdan neler geçirdim olmadı ben anamı isterim

büyüyüp giden hüzün'e

bir güzel aşk yılının ortasında
bir kestane ekerim büyür gider

ortaçağdan bir deniz hartasında
bir iki harf bulurum büyür gider

biliyorum ikimiz arasında
bir deste gül mü ne var büyür gider

sen bir aklık gibisin sırasında
boynun ve dediklerin büyür gider

ölür gider çinisi bir soylunun
bize bir mavi kalır büyür gider

ve içilir bir devin sofrasında
arayerde bir hüzün büyür gider.

karışık saatler'e

soyluluğumu anımsıyorum. Bir gece farkettim
sinemada mıydı bir şehirde mi bilmiyorum

önce her şeyi ben hazırlıyorum sonra geliyorlar
saat ikide mi, içkide mi, on birde mi bilmiyorum

karışıklık! Keçileri seviyorum tuz gibi
susuzlukta mı, şöyle akşamlarda mı bilmiyorum

her şey bozuktur bir öğle yürüyüşünde
günlerin akıttığı ırmaklardan mı bilmiyorum

ben tutunurum saatsiz bir yelkovana
saat ikide mi, kırılmada mı, on birde mi bilmiyorum

adın bir güzelliğe yakışır elbet yakışır
bir intiharda mı, bir şiirde mi bilmiyorum

içeri giren'e

kapılarda bıraktılar her şeyleri her şeyleri
ey üzünç yalnız bir seni mi aldılar içeri

saatler bir açık deniz gibi kimseden yana değil
her zaman süslü püslü her zaman oldukça geri

beni bir su başına götürün bir su başına
öyle yapın ki sileyim orada hendekleri

beni şarkılarla türkülerle aşkla donatın
pırıl pırıl yara almaz olsun bedenimin her yeri

eski kaleler eski bölümler ve eski çarşılar
bir coşkunluk diye bir odak diye bulsunlar beni

ey aklımın tarihi ey su geçirmez gücüm
unutmadın unutmadın silâh tutan elleri

seni bu mazgalın nöbetine koyuyorum
sen bir akşamsefası olarak gözetle saatleri

bana hüzün ver beni kucakla beni hep tazele
ey üzünç artık nasılsa bir seni almışlar içeri

tükenen'e

kurşun eritip fesleğen dökmeye eski uzak bir yaz akşamı
bir yaşlı baba çıkar gelir bir uykudaki akış tükenir

camiler ve motorlar birbirine karışır bir mayıs ortası
lahanalar ve arnavutlar ve sudaki sevinçli akış tükenir

çok görmeye başlar kendi coşkunluğunu bir doru beygir
artık herkesin birbirine kullandığı yumuşak bakış tükenir

bir adam haklı söyler bir adam kayıplara karışır sabahları
bir duruma hazırlanan incirsiz anlamsız bir yokuş tükenir

sağlam dur ayakların ne güzel ey kimsesiz dönen askerden
işlemler tükenir hazır ol tükenir rahat ve alkış tükenir

alış iskemlelere otobüs duraklarına su sırasına tarlalarda
tarlalarda otobüs duraklarında koca dünyada itiş kakış tükenir

ben yavru bir ayıydım, halılarda yürürdüm, öğrendim
ölmemeyi
öğrendim ki limanlarda savaşlarda gemilerde değiş tokuş
tükenir

ey bana kendimi vermeyen dünya ey sağlam dokunulmazlığım
bilirsin bilirim çamurlu sıcaksız haince bir kış tükenir

sonsuz biçim'e

sarsıldım son uykusunu uyuyunca arabistanın
her eylem bir hamut gibi yerli yerinde kalınca

sarsıldım son uykusunu uyuyunca bir hastanın
eklemlerin yerini eklemsizlikler alınca

ey güzel mavi güneş, sen çekici misin bir ustanın
çekimserlik artınca kahramanlık azalınca

durdum sarı güller gibi ilkyazına bir hastanın
biraz askerce, biraz aşk gibi, biraz kalınca

ey soyumdan ve aşkımdan yana olan kalbim
her şeyden umut kesilir her şey kırık sen ufalınca

oysa son provasını yapıyoruz bir büyük destanın
sonsuz bir biçim olacak o herkes katılınca

su yorumcuları'na

I

ben ne güzel işerim güneşe karşı
arkamda medrese duvarı önümde çarşı

bir sürekli kaşınmadır yaşadığım
törelere ve alışkanlığa karşı

geldim gittim geldim bir şey bulmadım
üzüldüğüme ve yorulduğuma karşı

ah aklıma her şey gelir, her şey gelir
doğan güne karşı batan güne karşı

sözde kirlettiğimiz bütün her şey duruyor
bak ne diyorum sana, ele güne karşı

biz duralım biz sürekliyiz duralım
durukluğa, tüberküloza ve uranyuma karşı

durduk, ateş besledik, kuşları sürekledik
arkamız medrese duvarı önümüz çarşı

güneşe güneşe karşı

su yorumcuları'na

II

biz bir parça acemi bir su yorumcusuyuz
öteden beriden dayanıklılık taşırız durmadan

ellerimiz bir türkü gibi öyle, kendiliğinden
uzun bir gündüzü farkedenlerin en sonuncusuyuz

ay batar, çünkü rüzgâr bir menekşeye dönüşür, biliriz bunu
çünkü mavi gözlü ve deli sekiz kardeşin onuncusuyuz

ah büyük tarla, ah büyük deniz, ah büyük çalgı, bil!
senin en son alacağın biçimin sabırlı yontucusuyuz

sezgilerimiz ve ellerimiz sonsuz bir alışkanlık gibi. İlerde
aşkın ve tüberkülozun ve uranyumun bulucusuyuz

karalarımız ve aklarımız bir duvarı yıkmaktır, anlatılır
biz, çılgın bir yürüyüşün en tetik yolcusuyuz

eririz tükeniriz, toplanır yaratırız. Bu bize aşktır
biz belki de en uzun yaşamalı bir su'yuz

altı parmaklı çocuk'a

benim odur inandığım yalnız denizse deniz
denizin yanı kışla
güzellik altı parmaklı çocuk kalkar gideriz
denizin yanı kışla

senle ben eskiyen bir paspas gibi biteriz
yağmurla yaşla
altıncı parmağımızı bir gün keseriz
yağmurla yaşla

artık biliyoruz bir gün doğduğumuzu biz de
altıyla beşle
neden bunca doğum sancısını böyle çekeriz
altıyla beşle

altıparmaklı çocuk doğumun tamdır tay gibi
ağlamayla ateşle
neden bütün güzel ölümleri biz gömeriz
ağlamayla ateşle

kar yağar ölüm gelir gider eksikler devralınır
kavgayla dost güneşle
dağlar kayalar kalır su kalır biz kalırız
kavgayla dost güneşle

kar yağar ormanlara kar yağar kışlalara
ormanlara kışlalara kar yağar
kışlanın yanı deniz
kışlanın yanı deniz

dikilitaşlar'a

balkonlar bir suya açılır sözgelişi bu iyidir
bir ağustos terlemesine karşı sözgelişi su iyidir

yankılanır bütün yanılgıları geçmişlerin
buna karşı sözgelişi öğle uykusu iyidir

kentlerin yani düzenin geliştirilir bir sevdası
oysa biliriz ne şu iyidir ne bu iyidir

karşılarım bir yanlış akşamı bir otobüs durağında
bir kadının paltosu bir adamın arzusu iyidir

neyi değiştirir arzuların yerli yerinde olması
kalkmak iyidir, taşmak iyidir, akarsu iyidir

ey direnmek, korkmamak, göllere göllere git
oralarda anlarsın kemerler ve akarsu iyidir

bağırma'ya

suyun çekirdeği nedir elbet yine bir sudur
insanın gözü ve gözyaşı engine bir sudur

bağırdık neler beslenmedi ki sesimizden
ki bizim böyle bağırmamız yangına bir sudur

gül aldı geldi hazdan yelpazesini tavşan ürktü
bağırdık ama bağırmamız tavşan yüreğine bir sudur

bağırdık sokak ve kır kesimleri kulak verdiler
bağırmamız çünkü bir herifin tüfeğine bir sudur

bunca yıl karşılaştık ama yetmedi demek bize
çünkü sandık ki herkes kendi kendine bir sudur

eşikleri öğrendik sonra aştık koskoca yapıları
bağırmamız bir karşı koymanın çeliğine bir sudur

hoşgeldin başlangıçsız dönem yakıştın kendine
şu bizim bağırmamız senin dengi dengine bir sudur

cahil beşir'e

benim bildiğim her şeyin adı bir yeşil
ay gelir yaz gecesi ortalarda dolaşır

ay gelir ortalarda dolaşır
ay gelir ortalarda

sevdiğim kara gözlü sevdiğimin adı Beşir
yazın kirli gömlek giyer kışın ortalarda üşür

kış gelir ortalarda
yaz gelir ortalarda

sevgilim kara gözlü bir gömleği var yeşil
yaz kış onu giyer yalnız onu değişir

kış ortalarda
ay ortalarda

kuzu Beşir, pamuk Beşir, hemşeri Beşir
ağlama Beşir, dur Beşir, ağlama alnın kırışır

alnın bir şey değil Beşir
gönlün buruşur

yazın kışın, pazarlarda cumalarda aklım karışır
artık bildim Beşir bize ağlamamak yaraşır

bana ağlamamak yaraşır
bize ağlamamak

Kütahya'dan çini aldım her yanı yeşil
Beşir Beşir, bir gün olur her şey değişir

ay gelir ortalarda
her şey değişir

düzenbozan'a

güneş biterse elbet ertesi kalır
ya perşembe kalır ya pazar kalır

incelir bir zincirin bir halkası
bir tutam su kalır azar azar kalır

bir mavi yaz gömleği azar azar incelir
bir adam mavi yaz gömleksiz gezer kalır

birden bir ormana çıkılır sanki gökyüzü
bir terliye, bir ağustos sızar kalır

ve okuyan ve güldüren ve savaşan
ey okuyan ey güldüren ey savaşan

çözülür sağlam sanılan simyası bir duruşun
sesini yitirmeyen bir güçlü hızar kalır

bir akşam bir bulgu gibi sunulur bize
oysa bir yanlışlık birini ezer kalır

oysa kimi su kemerlerine kimi bir iç denize
on bin dirim taşıyan bir kanal

ve eski tulumlar ve kötü şaraplar vurunca size
bir adam otelleri ve yanlışlığı sezer kalır

ey eşim ey sevişim ey bende yaşayan
ey bütün kitaplar ki bizi yazar kalır

eskitir bayramları ve törenleri
bir adam gelir bir düzeni bozar kalır

ürkek ırmaklar'a

suya gittim, sulara gittim, aklım satırbaşında
sen kaç yaşındasın söyle bana, ay kaç yaşında

ay kaç yaşında
satırbaşında

mısır sapından ayırdım sandal çektim denize
söyle sen kaç yaşındayken gelmiştin bize

sen kaç yaşında bize
indin denize

büyük şehirde dururum farkeder şaşkın olurum
aklım başıma gelir bir kıyıya inince

kıyının sonsuzluğunu görünce
farkeder şaşkın olurum

sular toprağa dökülür otlar donanır serpilir
ırmaklar çamurlu ırmaklar iner dağlardan gelir

iner dağlardan
dağlardan gelir

kimbilir denizini karasını dağları sevmeyince
hep bir mavi bencillik hep bir göz bir kıyıyı görünce

ay oğlan, ay adamım!
sevip de ölmeyince

benim adım tavuskuşu ne yazı bilirim ne kışı
sağ pazımda kolera, solumda çiçek aşısı

ay kadın, ay kadınım!
ne yazı bilirim ne kışı

şaştığı budur belki bir altın kafesçinin
gel seninle ayışığında bir güzel işeyelim

bir güzel ayışığında
bir güzel kafesçinin

baharı bekleyen'e

ben kışın güzelliğini söylerim ne gelirse dilime
çünkü kış bir hazırlıktır soluğuma kıpkırmızı gülüme

nice kırmızı ayaklar gelip geçti o gün katar katar
kış günleri sözgelişi ben bir çöp bile almadım elime

altı kız bir ayışığı def çalıp şarkılar söylediler
beri yanda ormanlar yanardı, ciğerpareler lime lime

artık su uyur aşk uyanır mendilim kana boyanır
bilirim bu baharda da herkes hasetlenir halime

ve ellerim batık bir suda akar gözlerim her şeye bakar
bahar bir gelsin yeter artık eksikse de bırak elleme

su uyur düşman uyumaz suların dibi güllerde
"imrenir dururdum eski gecelerime"

altı kız bir oğlan def çalıp şarkılar söylediler
baktım birinin kara bir gecesi düşüvermiş mendilime

şimdi elimde baston silâh, başımda şapka öyle
ağzımda kurşun hızında seçtiğim her kelime

şu. hiç kimse durmazsa her şey yürür, bu aşk demektir
her şey kullanılmazsa dirim bir ihanettir ölüme

sakiniz elimiz filan temiz baharı filan bekleriz
fincanı taştan oyarlar içine bâde mi koyarlar

biz silâh kuşanırız bize bir şey söyleme

ıslak çeltikler'e

benim bir sevincim var yüzün artık akşam
bir çocuğun gülüşünü görüyorsun nereye baksam

kıyımız uzak ve kuytuda ellerimiz sanki yok
ellerimiz yok ama senin ellerini bir tutsam

bazı çocuklar doğar bilirim bazı çocuklar doğmaz
doğmayan çocuklar için bilmem ne yapsam

ey çavlan. bitmeyen temmuz güneşi. ey aslan
silkin. sakla harmanını. çocuğunu sakla

ey aslan. suya kaptır kendini ellerin sanki yok
bir güzel günde mızıkalarla bir alanda dursam

sen yoksun gazeteler yok geçmişin razı değil
bilmem ki doğmayan çocukları ben mi doğsam

bir oda güneşi'ne

adına hatırlama dediğimiz o metal
parıltılıdır, avcılık gibi bir şeylere karışır

suyun erimesidir, öteki bir yalnızlığın sularına
sularına hüzünlerine ve doğumlarına karışır

satınalabildiğim hiçbir şey yok ne haber
kendimden başka sütümden başka kim karışır

ve karışır gelir eksik yüzüşü bir balığın
ekime güneşe odaya ve güneşle odaya karışır

bir kırmızıyı bir akşama bozarım rahatlarım
çünkü o zaman kırmızılar ve akşamlar birbirine karışır

ey büyük mavi. ey gök müsün nesin
ey açıklık seninle kim yarışır

kırlara gitme'ye

işte ben buna aşk derim herkes durur
sonsuzluğun and'ı durur son ses durur

atarım savaş artığı madalyaları giderim
çünkü sivil bir askerdi rahmetli pederim

işte ben buna aşk derim sakallarım vardır
dünya bir orman kadardır bir su kadardır

ki aşılır korkunç köprüsüzlüğü bir çavlanın
temmuzun gülünçlüğü ve hüznü haziranın

ey kim bakar kısa boyuma kim bakar pirinçlere
rıhtımlarda insanlarla aşk yapan vinçlere

yatarım akasyaların altında bütün bir gün
ey ne olur alın beni alın buralardan götürün

beklemiş bir paket cıgaranın son umudu'na

işte suyumuzu kestiler ama masamda yine bir çiçek
bir çiçeğin akşamı elbet bir çiçeğe benzeyecek

nasıl güzel nasıl diri bir çiçek
dipdiri adamlardan biri bir çiçek

evet ben son ve kesin umuduyum bir paket cıgaranın
bir köhne camekânda sararmış alıp içmemi bekleyecek

sonsuz bir camekânda
başlangıçsız bir çiçek

alırım seni tüttürürüm bir gün güzel tütün
söyle kim var bunu benden daha iyi bilecek

ey kalın duman gün senindir
kim var senden daha doğru tütecek

ben gelirim seni alırım büyük alanlara gideriz
seninle ben o kavruk biçim bir de o diri çiçek

ne sandın bütün alanlar bizimdir
biziz ne varsa kalan, biziz ne varsa gerçek

işte suyumuzu kestiler bu bir eylüldür ey teşrinievvel
geleceksin intihar özlemleri de kıraçlar da gelecek

nerden baksan bir bütün hüznümüz
nerden baksan sonunda o diri çiçek

ki hüznü bir mavilik duygusuna bozar gideriz biz
çünkü biliriz yılkılarımız serin yaylalarda üreyecek

yağmurlar yağar o serin yaylalara
çünkü serin yaylalarda otlar büyüyecek

bir çiçek bahçesinin elinden tutarız biz, biz olmasak kim ne
kim pundunu bulup paralara kötü pazarlıklara böyle sövecek

ey eski camekân ey diri çiçek
biz olmasak şunlara bunlara kim sövecek

ben seni alırım sakin evime koyarım sakin sonra gideriz
gözlerim mavi, senin dumanın mavi, yüreğimiz bir okka çiçek

suyun da denizin de mavi ve avuçların
biliyorsun bir gün gökyüzü değişecek

işte sürahiyi kırdılar suyumuz kesik hadi bakalım
ey camekân seninle biziz ancak bunları yenileyecek

hadi bakalım ey durgun çiçek
hangi ıslak mendil bunları söyleyecek

tatil bitti. güzel hasır şapkamı bir bıçakla değiştim
suyumuzu kestiler işte ama masamda o diri çiçek

tatil bitti şapkamı değiştim bir bıçakla
o bıçak bir güzel cıgara gibi işleyecek

terleyen'e

senin baktığın tez olsun, sen aşkını belirleyen
kış ortasında her şeyden yanar gibi terleyen

andın gizli kapaklı kaç yüzyıldır sürüyor
gizlisin güçlüsün, kar altında bahar gibi terleyen

aşkın derin sularda batmış bir geminin anısıdır
uzak doğudan, kanlı sudan, çölden döner gibi terleyen

hüseyinin hasanın ateşini bir humma gibi duyup
bir çöl susuzluğunu ve aşkı anar gibi terleyen

sarardın kaç yazlar geçti bütün olanların üstünden, sen
dorukta terleyen deniz dibinde bir fener gibi terleyen

terledin, aşkın sularla su gibi aktı ama tükenmedi
ey ölümsüz utku, ey yaban atlara biner gibi terleyen

kim bakar çeltiklere kim bakar küçük çocuklara, sen.
olmasan. her damarından teker teker kanar gibi terleyen

yeni insan sensin, eski kanların her şeye alışık çünkü
kırkbir basamaklı bir merdivenden iner gibi terleyen

susuzluk'a

sen beni hazırlama sakın sen de bana gel
ölmüş ölü olmuş hüseyne hasana gel

elleri koku dağıtırdı nasıl bir koku
suya gel kana gel bir yeni hasana gel

o öldü çünkü bir gülü tutmuştu bilmeden
sen istersen her gün gel her sene gel

gel beyazlıkları elle türlü kokuları biç
günler karardığında davran hep sana gel

ne yap yap hazırla kendini anladın mı
ne yap yap meselâ ısıtıp döküdüğün sularla bile bana gel

hatırlanmış bir gül ben de hatırlarım kolaydır
ölmüş mü ölmemiş mi hüseyne hasana gel

hüseyin de öldü ölür hasan da öldü ölür
ölen ve dirilen o bitmez insana gel

delta'da

ne kadar su içinde yattım ne kadar kulak verdim
ne kadar umdum umutlandım, o büyük o güzel şehir geliyor

seni sevdim çünkü saatin bir zamanı haber veriyor
saatin artık sol kolunda her şeyi bir bir veriyor

ne bakışlar ne uzaklar ne onun en güzel aksi
ne uzaklar ne akisler her şeyi hiçbir veriyor

ne ki akşam ne ki yıllar işte güneşler doğuyor amma
ittiğim her kötü aşkı bir yeni cihangir veriyor

bu aşkın ölümdür kafiyesi, dağlara filân denk gelir
tükenmez çünkü doğruluğunu ne zamandır veriyor

ben hep acemiyimdir aşk kafiyesinde sanki acemi
o aşk ki ormanlarda tükenmez kafiyesini teker teker veriyor

şimdi bir uzak geçmişi anışım sahici bir çiçektir
o çiçek dipdiri ergenliğini bak hanidir veriyor

ne demişlerse yalan, ne demişlerse en uzun bekleyişe
yaşayıp derlediği yazıp ezberlediği her şeyi satır satır veriyor

ilk defa böyle güzel böyle tenha bir kamış
bir donanmış yaz gününe azıcık yer veriyor

ağzında bir su tadı, yitik bir anne gibi
sanki ellerini ve aşkını pazar pazar veriyor

kanı aktır, ölü yüzü pırıl pırıl ayışığında
kuşçuk canını kaç gecedir azar azar veriyor

gel ey çakmaktaşı, ateşle çok beklemiş kavımı
hazır olmalıyım, dağlardan doruklardan o büyük nehir geliyor

ne değişir

ben kan diye başlamak isterim oysa gülün derdi başkadır
lâle bahardan yanadır çiğdem güneşten konu değişir

hepsine pekâlâ amma bilirim gülün derdi uydurma
kıpkırmızı en çok yakışırken kendine onu değişir

lâle mayıs ayıdır mora turuncuya filan boyanır
pek güvenmem yabancıdır bakarsın yönü değişir

çiğdem cefaya katlanır alışmıştır kendi yeşiline
haklıdır bakımsızdır yağmurun durmadan günü değişir

hoş olsun bütün verdikleri aldıkları şu çiçeklerin
gül susar çiğdem uyanır tüfek başlar konu değişir

hep böyle süreceği sanılır bu gül hikâyesinin
hep böyle sürer gerçi amma bir gün sonu değişir

rubai

oturdum şöyle böyle, saatim sol yanımda
biliyorum şimdi bazı atlılar kanıyor uzakta
beşotuz altıonbeş karanlık şöyle böyle
şöyle böyleden fazla bir şeyler akıyor kanımda

rubai

sonunu bulmuşken duvarları boyadık
o zaman biraz serpinti idi yağmurun adı
kimdi nerde idi o büyük anahtarcı
gemiler geldi geçti bir türlü bulamadık

rubai

yük gemileri geçti, biz uzaktan dolduk boşaldık
önce yıldık yükten ve şilepten korkuyla ufaldık
ama bizdik bizdik denize maviyi gemiye yükü veren
hızlandı sonumuz hızlandı iyice, yani çoğaldık

rubai

hazırladım hazıra durdum giydirdim gölgemi
kuş çığlığı senin bölgen sorma benim bölgemi
aşklar telef olup gider sokak köpeği gibi
gitsin. Harcansın bazı şeyler. Sen dur e mi

rubai

haydi ben geldim oturup konuşalım ey gök
bütün altın tarlası bütün komşularımla
tarla tapan ırgat esnaf bütün komşularımla
in dolaş bir yerlerde buluşalım ey gök

baharat yolu

– Ben eskiden bilirdim tiryaki bir aktar vardı
uzun birtakım saplar ve hazin kokular satardı

bir aşktı günden geceye hazırlayıp durduğu
sağlam aşkları ahşap bir duman olarak savurduğu

elleri üç-beş yüz insanın nemli karanlık gecesinde
oysa o nemlerle ne renkler parıldardı bir yol gecesinde

Haritasız bir coğrafya henüz, kansız bir aracılık
çünkü Akdeniz acemilere ve büyük odalara açık

Kervanlar gümüş bir ağıt gibi İllirya'dan Anadolu'dan
atlar, tüccarlar ve kılıçlar hiç köprüsüz geçerlerdi sudan

Ey canım büyük suların ve geniş yolculukların adı
dantelli kadınların ve adamların ağzında bir iklimin tadı

– Ve aktarın düşlerinin birleşmesi büyük başkentlerle
sivri burunlu ve para kesesi kullanan bazı kişilerle...

Dantel ve aranış, zencefil ve tarçın ve misk ü amber
bir kaleyi almaya, bir bayrağı kaldırıp indirmeye yeter

Herkesin önce bir cinselliğe yatkın cömertliği
havalandırırdı odaları, söylevleri, kervansarayları ve her yeri

Anadolu bir geçiş, Pers bir yenilgi, Hint bir varıştı
ey canım ay başka, otlar adam boyu, ağaçlar bir karıştı

Herkesin ağzında Avrupa'da bir yabancı acılık
ve Akdeniz bütün tüccarlara ve el değmemişlere açık

Kervanlar sevinçli bir tunç olarak Anadolu'dan
develeri ve uzun saçlarıyla köprüsüz geçerlerdi sudan

Önce Bizans, sonra İznik, sonra ovalar belki
hepsinin bir pusula ve bir varıştı aklındaki

Aldılar geldiler giysileri ve at kişnemeleriyle
keselerinde altın ve bol ceplerinde kişnişleriyle

—Aktarın büyükbabası da kendi gibi aktardı
ahşap bir dükkânda bir yol bulmayı satardı...

Adalardan adalara, aktarlardan aktarlara ve bir rüzgâra
karıştılar müslüman Mezopotamya ve hıristiyan Roma

Anadolu bir geçitti amansız bir sultan buyruğuna
birisi kırkbirinci düğümü atarken bir kısrağın kuyruğuna

Bir dağın arkası güç aşılırdı, aşklar da aşılırdı
tarçınla, büyük güneşlerle mavi pilâvlar pişirilirdi

Bir ülkede bir kraliçe bir mektubu okurdu
mektupta firengili aşklar ve yeminler olurdu

Güzel kelimeler, solgun yüzler ve fetihler çağı
hepsinin gönderlerinde bol geçmişli bayrağı

Bir şövalye çelik zırhında gerinirdi hızla
kuzeyde aşk da geçerdi mevsim de hızla

Kraliçe büyük hışırtıları ve yanında şairleri
dokuz bölümlü şatolarında bir ileri bir geri

Baharat Yolu bir gün elbet daha da kısalacaktı
o sıcak ülkeler ve baharları onların olacaktı

Suyu alınmış yemişler, güneşte kurutulmuş nesneler
koyu yeşiller, asya kırmızıları, gecelerle tükenmeyen kösnüler

– Ve aktarın düşlerinin birleşmesi büyük başkentlerle
sivri burunlu ve para kesesi kullanan bazı kişilerle

Büyük macerası insanoğlunun büyük kalma tutkusu
ey canım ey yengeç dönencesinin büyük tutkusu

Büyük avcılarla kaplan dişi ve pazar toplayan
kadınlarını ve çocuklarını azar azar toplayan

Neyin varsa gitti gidecek kadirbilmez metropollere
şimdi ananasa, bibere, daha sonra petrollere

Hazırla artık büyük ve geniş o mavi elbiseni
her şeyin öyle eski öyle köklü öyle koruyor seni

Senin hüznün bir yazgıdır bir eski zamandır
büyüksün artık büyük dirimine beni inandır

Ellerin hep insancıl ve beceriksiz nereye koysan
kıpır kıpır her şeyini biriktirir parmakların bir duysan

Mavi yeşil bir hançersin hiç kınında durmaz
bir çocuğun yeşil mavi gözü, bakar yorulmaz

Bir değişmezlik sanırsın çoktan beri her şeyi oysa
bir vakitler güneyde öyle kötü kullanılmış ki

Ovaya yayılır, dağda toplanır, sevdanı çiçeklersin
Şattülarap'ta bir gece ay tutulmasını beklersin

Ve kervanlar ordu olarak dörtnala Orta-doğu'dan
azgın bir yenilgi gibi köprülerle geçerdi sudan

Bakırçayı kendini bildi bileli Marmara'ya akardı
kuzey güney iki kıyısında insanlar yatardı

Bir okşamaydı koca gözlü Akdeniz'in rüzgârı
zeytinleri karartırdı bir Celâlinin hassas topukları

Ve İstanbul'da Haliç'in kıyısında, tahmis çarşısında
bir sinagog, bir kilise, bir cami karşısında

– Bir aktar vardı bir topaç gibi Sakız şimşirinden
kaytanı İngiliz, dönüşü Hindistan güneşinden

Büyük avcılar gibi kaplan dişi ve pazar toplayan
bir ülkenin sıcağını azar azar toplayan

İncelik ve zencefil ve firengi, petrol ve bakır
önce Akdeniz yöresini ve sonra her yeri sardı

Sonunda yeniden geldiler, ekmek ve şirkettiler
çok uzak gittiler, Baharat Yolu'nun başına gittiler

Papazlar, krallar ve Avrupa'nın bütün kopukları
gökleri sevmenin ve gülleri sevmenin ülkesine vardı

Artık bir okşama değildi koca gözlü Akdeniz'in rüzgârı
bütün rüzgârlar Konya'dan aşağı Kilikya'dan yukarı

Rüzgâr hep o rüzgâr, Hint denizinde kaldırır suları
sevindirir kuytu limanlarda kadınsız korsanları

Baharat Yolu korsanlarla uzadı, kanallarla kısaldı
sonunda ne kaldı, bahar görmemiş ölülerden başka, ne kaldı

Suları gemilerle geçtiler birçokları boğuldu
kalanlar kurtuldu, ölenler bir eski hikâye oldu

Irmaklar, aktarlar, askerler ve bir akşamın yarısı
ırmaklar, aktarlar ve bir akşamın sadece yarısı...

sâdâbâd'a kaside

hazır bulunanların hepsi bahar mevsimini tanıdı
lâle uzun boylu nazdan, gül kendi ismini tanıdı

su güneye yöneldi hazdan, çiçekle birlik aktılar
hazır bulunanlar pişmanlıkla kalubelâsını tanıdı

bahar bir nisan olarak geldi, gönderi renk renk dolu
umut öylece umutsuzluk biçimindeki hasmını tanıdı

yakınmalar bitti, el pençe divan durdular gelişen şeye
aşklar aşkları, otlar otları yani ki herkes hısmını tanıdı

kimin aklı bir bahardan daha çok olabilir sorarım
o yeşili ve pembeyi birlikte görünce resmini tanıdı

İstanbul'un öyledir baharı, çaresiz alkış tuttular
ten uyandı, herkes kendi olan cismini tanıdı

ne denmiş, akıp giden her suyla akıp giderim
çünkü sevdim çünkü bu yüzden güçlü bileklerim kanadı

sahici mi elinde tuttuğun o kartal kanadı
sen tuttun acıdan benim ellerim kanadı

bir geceyi geçirmek için bin türlü kalp ilâçla
dövündüm çırpındım bilsen nerelerim kanadı

hazır bulunanlar davranıp saatlerini kurdular bahara
ey diriliş sana kurulmuş saatlerim kanadı

avlananlar ağaç budayanlar sularınız bir ırmakta
yavaşça geldim durdum beklediklerim kanadı

ey yaz güneşine bıraktığın alnın bana gel
alnımdan damla damla süzülen terlerim kanadı

yüreklerimiz bir dağ serinliği taşırken birlikte
birden boşta bırakılan bir yerlerim kanadı

kanasın varsın ne varsa biraz kanamalıdır
benim bunca yıldır günlerim gecelerim kanadı

hazır bulunanların hepsi evet dediler el bağladılar
benim hepsinin üstünde iliklenmeyen düğmelerim kanadı

ey yaz gecesi gel artık gidelim suya girelim
çünkü biliyorum sahici elindeki o kartal kanadı

ey güzel bahar gökü seni her şeyle birleştiriyorum
çünkü ey yaz gecesi çünkü her yerlerim kanadı

bahar hep bir anı sanılır nerde olsa gerçektir aslında
İstanbul mesirelerinde ve Muş'ta aynıdır tadı

meclis–i mebusa'na

aldım bir kânunusâniyi bir güzel inceledim
rüstem paşa kanunuesasi ve şair nedim

kar adam gibi yağar, kar, istanbul karı inceden
meyyit yokuşu alaturkası ve pera düzmecesinden

ve kıralmış bıyıklı ve osmanlı kocalar
alıp gelirlerdi bir geceyi bir şarkıcının sesinden

herkesin akşamı ya bozulurdu ya bozulmazdı
herkesin sesi nasıldı o zamanlar en incesinden

bitti kurtulmadık şimdi ses yok hatırlayın
bir kadın sesi, olmamış bir yaz akşamını resimleyen

salihat-ı nisvandan saffet hanımefendi'ye

hatırlarım bir akşam bir yokuşa durmuştum
iri atlarınız macardı dantelleriniz alman

ne göksuda bülbül dinlemek ne abdülhak şinasi bey
ıpılık bir sevgi geçerdi arasıra içimden o zaman

siz ne zaman öldünüz allahaşkına yani ne zaman
kirli karlar bile erimemişti haber yoktu nisandan

rüştü paşaydı deli rüştüye çıkmıştı adı osmanlı ordusunda
o zaman hamitti padişah kocamın bıyıkları kocaman

o günlerde her şey akıp giderdi biz de şaşardık
hürriyet meşrutiyet otuzbir mart falan filan

gemiler de öyle boğazdan aşağı boğazdan yukarı
bıyıklarını burardı umursamazdı paşa kocam o zaman

rüştü paşaydı sakallıydı belki sadece sakallıydı
ki sakallar geçmişinde herhalde bir orman

bir oğul bir kız iki gelin bir damat isviçre lozan
nasıl ağladığımı ben bilirim bir yangının ardından

uykularım bölünüyor artık şu konağı bekliyorum
söyle ey muhabbet kuşunun tüyü söyle ölüm ne zaman

hep bir şeylere baktım bir şeyleri korudum kızdım
kızgındı haremi vardı sakallıydı rüştü paşa o zaman

hatırlarım bir akşam bir yokuşa durmuştum
iri atlarınız macardı dantelleriniz alman

bahriye nazırı tevfik paşa mütarekeler filan
dünya nasıl çekilirdi ayaklarımın altından

annemin sonsuz giysileri bir telâşı bileyen tramvay
ben ne güzel çocuktum yalnızlıkların ardından

yeniköyde bir yalı fatihte evler ayışıklı bir zaman
rüştü paşaydı adı yıldız'da ve dömeke'de kahraman

herkes ne zaman ölür elbet gülünün solduğu akşam
aldım anlayamadım öldüm anlayamadım almadığım akşam

daha önce hiç ölmedim temmuzum ve incilerimle
göksuyu ışıklarla teşrif ettiğimiz akşam

ne zaman gülüm solar ne zaman deniz ne zaman akşam
ne zaman gemilerdi ne zaman paşa kocam

artık başucum dinlendirir bir şamdanın süsünü
söyle ey göksu akşamı hafız burhan ölüm ne zaman

mevlûtlar okunur dalgalar kalır bir geminin ardından
öldüm ben saffet hanımefendi salihat-ı nisvandan

anneler kaçar gibidir

söyle ben saçlarımı kestirirsem ne olur
bir başkaldırma ancak saçlarından tutulur

herkes annesi sanır bir kısır yalnızlığı
oysa herkesin annesi aslında bir baruttur

eylülden ürken temmuz şafaktan korkan gece
dağları bölümleyen o babadan kaçan sudur

hatırla her gün bir çalar saatle oynadığını
çalar saatler bir çocuğun uyanılacak uykusudur

soğuk iklimler, kırımlar akar gider derisinden
çalıp söylediği öğrenip oynadığı bir tabuttur

anne saklanır, baba koşar, günleri münleri bölerler
anne de baba da parça parça bir geyik yavrusudur

birinin sırtı ince, birinin elleri kalın
ikisi de bir gölün saygıdeğer komşusudur

ey hayalin sonsuz çalıştığı gölleri bölmek dönemi
o zaman artık bir yerlerde hazin mevlûtlar okunur

dersin ki ayışığı kimin babası kimin oğlu o zaman
sanki herkesin işi bir bölmedir, uzun uzun solunur

senin şarkın bir avcı borusudur ormanları tutar
büyür, yankılanır, bir kale yıkıntısında saygıyla durur

ey en bilge sesi gelip duran sonra akan suların
bilirsin her akşam nasıl öksüz, nasıl güçlükle olur

her akşam nerden baksan yine de bir eksiği doldurur
babalar geri çekilir, anneler onlara teslim olur

saçlarımı hep kestim tutacak kadar kalmasın dedim
çünkü bir başkaldırma ancak saçlarından tutulur

gölleri bölümlediler ve sonra suya gittiler çoğu
babalar hep perşembe, anneler hep cuma olur

bozkır tayfasıdır

ben denizi şimdi gördüm çünkü bozkırdan geldim
kervankıran bozkır'dan, o bozkırdan geldim

pederim bahriye tayfası hamidiye salgınında
öldü. anam da öldü bense tâ şurdan geldim

yetmiş gün filan yürüdüm gece gündüz durmadan
kıyıya bugün vardım ama bak çok yorgun geldim

talihsiz gündönümü, kuzeye göçen lâle derler
ben doğudan güneyden yani ben burdan geldim

şimdi sen şaşırırsın bir lâleye bakınca, ben
zordayım kan taşırım yenerim ordan geldim

beni hiç beklemezdin şimdilerde, öyleydim zaten
ama artık kıyıdayım, işte bak birden geldim

kıyıdaki elma'ya bir ses

ey canımın güftesi eylülün ikinci haftasıydı o sıra
bana gülümseyerek getirdiğin bir bardak suydu o sıra

hatırla denize hiç bakmadık çünkü kıyısındaydık
bir elma kendi kendine büyür dururdu o sıra

bir kıyı ikindisiyle bir elma öyle kendiliğinden
büyürler bir öfkenin ya da bir dağın yanısıra

bir kıyının beslerliği bir elmadan ayrılmaz gibi ama
elma soğuk bir kış akşamında bile yenir ısıra ısıra

bir öfkeyi diriler durmadan elma, ovadan gelir
elbet küfelerle sandıklarla hüzünlerle ardı sıra

ey geçmişten gelen konuk sonsuz düğmelerimi tut
yerlerini yadırgayan sonsuz iliklerin adına

ey canımın güftesi denize hiç bakmadık hatırla
tek pencereli bir odada elma yedik ısıra ısıra

elmanın topraktan süzdüğü gemilerin denizlerde gezdiği
bir tatildi bir geçiştirmeydi yalnızlıktı bir kusura

neydi ne doğruydu nerden vardık yakışmıyor konuşmak bize
öyle barışlar okuyup yalnızlığı yaşamak kara kara

ey canımın güftesi ey penceresi bütün sıkıntılarımızın
bizim babalarımız neden ölürlerdi hatırla sıra sıra

bu söylediğim iyi bir şarkıdır elle bile hatırlanır
yani şu, ateş ve deniz buluşurlar bir limanda arasıra

yani şu, elma yenir ve balık durmaz kaçar
ama yenilmezler artık buluştukları sıra

kışındır

şimdi bu kışa girişin hüznü müdür o mudur acaba
bu iri iri sevmekler deniz o eski mühür o mudur acaba

mavi isterse mavi kalsın ister ölümle değişsin kendini
ellerim bu hüzünde her şeye karşı kırgın kaba saba

çocuklar vardı çarşıya indiğimde hemen hemen günsonu
ellerini verdin tuttum tamam ağzını da ver bir daha

durup durup yüceltiyorsun şu korkak şafağımı
incelmiş bir mor olarak çıkıyorum böylece her sabaha

şimdi bu hüzün nedir sanki kara kazağım sırtımda
işte bir duman, bizi tüten, işte bir duman ki kapkara

kışa nasıl başlanır bahçelerde, çiçekler nasıl başlarsa
bir balıkçı denizin dibine öyle başlar her defa

şimdi bu kışa girişin hüznü müdür o mudur
benim her duygum biraz hüzün gibidir. Meselâ

gecenindir

elbet kendisi korkar gecenin karanlıktan
çünkü korkusu karanlıktandır her gecenin

sabahın seher vakti var gecenin nesi var
üstelik ağması bir doğum gibi zor gecenin

ister mi kararsın bir yalnız çayır gibi
bilirim karanlık içine ağır ağır kor gecenin

suyu gizler adımlarını örter adamların
bütün dünyayı dolduran çocukları var gecenin

o bir iyi çarpandır elliyi binlere filân çoğaltır
yıldızını yak bak neler yaptığını gör gecenin

elbet kendisi korkar gecenin karanlıktan
ama aşk gecenin hüzün gecenin gökle yer gecenin

gece, büyük utku, sonsuz bilinen karanlıklara
aydınlıklara büyük bir tutkusu var gecenin

dost değildir sanılır her iki taraftan da
dostluğu bir de kendisine sor gecenin

dostluk gizlemektir korumaktır gecenin sözlüğünde
savaşçılar adına ellerinden öperim hor gecenin

tomris uyar için bir şiir kurma çalışması

seni sonsuz biçiminde buldum o biçimi almıştın
sandviçlerle, kötü şehirle, terle başbaşa kalmıştın

yürüdü üstüne herkesin neonu, herkesin babaannesi
herkesin en eski olan kökü, en eski hanesi

yeşili bozup suya çevirdin, akşamı sonsuz uzattın
ne buldunsa o akşama uygun, ne buldunsa ona kattın

perdeler uzundu, rüzgâr kısa, masalar üç bacaklı
masalar dört bacaklı, rüzgârlar uzun, perdeleri kısalttın

sen bir atmacanın en uzun çığlığısın her türlü gökte
göğü büyüttün, otobüsleri aldın, şehirleri ufalttın

yıkılan bir kedi bir süre olarak doldurur sesini
seversin bir kanaryanın sesinden çok kendisini

denizi ve ormanı, açlığı ve başkaldırmayı ayırmadın
bırakılmış bir köşebaşının en güzel tanımıdır adın

seversin diye söylerim her şeyi, sana uygun olsun
çünkü her şeyin birbirine uygununu sen bulursun

gel ellerini ver en güzel ellerini öyle
ruhum, ateş yüreğim, kokum, birlikte öyle

çokluk senindir

özenle soyduğum şu elma söyle şimdi kimindir
özenle ne yapıyorsam bilirsin artık senindir

suya giden bir adam meselâ omuzunu eğri tutsa
güneş su ve adamın omzundaki eğrilik senindir

ayağa kalkarsın, adına uygunsun ve haklısın
kararan dünya bildiğin gibi sık sık senindir

kararan dünya, yeni bir güle bir ateş parçasıdır
bir ateş parçasından artakalan soylu karanlık senindir

bir deneyli geçmişi aldın geldin yeniyi güzel boyadın
ben bilirim sen de bil ilk aydınlık senindir

benim sevdiğim su senin suyunun öz kardeşidir
senin soyunun bıraktığı güçler artık senindir

çünkü bir silâh gibi tutarsın tuttuğun her şeyi
her yeri bir uyarma diye tutan ıslık senindir

senindir ey sonsuzveren ne varsa hayat gibi
tutma soluğunu, genişle, öz ve kabuk senindir

ey en güzel görüntüsü çiçeklere dökülen bir çavlanın
aşkım, sonsuzum, bu dünyada ne var ne yok senindir

gemi, gemi

ormanın uğultusu eşittir kentin uğultusuna
belki fazladır bile kentin şusuna busuna

herkes silâhını aldı geldi bir alana oturduk
etrafta yangınlar ve kötü tütün kokuları sıra sıra

eğri bıyıklar eğreti bıyıklar saf saf oldular
evet dediler bir sakalın taptaze namusuna

etrafta yangınlar yeni bir dünya gibi
bir tüfek ağlayan bir çocuktu arasıra

– bir çocuk neden ağlar, açlıktan
bir çocuk, bir kadın ağaçlıktan

kırda oluşan öfke tezgâhta tüten mermi
girdiler usul usul bir tüfeğin namlusuna

bize çiçek getirin onlara çiçek getirdiler
herkes sevinç duydular yeni bir çiçeğin kokusuna

analar doğurganlığıyla musonlar yaşlığıyla
yeni bir korku kattılar onların korkusuna

– bir çocuk neden korkar, yaşayamamaktan
bir kadın çocuğunun başını kaşıyamamaktan

önce hep giderlerdi bir sanrıya başkoyup
hep vâdeden bir harmaniyenin ardısıra

ama kim buldu kim uyuştu Büyük Ayı'yla
kim vardı bir gün ahşap gemilerle Mısır'a

kentin sevişirliği ava alışkın bir tazının
alışkınlığı bir taze kanın tüten buğusuna

herkes en öldürücü silâhını aldı geldi, o alana oturdu
yeltendiler doğruluk bulmaya bir düzmece hesap pusulasına

artık kırda oluşan öfke tezgâhta tüten mermi
girerler usul usul bir tüfeğin namlusuna

ey yaşlı gemi ey en sağlam ey külhan ey gelen
bir güzel örnek getir canterburry piskoposuna

– azgın sular bir şey değil, bozuk pusulalardan
bir gemi neden korkar, yükünü taşıyamamaktan

bomboş bir sayfaya fahriye

bu sayfaya her şeyi yazdım her şeyi söyledim
kırmızı kiremitleri evcil domuzları bir bir elledim

bitmez bir uzunhava sanrısı verdiler bana
o eski havayı aldım kendimce tazeledim

atılmış bir ok oldu bendeki bu dağ tutkusu
durdum en olumsuz şeyleri en güzel ezberledim

ne sulardan geçtim boğulmadan, nerelerden, hatırlanmaz hatırlanırsa eğer şuralarda buralarda şöyle dedim:

"ben akar suya neden tutkunum çünkü akardır durmaz
bir suyu seslendirenin terli gözyaşı akardır durmaz

her şeyim tamamdı şöyle ki mataram eksik gibi
ama ellerim silâhı sever korkarım sakardır durmaz

kırmızı kiremitlerin çamurunu ben kardım, ben incelttim
bir toprağı hayvanlarım, hayvanlarım ekerdir durmaz

canını alırım en yüce gömlekçinin bir dalışta
o usta sanır ayışığında kendini oysa sekerdir durmaz

o kimse kendisini sansın ayışığında kapılar kapalıyken
benim kanım, tutar sözünü bereketlidir akardır durmaz

evleri kapıları pencereleri oyları oymaları derken
derken ayrıkları eski saatleri soluğum yakardır durmaz"

hatırlanır elbet şuralarda buralarda böyle dedim
ben çok uzak güneylerin geçmişinden geldim

senin geçmişin uzun, elini hemen elime ver geç kalma
çoktan beri beklediğin o diri gülümseyiş işte bendim

Toplandilar

(70 - 73 NOTLARI)

1. basım: 1974, Cem

KAR ALTINDA, EVDE

güzel yorgan iğnesi
güzel karanfil sapı
güzel geçmiş bir vakit
güzel öğle sonrası
toplanıp bir odanın
en güzel geçmişine
dünyayı ısıtalım

bir abdullah çocuğun
büyük güzel gözleri
bir hatice çocuğun
büyük güzel gözleri
biri denize yakın
biri denize uzak
toplanıp bir denizin
en güzel geçmişine
dünyayı ısıtalım

güzel kara saçları
orman kolcularının
bozkırı betimleyen
güzel devedikeni
sen kendi güzel bozkır
yaramda açan lâle
güzel konuşmaları
gece yolcularının
güzel bir ağıt olan
ey gece dağlarının
ey güzel hancıları
kimi denize uzak
kimi dağlara yakın
toplanıp geçmişine
kendi güzel bir hanın
dünyayı ısıtalım
dünyayı ısıtalım
kendi güzel dünyayı

İLKİN

bunu kimse söylemedi, belki düşündü
çünkü vardır insanın yaşamasında
uyku ve öfke gibi vardır
kimse söylemedi
tuzunu çoğaltan bir denizde
nasıl batarsa güneş öyle
ben de kaçırdım
ki gözüm bütün gün
günboyu lekelerde
kaçırdım ama şöyle de söylenebilir
şiirin bütün geçmişinin dışında
artı eksi bütün değerlerin dışında
önceden açıklanan her şeyin dışında
örneğin en sıcak ülkelerin yazında
en soğukların kışında
yanarım üşürüm berbat olurum
hiçbir şeye yaramam
ama yine seni severim
o zaman sen de beni sev
evet.

KİM ÇAĞIRIYOR MAVİYİ

kim düzenliyor bu uyuşmazlığı, kimin
ellerim bir iki harf yazıyor hızlıca
nerden baksan zehir gibi kapkara
tuzla ekmek arasında suyla benim aramda
maviyi çağıran kim şimdi, kimin
uygunsuz elleri dolaşıyor aramızda
şimdi bu her şey nedir
dükkânların bankaların borsaların adı ne
yeşilin tadı hani, gölün sevinci nerde
şimdi durup dururken nedir bu
gündüzü hızlandıran, geceyi bölen öfke
maviyi çağıran kim, kimdir çağıran maviyi
asıl mavi kimi çağırıyor, asıl onun adı ne

KALMAK İÇİN BİR YAZI

epeski bir yorum: atlar ve kediler ve serçeler ve
kuytularda uyuklayan köpekler ve yıllarla
acının ve sevincin üçüz kardeşi olan kendisi her sokakta
bir selâm olarak alınmaktadır
ve deniz diplerinin yeşil basıncıdır ve bazı bulutların
doğudan kuzeye yoğunlaşmasıdır

epeski bir yorum: sıcak bir eylül değişmesidir bir
eşkıya yatağının en uzun günleri
aşkın öbür adı artık kentlerde kaybedilmiş bir savaşın
tarihi olarak anlatılmaktadır
ve eski ceketlerin utancı oymalı askılara parlak tüylü
şapkalarla birlikte asılmayınca

epeski bir yorum: kan, kusar güneşin öfkesini, hatırlar
onu otlarla bakımsız kıyılarla
çünkü şöyle böyle de olsa bir elin ince boyunlu bir
sürahiyi doldurduğu hatırlanmaktadır
ben ne diyorum: çaylar, dereler böyle sakin ve
kararlıyken ovada, koruyorsa yatağını
günün biçtiği kefen uyuyorsa uysal gecenin
kurumuş ve hüzün dolu bedenine
şuramda bir sancı, şuramda, atların kişnemesi gibi asî
gece karanlığında
kalayım kalayım diyorum olmuyor
ben gidiyorum.

BİR YILIN EN SOĞUK AKŞAMINDA AŞK ÖVGÜSÜ

Nasıl yadsınabilir yüreklerde gezinmesi
tozlu bir gümüş tabağın, çiçeksiz bir sardunyanın
bir kadifenin avuçları kamaştıran anısı
ıpışık caddelerden, armağanlık çiçeklerden
kanı çekilir gibidir eski dünyanın
kalabalıkta, yarışsız bir hipodrom ıssızlığında
bir suyun durmadan durmadan aktığı sanısı
geceyi, egemen geceyi hazırlayan akşamı
bir altın yüzük gibi sıyırmak taşbebeklerden
köşebaşları acımasız bir yüzdürler sunarlar kendilerini
dünyada, bir güneş yılının en soğuk akşamı.
. . . . . .
İki kişinin birbirine baktığı akşam saatinde
uzakta bir ırmak bir tomruğu taşıyordur elbette
bir yer sızlıyor belleğimde seni bir yerden tanıyorum
işte ellerin birini öldürenin elleri
bir merdiven taşıyan birinin elleri
belki biçimli ama ağzın ilgilendirmiyor beni
sen su mu içerdin süte ekmek mi batırırdın
o büyük nehir sürerken kütükleri
seni tanıyorum elbet ama neye yarar
uzun zamandır buluşmamıştık
hem insan ne kadar taşıyabilir şuncacık yüreğinde
bunca gemiler bunca tirenler gazeteler
oradan oraya taşırken en kötü haberleri.
. . . . . .
Yemin ederim aşk değildir bu
dünyada, bir güneş yılının en soğuk akşamı
soğuğun bu kertesinde gözlerdeki bu buğu
yemin ederim aşk değildir, aşk değildir
daha başka bir şeydir ki, göz yumulur.

HADİ İZMİR'E...

yorgunsun hoş gelmişsin
kara gece nöbetinden hoş gelmişsin
yat uyu yerin hazır
hak etmişsin uykuyu
helâl olsun uykun bahtiyar sağlığın
ama bir uzak iskelede başka olurken deniz
sakla uykunu biraz o uzak iskeleye

bak sakın telâşlanma
bitiverdi iki aylık bir çocuğun kendisi
bir şey değil bir çocuğun iki aylık tanrısı
bitiverdi iki aylık bir çocuğun kendisi
haydi kalk, sakla biraz haydi kalk haydi dedim
açıp sonsuz bir camı bir uzak iskeleye
şimdi tam sırasıdır her şey hazırken böyle
şimdi bunu gömelim

nasılsa girdi bu karaşafak aramıza
haydi şimdi ölüm vakti değil aramızda
ölüm ki bir olağan acının anısıdır
şimdi anıya yer yok aramızda

ne güzel uyurduk biz kavgasız gürültüsüz
bir yara bile olsa şuramızda buramızda
sular gibi karışık olan uykumuzda
senin kara gecen paslı benim çocuğum ölü
bir uzun yaşamayı beygirler gibi koştuğumuzda
hatırlarsın uzakta koştuğumuzda
sayılara vurdular bizi haydi kalk

haydi kalk yoruldum bir patlıcan nasıl büzülürse
bostanda durup da olmayı beklerken haydi kalk
haydi kalk dedim senden aldım kendimden
ölümü bir güzel ezberledim
anladım yorgunsun kara gece nöbetinden
çocuk öldü ben yoruldum ölüm nöbetinden
saatini kurdum, saatini de kurdum haydi kalk haydi kalk
şimdi bunu gömelim

neden öldü ben burdaydım sen ordaydm
belki de bahar filan vardır erzincanda ne bilelim
hadi kalk tirenler kalkıyor duyuyorum
biliyorum
yorgunsun her geceden, biriken her geceden
haydi kalk şimdi bunu gömelim
haydi kalk bitiverdi
haydi kalk yorgun güzelim haydi kalk
hadi artık öldüm biliyor musun
hadi kalk
İzmirlere filân gidelim

KAR SESİ

yitirdiği suyunu verdim ona
acı mermerden damıttığım, yeniden çelik
artık elleri her yerde ve sevinci bol
eylülün son konuğu üç beş gecelik
anlatılmaz nasıl haykırıyor durmadan

kardan geri. çığlığı kardan geri
çıplaktı süvariydi çok eskiden dağlarda
sonra talim yerinde bir ileri bir geri
kentlere hiç girmemiş. yüzü ata boyalı
çığlığı kardan geri
sonra girdi apansız. arpasız beygir gibi

ne de güzel evleri. sonradan döndü geri
atının nalı gümüşten ve mıhı altından
silkinerek bin yıllık bir çekinin altından
mahmuzlayıp yeniden çıplak dağlara doğru
meydan saati nerde artık o nerde şimdi
yepyeni bir takvimin ilk yaprağı o şimdi

şimdi nereye atsa bir su bulur elleri
çığlığı kardan geri
ama yağmurdan da ileri
duyduğu gümbür gümbür silâh sesleri
bir gün elbet gelir

SÖZCÜK

hiç duymamıştı o sözcüğü, motorlara kum yüklerken söylermiş
işçiler
freni patlayınca bir ağır kamyonun, şoförün ağzında cıgara gibi
dumanlı
ilkin vaftizci yahya, sonra yahyanın kendisi sonra spartaküs
roma'ya doğru
sonra incelmiş, hazırlanmış, keskinleşmiş gelmiş bir
dövüşçünün ağzında

şimdi denir ki, dumanlar eskitilmiş, suları kötüye kullanmış
yemişçiler
şeftren amcasına sövmüş, partizanın biri yılmış artık
dövülmekten
herkesi bir bir ele vermiş sonra su kalmış boğazında dili
tutulmuş
ölmüş. o söylemiş sonunda en doğrusunu, belki kanlı bir aşk
niyetine

oysa şimdi her yerde arabalar gidip geliyor. yükleri
boşaltıyorlar
bağ budayanlar makas tutarken eldiven kullanıyorlar artık
başka şeyler de var bombalarla kötü silâhlarla ilgili
ve ne dersek diyelim artık bulunmuştur aşkların en güzeli
kent. kent baştan ezberlememiş o sözcüğü alışveriş dalgasında
ustalaşınca artık. o tek sözcük bilirmiş, her şeye birden yeterli
gelir gidermiş dumanlı bir akşam saati ağzının kenarında

yeni sezdi bir yazmanın yazısını. okudu doğru bulup ezberledi
ve artık bütün aşirete olumlu bir düş sağlayabilir çekinmeden
kendi göğünün güneşi. kendi zamanı. kendi dumanı
cıgarasının sönmeden
kış soylusunun yaz çıplağının denize bakar bakmaz birinin
aynı sesle haykıracağı bir aydınlığın vazgeçilmez simgesi
örneğin bir şimşek anlamında. doğuya giden bir katar
anlamında
kara. yeşil. çarpıntılı ve durmadan hüzünlü
durmadan dayanan. bir uykusuzluk haline gelene kadar

hiç duymamıştı. duymamış oldu gene de. eskimesin
diri kalsın ateş gibi yakıp geçen arkası
artık tohum, döller kendiliğinden
saatler sabahı çalar bazı kentlerde
bir baltanın parıltısı karışır suyun sesine
ve hüznü kine dönüştürür elleri ustalıkla
yepyeni bir dirim hızında
birisi onu haykırır durmadan

KAZI

eskide bir gün, şurdan burdan konuştuklarımızı hatırlıyorum
güneşten ve dönencelerden ve kıyılara giden kimselerden
yaz olsa neyse. kar soluk bir gülüşün kefenini yırtıyor
ve durgun bir suya dönüşmüş bir akşam beni kıskandırıyor
eskimekten yassılmış bir tepenin hüznüyle hüzünleniyorum
ki ellerimiz bu sırada hayatı ve ölümü andırıyor
suyun akışı, kıyının ve sevincimin akışı nereye varıyor

şimdi üstümüzden geçip ötelere giden bu kuşların adı ne
sonra kuşların ve her şeyin ve aşkın adını kim veriyor
kimdir nerdedir var mıdır bütün bunların usta yazıcısı
biliyor musun gitgide yaralanıyoruz şurdan burdan
biliyor musun şimdi eskide, çok eskide o dinlence yüzüyle
dedemin en büyük haminnesi, ağır ağır saçlarını tarıyor.

KAVŞAKTA

artık gelince biliyorum, önceleri korkardım
şöyle ufak bir şey, sudan kaçmış ayışığı
otuzbeşbin atlının dağdan gelen yankısı
önceleri açılıp gider sanırdım her şeyi
her şeyi açılıp gider sanırdım, bir kez şiire konmuşsa
menekşeler, bademler, büyük adamlar, kutsal olan ne varsa
şimdi bir çekiç ve bir alan yetiyor çaresizliği anlamaya
örneğin bir eczanede bir koku duyuyorum
tamam.

oysa ben eczaneye bir ilâç için girmiştim
sirozluyum, ya da mitral darlığım var, ülserliyim belki de
niyetim bin yıl direnmektir bu halde bile
romaymış, bizansmış, cumhuriyetmiş, bilmem neymiş, bahane
turuncu bir çiçek açarmış bir yerde akşamüzerleri
eskiden büyük adamlar geçmiş topuz gibiymiş her biri
(o koku)
hangi budala söylüyor artık bu sözleri
el ettim birisine, bir başkasına giymediğim şapkamı çıkarttım
ne dağları tanıdım, ne denizleri ne öteyi beriyi
daha demin uyanmıştım, az önce, baktım
vakit akşam.

hayrola yunus kâzım, hayrola karlı dağlar
hayrola karlı dağlar, hayrola yunus kâzım
geceniz bereketli olsun, gününüz sağlam
ben geldim gittim işe yaramayan şeyler topladım
kancalı iğne, balık oltası, tabanca, bomba filân
dağ gölgesi, köşebaşı, odun ve duman
bu arada başağı tanrı bildim, mührümle onayladım
ağaçlara ve otlara çocuklar gibi baktım
kurda kozaya öyle, kalem kâğıda öyle
derken bir ihanet gibi vurdu gözüme her şey
anlatamam.

ilâç milâç bok püsür
şuramda bir şeyler var
sahiden bir şeyler var
haykırmadan anlatamam.

DENİZE ÖNSÖZ

birden bileklerimde duydum
denizin engin kelepçesini
iki kıyı arasında bir yerde
asyayla amerika gibi iki kıyı
aradaki okyanus da olsa
zaten zamanım yoktu
bir türkü söylüyordum
eskiyen taşlar üstüne

hızım kesilmişti
hızım hep kesilirdi karanlık basınca
uzakta bir yerde açan bir gülün
uzakta bir yerde yakılan bir lâmbanın
ellerime dolanırdı kokusu, ışığı
oynak terazisinde akan zamanın
ikiyi ikiyle çarpardım durmadan

artık kaçınılmaz bir ustalığa vardım
acı çekmede ve rüzgârı tanımada
olumsuz şeyleri tartışmada
üstüme yoktur biliyorum

bir coşkunluğum kaldı, onlar da
o kadar sınırlı ki
–çiçeklere, halka ve sulara değgin–
başka bir şey yok
örneğin ceketim anısız bir geceyi yükleniyor
bense sonsuz bir gidiş gelişte

birden nasıl duydumsa duydum
denizin engin kelepçesini
güney-batıdan esen bir rüzgâra uydum
çarparak kendi sesini topraklara, ağaçlara
denizi ve bahçe lokantalarını
sığınılmaz yaparak
şaşmaz bir doğrulukla evleri evler yapan.
indim kalesinden
evimde gazeteler okudum

imdi ey beni sargılayan tekne
dilimi dil yapan hançer
sulayıp eskittiğin tarlayı göster
yakıp söndürdüğün lâmbayı göster
içinde yaşayıp düşündüğün odayı göster
bir damarım boşalıyor
biri doluyor

bir bardaktan bir bardağa soğuk bir süt aktarır gibi

GÜVERTEDEN BİRİ

Suyu bir araç diye kullanan gemiye yaklaşık olarak
otuzbin kişi bindi
Ormanlar bölgesinden onbin, yağışlı topraklardan sekiz
ve tuz göllerinden onbeşbindi
Dolunay, salkımsöğüt, elverişli rüzgâr, şişe mantarı, yoğun
uykusunda şehir, deniz ve gemi
Herkes tanık, işte bir daha söylüyorum, gördüm usul ve
karanlık, yemin bile ederim
O da bindi.

Ne kadar sürer bir kurdun özgürlük rüyası, pençeleri
yabancı güvertede aşınırsa şimdi
Hele gemi zâbitleri ve tayfalar, kokulu büyük sigaralarını
gülüşerek birbirlerinden yakıyorlarsa
Ne kadar sürebilir ölümün en son düşünülmesi gereken
bir kurtuluş olduğu
Bazıları susmayı aldılar, kimileri "evet" demeyi, avunup
yansılamayı, herkes bir türlü silâh
O da bir silâh edindi.

Ey bir yelkende kurutulmuş güneş anısının giderilmez
akşamsızlığı
Elimden en son alacağın işte bu, soyuma yaraşan
doğurgan coşkunluktur
Karanlık kendi kuytularına ve yaz, baygın dalgınlığına
çağırsa bile özlemli ellerimi
Otuzbin kişinin yarısını ve zâbitanın ve tayfaların
tümünü ergeç yenerim
O yendi.

Şimdi bir geminin kıç kasarasında biliyorum
O, bir yolcuya bir savaşı anlatıyordur
Kanın bir cephe olarak kullanıldığı
Ve ölümün bir silâh olarak.

ŞEHİRDEN BİRİ

Denize bakıyorum, tersine bir yaşamanın tadsızlığı bir hüzün
olarak alıyor içimde yerini
Bu yüzden meyve suyu içiyorum durmadan ve galiba bu yüzden
durmadan seçimlere gidiyorum
Ayı oynatanları seyrediyorum, dağın dizginlerini, bilmeden
satın alıyorum salon çiçeklerini
Ve sanırım bu ilk bende olmuyor, çünkü denize bulaştım. bunu
ellerimin maviliğinden anlıyorum
Aşk filimlerine ve röntgen filimlerine ve her ırktan ve her çeşit
gemi tayfasına alıştığımdan
diyorum
O da derdi.

Birtakım adamlar ki elleri ceplerinde ve artık gözleri patlamış
uygarlıktan
Mavilik ve hendese ve gemilerin gidip gelmesi bir tutku olarak
yer alıyor yaşamalarında
Denize bakıyorum, ve bir eski kralın düşüne girdiğimi iyice
biliyorum sabaha karşı
Bir otelin onuncu katından atılan bir aşk mektubu usulca
önüme düşüyor kıyıda
Artık okunmaz mı güllerin eskimiş yasası, geçerli değil mi
tiyatroda önemli bir öge olan merdiven
diyorum
O da derdi.

Denize bakıyorum, başımız dönüyor her şeyden, imkândan ve
kullanılmamış sınırsızlıktan
Atıyorum sinema biletlerini, matinenin de suarenin de ve satın
aldığım bütün çiçekleri
Uzun uzun soluduğum bu akşam bir başkasının eskiden
yaşadığı bir akşamı andırıyor
Sevmenin, umudun, mutluluğun bir ağustos perşembesi
olduğu gibi köşebaşlarında
diyorum
O da diyor.

Şimdi bir köşede bir bakkalda biliyorum
O, bir kadına bir savaşı anlatıyordur
Hüznün bir cephe olarak kullanıldığı
Ve yoksulluğun bir silâh olarak.

ACININ TARİHİ

kalın ve karanlık bir çatı merdiveni gibi
giderilmez eksikliğini tanırım onun
suyun bardakta duruşu gibi
bir öfke usul usul büyürken kuytuda
yemyeşil bir çayır görünümündedir
haziran ortasında bir gümüş lüfer
büyülü bir fotoğraf bir gümüş çerçevede
ve evinde hemen hazır bir silâh
böyle kargaşalı günler döneminde
beşer onar koparılan bir takvim sanki
bahara

bunlar güzel şeyler biliyorum
herkes de biliyor kuşkusuz
ama ne kadar güzel ne kadar güzel
serçenin kış günü yemidir
alnı akıtmalı bir atla düğüne gitmek
ayışığı penceresi, bir güzel insan sesi
ama ne kadar güzel
kırda bir oğlak kadar
kışlada bir türkü kadar
rüzgârda kuruyan tülbent kadar
oysa gece tam yarısıdır bir günün
ve daha güçlüdür gündüzden

ben şimdi diyorum ki bir bak şu alanlara
sokaklara köprülere kiremitsiz damlara
taşlara sopalara amanvermez silâhlara
şehir haritasına trafik lâmbasına kan içinde adamlara
kan içinde adamlara
kan umutsuzluktur
ona kendini hazırla
ne kadar yalnız olduğumuzu hep hatırla
açlıkları yoklukları kırımları
–örneğin sensiz olmak ömrümün bir akşamında–
bir bölgeden birine giden orduları uçaklarla
yalanlar ihanetler karmakarışık limanlar
iki şeyin apansız karşı karşıya geldiği dünyada

ben şimdi diyorum ki
buna inanmak gerek
bir susam gibi boyuna sulamak umutsuzluğu
ve direnmek
hep direnmek devam etmek adına

diyorum ki acılığı eksilmesin ağzımızdan
boyuna tükürmek için
boyuna

ACININ COĞRAFYASI

kente kapandık kaldık tutanaklarla belli
sirk izlenimlerinden seçmen kütüklerinden
yüzlerimiz temmuzdan ötürü sallanır ve uzar
ve her köşe bir tuzaktır
birer darağacıdır her meydan saati
öğle vaktini kesinlikle gösteren
oysa hep güçlü dağları görmenin zamanıdır

çığlığım uzun uzun kalır içimde
yani güller giyinmiş bir adam nerde ben nerde
rüzgâr bir dirimi dört yöne bölerken tepelerde
ve gece duruşmasından yeni çıkmışken
sabahın terazisi eksik tartar gölgemi

artık öyle açık ki kuşkuya yer yok
kim gelirse gelsin acıya hep yer vardır
tutanaklarda duvar diplerinde ve bazı yerlerde
örneğin çukurova ve mekong köylerinde
acıdır ağacın gölgesini yapan
bunu herkes bilir

kutsal acı beslegen acı sütünü emiyoruz
yatıyoruz seninle terli döşeklerde
saati seninle kuruyoruz bir çalar saati
sen donatıyorsun kalbimizi
kalbimiz çoğu zaman yeterli ve ürkek
kendi çoğunluğunu kendi üreterek

kente kapandık kaldık iki cadde iki alan bir saat
mutsuzluk acıya varana kadar
artık yeminimiz bir tatar gölgesi gibi
öyle bir gölge ki belki çok dardır
kısa vakitlerinde aceleci akşamın

artık öyle açık ki kuşkuya yer yok
acıya hep yer vardır aramızda
dört cepli yeleğim aynı kolaylıkla taşır her şeyi
bozuk paraları da umutsuzluğu da
aynı kolaylıkla tutmuş gibi olurum
güneşin yedi renk ayasını

biliyor musun güçlü dağları görmenin zamanıdır
şimdi bir bağırsan çok iyi biliyorum
ya da üstüste silâh atsan
kent tepinir belki bütün kuşlar uçar
belki değil mutlaka
ama
bir tanesi mutlaka kalır

VAKTİN ÇAĞRISI

şimdi burda kar yağıyorsa her yerde yağıyordur ve vakit
dardır
su geçirmez çizmeleri de vardır aman vermez
yıldırımçekenleri de
ve polisleri, polisten kaçanları ve düzgün cümle yapanları
anayasaya giriş, felsefeye başlangıç ve statik okuyanları
ağaç okşayanları, ekmek dilimlemeyi ve yemeyi sevenleri
–aradabir ateş gibi yakıp geçmeden tarihin kundurası–
mevsim sonu ucuz satışları, indirimli fiyatları ve hiç
düşlemeden
bir incir ağacının bütün bir yaz süren denizli rüyasını
doğduğu yerin yitik anısını bulduğunu sanarak
sevenler vardır
dördüncü boyuta göre bile
vakit dardır

denizlere en tutkun adamın bile çok zaman uykusu vardır
bir çırpıntı gibi gelip gider düşlerinin kumlarda yattığı
o adsız şehir, halkının boylu boyunca kumlarda yattığı
başkalarının o uğultulu şehre biraz kuzeyden baktığı
ne kadar suya girseler ıslanmayan
çımacıları, dalyan toplayanları, vapur yürütenleri
suya bakıp rüzgâr söyleyenleri, yağmuru yanılmadan bilenleri

yağmura şemsiyesiz çıkanları
bakkal çıraklarını, meyhane komilerini, deniz adamlarını
izinli yürüyüşleri, sağlıksız grevleri ve aynen lokavtları
doğduğu yerin yitik anısını bulduğunu sanarak
sevenler vardır
vakit dardır

her şeyin acısı birden gelişir ve hız verir kanına
çiçeğin susuzluktan kuruması, kedinin açlığı ve eylül ortası
bir yanlışlık, bir kırgınlık, bir izin akşamının ilk karası
sıkılgan ölümün kuluçkadaki kuşunun çatlamayan ilk
yumurtası
işte akreple yelkovanın, örümcekle sineğin saat onikideki arası
ancak coşkunluğa vakit vardır

ey onun adsız bir ot olarak yüzyıllardır sürgün veren sabrı
durumunun dağlara bir akşam olarak vuran gölgesi
ey usta berberlerin bileyli usturası, lâğımcılar kazması
ey bileycilerin en hüzünlüsü, kıvılcımlar ustası
ey en tıraşlı mücellit kalfası
bir fakülte rozetinde gülümseyen kırmızı, uslu kırmızı
gülüşünüz bir mağaranın karanlık tarihini aşıyor artık
bir şehrin güneyi ve batısı vardır
vakit dardır

bizim tasalarımızın eskidir tarihçesi
sonunda umutlanmak, başında gül bahçesi
bir bayrama su veriyor bir gümüş ceşme
çünkü dünyada artık
vakit dardır

ANLATI

o herif saatine baktı
herhalde üçe beş vardı
herifin eni haritalarda
belli başlı haritalarda
doğudan batıya kadardı

nasıl hatırlamazsın nasıl
bir çiçeğin sapını birlikte dişledik
güneşi gübre gibi emen
kapıların arkasında kaldık
yanlış anahtarlar gibi
nasıl hatırlamazsın
birlikte sıtma geçirdiğimizi
karnımızı güneşten koruyarak
cılız kollarımızı

ceketi göbeğine dardı
akşamın solgun ineğini
ve dingin bahçesini o ineğin
sütünü sevincini sağardı
geceyi ve gündüzü
bümbüyük düşünü yine solgun bir kamışın

nasıl hatırlamazsın
hüzünlü solumaları
cılız kollarımızı
ayışığında kamışları aralayan
memelerine kösnüyle bir bomba yerleştirip
çarşaflarla oynayanları

herif baştanberi vardı
suyu o tutardı, ışığı o satardı
kâğıdı bir basımevinde paraya çevirince
gemileri buğdaydan petrole çevirince
sen de kimsin, diye sorardı

bak: her şeylerini alıp geldiler
bir şeyleri eksik kaldı
şimdi uzakta bir haftalık ölüler
ve mermiler sandık sandık
mayıs bizim ülkemizde bir kuştur
durmadan öter öter öter
hatırla, biz sıcaktan ve kuştan ölmeyiz
bizim vaktimiz ne zaman, hatırla
sadece direnmekten usandık

herifin kemerinde bir ordu vardı
soysuz bir tabanca yerine
ve tartışma uzayınca
hong kong'da mudanya'da
elini hemen beline atardı
o zaman bir buzul, yaşlı bir buzul
bilinmedik bir dağ başında
usul usul kayardı
herifin saati vardı
durmadan saatine bakardı

nasıl hatırlamazsın
bir gün öldüğümüzü
gök kadar çok yıldızlı
çok yıldızlı bayrakları
iyi pişmiş bir tavuk gibi böldüğümüzü
hatırla kendi yüzünü
en doğru haritayı
en doğru yeryüzünü
nasıl hatırlamazsın
biz de saate baktık
alanlar alabildiğine, o zaman biz
biz o zaman şu kadardık
ve cılız kollarımız
ölümler, kıyımlarla
bir güneş yaptı aydan
ne hazırlanıyorsa, bil
ne hazırlanıyorsa
orada biz de vardık

SUNAK

ilkin bir kadını kestiler soyup giysilerini
sonra kitapları yaktılar, suları kestiler
su bir ulusun özlemidir bu yüzden dağlara bakarlar
bir silâh olarak alınır satılır
ve ıslatır esirgemeden bir rençberin boğazını

oysa ay bir ateş gibi yağıyor
usul usul terliyor bir batık gemi
kan sızıyor bir halkın dinmeyen uğultusundan
ve eskiden bir şehire geldiğimi hatırlıyorum
bir şehire yerleştiğimi hatırlıyorum
rüzgârın eskittiği bir şemsiyeyle
suyun paslandırdığı bir silâhla
herkes gibi bir avuç bedenimle
yarım dirimler yarım ölümler taşıyarak
bir denizin altından
oldukça ağır bir denizin altından
ağzı tıkalı bir sürahi gibi
suyun yüzüne çıktığımı

şimdi artık neyi hatırlasam bir anı oluyor
örneğin bir adamın içkiye düşkünlüğünü
bir kadının sunuluşunu soyularak
kanım mı harlatıyor ben mi üflüyorum
gidip toparlıyorum bir yerlerden başkaldıran gölgemi

diyorum ki ey batık gemi
artık kar yağıyor güvercinlere
sokak alışılmış düzenini sürdürüyor
harcayan kıllı elleriyle
sunak kan içinde, kan içinde sunak
alıp boyuyor gövdemizi

sokaktayım ve herkes alışkın
hatta bekliyor onu durmadan
bir soylunun serinleme alışkanlığıyla
bir ağustos akşamında
durmadan kurban, durmadan sunu
tükenmeyen açlığına düzenin
döğüşmeyi ve kanı hazırlıyor
aşkın son kertesini
onu, durmadan

şimdi ey eski gümüş, batık gemi, diyorum ki
her yerde seni hatırlıyorum durmadan
saat kaç olursa olsun, takvim ne derse desin
açlıkta, bir bıçağın kabzasında ve dağda
durmak istediğimi hatırlıyorum durmadan
itilirken ve dövülürken ve kovalanırken
güneş batarken ve doğarken
bir parmaklığa dayayıp ellerimi
durmak istediğimi hatırlıyorum durmadan
itilirken ve dövülürken ve kovalanırken
güneş batarken ve doğarken
bir parmaklığa dayayıp ellerimi
durmak istediğimi

sunak inceltir coğrafyasını
akşam bir dinginliğe benzer kendiliğinden

II

dünyayı en çok sevdiğim zaman
her şeyi en çok unuttuğum zaman sanılır
çünkü kuşların güzle güneye gittiğine inanılır
oysa taş kırmanın ve otel inşa etmenin mevsimi yoktur
cepte tabanca da cıgara paketi arar gibi aranır
adamoğlu hırçın bir kış gibidir
doğrusu hırçın bir kış niteliğindedir

birden akidesi parlayınca fosforun
dünyanın elbette sonu vardır
yani sunak temizlenir kandan
sunmanın önü alınır
en denize yatkın küreklerle
ustaca biçilmiş keresteler
ve usturlâpın en alâsı iskenderiyeden
ve haritanın en makbulu kanla yoklanan
sonu vardır

imdi
bu böyle nasıl bir bahardır
bütün sürgünlerin lâhana olarak hesaplandığı
bütün harfler anlamını yitirmiş
bütün sokaklar geliş geçişe dardır
ve acılar bütün etkisini yitirmiş
gemiler bütün limanların uğraşı

III

dünya bir sunaktır
sonunda kalemlerin bile sunulduğu
işte benim kanım ortada
akmıyor artık

IV

sakinim bütün gece boyunca
başımı değişmeyen düşüme koyunca
lâleler kızıllaşır menekşeler morlaşır
sütçü gelmez kapıya vurmaz
gazeteci de öyle
bilirim
dünyanın sonu vardır.

BAZİLİKA

herkese yeni bir selâm
ödden kısaltıldı
yanlış bir gündoğusunun
denizden taşıyıp getirdiği daha bu sabah
ceketsiz bir cesetten, göklerin sahibinden
hüzünlü bir umuttan kısaltıldı

bir yıl sonu akşamı sanki
herkese yeni bir selâm
bir bedenle değiştirilen bir son olarak
uzak asyadan bir korku, orta-doğudan bir sanrı
tuzu bolca lûttan kısaltıldı

ovaların yeşertisi ve bâkirliği kızların
temmuzda doğmuş birinin yünden harmaniyesi
bir ölü kokusuyla şehirlere taşınırken
romada kilikyada giritte nevşehirde
urfa derler bir yer vardır güneyde, orada
acımasız nemruttan kısaltıldı

kaç yıldır denemez kaç bin yıldır ömrü
suya toprağa durmak ateşe yamanmaktır
elinde bir ölümle dolaşır durur
bir bedenle değiştirilen bir ölümle
bir gün dar bir odada bir gün bir alanda
elinde kalır ölüm
işte ondan kısaltıldı

gemilerle mektuplarla taşındı bizansa
onyedinci yüzyıla
rahatça tazelendi çünkü
çok renkli bir buluttan kısaltıldı

büyük stepte, alplerin kuzeyinde ve güneyinde
kutsal yarımadada niğdede ve aksarayda
bir orman gürül gürül emerken toprağını
bir yunus denizini dolaşırken o
balkıması yeri göğü yücelten
bir hamuttan kısaltıldı

ey dirim ey dirim tek tanrı sensin
tanrı sendin her defa

KARŞILIKLI ÇEKİLMİŞTİ DUVARLAR

Dokuz metre, yedi arşın, yirmibir verst, beş yarda
Doksan kilo, kırkbir şinik, altmışüç pud, bir okka
Onbeş kapik, kırkbir şiling, otuzbeş sent, yüz para
Üçyüz dekar, bir mil kare, yirmi dönüm, sonbahar
Tepemizden gürültüyle geçti uçaklar

Seni bildim bir altının bağışlamaz sesiydin
Amcan nerde baban var mı, kimin hemşerisiydin
Yedi-dokuz, ikiyüzüç, yüz ton gibi bir şeydin
Hatırla ne güzeldi, deniz dağlar ve rüzgâr
Tepemizden gürültüyle geçti uçaklar

İşte burda bıraksam ya sonsuz şiir adına
Irmakları hüzünlerle uyuşturan adına
Ama nerde o bilgelik! bin ton gibi bir şeydin
Alfa gibi, elif gibi, mega gibi bir şeydin
Ölüm gibi, zulüm gibi, açlık gibi olanlar
Tepemizden gürültüyle geçti uçaklar

O annesi tam ölürken saçlarını okşadı
Bir kız sevdi, koca kenti bıkmadan arşınladı
Kim derdi ki ondan böyle bir savaşçı çıkacak
İçi dışı kardan beyaz, kandan kızıl, duvarlar
Tepemizden gürültüyle geçti durdu uçaklar.

HAYRİ BEY

Bre ağalar bre beyler paşalar
Şöyle dağlar kimlerin dağlarıdır
Ölenler ulu Tanrının kulları
Kalanlar bu dünyanın sağlarıdır

hey hayri bey hayri bey
bir gelin aldın soylu bir evden
elinde gül gölgesinden mendili
sandığında sedefli nalını
su içerken görkemli
ayışığında ince
ve soğuk pencerelere dayamış alnını
senin suyun işkodra'da falan ısındı
varsın artık selânik'te soğusun
sen ki salıpazarlı bir kerimin oğlusun

> "hatırla hayri bey hep
> hep yalnız kaldığımız.
> bu dünya kimin olsa bizim
> değildir. uzaktır bize.
> bizim olmadıkça tepeden tırnağa."

hey hayri bey hayri bey
bir elinde dikiş iğnesi öbür eli acemi
alıp götürdüler bir dalgınlığa
bir dalgınlığa o güzel gülü
büyük anısını yaşıyamadan
dünyaya utkuyla geldiği günün
davul sesleri tiren sesleri top sesleri
kocamustâpaşa'da şurda burda
arnavut çalımınla bir kuşağın sonusun

"oradan oraya taşınan kanları hatırla, kılıçları.
hatırla yemen'leri, içkileri veresiye aldığımızı
hatırla. hatırla hep en son gidenleri. kimin nesiydi
götürdüğün. taşıyıp getirdiğin kime. bir
bayram gecesinde lime lime. üniformanda sıcak,
pera'da buz gibi, tabancanla. ve soğuk ikliminde
aşksızlığın, sana bir tarih gibi geldiğini
hayri bey."

hey hayri bey hayri bey aslında
yüreğin akıntıda bir balık gibi diri
uzar durur bir yemin gibi karanlıkta
bıyığının çekiştirdiğin her teli
serin mart geceleri nemli koğuşlarda
avanos testileri gibi terler durursun

hey hayri bey hayri bey
sen bu gidişle harbiyeden kovulursun
ya da bir gün bir miralay olursun
korursun ara sokakları ahşap evleri
yıldızlar ağır ağır gelirken geceleri
ay gibi taptaze atlarla uzaktan
ve dağlar ve mavzerler ve kurşunlar
hey hayri bey hayri bey
bir eli kurşundan hızlı
öbürü daha yavaş
bak şu utkulu savaşların ettiğine
kaçınırsan ettiğini bulursun

Bre ağalar bre beyler paşalar
Yağız atlar kıraç yeri eşeler
Vuruşmaya gel gel eder köşeler
Durmak değil dövüşmek çağlarıdır

hey hayri bey hayri bey
osmanlıda kolağası hayri bey
ayışığında kırbıyıklı güneşlerde deli
eli her silâha yatkın ayakları çizmeli
hey hayri bey hayri bey
hey gözleri yaradılıştan sürmeli
tophane karakolunda isyandan maznun
seni bir de elâziz'de filân görmeli

"iklim bozuldu, yenilendi belki. akşamın vakti erken
tiren iki günde geliyor van'dan. sular
hemen ısınıyor. soğuk artık ayışığında daha görkemli.
her şey biliniyor ve hiçbir şey kalmadı hatırlanmayan
hayri bey. gemileri kıyıya çektik hayri bey,
susuzları sulamadık hayri bey. meşrutiyet rakısı
ve hareket ordusu hayri bey. uzun bir gerinmenin
gözyaşartan sonrası hayri bey.
veliaht prens reşat. sadrazam prens halim.
hayri bey, bir karanlık
bir karanlık.
aldığım bir avuç deniz suyu bir boğucu göl oluyor
elimde. sanki kimsesizim."

hey hayri bey hayri bey
tabancan fransız çıplağı
bıyığın alman
esnafın biraz selçuk biraz ermeni
tüccarın galatadan camilerin mahyalı
kalk hayri bey hayri bey
seslendir bir yerinden bu suskun ormanı.

Bre ağalar bre beyler paşalar
Su üstünde yüzüp durur şişeler
Bu durgunluk yazımızı kışeyler
Bu buğular öfke buğularıdır

hey hayri bey heyri bey
bir eli bomboş, birinde dikiş iğnesi
kendisi hep kendisi, değişen güveyisi
solgunluk ve hatırlanmayan bir şey
artık hatırlanmayan
sonu çok değiştirilmiş bir masal gibi
bütün bunların en iyisi
ben bu gece ölürüm
gider yastığımı bulurum.

> "biliyorum her şeyi birlikte gördük, yaşadık.
> hürriyet delisiyle tütün rejisi. eşkıya
> denenleri dağda ve şehirde. sonraları şehirde.
> uzun boylu adamların atlara binişi. sonraları
> senin bir elinde zeynelabidin'in cümbüşü.
> bir elinde sabah kahvesi. kendine biraz aykırı
> ama çok çok kırmızı. ovalardan getirilen bitkilerden
> sulardan damıtılan.
> içine akışını bilmediğin bir katı sızı
> ipek yüklü bir kervanın dağlı moğolların
> eline düştüğünde, keçi saçlı moğolların,
> duyduğun öfke. hayri bey
> ve durmadan hepyek gelmesi bir zarın."

hey hayri bey hayri bey
artık ne olursa bu gece olur
sinekler siner
solgunluk allığını bulur
bütün bunlar olmazsa ne olur
en iyisi ben bu gece ölürüm

hey hayri bey hayri bey
bu gece mutlaka ay tutulur
bu gece mutlaka ay tutulur
ben bu gece ölürüm
ben bu gece ölürsem hayri bey
senin gibi ölürsem
ölünce seninle yaşıt olurum

"hatırla her zaman yalnız kaldığımızı.
bir gemi kalksın, senin uysal
başkaldırmanı götürsün. draç'tan beyrut'a
bir gemi navlunsuz götürsün.
anılman her zaman bir sızı olsun uzakta.
çok uzakta. tabancalı hayri bey
çok uzakta.
hep yalnız kaldığımızı."

Bre ağalar bre beyler paşalar
Sizin mi hep bu sevinçler neşeler
Bir gün olur kırılırsa şişeler
Dağlar bildik celâlî dağlarıdır

BİR AMCANIN VE ONUN KARISININ ÖLÜMÜNE AĞIT

arama mustafa kardeş arama
o sen değilsin
o sen değilsin
şimdi bırak toplu tüfekli
bir oyundan sonra
dullar dinlensin
kara kara yalnız yalnız
dullar dinlensin

osmanlıdan vurduk yokuş aşağı
yokuş aşağı
yokuş aşağı
paris dolaylarında verdik molayı
verdik molayı
verdik ya bir öküz gibi yorulduktan sonra
yalnız ve kara
kullar dinlensin

arama hey mustafa kardeş arama
o sen değilsin
o sen değilsin
hey mustafa kardeş arama
yepyeni bir kuşağı üretecek
döller dinlensin
yalnız değil kara değil
öyle dinlensin
öyle dinlensin

ELLİ İKİ HANE

su gelir çiçeklenir
yazmalar çarşılanır
türküyle karşılanır
bizim orda kaysılar
oy farfara farfara
su verin çayırlara

ay durur menziliyle
herkese ak yüzüyle
sen aysan açık davran
ya ondan ya bizimle

oy farfara farfara
ateş düşer çarşılara

ve bir gün şunu buldum
aşka benzer neşesi
yalnızdım çok yalnızdım
aşk başka mavi başka

oy farfara farfara
herkes düştü yollara

ve karpuzlar ve bostan
kırk gün yaşanan destan
su da önemli ama
ateştir benim ustam

oy farfara farfara
ateşli silâhlara

ben seni kaç yıl sevdim
aya kattım ve sevdim
yalnızdım çok yalnızdım
ay başka mavi başka

oy farfara farfara
öldüm yalvara yalvara

oy farfara farfara
ateş düştü şalvara
hadin ağalar dedim
hadin herkesler dedim
öldüm yalvara yalvara
öldüm yalvara yalvara
öldüm yalvara yalvara

YANIK TARLALAR'A

Kim koparır bu üzümleri bağlardan
Ah tarlalar tarlalar tarlalar

Şehirden biraz uzakta ve eski hanlardan
Ah tarlalar tarlalar tarlalar

Ellerin bir üzüm gibi işler sessiz çalışkan
Ah elinin altındadır yemyeşil baharlar

Kim başlattı bu hüzünleri o yanlış bağlardan
Ah tarlalar tarlalar tarlalar

Olmamak gibi şehirlerden olmak gibi dağlardan
Ah gelinli tarlalar gelincikli tarlalar

Alın başınızı göklere gidin dualardan
Ah tarlalar tarlalar tarlalar

Durdum bazı şeyleri söylemek için
Vakit tamdı
Hurda bir otobüsü onarmak
Bir çiçeği sulamak için durdum
Haritalarda ırmakları maviye boyamak
Elimde tuttuğum gümüş
Parıldayan altın karşıda
Bir kahvede bir iskemleye oturdum
Güzeller güzeli bir çarşıda
Vakit biraz akşamdı
Dağlardan birer çığlık gibi geldiler
Üçer beşerdiler, onbeşerdiler
Elleri kalın ve silâha alışkın
Çiçeksiz ve tırnaksız parmaklarıyla

Elleri kalın kalm ve duaya alışkın
–en güzel döneminde aşkm–
Dağlardan geldiler.
Çul çaput ve saç sakal halinde geldiler
Garları, otobüs duraklarını, otelleri
Pazarları, bankaları, caddeleri
Ve zoraki karmaşıklığını gördüler
Kan dökmenin ve ucuza gitmenin

Hatırla beni!
Hep onları bekledim
Ağzımda kullanılmamış bir ses
Elimde bir bıçak
Şehir bir ihanet gibi karşımda
Ah tarlalar tarlalar tarlalar

YAZ YADIRGAMASI

sanıyorum bu gelen hüzünlü bir yaz olacak
öyle ki bütün akşamları hüzünlü
dutları ve karpuzları kavruk
sevgilim, dutları ve karpuzları kavruk
güneyden gelen adamların bile terlediği

ellerimin solgunluğundan anlıyorum bunu
ve zayıflığından bir bakıma
örneğin bankalar karşısında ilgisiz
silâh önünde durgun
ateş tutsa irkilmiyor buna karşın
aldığı her yaprak bozarıyor parmaklarında
sana dokunduğundaki soğukluk da bundan
yankılanan sesleri bile duymuyor
deniz bir kavganın anısı ve geleceği olarak
gitgide mavileşiyor damarlarında
sevgilim işte öyle bozarıyor, al sana

doğrusu ben de yadırgarım böyle yazları
her şey sözgelişi yerli yerinde ve rüzgârın hükmü yok
bir adam kalkıp bir yerden bir yere gitse
kılı kıpırdamıyor bir ormanın
ve çalınan bir otomobilin çalışkanlığı
kelebek camı kaputu kaportası
hüzün vermiyor kimseye şimdilik
ve senin dudaklarında biriken kuruluk sevgilim
bu yazdandır

ne var ki artık çok iyi anlıyorum
şimdilik aslolan mutsuzluktur
şimdilik ve daha birkaç zaman
birtakım adamların geleceği zamana kadar
ceplerinde tütün ve kavlı çakmak taşıyan

şimdi
hey gidi istanbul
hey gidi istanbulun topkapısı
şimdilik ve daha birkaç zaman
şimdilik çaresizliğin sevgilim
hüzün olarak farkedilen birikiminde

KIŞTAN KALAN SOĞUKLUK

yine de kötü bir kış geçirmedik sanıyorum
altın düştü örneğin
karlar beyaz yağdı, direndi uzun zaman
geleceğin sevgisi bir aklık olarak başladı
sevgilim senin ellerin bir keçi sever kadar taze
sevgilim kolera yavaşladı
üstelik birkaç kez de aya gidildi
gelindi bile

şimdi ey benim badem gözlüm
su çiçeği, kızamık, boğmaca geçirmişim
ancak ölünce hatırlanan sarışınım
altın sarısının beyaza dönüştüğü şu günlerde
sabah sabah aç karnına ölünen şu günlerde
kararlı yüreğin bir manşeti yadırgarken
silâh kullanmayı isterken ellerin şu günlerde
–sana onu da öğretirim–
yüreğin kıpır kıpır yerinde duramazken
saçını taramamaktan aktardığın sıkıntı
sarı bir boya halinde parmaklarına yayılırken
öyle bir sarı boya ki kanlardan damıtılmış
ve kanların bağışlamaz dirimini taşıyan
sana bir türkü söyliyeyim
güzel olmasın gerçek olsun
beklet kendini hazır dur
adı belirsiz bademlerle birlik dur
söğütlerle birlik dur
kağnı güdenlerle birlik dur
şehir kuşatanlarla birlik dur
ölen ve yara alanlarla birlik dur:

bir tarihte bir dağ yamacında
onikibinsekizyüzelliüç kişi öldü
yamaç yeşildi çünkü bir bahara başlıyordu
ölenlerin bir kısmı, tüfeksiz, onların bir kısmı
tüfek müfek bir yana donsuz gömleksizdi
sayı bilmezlerdi toptandılar
böylece bir yerlerde toplandılar
yürekleri uzun bir süre atmadı
aslında
çoğu da insan olduğundan yüreksizdi

bir sürü alan ve ova bir sürü ağaçaltı ve orman
ölmemeye bir sürü bahane
örneğin suyu görünce hemen ayaklarını soktular
çünkü gölgeli bir su her zaman
bitmemiş bir yapıda eski bir zaman
çünkü sonu buysa
ölmek elbette gereksizdi

bilirim hoşuna gitmiştir bu ilkel türkü
ilkelliği bütün bir yaz ve kış yaşanan
çünkü sağlıklı bir güneşe taparsın sen
her bir ışını şiir yazanlara umut ve hüzün veren
bir karanfil olarak sürer gider belleğinde
atı ve insanı doyuran çavdar
sevgilim hazırlığın tamdır
ve şiire artık saygın yok
üstelik ben de seninleyim bu konuda
pazardan kârsız dönen köylüler gibi

kanın ateşin ve seslerin böyle cömertçe kullanıldığı
böyle sorumsuzca kullanıldığı bir dönemde
herkesin şimdilik hakkı vardır hüzünlenmeye

yukarda dediğime bakma aslında
başarısız boktan bir kış geçirdik
kanımız bile doğru dürüst akmadı
bir sürü çocuğu öldürdüler

PAZARLIKSIZ

gün çiçekle başladı, iki demet leylâkla
tam zamanı
125 kuruşluk birer demet
pazarlık etsem bir liraya alırdım
ama sepeti tâ dördüncü kata çıkardı çocuklar
ve en güzellerini seçtiler sözün gelişi
sonra bir cigara yakıp cumhuriyet gazetesi okudum
"bu cumhuriyet sözüne oldum bittim gülerim"
sonra
sonra olanca gücüyle abandı üstüme
bahar mı desem, çaresizlik mi
ne deniz kaldı deniz diye ne gök
"bunları klâsiktir diye söylüyorum"
ne orman kaldı elimde ne orta-doğu

artık hiçbir zaman iyi bir yağmur yağmayacak
çok iyi biliyorum
çok iyi biliyorum
atların toynakları iyi kesilmeyecek
nalları acıtacak yumuşak mayalarını
evli kadınlar daha çok hüzünlenecek sinemalarda
çok iyi biliyorum

ey benim sonsuzu ezberleyen kardeşim
anamın babamın bittiği sınır
emekli subay, kültür ataşesi
öğrenci, su yolcusu, allah kerim
ve kırlara düşen amansız yıldırım
birinizin eli

yani hepinizin eli
ancak hepinizin eliyle çünkü

pazarlık etsem 75 kuruşa da alabilirdim
iki demet leylâk
ama pazarlıksız günlerdeyiz
evet gün bir ölüyle ve kötü bitti
pazarlıksız

ÖLÜM YIKANMASI

kadınlarla yatanlar kazandı ve parlamentocular
şimdilik
güneşin doğuşunu ve batışını hiçleyip
ve sonra sessiz sedasız dünya işleri
orman kanunu evlenmek filân gibi

şimdi bunların hepsi olur, nasır gibidir
sen bana bir haber ver geçtiğin yerlerden
yollar güvenli mi buğdaylar nasıl
pilleri var mı radyoların
özellikle pilleri var mı radyoların
bak olduğu gibi söyle elin nerelerde
aklının akşamı nerde batıyor
başka
kaç çocukla yetiniyor herkes
herkes gülmüyor mu bazı şeylere
daha iyisi denizin mavisi
hangi ellerde şimdilik
daha doğrusu ölenler için

sen şimdilik elimi bırakma
sen deyince anlıyorsun
ne dediğimi
dayanıksız duvarları düşünüyorum
62 santimlik toplara dayanıp
bir yabanî incire dayanamayan
bir akşamın en pis saatinde
şiir yapmaya çalışmadan

şimdi, nasıl olsa yıkayacaklar biliyorum
çünkü kimleri kimleri yıkadıklarını gördüm
yıkamak boyun eğdirmektir onlar adına
önce tanrı adına sonra öbürü sonra doğa
öyleyse, hiç değilse
ölen o gözüpekler gibi
kahramanlar gibi demiyorum
kahramanlık ancak birlikte olmaktır çağımızda
kahramanlar çağrılır
enlem boylam farkları tepelenerek
ve en iyi tütünleri içerek
en iyi silâhları kullanarak
ve yıkarak sûzidil efsanesini
ve estetiğini Lessing'in
ve 89 devrimlerini aşarak
denizin, ilk girdiğin denizin
kaç kulaç olduğunu sezinleyerek

en azından yıkanmaya hazır olmalıyım
nallanmaya hazırlanan at gibi
bedenimi cömertçe kullanmalıyım
yani ölüme
yani rahatça ölmeye

şimdi sevgili hüznüm, boynumun borcu
gerçi sensiz düşünemem sanırsın
bir kuzeyde ayın buza vurmasını
üçbuçuk milyon kişinin bir ağızdan yemin etmesini
denizin yenilen tafrasını

yani ölüme
sevgili hüznüm, boynumun borcu
yaşarken diri olarak
severken diri olarak
ölünce diri olarak
dipdiri bir gövdeyle

ŞAŞIYORUM GÖZYAŞINA

artık şaşıyorum gözyaşına
hiç unutamam çünkü pazarcıların
haftanın her günü öteye beriye
gözyaşı taşıdığını

yukarlarda en uzaklarda
bir orman kaçkınının
ormana sığındığını

mülküm benim
örneğin senin gözyaşın bir hayvandır
önümden uzun tüyleriyle kaçan
sularımı kana kana akıttığım dağlara
haziranın onunda
bir çocuğumuz olacağını biliyordum
ayrıca biliyordum ki
çocuğumuz olsa da olmasa da
bir bölüğü çocuktur insanların

artık şaşıyorum gözyaşına
mutsuzluğun harcını pekiştiren
çaresizliğin gözyaşına
binlerce beygir bir ovayı arşınlarken
yepyeni dişleriyle binlerce tay
ve sonsuz giyimiyle büyük hayat
kuşanırken en mavisini
güvercin toplayarak geldim öteden beriden
ona şaşıyorum
ki hepsi hiç değilse bir kere nisan görmüşler

şimdi artık serinle mülküm
çıkar pabucunu ve gözyaşını
ellerin bir demet güvercin olarak
uçursun uzaklara yukarlara sevdamızı
taşınmaz hiçbir şeyini tutma
aldığın soluk verdiğin kadar olsun
dağlar ve ateş ve kan varken
şakaklarım zonguldak gibi uğuldarken
şaşıyorum gözyaşına

AÇLIK ÇOĞUNLUKTADIR

gülü çiğdemi filân bırak
sardunyayı karidesi filân bırak
acıyı ve ölümleri bırak
oy pusulalarını ve seçimleri bırak
evet
seçimleri özellikle bırak
çünkü açlık çoğunluktadır

her kişinin ukalâ ömrü
yeter sanılır çiçeklenmeye
ve dünyanın karanlığından
bir aşk bahanesiyle kurtulmaya
kaçıp giden baharların anısı
elden ele devredilen bir gençlik duygusu
lâleler sümbüller bütün öbür boklar püsürler
hakkım var mıdır bunları söylemeye
–vardır
güneş doğarken ve batarken
yazdan kışa girerken ve kıştan çıkarken
ve dağda ve kırda
hakkım vardır–
çünkü en azından dünyadan
dölsüz katırlar geçer
yüklü vagonlar geçer
demir yüklü şilepler geçer
yedenleri işletenleri ve tayfalarıyla
ve onların karıları ve çocuklarıyla
ve bilinmez sanılır geleceği
bir demiryolu makasçısının
oysa kesinlikle yazılmıştır
her sevgi kitabında
asıl olan açlıktır
çoğunluktadır

sevişmek o yüzden gereklidir
evet açlık, yok olsun bütün incelikler
mendiliniz var mı, kabak ograten
böf strogonof mantar fileminyon
güneş görmemiş midye
midye görmemiş güneş
ve soygun halindeki otel malzemeleri
ve altın arayıcılar
ve istedikleri yerlerde
yüksek graviteli petrol bulanlar
hem thames kıyısında
hem mekong deltasında
bir kalça fotoğrafına bunlarla birlikte bakanlar
çoğunlukta değildir
açlık çoğunluktadır

artık her şeyi yaşadık
ve birlikte düşündük
ve düşündük ki her şey cehennem
bir bakışta★
ve cehennem
başarılmamış bir savaştır
dünyanın ortasında kullanılmamış bir su
cehennem, insanın kendi ciğeri
at sırtında taşınan ölü
kundağa girmeyen bebe
karanlıklarda açan çiçeklerin
bir insanın ölümüne dönüşü
bir insan ölümü olmaya
çünkü açlık çoğunluktadır

–işte o zaman diyorum ki–
gelişin şen olsun senin
her şey esirgesin seni
çünkü açlık çoğunluktadır
ve ezecektir gücüyle dünyayı
–ikimize bir aşk elbette yetmez
türlü şeylerin savunulduğu–
diriliğe eşitliğe tokluğa
artık ayıp olan tokluğa
çünkü açlık çoğunluktadır
Açlık.

BİR KIRMIZI ÖRTÜ

herkes geçkin bir kışı yaşıyor
istanbul'da türkiye'de
geçkin bir kış nedir meselâ

    hüzün bile pahalı
    karlar bile bulgursu
    yüreğin tam ortasında bir iplik
    dokuz düğüm dokuzu da turnalı
    varış bir gülün başlangıcına değil

suya eşitlik beklerken en azından
    gözleri kapalı
düğmesi eksikken en güzel gömleğimin
çocuklar bağıra çağıra sokakları doldurmamış
ve herkes tütün içiyor durmadan
son defa duyuyorum alnımda
keçilerin önüne durulmaz tuzsuzluğunu

çünkü elbet çocuklar bağıra çağıra
tutmalı bütün köşeleri
piyango satanların köşelerini
pezevenklerin tuttuğu köşeleri
gazetelerin tuttuğu köşeleri

şimdi çok değil ama karamsarım
bazı şeyleri yaşayamam
elim ellisinde bir adamın kalbini yokluyor
düzgün atışlı ağaçlı herkesle birlik
biliyorsun

sonra bütün bunların üstüne
bize yakışmayan bir bezginlik

ellerim gene de vazgeçilmez bir suda
benden ayrı yüzüyorlar dupduru
bir bozguna yukardan bakıyorum

kimseye yakışmayan bir bezginlik
beyaz bir örtü gibi üstümüzde
daha kötüsü
kırmızı bir örtü gibi

ÇILGIN–HÜZÜNLÜ

çünkü yaşamak gibi bir şeydi yaptığı
anasız bir tay gibi coşkun ve hüzünlü
akşamın dinginliğini otluyordu o zaman

her sabah denize çıkar, bir elma yerdi
hüznünü ve çılgınlığını elmanın
gözünü yumsan ağzında duyarsın

ellerine bakma artık
çünkü kar yağıyor
çılgın hüzünlü

büyük kentleri düşünse de rahatlasa
işte her şey nasıl haince karıştırılmış
kirli çamaşırlarla sabunlar ayrı semtlerde
saatin sonunda meydan
suyun sonu ilerde
böyle yaşamak zordur elbet anlıyorum
çılgın ve hüzünlü

çünkü bakışları yazda geçmiş bir geceyi andırıyor
yaşanmış mı temmuzda mı belli değil
çılgın ya da hüzünlü

şimdi dolaşıp duruyor aramızda
kıpkırmızı bir duygu olarak
doğudan batıya bir güz halinde
çılgın ve hüzünlü

biraz dağ yollarını öğrenmesi gerekir sanırım
kahırçeker mekkâri katırları gibi
onlar ki hiçbir şeyleri yok
korkunca çılgın sevinince hüzünlü

kar dindi
gerçekten dindi
ellerine bakabilirsin artık

BİR ŞEYLE MUKAYYETİZ
SERBEST DEĞİLİZ EFENDİM

şaştım, senin hançerin bu kadar mıydı
varmadı yüreğime

için suçlu bir deniz gibi
dokunma yüreğime

tabansızım, aklım başımda, ellerim
uyanık bir atmaca gülüşünde

ellerin boyalı da olsa kentten de gelsen
dağdan değilsin
dokunma yüreğime

şu ölenler kimdi, şu şarkı nerden sana
dokunma yüreğime

sondur bu akşamlar, geceler diriltir beni
bir kuşun sesinde

sen nerdesin hepimiz nerdeyiz
güneş oyalıyor ikindiyi

bir kuş sesinde

kuşla mukayyet değiliz

ÖNCE : DAVRANMAK

su kalktı ve ateş yükseldi
şimdi sizin oralarda, önüne durulmaz yangının
onun dayısı da bugünlerde ölmüştü
o zaman haydin arkadaşlar
sen de haydi, saçları sarı olan
haydin madenciler, öfkeliler, petrolcüler
geceyi bilenler, postacılar, balıkçılar
ötekinden berikinden cigara isteyenler
tütüncüler tütüncüler
vaktimiz yok, terkosçular
ey vakti çok iyi bilen müezzinler
"sizin yeni bir ezanınız yok mu"
kalkın kızkardeşler, eltiler
saygıdeğer halalar, enişteler
bulgur kaynatanlar, durmadan aya bakanlar
davranın
görümceler, dayılar, ateş pervaneleri
itfaiye neferleri, şarapçılar,
hamdedenler, sürahiciler ve çocukları
davranın
Müşerrefi vurdular

çünkü Müşerrefi vurdular
davranın
ay bir görünüp bir kayboluyor

DURMAK

ne ısıtıyor ne bir nefes veriyor
geçtiğimiz cuma günü
karanlık mayıs
hüzünlü bir fotoğraf çektirdik sanki
1917'de
anneannen, büyükbaban, senle ben
amcanın kızı leylâ, evlâtlık, enişten
artık beni bırak.

arkamızda kuğulu nilüferli bir göl
ellerim ayaklarım suya karışmış
suyu ilk görmüşçesine
ötemizde bir kaçak oduncunun
pırnal meşeleriyle dolu rüyası
şimşekler de olsa olurdu ya
gökyüzü hartasını belirleyen
yoktu
onun yerine düğmelerimizi parlattık

şimdi arkadaşlar kaç günümüz var
resimleri almaya
çünkü cemile nerde
tayfun da
sakız çiğnemekten bembeyaz olan dişlerim
kapkara kesildi artık küfürden
nihat da yok ortalarda
nihat önemli değil galiba
durmak önemli
fotoğraf makinasının karşısında

belki durmak daha önemli
kararlı bir öküz gibi
karşısında.

BİRÇOK ÖLÜM İÇİN RASLANTI

I

tam üç gün sırtüstü yattım
ölmeyi düşündüm
ölümü değil ölmeyi
sular kara kara denizler
hiçbir şey olmamanın yeniliği
o arada radyo da dinledim gazete okudum
içki bile içtim bolca bir boşluk gibi
iyi vatandaş iyi bir koca oldum
derken birden bildim
gülü değil ölüyü gözlüyorlar
hüseyin doğru söylüyorum
gülü değil ölüyü gözlüyorlar
ilk günden biliyordum ama gene bekledim
gülü değil ölüyü gözlüyorlar
ölümle gül kardeştir çünkü bizim şiirimizde
biri öbürüne kan verir

ve ölüm daha büyük ve daha kırmızı olur gülden
ve sığmaz her mezara
bunlar sadece ölüyü gözlüyorlar
gülleri değil
bir kötü mezara konulan gülleri değil
yoksa gülün ne önemi var
bir açlığı koyulaştırmaktan başka
onlar ölüyü gözlüyorlar
çünkü gerçeklik katıyor halkın sözlüğüne
"eğer yarim ben gider de gelmezsem
kırmızı güllerde ara rengimi"
diyecek kadar
o kadar ki
saçları bile uzamıyor korkudan

II

gülü değil ölüyü gözlüyorlar
ölüler gözleniyor

KAR ERİMEDİ

Kar erimedi direndi, üç gün direndi
oysa güneş ne kadar kızgındı üç gün
(Yusuf bol bol su çarptı yüzüne)
saçaklarda, bir balkon kuytusunda
gücünü saklayıp soğutarak üç gün
küçük bir serçenin ayakizlerini taşıyarak
üç gün
(Öbürü, ağzında bir bataklık tadı
ordan oraya dolaştı durdu)
Kar erimedi direndi.

Oysa birtakım odalarda kuytularda
alabildiğine ısıtılmış,
dişleri kana alıştırılıyordu birinin
(Sinan, beni öldürdüler diye bağırdı)
Kar sürdürdü, erimedi
sokaklara dağıtarak uygar beyazlığını
kokusunu bir korku gibi uzatarak
(Annesini görünce loş koridorlarda, ağladı
ama üzülme, dedi
Sesi kalındı ve gerekliydi)
Kar erimedi.

Kışa alışkın kar, soluğun sonsuz!
belleğine büyük güvenimiz var!
(Oysa Kemal bey, her şey tamamdır demişti)
uzun süren akşamlar gibi
(Battal bir cigara istedi)
tabancaların ve kuşların birlikte
ipeğin ve bakırın birlikte
sayıların ve sonsuzluğun birlikte
bulunduğu dünyada
üç gün

(Mehmet, bu iş burada bitmez dedi
yüzü, damgalanmamış pul güzelliğindeydi)
Kar erimedi.
Sonsuz bir üç gün.

FERİDE'YE NİNNİ★

feridenin simidini aldılar
ninni de feridem ninni
feridemi gül dalında buldular
ninni de feridem ninni
gül dalı nerde kalsın
bıraktığımız yerde
ninni feridem ninni
uyu feridem ninni
ölümden korkma ninni

kimin de hakkı var ninni
soldan sağa saymaya
ninni feridem ninni
uyu feridem ninni
sokaklar orman gibi
uyu güzelim ninni
kimin hakkı var ninni
ninni feridem ninni
bir kasket ormanı ninni
trampet borazan ninni
yirmiüç nisanlarda bunları aldatmaya
ninni bebeğim ninni
ölümden korkma e mi

elinde naylon torba
Vakko markalı, ninni
üstelik de taburda
nesi var torbasında:
okuma kitabıyla değişmez fakirliği
ninni de feridem ninni
ölümden korkma ninni
ben ölüyüm feridem
benden mi korkarsın, ninni
eski ağabeyinden ninni
evet de feridem ninni

sokakta kalma diye
horlanma diye ninni
ölüp gitmez mi bir ağabey
ninni feridem ninni

Gazete⋆
I

ortayayla

adını kendilerinin koyduğu
"ortayaylalar" bölgesini
başkaları gelip bombaladılar

şairleri öldü

yaşamanın şairleri
haklılığın, kinin ve utkunun
şairleri
kalmak üzere

kıyıya

başka bir şey olmadı
sonra
kıyıya indim

aslında

denizi sevmiyordum
gemileri seviyorum
ve elleri

35.000

isterse otuzbeşbin keman olsun
artık nasıl anlatabilir bu yalnızlığı
–keman soloları programımız sona erdi–

tefrika

öyle bir gün geçti ki
hiç unutmam artık

temmuzda

bileycileri bırakın
bırakın efendiler
bileycileri

ulan bileyciler
dörtyol ağzı şairleri
daha ucuz mu
pahalı mı
bırakmayın, kıvılcım üretenler

tefrika

öyle bir gün geçti ki
hiç unutmam artık
bir bütün yaz bile olabilir

vurun

vurun ağzına imparatorun
gelecek günler için iyi konuşmadı
bütün imparatorlar gibi
giysileri görkemli olan
ve çiçekli
kimisinin yıldızlı

o sırada

üstelik gemiler
o denizden bu denize gelirken
M/S, S/S, ve yelkenli
bu unutulmamalı

son

adını kendilerinin koyduğu güzel aşk
gene kendilerinin kaldı
gök el ve aşk olarak

Gazete
II

meylâ cabirî'nin hayatından umut kesildi

suriyeli zengin
belki biraz ingiliz
amerikalı zengin
dul
belsoğukluğu, mafia, iflâs ve kızıl
kabul
hayatından umut kesildi
.....
denizlerde aranıyor cesedi.

"bütün sanatların kaynağı, danstır" dedi.

... derken hep birlikte yere kapandılar
bir süre öyle kaldılar
o da öyle kaldı, nureyef
.....
önce kadınlar kalktı
kollarını kaldırdılar önce
erkeklerini bastırdılar yere
başlarını
koştular, erkekler yerdeydi
çocuklar ve erkekler
toz duman ateş ve karanlık
bir kartalın bakışı bir doruğu buldu
göklerde bir homurtu.

tefrika

öyle bir şey gördüm ki
unutmam artık
unutma artık

bulmaca

kırmızıyla yeşil gibi uzun bir şey
uzar anısı soyaçekmelerin
gitgide kısalan bir şey olur -yeni dilde-
bugün-yarın gibi bir şey
umuttan soyutlanmış
kendi kendine olan bir şey

püf noktası: transistör

... şimdi şöyle bir şey...
ben buradayken birinin amcası
sözgelimi van'da albay
vietnam'da albay
gökyüzü orda da var, bu kesin
o gökyüzü ki
çıplaklık gibi
o kadar olur
o kadar ki, ormanların gümbürtüsü başıma vurur
.....
başka bir ülkede, bir anakarada
bir şey kaybedilir
sonra daha küçültülür
biraz daha

sonra birdenbire
başka bir anakarada bulunur

büyük bir şey olur.

radyo programları

küçük gece müziği

Gazete
III

seçim sonuçları

açlıktır, çünkü yıldırmayan
son sütü annenin
ağacın son yaprağı
ardında umut mumut komayan
ve tok insanların
rahatlıkla söz ettiği açlık
duyurur kendini rahatlıkla
yani çoklukla.
suyun sayının ve ekmeğin önemi
ve insanların.
(devamı 13. sayfada)

palas pandıras

şehremininde yakalandı götürdüler
o zaman uzun saçları vardı
şimdi bilmiyorum
o insanların.
gündüzleri bir tuhaftır elbet
geceleri başka bir ülkede geçer.

dert ortağı

"... siz edebiyatı –yazı yazmayı– hâlâ soylu bir uğraş
sanıyorsunuz. Oysa...
sevginiz hüzün veriyor
umutsuz bile olsa. ve ağaçların
haziran çabasını ansıtıyor. Durun!
yani durmayın
yapın ne yapmak gerekiyorsa.

seçim sonuçları (1. sayfadan)

ve biliyor musun kırk milyon sandıktan
MSHPCAHPMCGPBP
bir bulutun gezici lehçesini andıran
geçen haziranda bir kış günü
durup durup arkasına bakan.

haftanın plâkları

(okuyucuların seçtiği)
"Sev kardeşim sev kardeşim
elini ver bana
neşe getirdim sana
ye, iç, gül, oyna..."
(okuyucuların seçmedikleri)
"bonsoir Marie, Marie bonsoir
iyi Marie, iyi geceler Marie
daha iyi geceler, en iyi
bak Marie iyi geceler
Herkes en iyi uyurken Marie
bak sen de uyu Marie
sonra fena olur..."

tefrika

öyle şeyler gördük ki
unutmam artık
unutma artık

(birinci sayfadan)

mühimmat deposundan
çalman güneş
bir temmuz yapılmaya götürülmüş
dağlarda
evet dağlarda.

spor

bir koca küreyi savurdu
şimdilik faysaloğlu
Brandt ayaklandı
ve hakemi çağırdı
Fenerbahçe 3 - 0
doğu - batı berabere

sanat sayfası

tiyatro bir okuldur
Solon muydu söyleyen
Brecht mi
yoksa Vietnam Halk Cephesi mi
kabarıp dağbaşlarmdan
belki de ormanlardan
belki bir ilkçağ bestecisi kimbilir
halka aklın berrak suyunu içiren

yazında gereksiz bir kurum: eleştirme.

... ve diyor ki ayrıca
eleştirmenler yoksundur bağımsızlıktan
çünkü bir ölçüt değildir kendileri
ve zaten olamazlar yokluklarından
suya basmışsa ayakları, ıslanmaz
hiç utanmazlar yokluklarından
bir anı gibidir yaşamları
geçmişin uzak boyutlarından.

su'dur en iyi deterjan
suyu bile beyazlatan

(bir ajans)

tefrika

öyle şeyler gördük ki
unutmam artık
unutmayalım artık.

(birinci sayfadan)

denebilir ki dünyanın yaradılmışlığı
çok daha eski değildir insandan
sonunda
herkesin başından başladığı
bir çevren vardır ortada
sözgelimi sıcaklığın yayılıyor ya sıcaklığıma
ben de bir nefeste boşaltıyorum sıcaklığımı
hiç küçümsemeden, hiç utanmadan boyuna
ne sıcaklığından, ne sıcaklığımdan
o arada durmadan konuşuluyor biliyorum
etin pahalılığından, suyun sıcaklığından
ve ölmüş annesi ses veriyor evli kızına
ölümün yeni alıştığı sıcaklığından
ağaçlar da büyüyor, tırnak etleri de
birtakım saçlar da uzaklarda
herkesi bir başka neden
bir başka hüzne götürüyor
çok kimse bıkıyor günden akşam olmadan.
biliniyor o ayrı bir sorundur gerçi
herkesin kendisi ile cesedi arasındaki.

(üçüncü sayfadan)

... elbet böyle derdi efendinin biri
otlar, ağaçlar, kuşlar, balıklar varken ve her biri
ve her biri
nerde olursa olsun ışığın tadını yaşarken
ışık olmanın tadını alan karanlık gibi
bir köylükten bir kente göçerken
bir yorganın duyduğu haz gibi

(şebekemi yitirdim, şebekemi yitirdim, şebekemi bulan kullansın. Hükümsüz değildir.)

herkesin gelip gittiği...

HASAN MUTLULUĞU

sen hainsin hasan, hasan sen
ölüler evlerden morga
morgtan mezarlara giderken
hasan
kendini mavi sanıp
masmavi sanıp
mavinin uzak bir kıyısında
büyük gürültünün tam ortasında
hasan sen
açların kanı pompalarla çekilirken

çıktığın yerdeki orman
aslında denizden almıştır sesini
kararmış bir toprağın bitki örtüsü
kederlendirir baktığın suyu
içtiğin suyu nemlendiremez bile
hayatın hain bir ayraçtır
katıldığın konuya
hasan

hasan, mutluluktur senin adın
nasıl oluyorsa o anlamda
bir gün ısıtılmış bir tabakta
bir gün serin bir yatakta
kanların ve mutsuzluğun sağladığı,
hasan
o nasılsa işte, mutluluktur

hasan, hasan oğlu hasan
yarım dönmeli ve doğuya bakmalı
güneştir sabahı çağırır
ışık tutar geceye
alacakaranlığın küçük hüznü
öfkeye dönüşür bir yürekte
kamçı parlar
alacakaranlığın küçük hüznü
yapışır bir ağacın köklerine
köklerine hasan,
emzirir onu.

hasan, sonuncu hasan
sözgelimi mustafa'nın kardeşi olan hasan
ölülerin de gözleri vardır hasan
beyaz da çirkin olabilir
sakindir uzay ve karnı toktur
her şeyi hazırlamıştır
beklemekten başka yapacak işi yoktur
sen hasan
sen hasan
senin hiç başka işin yoktur
mutluluktan başka
mutlu ol hasan

PARAMPARÇA

uzun bir günü bölüştük
doğayla ben ikimiz
bir de çocuk

sımsıcak paramparça

kaynayıp yuvarlanıp gidiyordu deniz
evlerle dolu bir kıyının yanısıra

uysal ve alafranga bir deniz
elbette parlıyordu arasıra

öyle ki bir tenha saatçinin
aralıklı ve kırmızı akşamında

ama sımsıcak paramparça

ne olduysa oldu sessiz ve uzun öpüştük
belki bir tatilde belki bir masada
ikimiz

çünkü çaylaklar henüz göçmüştü güneyden
belki vakit akşamdı
ve baharın zevki var

sımsıcak, zevki var ama paramparça

adını koyamadığım bir yoksunluktu
duvarda duran o resim
ve içimi sorma

birden düşündüm bilmek
neye yarar dalga olmayı
dalga sonsuz bir birim olmalıdır
kıyıda ya da uzakta

kırmızıyım ve durmadan ufalanırım
ergin bir yaz gününde sımsıcakta

harun ne kadar iyi bir adam bilmez miyim

sımsıcak ve paramparça

yani paramparça

KALBİNDİR

her şey benim kalbimdir
söküp aldığım kardan
kardan söküp aldığım
çocuksuz bir anne gülüşüyle
her şey benim kalbimdir
çünkü pek yaraşmaz bu dünyaya

doğru mu değil mi bilmiyorum
kentler büyüyüp gidiyor ya aldırma
başka bir yaşama tutturmalı diyorum
köprü korkuluklarına
ufak buluşmalara yaslanan
yani tuzun amcası, sevincin
öz kardeşi olan
en küçük bir kuşun gözleriyle
dünyaya baktığın zaman
her şey benim kalbimdir

her şey benim kalbimdir ki bilirim
kimsenin olmadığı bir yerde
ölümü denemek isterdin
hiç değilse bir defa
nisansız bir serçe gibi
herkesin gözlerine saçlarına
avuçlarına dolanan
ama nisan olsa da olmasa da
serçeler benim kalbimdir

şimdi ey mayısımın son haftası
dağda tükenmezdi geçmiş zaman
bilemezsin
nasıl algılıyorum çıplaklığını
ellerim nasıl değiyor uçlarına
bir yerden bir mavi gibi
bir yerden bir rüzgâr
herkes nasıl sanırsa kendini öyle
tastamam öyle tastamam
her şey benim kalbimdir diyorum

her şey kalbimdir diyorum
ve işte o zaman
ölüme eşitliyorum aklığını

UZUNUZAK

ona kaç kez söyledim babasının adını
oysa hiç umurumda değil babası
çünkü hüsam gibi neşeli süleyman gibi deli
yolumu gözlemekten alnı camlara yapışmış
oysa ne gereği var yağmur her zaman yağar
uzunluktur
gecede. uzaklarda

babasının adı hiç önemli değil oysa
bütün hesaplar ölümsüzlük üstüne kurulmuşsa
kâğıt ve kalem ve kitap
suç âleti sayılıyorsa
demek ki çadırın bir kazığı temmuzda
öbürü nisanda
belki bulunmaz sanılan bir gecede
yitirilen bir oylumun ardında
uzunluk
belki de uzaklarda

o zaman böyle deyip yola çıktılar
örneğin perdelerin biri uzun biri kısa
saf kükürtten bir akşamla
hiçbir şeyi uzatmadan uzunboylu
uzunluk gecedeydi. uzaklarda

sonunu hiç saklamam bu öykünün
ona kaç kez söyledim babasının adını
elinde lavanta torbasıyla başı darda
belki on kez öksürdüm, otuz kere ardarda
uzunluk. otuz kere. uzaklarda

sonu

bildim söyledim ve utanmadım
radyodan daha yarayışlı olduğunu ona
hatırladım durmadan hatırladım
bir zaman yenildiğimizi
bir çiçek sapı olduğumuz zaman
durmadan hatırladım ki onun utkusu
eski bir denizcinin gözüyle
uzunluktu
ama değildi uzaklarda

MEKTUP★

romalı bir U göğüsleyebilir ancak
U'nun yumuşaklığını
Tacitvs'taki
Lvcretivs'taki U olarak
gecenin her kuşatmasında
çarpışıp çarpışıp
geri çekilmeyince
değişir kendini V'yle
çünkü daha bir güçlülüktür
köşeli olmak

konumuz nedir ne değildir
herhalde değildir ateşi yeniden bulmak
suyun sözlüğündeki anafor
hatırlatmadan bulurken bizi
sinemalar filimler geçerler
bazan paris'te bazan
mecidiyeköyü'nde filân
pazar da kurulur elbet bu arada
domates yeşil fasulya
naylon terlik köfte ve duman
zürih'te mürih'te birtakım anlaşmalara
imzalar konulduğu zaman
güneş açık bir şarkıdır aklımda
sen de yanımdasındır ama
uzaklarda
belki her şey uzakta

belki yerden ve gökten
belki senden ve benden
belki ikimiz birlikte olmaktan

yalnızlık ne zordur ne de ayıptır
sen gene de bunu bir aşk mektubu bil
ama bil ki biziz bu uzaklığı yapan

BENİ

yaparsın elbet
bu işindir senin
çocuk, onbeş tane
düşük ve hüzün sayısız

al beni, bağışla, yongala
kötü yumurtana sar beni
yolum ağaçlıklı olsun yalnız
karanlık da olsa olur

kır beni

ey en güzel mavi
    değil
ey en güzel sarı
    değil
ey en güzel bakış
    değil

ey en güzel

kin'in ve ağzınla
bir ormanda bekliyorum seni
orda kır beni

SENİN SOL YANINDA

gelecekte bir gün gülümseriz
çünkü
ağaçlar birer capon kılığında
o duyduğumuz tanbur sesi gerçektir
ve atlar kestanelerine sahip
gerçek güzel atlar
yarımdünya beygirler

önce birbirimize
gözlerin gene öyledir
dokuz beyitli bir gazel gibi
taç beyti boyun eğmemekle başlayan
saçların kara
değil
cigaran hiç sönmez

dünya da hiç sönmez
nerden nereye gitsen
bırakmaz yörüngede yerini
ahşap bir yapı çökse bile
ateşi elinden tutar

çünkü kızışır kayaların kini
belki iki tane direk kalır ama
ay vurur üstlerine onların

ay vururken üstlerine onların
otuzbeş kadar yıldız
bırakıp dünyaya bakmayı
birer düğme olur senin gömleğinde
ay gibi parlar
ormanını sayıklarken bir kolcu

ne yaparsın
günlerim hep böyle geçti
domuz gibi
alışkın ve acımasız
suyun kabardığı yerde dağ
dağın durduğu yerde deniz
bir kara mandanın hırsını
adım gibi ezberledim
haklıydı kara manda
bıçağa dönen lâle
bildiğim tek şey uzun bir şeydi
çığlıktı sevinçti kavgaydı
tüfekteki kayış gibi uzun bir şeydi
ve uzun uzun kötü kokardı
bu yüzden hiçbir şey uymazdı
gözlerimin bebeğine

ey gözlerimin bebeği
hatırla bana geldiğini
küçük bir anahtar unuttuğunu
küçük ama çok önemli

deniz çarparken eski gömleğini
başucumuzdaki taşlara
şafak ayıracak galiba ikimizi
senin sol yanında

AĞAÇLAR UYUYOR

kalktım ki
akılalmaz bir kış sonu
kuru fasulyeler soğanlar sarmısaklar
filiz veriyor
patatesler bile

herkesin göğsü vurur
iyi olmasa bile
patatesler bile

çılgın bahar, kanımı eskittin tazeliğinle
adın biraz sonra geçecek defterimde
ah o nasıl hazin bir yapraktı
nasıl yapraktı
artık unutmam

gecelerimde
kıyıdan ve yeşilden ve denizden boğuluyorum
ne sabah var ne akşam
kalktım ki
evet
ne sabah var ne akşam
şimdi ben bundan sonra
hangi türküyü çalsam

kalktım ki şaşırdım
önümde pencere geride deniz
gök felâket
ağaçlar uyuyor daha

kalktım ki evet
ağaçlar uyuyor
nisan ölümleri umursamıyor
insanlar habersiz
ağaçlar uyuyor

MOSMOR

dudakları mosmordu
bunca soğuktan sonra
onu doğruluyordu
hızla gelen ve hızla uygulanan
ölümün
bir kuşu bile ürkütmediği yerde
mosmordu

önüne gelen eleştiriyordu
Hyppolite Taine, Plehanov, şu bu
ölen kardeşlerin birçoğu
ve alemdar polis karakolu
ve kullanmasını bilmediğimiz deniz ve gök
oysa bunlar birçok yerde yaşanıyordu
ama
mosmordu

kâğıt da mosmordu
onsekiz kere falan katlanıyordu
katlandıkça artıyordu morluğu
ölümün ve kâğıdın durukluğundan

sonunda annemizi bulduk
birçok insanın kıstırıldığı bir alanda
mosmordu

kiminin elinde tasma
kiminin kazma kürek...
o anda menekşe mor
yenilgi mosmordu

kendini anlatmalıdır herkes
ölüler bile kaçınamaz bundan
el ayak parmaklarımı say on tane
ellerim ikiden fazla
ikiden fazla ama
yenildiğinden olacak
mosmordu

BİR SÜREGEN İLKBAHAR

Dursun Ali'yi mi sordunuz nevşehir'den, dışardadır,
almanya'da
"karanfil suyu neyler"i söyler durmadan
nevşehir koca bir şehir, bakmadan kim geçebilir yanından

Seyfettin'i mi sordunuz, dışardadır, almanya'da
"adına gül denen menekşe"yi hatırlar durmadan
aslında ne menekşe ne güldür hatırlanan
topluca bir coşkunluğa varıldığı zaman

şöyle ki, bir türkü sanki alır götürür kimsesizliği
münşen'de, kölün'de, şutgard'da falan

ateş sönmez rüzgârın sesinden, tersine parlar
önüne durulmaz olur artık harından

ha, Süleyman'ı sorduysanız, o içerdedir, türkiye'de
Muzaffer'i sorduysanız, o da içerdedir, türkiye'de

Hasan da içerdedir, türkiye'dedir, Mümtaz da türkiye'de
Behice de öyle ülseri depreştiği zaman

yeni bir türkü bozar gider beyazlığın adını
şakır şakır bir yağmur gibi belleklerde kalan
ve hatırlanır bir atm susuzluğu

Arif'i mi sordunuz, dışardadır, almanya'da
çalışır
Seçkin'i mi sordunuz, içerdedir, türkiye'de

Mevlût'u mu sordunuz, içerdedir, türkiye'de
okunur
uzun bir gün olarak ağustosta, içerde
Yusuf'u sorduysanız, rize'den, o dışardadır, almanya'da
gelecektir tabancasıyla
karısı buradadır, türkiye'de, çocuklarıyla

Murat'ı sorarsanız, içerdedir, türkiye'de
her allahın günü beşe bölerek uykusuzluğunu
"gülün narkını" hesaplıyor durmadan

şimdi, ayışığı bir kız çocuğu adının tercümesidir, amma
kendisiyle uyuşulmaz değildir hiçbir zaman

kardeşleri görünümündedirler bir âsi karanlığın
hepsi
Dursun Ali, Seyfettin, Muzaffer'le Süleyman

hepsi solgundur evet, karanlıktadır şimdi hepsi
nerden biliyorum derseniz, işte ordan burdan

ben söyledim bunu, kâtip yazdı, öbürleri bildiler
çünkü nasıl bir yazdı, kaçıncıydı koşup geldiler

Mustafa nasıl yazdı Behiç'in sesini, bilmedim mi
çünkü bana kalırsa kötü bir yazdı

çünkü herkes gidip gelirken ayaklarıyla ve motorlarıyla
Sadun'la Behiç'in içi kapkara bir beyazdı

önce diyelim ki şiir bir kuşkudur
bir otobüs yolcusunun kimliğini taşır
bir şarkı olup bir sonbaharda
onulmaz bir güzelliğe ulaşır
ve yitirip rengini bir akşam saatinde
olur olmazlaşır
kardan almaz belki rengini
ve düşmez

şimdi biz haberi nerden verelim derseniz
solgun ama aydınlık olanlardan
bir taraf olanlardan
söğütlerden de olur, kavaklardan da
ve çamlardan
yırtılıp giden adamlardan
ve durup duran adamlardan
içerden, dışardan türkiye'den, almanya'dan
ve solgun ama aydınlık olanlardan

Mahir'i sorarsanız, dışardadır, türkiye'de★

UMUTTUR

"sen beni sevdikçe ey yar derdim artar daima"
çünkü beni sevsen de
güvenmezsin bana bilirim
ama artan her şeyle birlikte yanlışlık da artar
meselâ her su gözyaşı olur
her dönem bir hazin geçiş
suya boşversem yanılsama
aya baksam bir bulut
sevgisizlikle birlikte yanlışlığın hükmü başlar

bir düşün kaç kişiyiz bildirilerde
şimdilik kaç paralığız hele akşam olunca
bunca sütsüzün kahrını çektik düşün ki
gene de soluğumuz
bir orman yangını sanılır oralarda buralarda
ezildik gerçi ama horlanamadık bunu hatırlarsın
mutlaka hatırlarsın bunu
tut ki enver bırakır tehdidini
ethem başlar

çünkü beni sevsen de bana güvenmezsin iyi bilirim
apoletim sırmasız hattâ hiç yok
su içsem ağzımın kenarlarından dökerim
neyi hatırlatır benim sana uzak bir bakışım
bilirim
aslında mutsuz yaşayıp gidiyoruz
ölüme direnerek şimdilik
şimdilik alımlı başka mutluluklara özenerek
aşkımız ve mutfak rafları ve uçaklar üstüne korkumuz
bir yudum gelecek ve mutlu saatler üstüne korkumuz
ama birlikte biliyoruz: eğilecek bugünkü başlar

sev beni, alış bana
kimse ürkütemez bağlandığımız güzelliğin utkusunu
sev beni, bir dağ gölgesi kadar sev
şimdilik bırak musluğun sızmasını damın akmasını
bir tırnak gibi büyü domuz bir tırnak gibi
zorlayarak her bir yanı
çünkü biraz sonra umut başlar hergünkü, başlar

aslında bir alıştırmadır umut
öbürlerinin azıcık nefes diye bağışladığı
–baharı beklemeye benzer–
hain ve olmayanadır çünkü
umutsuzluğu taşır yanında
oysa nasıl olsa gelecektir bahar denen tarih
önüne durulmaz mantığıyla doğanın
yeşilden olma birim
sudan gelen itmeyle

umut yoktur
kimse yoktur umut etmemeyi önleyecek
çünkü umut kaçınılmaz gelecektir
bütün gümbürtüsüyle
umut kaçınılmaz gerçektir çünkü
biri Asya'da biterken sözgelişi, Şili'de öbürkü başlar

Kayayı Delen İncir

1. Basım: 1982, Karacan

DENİZİ ANLATIYOR

adı çok duyulmuş bir ozan değildi
Tonyalı balıkçılar arasında
–onlar ki her türlü balığı tutarlardı denizden–
ama iyi bir ozandı
bütün söylentilerin tersine
denizde de olabilirdi sandalla
uzun geçmişli denizde
gün batımında var olan
ve gün doğumunda da

ALIŞTIRDILAR BİR KERE

alıştırdılar bir kere
sigara alkol afyon tarih esrar marihuana
eroin tarih kokain morfin seks
onaltı silindir hız deniz kayağı dağ
nerde olursa olsun kırım kıyım
çiçeklerle sapları
artık söylemek zorundayız

aşk bağımlıdır ay'la
ve senin bir gün ölmeyeceğin
mutlu ediyor beni

belki bu rüzgârdan gelendir
şuraya buraya sallarken her şeyi
örneğin beni seni
ışıklı reklâmlarla
bakla çiçeklerini

biliyor musun ulaşamadım bir türlü
yani İstanbul'a bir türlü

şimdi karanlığım da
belleğim de yok
otlar mı dereler mi
kim yaşadı o tadına doyulmaz günleri
bir turuncunun dinginliğindeki
yeri doldurulmaz
o turuncunun yani

kimin ay'ıdır aşk
örneğin perşembe günleri

ama bütün bunları bütün bunları
yeniden yorumlayabiliriz şimdi

ESKİ BAHÇENİN BİR EVİ

uzun süre düşündüm, nedir ağzımdaki yaban tad
üvez değil, karadut değil, sevdiğim bir şey değil
ama bana yabancı gelmiyor ve alıştırıyor kendine
bir ses, bir açıklama bir evet ya da hayır
değil
eski bir şey, evi olan eski bir bahçe

alnım değişmez biçimini buluyor sanki
karadut karasından, üvez kokusundan
birisi geliyor karşıma oturuyor bahçede
bir ölüm olayına ilişkin bir şeyler soruyor
önce çayınızı için diyorum, hayır diyor
ısrar ediyorum hayır diyor ben hiç çay içmem
özellikle alacakaranlıkta hüzün verirmiş ona

birden usuma vuruyor haklı olduğu
evet alacakaranlıkta herkesin sahipsiz olduğu
ölüme ilişkin o konuşmayı da hatırlıyorum
ölümler sahipsizdir yoldaki kötü çukurlar gibi
gelip gitmezler bile kendileriyle kalırlar
1918'deki bir ölüm eski bir bahçedir belleğimizde
ve evi yoktur üç odalı, duvarları resimli
bir adam çıkar o evden belki bir yere gider

sonra ölüm konuşulur fısıltılar düzeyinde
aşkın adı geçmez ama belleğin bir yerlerindedir
çocuk gibi defne dalı gibi rüzgâr gibi bir şey olarak
lâmbanın sönmesini durdurur ocaktaki ateşi tazeler
susulur saygı duyulur oturulur oturulur

ey evsiz eski bahçe bir evin olmalıdır
suya da dayanıklı ateşe de ve hayata
çatlak tabakların eskimiş giysilerin kokusunu taşıma
karadut defne ve tüylü ayva
gecikmiş önemsenmemiş yıpranmış aşkları hep hatırla

nasıl kıpkızıldı bir sabah tanyeri hiç unutmam
deli gibi vuruyordu ahşap kaplamalara

SONSUZ GİRİŞİM

sonsuz girişim kendi adımını uyguluyor
–kendini sevilmeye atamış bir şaşkın
güneşin doğuşuna seviniyor–
üstelik bir ceylanın gözünü seviyor
bir ineğin ıslak burnunu
alışılmış diye
tam o sırada bütün görkemiyle
temmuz geliyor
sanki gitmemek üzere
koltuğunda taze nohut
ve hazirandan kalma çiçekleriyle
fındık, karpuz vesaire

hiç sevmiyorum ortodoks ihtiyar karıları
–yaşlı kadınları demek daha kibar bir deyim–
ama hiç sevmiyorum yaşlı ortodoks karıları
başlarında bir topuz
apışaralarında bir maden sanki
Taksim'de gelip gidiyor
Tünel'de gelip gidiyor
sonra bir yerde
sonra bir yerde gelip gitmiyor
rüzgârda
tavanarasmda
uçkurunu çözerken
gelip gitmiyor

bir ölüm kokusu kalıyor ki
insan koklamak istemez

ne yapılır yani
deli atlara binsem olmuyor
yok sayıyorum, varlar
yani o başı ceviz topuzlu kuru karılar
kuru da değil
çözük ve bağlı
ıslak topukları pomzayla ufalanmayan
ıslak pomzaları ufalayan

sonuç bir olgudur
çay ve oralet tiryakilerini yorumlayan
–yorumladığı–

herkes nasıl durmuşsa öyle söyler
ben de nasıl durdumsa öyle söyledim
ağaçlar, çiçekler güzeldi derken
ayırmak istemedim onları
oysa bilirdim tek tek adlarını
sütleğeni övseydim sözgelimi
küstümotu küserdi bana
ölçülerim içinde bütün güzellikleri
tanıdıktan sonra
isyan bir yaşamadır boylu boyunca
uskura
denize
pulluğa
motor sesine

sonunda bir örneğe vardım
sakindir dünyanın akşamları
kendine uygun kişiliği bekler
ve tanrı uykusuz
yorgun bedeniyle
yerini alacak
bir ölümlüyü

KAN YAZMAK

martın yirmibirinde yaz gökleri geldi
– bu yumuşak bir giriştir bir şiir isteğine
içinde olumsuz bir umut taşır
kan yazmak istemiyorum
yaz gökleri nasıl göklerdir
herkese bildiğince
yani yaz gökleri ölmeyince
kan yazmak istemiyorum

beyaz bulutludur derindir
bir yerden bir yere gider durmadan
yaz gökleri
bir yerden biri yere gelir durmadan
– yumuşak bir giriştir yaşamaya
sürdürmek için
kan yazmak istemiyorum
kuşlar da vardır içinde

sadece kuşlar mı, haydin siz de
mavi bir ölümü de taşır
yaz gökleri
mavi kırmızı ya da daha diri
kan yazmak istemiyorum
yaz gökleri
güneyde daha çok mavi
aslı daha da çok mavi
ne kadar uzun ve görkemli
ne kadar dişi
kan yazmak istemiyorum
yaz gökleri
bir ölümü

ölüm mü yaz gökleri mi
beyaz bulutlu dişi görkemli
elimde hüzünsüz bir çakmaktaşı
kan yazmak istemiyorum
ölü ya da diri

PARLAK VE KARA

parlak ve kara mıydı mor muydu
yaşadığım neydi sahi
diye
düşündüm birdenbire
sağa yatık bir yazı değil
sola yatık bir yazı değil
dik kafalı bir yazı değil
başı eğik bir yazı değil
ya hepsi ya hiçbiri
galiba solgun bir gramatika
özellikle akşamüstleri

kara mıydı mor muydu hatırlamıyorum
ama mutlaka parlaktı
bir metropolün akşam göğü gibi
ölçeği sevgi olan bir harita
bir yapıda kendiliğinden bir tuğla
sular sıçratıyordum etrafa
üstümü başımı ıslatıyordum
gemilere biniyordum durup dururken
ama gemiler kalkmıyor
üstüm başım ıslanmıyor o başka

insanın kendini bir kentte sanması
denizaltında bir ülkedir
katlanır bükülür kıvrılır durur
aşkın başı hoş değil zamanla
çünkü ellerim ayaklarım suda
ellerim ayaklarım suda
su ellerimde ayaklarımda

oh dünya dünya
biliyor musun
ağustos çok yakışıyor sana

SÖYLENİR

söylenir ve yarım kalır
bütün aşklar yeryüzünde
bir kaktüs bol sudan nasıl
nasıl çürürse öyle

en sevdiğim temmuzdu aylardan
hazirana benzediği için biraz
biraz da kendiliğinden
belki de müşteriye iyi davranan
efendi bir bakkal kimliğinde

nasıl mutlu oldum iki yaz
nasıl mutlu oldum kardeşler
salkımsöğüt bir ben iki
bir üçüncü var mıydı bilmiyorum
üçüncü vardı elbet
bir yaban ördeğinin sevincini taşıran
bir sonbahar gibi köpüren
temmuza benzese de
öyle oldum ki anlatamam
sıcak yaz
solgun bir coğrafya gibi belleğimde
şapkalar çiçekler eski elbiseler
geçmişi olan eski elbiseler
denizden çıkan bir ışık
unutulmuş bakımsız arka bahçeler
öyle oldum ki anlatamam
her mevsimde sonbaharı taşlayan
bir çocuk nasıl olursa öyle

belki de bitip tükenmeyen
bir fetih döneminde
atlar nasıl kişnerse
yani durgun bir suyun
erguvandan aldığı renkle
gidip geldim caddelerde
Fatih nerdeydi Samatya nerde
nerden gidilirdi Üsküdar'a
düşünüp durdum günlerce

anlatamam ormanların ettiğini
nasıl dayandım o mutluluğa
tükenmez bir ışık olan mutluluğa
deniz ve ışık olan
karmakarışık bir mutluluğa
nasıl

şimdi bir şarap gibiyim
coğrafyasız
eskimeye bırakılmış fıçısında

SANTİGRAD 100

bir öpüşmenin tadını
ağzında hep kuranlar
doğamazlar sonsuz giysisini begonyanın
bir çiçeğin açamazlığını duyarlar
durmadan korkunç bir fırtına olarak
yoğun bir buğu olarak

kayıp gider sonunda birinci tekil kişi
ve kokular uçup gider
bir garip boşluk kalır
o kokuyu anımsatan
çiçeklerden yapraklardan
oylumunu yitiren adamlardan
öbür kalanlar için doyulmaz sanılan

belki önemli değil ama çekip gidelim
kedilerin kendilerinin olan akşamına

HANGİ SORUYU, NİYE

hangi soruyu yanıtlasam yetersiz kalıyor yanıtım
günün tarihini bile söylemiyorum o yüzden sorulunca
suya dönüşmesi ne demekse kar billurlarının
o demektir sanki zamanın çalışkan tedirginliği
bir odada bir sofada bir yerde yerle gök arasında
elimde zümrüte benzer bir şeyleri tutarken
neyi kanıtlasam bilmiyorum azgın bir tüfek gibi

başka ne verebilir haydi soruyorum o diriliği
göğüs kafesini zorlaya zorlaya çığlığa hazırlayan
kulağı en uzak su sesini duymaya hazırlayan
çakıltaşları geliyor elime hayat kadar olumlu ve hayvan
bu gelen silâh sesiydi evet ne kadar da benziyordu
insan sesine

aynen onun vahşiliği yumuşaklığı ve kendindenliği

ürperti içindeyim kar düştü
elle tutulur artık gece mavisi
kalkıp bir şeyler yapmalıyım mutlaka
tek başına ayaklanan bir adam gibi
ışıksız bir sahnede mim oynayan

o gemi eski bir gemidir denizin bahçesinde unutulmuş
tanırım çok eskiden tanırım kendisini
bu bahçede madensel düşlerdir onu tek oyalayan
oysa çoktan tarihe karışmıştır görkemli su kesiti
kösnüsü kemik kabuklu midyeleri bile doyurmayan

Şu halatı bırak elinden diyor bırak
Şu halatı bırakıyor elinden adam
En güzel yanlışlıkları kuşanarak

günün tarihi akşam şimdi söyleyebilirim yanılmadan

YAPI

H. Turgut Uyar'a

bir çocuk –adı Hayri'ydi onun
bir çocuk için hayli büyük bir ad
ama büyüyecekti nasılsa
severdi adını ayrıca
–görmediği dedesinin adıymış–
Hayri çocuk
bir apartmanın yapılışını izliyordu
evlerinin karşısındaki arsayı iyice
kazdılar önce
bir sürü adamlar gelip
bir kamyonun üstünde
sarı bir kamyonun
sonra kocaman bir araç getirdiler
kazmaya adamların gücü yetmeyince
bir adam ölçtü biçti güzelim arsayı
bir başkası imli bir sırık tutuyordu elinde
birden aklına geldi Hayri'nin
bir atın artık acıkmış olabileceği
örneğin
geçen yaz yağmurların yağdığı dönemde
Kınalar köyünde gördüğü ıslanmış atın
derisinden buğular çıkan atın
–bir keresinde kendi de
yağmurda ıslanıp çok acıkmıştı
birinde de annesiyle babası
uzak bir yere gittiklerinde
ama ne kadar uzak kimbilir
ama sonra ne sevinmişti
akşam olmadan döndüklerinde
babaannesini hatırlamıştı o zaman
hiç görmediği babaannesini
ama yine de çok sevinirdi
ondan söz edilince–

hemen evine koştu Hayri
atın acıkmasını düşleyip
kendi açlığını duydu belki
kendi vücudunun ülkesinde
tıpkı atın acıktığı gibi

ertesi gün bahardı
yani her yerde kirazlar vardı
Hayri uyup kendi vaktinin ölçeğine
geçti arsanın karşısına yine
arsa oyulmuştu –ya da kazılmıştı–
kazılan yerlere uzun demirler atılmıştı
bir kişi kaldıramayınca bir demiri
onun yardımına koşuyordu öbürü
sonra üçü beşi derken hepsi
yeniyorlardı demiri
demir ve toprak yenildikçe
pazularının sertliğini duyuyordu Hayri
geçmişte yaşadığı bir gün gibi farkediyordu ama
pazular tek tek değil
hep birlikte ve hepsi
çileğin çilleri
bileycinin kıvılcımları
kuşların kış sıcaklığı gibi
bir gün annesinin dedesi de
böyle şeyler duymuştu belki
biraz uykuya benzeyen
kiraz tadında bir şey sanki.

biraz uzundu galiba
biraz zordu
sahipli ağaçlara benziyordu
buğusu ve her şeyi kendine bağlı
iki adam ellerinde teskereyle
– babasından öğrenmişti teskereyi
askerlik tezkeresi değil

inşaat teskeresi elbet–
karılmış harcı taşıyorlardı yukarı
tam bu sırada suların aktığını
bir çocuğun dondurma yediğini düşlüyordu Hayri
her şeyin en tazesi dururken içinde

ertesi gün yazdı
artık ne demeli
Hayri duramazdı
bir adamın sendelediğini görünce
koştu
teskerenin koluna yapıştı
sağ kolunda pazusu olanca güçlü
sol kolu onu geçme çabasında
katıldı
katılmanın sevincine ulaştı
sonra birden
eski evler ve eski çarşılar
bir daha eskidiler

pek abartma olmasın ama
Hayri akşama kadar çalıştı
asılsız bir hüzündü vardığı
varlığı
varla yok arasında
kiremit gibi bir duygu turuncu
kiremit taşıdı kum taşıdı
yoruldu çocuk uykusunda
–simit ve balon
ağacında zeytin
babasının kaşları
kumla kireçle karıştı–

hiç de kötü sayılmazdı oysa
dünyada bir şeylerin birbirine benzerliği
örneğin sendeleyen adamın yerini
bir başkasının hemen alıverdiği
sular da benzerlerdi birbirlerine
bazan ağaçlar da

bütün halılardaki güzelliği
bütün örgülerdeki güzelliği
uykusunda gördüğü bir çiçekle
farkediverdi birdenbire
–bu çiçek yarın açacak
koskoca bir tarih olacak
koskoca bir yatak
koskoca bir halı–

Hayri o halıda yuvarlandı durdu
–annesi uyandırmasa ne olurdu–
dördüncü kat bitti
adamlar –Hayri işçiler sözünü bilmiyor daha–
borular çıkardılar yukarı
sular kesildi
güneş çöktü
Hayri ansızın bir yunusu hatırladı
kendi derisi içinde terleyen
kendi derisine dar gelen
beşinci kata çıktı
beşinci kata çıktı
onikiye kadar saydı orda
doğruydu
gökyüzü dünya ve sokaklar
işte apaçıktı

tam
bilinen bir bilmece gibi
Hayri'nin önünden tirenler gemiler
elele çarçabuk hiç durmadan
hiç durmadan
bir limon gibi kendiliğinden
bir elma gibi tatlanarak
bütün elmalar gibi tatlanarak elbirliğiyle
Hayri'nin önünden
ertesi gün kıştı
sevgiye bir güzellemeydi yıl
bitmişti
Hayri yapıya baktı.
tek başına ama
sevgileriyle yüklü:
kapılar ve pencereler takıldı
sıvalar ve boyalar yapıldı
yıldızlar ve bulutlar da takıldı
gün bir sevinç olarak bitti
Hayri de sevinçle titredi derinden
anladı
bu yapıda
onu yapanlar
oturacaktı

SİBERNETİK

üç kere üç dokuz eder
bilirsin
birin karesi birdir
kare kökü de
bilirsin
"mutlu aşk yoktur"
bilirsin

ama baharda ya da dışarda
sonsuz göğün altında
aşkın aşkla çarpımı
nedendir bilinmez
garip bir biçimde
hep sonsuzdur

kare kökü de yoktur

NEDENSE

nedense
bir kadını sevmeye hep memelerinden başlanır
bir şeyi hatırlatmak mı ona
yoksa bir şeyi hatırlamak mı
bilmiyorum
ama nasıl bir şeyse güzel bir şey
üstelik sonsuz da

İŞTEN DEĞİL AŞK

işten değil aşk şiiri yazmak
ilk sözü bir bulsam
mermer desem değil biliyorum
bi dakka desem değil
ceketimi verir misin değil
birden önümde bir yaz günü açılıyor
bahçede kuruyan çamaşırların
yere değdiği
koşup kaldırıyorum uçlarını
eriğin yaprakları değiyor yüzüme
değsin varsın hepsi geçer
nasılsa kuzey buz denizinde
beyaz bir gemi
hatırlıyordur ilk seferini oralara

aşk bir sonbahar kimliğinde
sürdürüyor egemenliğini
birden bir bakıyoruz ki
her şey yerli yerinde
otobüsler tirenler yerinde
dükkânlar yerli yerinde
acılar yerli yerinde
çamaşırlar yerli yerinde

BİR METİN NASIL YAZILMALI

tomris için bir öykü yazılacaksa
    o öykü güzel bir öykü olmalı
kendi verdiği deftere elyazısıyla
    topraktan çıkarılmış bir elyazısıyla
    taze bir yazı
    gümüş para gibi eski ama
Güzel bir öykü nasıl yazılır
    işte bir soru?
Önce kurttan kurtlardan söz etmeli galiba
yaşlanmaya koşuşan genç ve derin soluklu kurtlardan
bir balığın adı geçebilir sonra
    nasıl bir balık?
    yenmeyen.
    sonsuz giysisiyle bir adabarbunyası
    kandökücü bir denizaygırı ile birlikte
hiç söz etmemeli poliyesterden plastikten
ama
bir dana kemiği hiç unutulmamalı
keyifle eti sıyrılacak
elbet sonra rakı da
susuz ve imkânlı
bir ev:
çatısı unutulmuş
bir kedi!
patileri tüylü toprağa basmamaktan
    ama şişman onurlu
    tembel ve yeşilli.
bir çocuk!
sarı kafalı
inatçı, güzel ve ağırkanlı
    Aritmetikte yanlış yapabilir
    İmlâda asla!..

bir ayı girmelidir öyküye
ayıcı, ayıcının yedeği ve palavracı bir çocukla birlikte
vaktin bir yaz günü akşamüstü olduğu unutulmamalı
bir resim!
kırmızı ve mavisi bol
hınzır bir su terazisi
    (suyu tartmadığından
    bu gerekmeyebilir
    belki de gerekir, bilmiyorum ki.)
ama öyle mengene desimetre sibernetik
ve çamaşır makinası kesinlikle olmamalı.
Evet! eksiksiz bir deniz ve gökyüzü
başkişileri öykünün
nerden geldikleri belli olmayan
    –uyrukları da belli değil–
kalın ya da ince hiçbir manto konulmamalı öyküye
ama uzak şapkalardan
uzak aşklardan uzak anıştırmalar bulmalı
    öyle ki bir kentin en kesin saatlerinde bile
    bir çiçekle bir kuşun varlığı gibi
iğne iplik kesinlikle giremez öyküye
    teyel meyel ilik düğme hakeza
Alkol kendiliğinden girer
    en alımlı biçimleriyle
    ve hiç çıkmaz
    çıkmasın varsın

Ölüm
olsa da olur olmasa da
    ama güzel bir ölümse
    şaşkın bir ölümse yaşamaktan
    ya bir geyikse bu ölüm
    ne olursa olsun
    o bir parantezle çıkar aradan
    yeri sonra saptanır
    tarihte ya da coğrafyada
    yani hayatla birlikte
nasıl biter öykü, bitmeli:
    tomris gelir ya da başka birisi
    bir tabağa çorba koyar tencereden
    ama kesinlikle üçler kepçeyi
    dolunay gider
    kesin kuşlar ve çiçekler hüzünlenir
    yani gece olur bir bakıma
    haziran iğdelerde koyu koyu demlenir
kiracılar ve ev sahipleri ve mobilyacılar uyurlar
gemi adamları suları kesip evlerine gider
ve öykü biter.

SON GÜNLERDE

son günlerde pek önem veriyorum cinselliğe
farkındayım
demek ki geç kalmışım bu konuda
kişisel sorunum diye de erteleyemem
vaktim yok ertelemeye zaten
bunca hanlar hamamlar kervansaraylar
ve saraylar
çöken bunca hanedan, pil takılan partiler
şuramda bir şeyi uyarıyor

Turgut diyorum kendi kendime
senin şu halin var ya
tıpkı bir insan resmine benziyor
nesi benziyor diye soruyorum
kendi kendime
otlardan ve ağaçlardan diye yanıtlıyorum
sütleğen çobançantası
akasya melissa kekik ve nane
incecik bir ot
bilmediğim
adı yok
belki dünyada bir tane

şimdi başka bir onur
hanlar saraylar üstüne
kim oturur hanlarda
kim oturur saraylarda
hepsi bir bir belli
bundan bana ne
öyle mi
ilkbahar gibi yalvaç
güz gibi din değiştiren
öyle mi

hangi pabucum ayağıma uymuyor
hangi merhabaya merhaba demedim
niçin herkesin saçları solgun
ve ömrü kısa
işte bütün mesele burda

kimin saçları solgun
kimin ömrü kısa

derken bir bahçede
yaşadığımı hatırladım
solgun ve bodur bir ayva
bir kuş-dudu
bir erik
ayva her yıl üç beş tane verirdi
dut zaten kuşlara

hangi şehrin bağbanıdır insan
soluğunu körük gibi koyvermediyse
yinelenen bütün akşamlar
bir kıl yumağı olur göğsünde

ACIYOR

Mutsuzluktan söz etmek istiyorum
Dikey ve yatay mutsuzluktan
Mükemmel mutsuzluğundan insansoyunun
sevgim acıyor

Biz giz dolu bir şey yaşadık
Onlar da orada yaşadılar
Bir dağın çarpıklığını
bir sevinç sanarak

En başta mutsuzluk elbet
Kasaba meyhanesi gibi
Kahkahası gün ışığına vurup da
ötede beride yansımayan
Yani birinin solgun bir gülden kaptığı firengi
Öbürünün bir kadından aldığı verem
Bütün işhanlarının tarihçesi
Bütün söz vermelerin tarihçesi
sevgim acıyor

Yazık sevgime diyor birisi
Güzel gözlü bir çocuğun bile
o kadar korunmuş bir yazı yoktu
Ne denmelidir bilemiyorum
sevgim acıyor
Gemiler gene gelip gidiyor
Dağlar kararıp aydınlanacaklar
Ve o kadar

Tavrım bir şeyi bulup coşmaktır
Sonbahar geldi hüzün
Kış geldi kara hüzün
Ey en akıllı kişisi dünyanın
Bazan yaz ortasında gündüzün
sevgim acıyor
Kimi sevsem
Kim beni sevse

Eylül toparlandı gitti işte
Ekim filan da gider bu gidişle
Tarihe gömülen koca koca atlar
Tarihe gömülür o kadar

YAZA GİRMEDEN YAZDA

yaza girmeden yazda ve ilkbaharda
suyun yattığı yatakta
kuşun çaldığı ıslıkta
elin sevgilim
elin
caddede sokakta ve hatta sonbaharda
mayısta ekimde hele ilkbaharda
pazar günü salı günü ve cuma
dağlarda kıyılarda
nerde olursa orda sevgilim
savaşta ve barışta
savaşta ve barışta
denizde ve karada
her zaman yazılır aşk şiiri
çünkü aşk yazılgandır
ve her zaman ortada
pazar perşembe cuma
ama elini tutunca
neden korkarım
bir su alır bedenimi götürür
mayısta ekimde hele sonbaharda
ey dünya kuşkusu gözleri maden sana
görkemli bir kente bakar gibi bakarım
bağışla

BİR YAZI ANLAMAK

kışsa
zordur bir yazı anlamak

gerçekten kurtulamadım o yaz gününden
papatya firengi ve haritalar
suskunluk uzay ve bütün öbür şeyler
kim nasıl tanıyorsa beni öyleydim işte
sağ tarafımda deniz solumda rüzgâr
aldığım son solukla

kıvılcım gibiydim cıgaraydım
olur olmaz şeyleri
ve eski yalıları yakmaya
tanıdığım hiç kimse
istemiyordu sorulmasını
geldiği ülkenin

sen sor haziran

duruldum
sonraları Selânikli bir kadının elinden
bildiğimiz rakıyı içtim
o ne günler güneşler
o ne şarkılardı
Selânik kaç para
İstanbul umurumda mı
bir zamanlar
bir çocuk olduğum geçti aklımdan
o da çocuktu bir zamanlar
bir yazı anlamak
zordur ve anlamlıdır
bana kalırsa
en saygın işidir bir kişinin

çünkü güneş ve kalın mavi
insana hiçbir şey hatırlatmaz
öyle ki toparlar hayatın kalbini
ve o zaman
çökelir yaz
tutarak kendi kalbini
umutlar sarıya bırakır kendini
gül uzar karanfil kokar
o zaman sorarım
şimdi mi

ve biz
bir yazı o zaman anlarız belki

AYAĞIMIN TOZUYLA

ayağımın tozuyla girdiğim mevsim yazdır
yumuşaktır
insana her şeyi yanlış anımsatır
çünkü bellek yanılmaya hazırdır
balkona koyduğumuz turşu
ekşirken ekşirken güneşi parlatır
ve insan batırır sedef kakmalı bir gemiyi
ki sahibi dünya güzeli bir kadındır
oysa denize bir mevsim yeter
sular geçer balıklar geçer
basık bir akşamüstü bir iskelede
herkes dostuna bir şeyler anlatır

büyük gölge verir büyük renkler
sevincin sonu yazdır
büyük sevincin
oysa başı sayılır
basıktır akşamüstüdür oymalıdır
suya dayanmaz
ama bana kalırsa dayanmalıdır

şimdi nedir ilk bakışta yitirilen
ey gözleri maden
ey ilk güneş saatinin çubuğu
de ki aşk pusudadır ve bir dükkânda
ölümsüzlüğün mührünü kazır

suyu avucuyla ölçen ilk budun
usumu kurcalıyor ne zamandır
ve başucumda bir koku
bir koku
beni durmadan ıslatır

KISA BİR ANI

kısa bir anı, gök bulutlandı
kentin yaşlılığı tazeleniyor
suyu bardakla içen gezgin satıcı
şapkasını koydu duvara
çok uzun sürmüş yalnızlığı
soldurdu domatesleri

ne kadar uzaksa o kadar uzak
kendini soyuna ekliyor durmadan
bir akşamüstü uzun bir şimşir
karartıyor mutlu bakışlarını

herkesin adı olgun bir elmaya eşittir
özellikle uzak yerlerden gelmişse
en güzel yerlerin öyle
benim de

VAKİTSİZ UYKULARDAN

vakitsiz uykulardan uyandır beni
kara üstüne kara gök üstüne gök
şimdi herkesin dolaştığı bu yerde
bir taşra öğlesini yoğunca yaşıyorum
uzayıp gidiyor yorgun bir kamyon

elbette vakitsiz yıl sonu yaklaşıyor
sakın sana ne deme sakın deme
göğün toprağın denizin olduğu her yerde
demek ki insanlara yurt olan her yerde
saatin adı eşit her yerde

koyverme beni vakitsizdir mutlaka
uyandır çürüyenlerimi bir bir tazele
en sert sesini edin en zorlu tavrını al
kayayı çıkartmıştık tepeye kadar
ufacık ufacık bir şey
itecek kadar.

GÖK, BULUT, SU

senin bardağına koyduğum su
o suyun rengi başkadır
tut ki Iğdır düzlerinde bir çadır
Sivas yöresinden bir ölüm
ya da kaçak bir Bitlis cigarası
çünkü o göğün ve bulutun
birlikte uykusudur

seni ilk haziranda görmüştüm
şapka giymemiştin çünkü yazdı
zaten hiç giymezdin belki de
kimin dünyayı görecek hali vardı oysa
sokaklar mavilik demetleri şunlar bunlar
şunlar bunlar diyorsam unutulmaz şeylerdi ha
örneğin çiçekti herşeyin ilk yarısı
ellerim ceplerime gitti durup dururken
yani herkesin aşk aşk dediği buysa

şarkı bile söyleyebilirdim bir tavanarasında
çocuk gözlerindeki şaşkınlığı tadarak
yani ancak günlerce koşarsam duyabilirdim
aramızda ne varsa
kıyıya bile inerdim anlıyor musun bir cuma günü
kıyıya inmeye hiç alışkın olmadan
bütün kurda kuşa börtü böceğe bir bir bakarak

şimdi senin bardağına koyduğum su var ya
bu suyun rengi başkadır
ben ne soğuk demirciyim ne terzi kalfası
ne marangoz ne bir gemi tayfası
    istedim olamadım o başka
yani ne bulut ne gök ne çadır ve ölüm
ellerimin rengi biraz kırmızı da
galiba ondan

GÜNLER GEÇER

günler geçer ve çalışır şafağın değirmeni
kim bilebilir ki kimi neyi eskittiğini
ben ne kadar önemserdim kendimi hay allah
sen ne kadar kumraldın aynalarda hay allah
temmuz tam bu işe göredir bana kalırsa
gel bağışlayalım birbirimizi

BİR ÇAY BAHÇESİNDE

bir çay bahçesinde demode
– böyle demek zorundayım çünkü–
çağdaş ve demode
ayağa kaldırdığı duygular gibi
demode çay bahçesi olur mu deme
garsonu üzgün ceketli
ocakçı köşede bir başına
kıyıda değil, değil de masalar sanki
kalabalık bir kentin tam ortasında
deniz de vardı sözümona çocuklu anneler
biraya isteksizce katılan votka
Edip'le Mefharet sonra geldiler
neler söyler insana bütün bunlar bilmiyorum
yalnızlığı arttırmaktan başka
üstelik bir yaz günü
durup dururken sana seni sevdiğimi söyledim
sonradan uzun uzun düşüneceğim
bunun gülünçlüğünü

ama ayrıldıktan birkaç saat sonra
unuttum yüzünü
"olağan" deme sakın ha
seni yeniden sevmeye hazırım demektir bu
bu dünyada
tek başıma

denizin eski olduğu yerlerde
böyle oluyor işte

BİLİYOR MUSUN

biliyor musun
aşk şiiri yazmaktan bıktım
bir gün şöyle bir baktım
yazdığım bütün şiirler öyle
bir sarsılma, nedir bu
bir otuz aşk şiiri daha
kendimi hiç suçlamadım

peki o zaman ben neden
dereceler sokayım koltuğumun altına
ateşim varsa zaten
ey gözleri maden
çünkü aşk bir suçlamadır
sonuna kadar yaşanmamışsa
bir bardak birada yeni bir deniz
ve yağmur
eski bir denizde yeni bir ada
yaşanmamışsa

sözgelimi Galata'dan Afrika'ya gidiyordum
korsanları kralları ve bazı ülkeleri
ve bütün madenleri
ve kendi sonumu
iyi görmüyordum sonunda
her türlü madeni
elimde bir sürü kâğıtla
hazırladım kendimi

RASGELE DEĞİL, KAR ÖDÜLÜ

rasgele değil yemin ederim
dünya içinde
yaşayamayacağım kadar büyük bu
ve ölüm yerleşti dudaklarıma
–ağzıma mı deseydim–
akşamlarsa işte öyle
herkesin bildiği gibi
bir otelden bir otele taşınan
bavullar gibi

hüznümü titretiyorum
yani hüznüm beni titretiyor
bir hüznü titriyorum yani
feracesinden içi görünen
çok müslüman bir kadın gibi
kanım akıyor içimde
çok müslüman bir kadın gibi
kanım içimde
bir gökdelenin yetmişbirinci katında
yer yatağında uyur gibi

şükür ey sonlu şölen
büyük hayat
aldığın verdiğinden çok
örneğin bir gün Alanya'da
bir sevdikle karşılaşıp
hemen ayrılmış gibi
rasgele değil

NEDİR SONSUZDAN BİR ÖNCE

nedir sonsuzdan bir önceki sayının adı
diyelim sonsuz eksi bir
sonsuz eksi bir
hayatın adıdır bu

gece bütün şablonuyla
geldi üzerimize
ormanlar taş kesilip kömüre durdular
ve petrole kesti planktonların hepsi
gazyağı tunç duman
ne kadar sürdü ki ateşin yengisi
bir türlü yeterince yaşanamayan
sonsuz eksi bir

hatırla desem
neydi hatırlanacak olan
dört başı mamur bir av partisi
görkemli otellerin alacalı lobisi
kalın bir sevda ince bir mevsim sonu
tahıl ve değirmen
kırılıp dökülmüş bir iskelet
kalbiyle birlikte
bir temmuz ortası
nasılsa öyle

kaç ozan haykırmış
sürüp giden zamanın ardından
sevmek sevmek
ben de ben de

sonsuz eksi bir
şaşkın bir pazarcının
akşamüstünü sevmesinde

ÇÜRÜMÜŞ

çürümüş çürümemiş bütün tahtaları kim yakar
yerli yersiz kim bakar dolunaya durmadan
kim kullanır siyasal partiler yelpazesini yaz sıcağında
kimin sağında karaciğeri solunda yüreği var
kimdir eskimolarla üşüyüp zencilerle terleyen
kim ha

havuza girildiğinde su sıcaktı daha
eskiden çok eskiden bir eski kaplıcada
sandalyeleri yaz boyu bahçede unutulmuş
kurnaları kara palmiyeleri cılız
bir kaplıca şöyle avuç içi kadar
bornozları kirli garsonları yalnız
herkesi bir ücret olarak belirleyen tarifesiyle
oda kapılarının arkasında sorulan
nedir kimdir umutlandıran kişiyi
kimin hakkı var buna
belki iri bir çakıltaşı bahçede
iyi yürekli bir yaşlının düşünden arta kalan

şimdi caddelerdeyiz ya da alanlarda
çoluk çocukmuş arkadaşmış
masanın üstünde zeytin çekirdeği dolu bir tabak
yanında sıkılmış bir limon
görkemli bir taze yarım ekmek
gittiğin her yere taşıdın bunları
şimdi kim ne yapacak ha
bütün hüznün elinde kaldı devredemedin
paylaşamadın bile otobüs yolcularıyla

bütün tahtaları yaktım çürümüş çürümemiş
kokusu iyiydi gümüş kolyeleri aydınlattı ışığı
ne güzel ışıktı ama
kimse görmedi bir insanın böyle öldüğünü
biri bir dağda kendi öldüğünden bu yana

NE VAR Kİ AVUCUNDA

ölesiye çalıştın ya da hiç çalışmadın
hiçbir sevinç –sevinç ne– hiçbir şey yok
şu gecenin ucunda
ve öteki boşluklar ürpertiyor insanı
tek başına olmanın dengesine vurunca
evet şimdi ne var bakalım avucunda:
dövüş mü, yenilgi mi, bir bulut parçası mı
aşkın fotoğrafı olan bir mayıs sonrası mı
bir türkü mü, bir asker matarası mı
terhis tezkeresi mi, karakol sırası mı
becerikli bir anahtar mı, polis tabancası mı?
şimdi nerde, ne zaman, nasıl bir kadın
–bir adam da olabilir–
mutlu olabilmiştir bir (tek) başkasıyla
gökler başıboş bir fanus gibi
çılgın bir kürre gibi gidip
her yanımızı boş bırakınca
bomboş bırakınca
yalnızlık çoğalan bir yunus gibi etrafını sarınca
ne var avucunda:
soylu dedenin anısı mı, bir sultan sofrası mı
pasaport şubesinde bir sıra numarası mı
gökkuşağı, tüberkülin, intihar dalgası mı?

olağan bir öğle sonu sonsuzluk
bir bitimlilik olarak kapıya dayanınca
ne elverir, kim kurtarır kişiyi bundan
kurtarmamaya
ne var ki avucunda
ağır kamyonlar ve sürücüleri mi
dağda yitenler ve yol göstericileri mi
evde kalmış kızlar ve görücüleri mi?
imdi:
son buzul erirken durduranları
hatırla!

hani kan vericileri, kan vericileri
ve kanı alıcıları da unutma.

HİÇ SEVMEM

hiç sevmem o yengeç sanılan hayvanı
acıklı bir anıdır denizlerde
Sully Prudhomme'dan kalan
ne suçu var Prudhomme'un derseniz
hiç işte

başarısı adındadır onun
yengeç
yan yan yürüdüğünde
oteli ve lobisiyle birlikte
yengeç
yüzme bilmeyen tek deniz hayvanı
denizlerin korkak derinliğinde
ağzı her yana alışık
şımarık bir otomobil renginde

ne var ki ne ışıklar görmüştür dünya
Serez'de İstanbul'da Berlin'de
gün gelip sular da topraklar da aydınlanınca
yengecin dur denilecek keyfine

ve bir akşamüstü
telli pullu bir kırlangıç temizliyorsunuz
ve bir bakıyorsunuz
yengeç
kırlangıcın midesinde

BİR AŞKIN EN VERİMSİZ GÜNLERİNDE

evet bir aşkın en verimiz günlerinde
verimsiz bir soru
aşk bir soru
verimsiz aşk ne demek
o zaman şöyle bir kral hatırlanabilir
elmayı ısırarak yemeyen
ülserli
yaşamak gidiyordur elden

kim kimden alacaklı
kim kime borçlu
sonu nereye varır utançların
kralın bir elması
bir bıçağı
bir de tacı vardır
örter rasgele dünyayı

dünya örtülmez
hiç örtülmez
kendini uzun boylu sanan kim varsa
bırakmalı bu rüyayı

kardeşi ölür
ses yok ormanlarda
karısı ölür
ses yok

ama bir ağaç ölürse ormanda
bir uğultu
bir uğultu

KIRLARDAN GELİYORLAR

kırlardan geliyorlar ellerinde sümbülteber
elbette kırlardan kırlardan gelecekler
başka türlü nasıl güzelleşir bu akşamüstleri
söyleyin nasıl dayanılır dükkânlara depolara
bu katran kokusu başka türlü nasıl geçer

sonsuza varmadan bir önceyiz sanki
–o sayının da bir adı vardı unuttum–
her şey öyle saydam öyle madensel
kapıların kilitleri açık ve herkes uykusuz
hepsinin elinde bir saat bir sümbülteber

eskiden şaşardık bazı şeylerin yokluğuna
artık bu yokları var etmeyi usladık
ağaçları budadık ormandan balıkları tuttuk denizden
hani bazı açılmaz sanılan kapıları omuzladık
çünkü herkesin elinde bir saat bir sümbülteber

hey koca dünya nasıl avucumuzdasın
nasıl da parlıyorsun ey gözleri maden
çözdüğüm bütün bulmacalardan zorludur yüreğin
elbette kırlardan gelecekler kırlardan
kırlardan gelecekler ellerinde sümbülteber

ey güzelim sümbül ve teber ey canım
gördüğüm sanki o değildi
sanki kuşlar albümünden bir maden

İHBAR
(1)

ali geldi ilk onu gördüm
akşamüstü haziranın beşi
sonra feyyazla süleyman
hüsnü yakup tekin lâle mustafa
kayhan
ve kardeşi
adını bilmiyorum
tayfun salim ve eczacı kerim
üçünde geldilerdi onlar başka
aliden sonra ahmet sonra suphi
küçük yakup öbür salim öbür mustafa
ekrem naci nihat kim varsa
meselâ overlokçu ibrahim
iktisattan selim
güneş bir çelik çizgi dışarda
atkestaneleri titreşir
doğrusu önce korktuk
sonra birer güçlü köşe tutup
baharda
oturduk
adam gibi konuştuk
ali küçük yakup ahmet selim
suphi tâci hilmi ibrahim
battal deniz hüseyin
İsfahan'lı mustafa
marjinal hasan ve ölüm
binali –ağrılıydı galiba– ve cengiz
yani hepimiz

İHBAR
(2)

(ihbar (1)'i defterine çekip bana imzalatan adını bilmediğim genç kıza ve Sinan'a)

sözler dilimde gezer
başka ne kaldı
yıldım su borusu gibi dayanıklı olmaktan
başka ne kaldı

evet öyleydi adı adları
durmadan kitap okurlardı
yumrukları şimşir yürekleri maden
bir divriğide görmüştüm
bir de onlarda zaten
hepsinin başında kasket
başka ne kaldı
sözler dilimde gezer

evet öyleydi adı
adları
ormanı konuşmaya oturmuştuk
orman ki dünya ormanı
zıpkından aydınlıktan divriğiden

bak hasan n'olur bak
sen ben ömer
lütfüyle nuran polat sezer
şimdi öbürlerini hatırlamıyorum
ne kadar yakışırız bir fotoğrafa

benim sırtımda tabut
osmanın elinde mavzer
aşağı yukarı böyle
adı adları
unuttuğum yüzlerce kitap belki
belki o kadar tüfek
ne kadar yakışırdık değil mi hasan
öldürülmezsek

ALINTILARLA

"insan en çok sabahları arar sevdiği kadını"[1]
diyor birisi, katılıyorum o sabahlara
öğleler kaba yaşanır, kalındır
akşamüstleri ince hüzünlü
çiçekler alınıp verilebilir
sabahtır yalnızlık
nasıl sabah nasıl yalnızlık
ve şiirsel hiçbir yanı yok sanılır
var mıdır, vardır
vardır, ama çiçeklerle değil
kendi başına
zımpara taşı gibi acımasız

ne aklıma gelse bir bakıyorum unutmuşum
tren penceresinden bir tarla
eskiyip atılmış bir gömlek – hiç unutmam

"hiç unutmam hiç unutmam hiç unutmam"[2]
diyor birisi, yineliyorum
hiç unutmam hiç unutmam hiç unutmam
çünkü hiç unutmam hiç unutmam hiç unutmayın
insan nasıl direnir başka
"hiç unutma"

bir zamanlar Kars'ta bir otel odasında
bir gezgin kokucunun bana verdiği
bir alüminyum şişeyi unutmuyorum

"ölümü geciktirmek sonsuzluğu kısaltmaz"[3]
diyor birisi, evet ama
hayatı uzatır sanki

---

1 John Gordon Davies
2 Metin Eloğlu
3 Lucretius

sanki ama ne adına
–hayatın kendisi adına
sonsuz bir törenle susuyorum
sonsuz dirim için, o sonsuz adama

sonra duyguya, ele benzer şeyler giriyor hayatıma
el midir duygu mudur
evet bazı kişiler kararsız ama
benim seçmediğim sanılır hayatımda

"el altından el ilânı dağıtıyor"[4]
birisi, almıyorum allahaşkına
alamam, neden alamam
biliyorum hiçbir şey yapamam tek başıma
biliyorum beni kendi başıma sanan birisi
durmadan hata yapıyor
serçeye kumruya öküze sormadan

insanın kendi seçtiği toprak
–doğrusu, toprağın kendi seçtiği insan–
dirimin geleceğini doğruluyor durmadan

"her şeyden biraz kalır"[5]
diyor birileri, çoğulluk haklılıktır
kavanozda biraz kahve
kutuda biraz ekmek
insanda biraz acı
insanda biraz mutluluk
ama en geçerli söz
(1) numaranın söylediğidir
Türkiye'de ve Dünya'da

4 Turgut Uyar
5 Bir İtalyan atasözü

İŞTE HERKES YÜZ YÜZE

İşte herkes yüz yüze şimdi geceyle
karşılıksız suçlamalarla avutuyor kendini
'senin aşkındır' diyor uzun iç-çekişlerle birisi
birisi 'her şey uzakta artık'
istanbul karagümrükte bir evde
belki de başka bir yerinde dünyanın
'hayır' diyor birisi ama neye
bir oyun sanrısı gidip geliyor
gidip geliyor
deniz dibinde bile terlenen bölgelerde

'ölsen ne yaparsın' diyor birisi
'her gün ne yaparsın'
tut ki avukatsın istanbul barosuna kayıtlısın
'ellerindeki ve göğsündeki çeşmeler' diyor biri
'suçsuz çıkarmıyor seni'
tut ki almanyaya bir mektup atmışsın
'ilkinde doğrusuna rastlamadım ki'
diyor birisi
dışarlarda bir omcanın dibinde
bir üzüm tanesi çürüyor azar azar
gece çürüyor
'sonrası iyi olsa ne yazar'
diyor birisi

tut ki bir fransız bayrağı bulmuşsun
bleu blanc rouge
ya da bir olimpiyat meşalesi
kim barıştırır seni dünyayla
hangi sulh hukuk
hangi uyuşmazlık mahkemesi
"derin dereleri derin mi sandın"
diyor birisi radyoda

marmara ereğlisinden geliyor birisi
– güzel bir yer olsa gerek marmara ereğlisi–
geceyle başka bir kentte karşılaşınca
ne marmara kalıyor ne ereğlisi
bir caminin taşıyıcı sütunu altında
ya da bir içki-evinde
ölümle başlayacak bir yalnızlığın
tadını duyuyor ağzında
'ölüm bir kazadır' diyor birisi
ivmesi artıyor umarsızlığın
'ne ki herkesin başına gelir'

'arada bir adım sorsalar' diyor birisi
belki de öyle birini tanıyorumdur
geçmişinde cakalı ayak izleri
sonsuz denecek kadar sürekli
günden geceye geçerken şaşkın
hatta –nedense– öfkeli
'bir gemi düşlüyor da ondan' diyor birisi
'hep günden geceye kalkan'
ama nerde öyle bir gemi

'beni bir gün bir yerde bulurlar'
diyor birisi
sağında gazetesi solunda bir ağustos bahçesi
göğsünde dünyayla ilişkisi
darmadağınık saçma sapan toz gibi
'saçların kapkara gözlerin korku irisi'
herkes kendi elini tutuyor
öbürlerini bırakıp
kopkoyu bir çığlık bekleniyor karşıki evden
herkes geceyle yüz yüze şimdi.

VS... VS...

inanmazsınız
ona olmayacak bir yerde rastladım*
–benim mi, ahmet gibi bir addır adım
ömrümün bir bölümünde basbayağı topalladım
saçmaydı oysa, ne gereği vardı
'dünya ne kadardı' dedim
'mavi kadar' dedi
eli yüzü düzgündü
anladığımca, iyi yürekliydi
çok uzun bir şey daha söyledi doğrusu anlamadım
'birtakım insanların bir yerlerden
bir başka yerlere gittiğini
ve bunun nedenlerini...' vs.
kocamış biri gibi her şeyi bildiğini
bir ilâç gibi duydum kanımda
'yaşlı kadınların şamdanları da götürmekte direttiğini
damatların bunu saçma bulup gelinlerin ağladığını
galiba eski şeylerin yeniden gözden geçirilmesi
gerektiğini' vs... vs...
'bir düşün dedi, her şeyin çarçabuk görülmesi zorunluluğunu
bir durağın yerinin değiştirilmesinin kaçınılmaz olduğunu
üstelik eski damatlarla kaynanalar öldüler
hem öyle bir öldüler ki toz gibi
aman canım işte her şeyi her şeyi...
ah canım işte vesaireyi vesaireyi...'

* İlk dizeye bundan başka uyak bulamadım, işte şair soyu bu yüzden tükeniyor bundan ötürü yalnızız, ama insanlar coşkun geleceklerle kutlanıyor gene bundan ötürü.

tamam ama şimdi nasıl rahat yaşayabilirim ben
onun bütün söylediklerini hatırlamadan

aman canım işte her şeyi her şeyi...

gelsem bilmiyorum bulabilir miyim seni
yine orada mısın ara sıra...

BİN YIL

sıcak pazar sabahları gönendiriyordu
bin yıllık bir kent gibi
"sende bu sevinç oldukça
çok direnirsin ölüme"

oysa sevinç değildi bu
ışığıydı bir gaz lambasının
onu öyle tanıdı öyle bildi
solgundu ama dirençliydi
çözümsüz bazı geceleri
göçleri kırımları ölümleri
bir su inceliğinde tarttı
ve olumlu kıldı

kimdi çünkü ölümlü kıldı aynı zamanda
"ve hayatı böylece somutladı" dedi birisi

bütün bunları kim söyler ki
bakır ve kâğıt toplayan bir hurdacının ardından
duyguların çıkmazda olduğu bir akşamüstü
kiremitler incelir yağmurlardan
oluklar paslanır
"ama" demiş birisi
"su koşar ama taş yorulur"
ne demek olursa olsun
insan gözlerini bir kez hazirana açtı mı
bütün yaşlı kadınlar
akasya ıhlamur ve iğde
ıhlamur ihtiyar kadınlar ve iğde

EKİNOKS

yazı orda geçirdik kışa gerek kalmadı
safça acemice şarkılar söylendi oyunlar oynandı
sözde sevinç haline getirildi yıllanmış hüzünler
aşklar unutuldu ve bazılarına yeniden başlandı

"insan yaşlandıkça kurtulur" demiş birisi
korkudan belki yılgınlıktan ve başka bir şeylerden

oysa yaşlandıkça bulunur mavinin en iyisi
akasya çürür tren hızlanır eller ufalır gibi
kim yitirir sözgelimi bir başkasının bulduğunu
evet kim yitirir kim bulur
herhangi bir akşam alacası değil ki bu

imdi ey kış diyorum seni de orda geçirseydik
kim düşünecekti bir kumsalda
sabahın tanıksız kendi kendine olduğunu

"oysa" diyor birisi
"sabah yeniden hatırlamadır yaşamayı"
bana kalırsa "oysa" diyenlerden hep korkmalı
"oysa ölüm var" da diyebilir aynı kişi

oysa ölüm yakın olmamalı
süzgün ve uzun şeylerden de korkmalı bana kalırsa
uzun süren devrimlerden süzgün aşklardan
ve bunlara benzeyen başka şeylerden
akasya hemen çürümeli tren birden hızlanmalı
şimdi ey kış diyorum
ne kadar sürersen sür
yaz güzeldi ve sapsarıydı
herkes doydu ve eylendi oyunlar oynandı
oteller ve sokaklar da sapsarıydı
kimler ne konuştu ne yitirdi ne kazandı

ama bir şey vardı eksilen ya da çoğalan
kumun altında mı denizin üstünde mi masalarda mı

"dünya bir sanrıdır" diyor birisi
"belki bir sancı"

ne bırakmıştım orda sahi
mor gibi soylu bir şey mi
bir eziklik mi yoksa

herkes ne kadar da mutluydu "oysa"

ne bıraktıysam o kadar kaldı orda

SULARDAN ÜRKÜ

suların çoğalttığı seslerden ürküyorum
yorgunluk veriyor ürkü*
alacakaranlık gibi anlamsız bir şey
bir çoban kepeneği gibi ya da
gelip çakılıyor aklıma
sonra hiçbir şeye benzemiyor
bir saat iki saat üç saat gibi şeyler oluyor
ama
hiçbir şeye benzemiyor
tutturduğum türkü

nedendir bilmem
Edip'le söylediğimiz zaman
oluyordu halbuki

* türkü'ye kafiye aradığımı sandınız, yanıldınız!

GELMİŞ GELECEK ZAMAN

Gelmiş geçmiş bütün yaşama ustaları
zamanı tarif ediyor bize
uzun ve kırık bir ağızla
söyledikleri her şey denize akıyor
zamansız denize

oysa şiirin çok ilgisi var zamanla
ne hatırlar ne unutur
bir tarihte birinin yaşadığını
bir aşk yaşandığını bir tarihte
yani kaba saba bir anlatımla
saçma duygular yaşadığımız bir mekânda
denizin de zamanlı olduğunu

çünkü Zeynep diye bir kız çocuk
"canavarın zamanı yoktur" demişti
yıllarca araştırdım bulamadım aslını
belki de haklıydı, kimbilir

HÜZÜN, SEVİNÇ VE COŞKUNLUK İÇİN

"öyle pek derin değil ölüm denilen ırmak
sezmeksizin geçivereceğiz öte yana"
bu kadar bile değil
sezmeksizin yaşanır bile ara sıra
yalnız akşamın alacasında
bir sakız sardunyasının tozunda
birdenbire Gümüşhane'de
ya da Üsküdar'ın ortasında
yenilgiyle bitince kavga

ölüm ölüm
üstün değilsin aşka

sevinç çılgın bir taraktır saçlarımda
oradan oraya savurur parmaklarımı
caddeleri karışlarım ürkütmez
yarasını okşarım birinin
sevgilimin saçlarım da
ve uzakta bir kış gecesinde
bir mutlunun düşlerine girdiğimi anlarım
birdenbire Kars'ta
ya da Ordu'nun Perşembe'sinde
ürperten bir dalga
ıslatır hepimizi
ıslatır ne kelime

ey dirim
memelerin hep dursun ağzımda

ODUN

adamlar dağdan odun indirdiler
odunun bir yanı orman bir yanı su
bekle abdurrahman geliyorum

odunun bir yanı sevinç çığlığı
bir yanı ölüm korkusu
bekle neriman geliyorum

adamın bir yanı elleri kolları
bir yanı buram buram odun kokusu
bekle koku geliyorum

odunu kesiyorlar odun parçalanıyor
bir parçası odun öbürü baltanın utkusu
bekle odun geliyorum

kadını erkeği kocamışı delikanlısı
dün neydi günlerden pazar öyleyse bugün pazartesi
bekleyin geliyorum

tarife hiç gerek yok
yolu biliyorum

KİMSEDE GÖRMEDİĞİM

kimsede görmediğim bir şiir
yüzü al ve akşamı aşıyor
eski bir tanrı gibi kendi dininde
uzun süren bir dönemi düşlüyor olmalı
içindeki bir içkinin sıcaklığında
suskunluğu bir başkaldırı olmalı
elleri ayakları sinemalara bulaşmış
romanlara bulaşmış
genel helâlara bulaşmış
dağları iyi bilmediğinden
denizleri anımsamış olmalı
gözleri o yüzden çırpıntılı

kara başlıklı geçmiş
sonsuz gelecek
şimdi burda vakit gece ya
bir yerlerde mutlaka
ey gözleri maden
gündüz olmalı
taşın içinde bir gündüz
demirin ağacın

BASINÇ

bir ülke! denizden arınmış
bir durum! ölüm gibi
bir ses! uzunluk değerinde

KIRMIZI, YUVARLAK

bir tanesi yuvarlak biri kırmızı
iyidir güzeldir sonsuzdur diyelim
diyelim ki
dünya yuvarlak ve kırmızı
şimdi
biz kimlerden alacağız alacağımızı

ilkin anamızı

AKTI

toprak aktı damperlinin kasasından
usulca kendi onuruyla
toprak akıyordu
çocukların dirsek kiri diz kiri
yüzlerinin sevinç yalazası
buğday başak ve harman
kıyı tümsek dağ korugan
aktı toprak

anası ana güneş
babası baba su
aktı toprak

elbet akacaktı toprak
damperlinin kasasından
ve her yerden
yıldızlar kadar ince
ve evrene uygun
boş kutular şişeler kâğıtlarla
tüketilmiş kâğıt ve şişelerle
aktı toprak inşaat çukuruna
aktı toprak

diriydi ama güvenliydi aktı
apaktı toprak

GÜLÜN KANINDAN

gülsuyu, gülün kızkardeşi özbeöz
bir buğu olarak tenlerde uçuşan

gülyaprağı, gülün çocuğu özbeöz
yaşarmış gibi hep kendi okşanan

güldalı, dikenli ama güllü
ince dirençli ve kahraman

yeni bir soydandı yepyeni
kendi mezarında kendi açan bir güldü ilhan
sabah da kırmızı akşam da kırmızı
hep kırmızı kalacak solmadan

evet "süslü püslü ve şık bir bayan"
en güzel reçelleri yapıyormuş gülün kanından

KİM VARSA

kim varsa sur içindedir
yüzükleri elmas taşlı
kolyeleri deriden ya da gümüş
ya da peridrol ve amonyaklı
akşam sazları gibi
su içinde ya da dışında
görgülü ya da çıplak ayaklı
ister mayıs kadar genç
ister aralık gibi yaşlı
yeleği klaptanlı
olsun
kasası üç şifreli
geçmişli ve tabancalı
olsun
alıp giderler
çünkü
etekleri akar da
sur içindedir doruk

doruk sur içindedir

mikyas yeniden önemini kazanır
kenti dünya diye büyütürsek
yani etekleri akar da
doruk sur içindedir

anladık kent sur içindedir de
nerelerdedir o üç beş kişi

HAZIRLANDIN DİYELİM

hazırlandın diyelim bir yolculuğa
"bu, yalnızlığa da olabilir" diyor birisi
dayanıklı mısın bakalım
silahın nedir
ilkin asfalt ve beton
bir bakarsın önün ardın su kesilir
yüzme de bilmezsin ayrıca

"çocukluktan kalma şeyler bunlar"
diyor matrağa düşkün biri
"nasıl olsa yenilir"
Oysa kavradığım her şeyin adını bilmek
biraz bunaltıyor beni
örneğin bir atom santralı projesi
Hollanda'daki bir caz konseri
öleceğimi biliyorum nasıl olsa
ama gölgemi önüme düşürüyor
güneş önümden gelirken
şaşırıyorum gövdemi

matrağa alışkınım aslında ama
ille kayayı delen incir,
suları aşan gemi!

Dün Yok mu

1. Basım: 1984, Can (*Büyük Saat* içinde)

DURMA SUSUZLUĞA

Durma susuzluğa giden gemi
git, çağın bol olsun
ne kadar gidersen o kadar iyi
her şeyi git her şeyi git her şeyi
zaten dönemezsin ya
bir daha gelme e mi

şimdi burda tükenen ayışığı
başka bir takvimde tükenmemiştir
– dünyanın neresinde mi?
bir halatını elinden tutarlar
oraya götürürler seni

belki oraya taşı gölgeni
çünkü uzaklarda sanıyorlar
yaptığın şiiri

BİR GÜN, BİR YERDE

bir gün bir yerde şiiri gördüğümde
hayatı da birlikte
yalan söyleyemem
ya param yoksa diye düşünürüm
yani para satınalma gücü
ürkerim
örneğin yaşlı ağaçlar yaşlı deniz
yaşlı çınar yaşlı ben yaşlı çevre
bir uyum ya da başkaldırma

sonunda kalkar gideriz

TUT Kİ BEN

tut ki sen bir şiiri çok iyi yazsan
ya da çok iyi bir şiir yazsan
bir saatin aralıksız işleyişi
bir çocuğun bir sokak kedisini sevişi
bilmem ki sanki güzel bir akşam gibi
onun için her akşamı iyi yaşamalıyım
yani kıskanılan onu
demek istediğim hepsi

SONSUZ VE ÖBÜRÜ

en değerli vakitlerinizi bana ayırdınız
sağolunuz efendim
gökyüzünün sonsuz olduğunu bana öğrettiniz
öğrendim
yeryüzünün sonsuz olduğunu öğrettiniz
öğrendim
hayatın sonsuz olduğunu öğrettiniz
öğrendim
zamanın boyutlarının sonsuzluğunu
ve havanın bazan kuşa döndüğünü öğrettiniz
öğrendim efendim

ama sonsuz olmayan şeyleri öğretmediniz
efendim
baskının zulmun kıyımın açlığın
bir yerlere kıstırılıp kalmanın susturulmanın
aşk mutluluğunun ve eski hesapların
aritmetiğin bile

bunları bulmayı bana bıraktınız
size teşekkür ederim

"BİR ANGLO-SAKSON ÖLÇÜSÜ ÜZERİNE GÜZELLEME"

bir-onaltı, bir-sekiz
üç-onaltı, bir-çeyrek
(neden onaltı tanrım, onyedi olsa)
kaç bin tane yaz gitti hey gidi hey
bunlar yüzünden ve birlikte
kimi şöyle kimi böyle gitti parmaklarımın
beş-onaltı, üç-sekiz
daha niceleri gidecek
yaz gibi bile değil, öyle
sanki kendi başına bir şey
yedi-onaltı yarım parmak
(yarım parmaklarım hey Tanrım
konu komşu da geldi
oturup dertleştik mi
sevilen bir bedendi hey gidi hey
şimdi nasıl sonuna kadar soymak
yarım parmaklarla bir kadını)
dokuz-onaltı, beş-sekiz
şu kadar bir şey yani
ay kadar bir şey yani
ay kadar bile değil
onbir-onaltı, üç-çeyrek

şurda ayağımızın dibinde
oturan bir şeydi yaşamak
yani sonuna kadar soymak
–benim bir dayım vardı yunanistana giderdi
arasıra giderdi elbet
on parmaklıydı
onbeş-onaltı, bir parmak
bir parmak var ya
hırsla başladık bu işe
bu iş yani yaşamak
bir parmak bir parmak bir parmak

suyun rengi akmaktır
evet akmak...
ama bir planya, onaltı yaş, dört parmak

KALIP DURUYORUZ...

kalıp duruyoruz
öyle kalıp gibi duruyoruz ve işkence
bir naylon havan kalıbı gibi
içinde sarmısak ve ceviz dövülen
üç dört kalıp bir işkence
gökte ay elbet vardır vazgeçemeyiz
sonra planya tezgâhı ve şalter
sonra çocuklar sonra maden çubuğu
ağaçlar yanmıştır elbet uzak ormanlarda
ve güneş yanmıştır
kalıp dururuz diyelim bir piston kalıbı

bayram yemekleri vardır elbet vazgeçemeyiz
orman da vardır deniz de vardır
bir kadının garip bir lehçeyle söylediği
yollar da vardır elbet
yollar da vardır
türkülerini kendinin söylediği
kalıp dururuz
basımevlerindeki kasalarında
bekleyen kapital harflerin durduğu gibi
satırbaşlarında yerini bekleyen
gökte ay ve güneş yerde biz
yani mutlu muyuz mutsuz muyuz
ey yerden ve gökten yetişenler söyleyin
siz ne diyorsunuz

HİÇSİZLİĞE

Tanrı sen ne kadar güzelsin
bir hiç olarak
ormansın belki bilmiyorum
belki ormanda bir ağaçsın şuncacık
bir pazartesi günüsün
insanları dupduru edemeyen
bütün karayollarında ve demiryollarında
gider gelirim bütün dünyada
ama biliyorum Kırşehir'de mezarsın
bir kilisesin Kapadokya'da
sözgelimi yumurtada zarsın
ustasın sabahları yapmada
en katı yoklukları koyarak insanın içine
akşamüstlerinde biraz gaddarsın
sular ve zamanlar kararırken

ne yapalım
bari bağışlayalım birbirimizi

DENİZİN YANLARI

denize atılan yaralı balık
çırpındı durdu yarasıyla
peşinde üçgen gibi kan kokusuyla
doğrusu kan tadıyla
ve olmayan usturmaçasıyla
rıhtımlara vurdu durmadan
bütün çocukların nedense şımardığı bir akşam
ağzından hoyratça çekilen olta yarasıyla

ağzından hoyratça çekilen olta yarasıyla
mısır şeklinde bir mumun
uzun olduğunu farketti
nerde geçerse geçsin bir yılbaşı yolculuğu
sonu hüzündür durmadan
ve korkunç bir uyku verecek ona
ne yaşamışsa yaşadığının
dapdaracık aralığında
öyleyse ne yapsın o zaman
gitsin bir pazartesi gibi
gitsin uyusun ölene kadar
bir denizin taşrasında o zaman

git uyu ölene kadar bir denizin taşrasında
kendin seç denizini ve taşranı ama
sanırım ölüm bazan bir şakayık bile olur oralarda
zengindir cömerttir yani
kendi başına savurur gençliğini
bütün hayatı satın alır
yeniden masaya koyar mı bilmem
denize atılan yaralı balık

UNUTULMAZ SÖZLER

unutulmaz sözlerdir
ağaçların eskitip
suların tazelediği
bir boru sesi gibi her varolan
meselâ akşamın kuytusunda
ya da bir kenarda duran ormanın sözü gibi

geçen yıl ne demişti
bir otelin taraçasında
tam tamına unutulmaz sözler

tam tamına bir uçak geçiyordu tepemizden o sırada
öğleden sonraydı vakti hatırlıyorum
kendiliğinden bir saray gibiydi güneş
yarısını duydum yalnızca

sanki eski bir yüzyılda
birinin birine söylediğiydi
belki de değildi tam tamına

GÜZEL BİR AKŞAM

güzel bir akşam, kimseye sormadan
ikindisi tutarlı ve anlamlı
açık renkli yavaş kırılmadan
– bir akşam nasıl tutulur kırılmadan
böyle ince böyle görkemli
sonsuz gülüş kendi acısını da taşıyor yanında
utanıyorum yüzüm kızarıyor utançtan
yakın geçmişin bir tarihçisi olarak
karşılara bakıyorum durmadan

sürsün artık akşamın süsü ne yapalım
postacılar dolaşsın sokaklarda
hiç kimseye yazılmamış mektuplar için
adres var, ölü değil, ama yok olan

nasıl olsa önüne duramam bu hoyratlığın
o zaman sür ey akşamın süsü
ama ne kadar becerikli olursan ol
salt karanlığın yüzünden
öldüremezsin bir cengâver karabatağı

DÜNYADA DÜN YOKTUR

aslında sözcüklerin büyüsü beni kandıran
dünyada dün yok mudur, vardır
dünkü ellerim ayaklarım gibi vardır
dünkü bir tren bileti gibi
çünkü dün Onun gittiği trenin ardından
düzleri ovaları düşünüp
sanki ne kadar dağlandım

çünkü uzak güneş yakın ay
dün yoktular
ama dün
vardı kendi başına
işte yarım kafiyeli kırık şarkılar
bir hüznün günden geceye göçü
bir aynalı çarşıda hep duran zaman
– sizi göremedim uzun zamandır
  işte şunlar bunlar
çünkü dün vardır

ama Mehmet'in gittiği gemi döndüğü zaman
belki leylâklar da vardır, olacaktır
renkli gözlüklerle dolaşacaktır belki insanlar
ellerini eski dünlere uzatıp
birbirleriyle eski dünleri konuşup ya da
giyilen bir ceketi hatırlayıp
dünkü bir kahkahaya gülündüğü zaman
eski bir yaz gününde
kahkahalarla güldüklerini

oysa Onun gittiği uçak dönünce
Kesin! Dün var mıdır?
bilmem ama yarın yoktur dünyada

YALNIZ AT

yalnız at hep yalnız dolaşır
güneyi arar durmadan
bir gün güzün de geleceğini bilmeden
güz kıştan daha kıskançtır belirsiz renkleriyle
ürpertir onun yelesini
ama belki de ürkek bir beygirdir o
otların ve suların arkasında
gecesini kendi yapar belki

birden bir saat sesi

bu önce suyunu uyandırır
geçmiş adalarda kalan suyunu
bir ivme gibi kendiliğinden
olmadık otlakları dolaşırlar
tekbaşına ve hep birlikte
unutmak istedikleri şeyleri konuşurlar
boncuk ve zincir gibi
sonunda ikisinden biri

belki bahçelerden belki kokulardan anlıyor
söyle ona bir şey mi bitti

eyersizdir
pançosuz bir Meksikalı gibi

GALİBA BEN DE

duygusal olmasından korkarak
–kırsal bir yerde sararmış
özellikle öğle yemeğinde–
"seni çok özleyeceğim" dedim
"ben de"

doğrusu belki de ve nedense
duygululuk küçültücü geliyor insana
ne kadar eylülü üst üste yığsan
böyle olamaz belki
Feyyaz diyor ki oysa
"ben bir ağlama ustasıyım"
galiba ben de

BIKTIM BÖYLE...

Üç yıl sonra mıydı bilmiyorum
ama ekimin onbeşiydi onu buluyorum
ekimin onbeşiydi ama
ekimin onbeşinde ne oldu bilmiyorum
herkesin sular gibi dağıldığı ama herkesin
bir sur önünde miydik bir yolda mı
semtini bilmediğim bir karakolda mı
sonra topluca bir bahçede durduk

bıktım böyle sayrılıklardan
ateşim çıksa neyse ne
neyi bıraksam aklımdan bir suya karışıyor
bir büyük savaşta Kıbrıs kıyılarında
vurulan ve ölen bir askerin
çelik miğferi gibi
dipte ışıltısını görüyorum yalnız
elimi eteğimi çekiyorum bahçeden
sazlıklara vuruyorum belleğimi

zalim bir ilkyazdı ama yaşadığımız
işte bunu unutmamalı unutmamalı
bir ölüm nefes alırken bir dudakta
öbür bütün şeyleri nasıl anlatmalı
miğferin paslandığını usul usul
bir yangının söndüğünü
ve suların pırıl pırıl kaldığını
bir otobüs Mersin'den Mardin'e giderken

o zaman aşkınla dol kalbim
nerden ne kadar derlediysen o kadar
senin kendine seçtiğin alâmeti farika
uzun bir gece görünümünde geçerli hâlâ

ŞİMDİ BİZ

şimdi biz sımsıkı bir dönemdeyiz
doğrusu hak etmiştik bunu denebilir
ama hiç kimse inciri durduramaz
o her zaman büyür ve tadla yenir
ve örneğin kara kuru bir adam
göklere bakabilir durmadan
keza bir akasya göklere doğru büyür
gece gündüz ayırmadan
örneğin yaşınız kaç der birisi
yani kaç yaşındasımz demek ister
siz göğe bakarsınız o kadar

sonsuzluk başlamıştır artık
eski bahçelerde
durgunluk değildir ki sonsuzluk
eski bahçelerde
erikler ve baldıranlar arasında
ahşap bile olsa bir evde
birbirleriyle dövüşürken yer örümcekleri
pershinglerle SS-20'ler gibi

birisi bir camı açar birden haykırır
sen de varsın ey hayat
tıpkı ölüm gibi

ÖLÜMLE BAŞLAYAN

sarı suratlı ölüm mü
kurşun ip kanser baldıran
herkes korkuyor ondan
ben de çok korkuyorum
bir rüzgâr giriyor tenime
bir rüzgâr
nasıl olsa herkes bilir anlatmam

işkence mi
belki ölümden de çok korkuyorum ondan

ama ölüme varım
zaten varım ister istemez
belki işkenceye de bilemem
deneysizim çünkü belki dayanırım
ama aşk ihanetinde
kahraman filan değilim
çılgınım

NE ZAMAN DÜŞÜNSE

şimdi ne zaman aşk düşünse
–artık çoğu ölmüş–
eski kadınlar geliyor aklına
umutsuzluk mu bir uyarma mı ölümden
solgun bir yurtsama mı yoksa
amansız kış ve terli yaz gecelerinde
koygun uykular içinde
terziler son ütüsünü vururken zamanın
ıhlamur ve herhalde pazen kokuları buğusunda
onlardan biri midir sarıldığı kadın
yarı dolgun yarı saydam
–bir konsolun gözünü çekiyor biri, kolları
bir taze fındık kırıyor altın dişiyle, esmer
biri kaptan kocasını uğurlarken İskenderun'a–

eski anneler ve onların komşuları
sitemli ninniler ve yaz bahçeleriyle
bir umut mu verirlerdi çocuklara

sevişmek bir balkon halinde geliyor önüne
beline kadar sarkıyor yedinci kattan
düştü düşüyor

BİR GÜLÜN

bir gülün serüvenidir belki
bir ölümle başlayan
eşkin bir pegasusun kişnemesiyle
birden her şey derinlerde bir orman
böylece suyun dibindeki yalnızlık
onarıyor kendini durmadan
bir çılgın gidip gelmedir artık
kent aşağı kent yukarı
bir haziran gecesine alışık
insanlar horlanıyor
elbet enginar çiçekleniyor bu arada

suyun gibi gözlerinden kapılan
dayalı döşeli esen bir evde
bir kitap okurken bir akşamüstü
tam ortasında
çığlıksız sesiyle duyulan
ve dayayıp başını koltuğun arkasına
bir gün başka bir yerde olmak duygusu

neyle eşleşiyor ölümle mi
yoksa bir şey mi isteniyor zamandan

BAKIN ARTIK

bakın artık terör bitti
ne tüfek kaldı ne tabanca
bir uzunluk halinde her şey
her şey uyumla buluşuyor bir bakınca
soygun bitti kıyım bitti
ölüm bitti
– ölümün ömrü bir gün

nasıl olsa dayanırsın Oktay
– Oktay adı da pek yakışmıyor şiire ama
ne yapalım gerçek
ama bak terör bitti
ölüm usulca çekildi aramızdan
– ölümün ömrü bir gün
kişinin bir günlük özgürlüğü yüz lira
ceza yasalarında
sen enflasyonu hesaplayıp ikiyüz ver
böylece onurlanmış olursun bir daha
terör bitti ölüm bitti
– ölümün ömrü bir gün
galiba aşk ömür boyunca

ama ne dersin Oktay
biten başka bir şeyler var mı daha

GÜZ AVLANIP GİDİYOR

güz avlanıp gidiyor işte
ne bıldırcın ne ot ne o
güz avlanıp gidiyor
eski odalarda kararan örtülerde
her mekân çökerken bahçe bahçe
güz avlanıp gidiyor

sözgelimi ben
cennetteki payımdan ödüyorum
bu akşam saatinin mutluluğunu
hatırlarım susuz bir yaz geçmişti bir tarihte
herkesin bu yüzden bir yerlere göçtüğü
biz çok azdık bir yerlere göçemedik
olduğumuz yerde kaldık
yazın susuz geçtiği o tarihte
sonra bizi kaldırdılar oradan beni de
yol yalnızdı hayvanlar da biz de
bir baktık inanılmaz
her yanımız gece

demek ki güz avlanıp gidiyor
öyleyse sıra kimde

GECENİN ŞARKISI

gecenin şarkısı markısı kimindir
hangi şarkısı üstelik
gecenin şarkısı senin olsun ben istemem
üstelik o şarkı herkesindir
çünkü bulutlar konuşur
kuşlar uyur
ses uyanır
şimdi kimindir gecenin şarkısı

kimi hüzzamdan bir şarkı besteler uykusunda
otlar büyür
ocaklara girilir madenlerde
ne düşler görür insan kimbilir

gece onundur

KİM NASIL

kim nasıl rahatsız ediyor kendisini
çökmüş bir devletin burçlara çektiği bayrak gibi
gülünç de geliyor oysa
annesi öldü babası da çoktan

otobüsler çalışıyor işte
bakkallar fırınlar da
dağsa dağ denizse deniz
bonolar ve senetler gelip gidiyor işte
küçük bir kız şato yapıyor kıyıda
zeytinler yatırılıyor salamuraya
yani değişen ne var ortalıkta

vakit öğle de olsa akşam da
işte tedirgin kendisi
neden

kim nasıl nerden
kimbilir hangi aşkın hangi dizesinden

İLKYAZ MI

ilkyaz mı dedim rastgele
patlayan fesleğenleri görünce
sonsuzdur kesin
yürekdelen duygularla el ele
kış
kış elbette
ya da öyle
ya güz

onu sevdalılara sor

ama bana kalırsa
bir çocuğun yaz teri gibidir
kurur geçer gider

KİMİN ADINI

kimin adını hatırlamaya kalksam
Ahmet geliyor aklıma
oysa Ahmet onaltıncı yüzyılda
Galata'da yaşamış bir terlikçidir belki
belki uzun menzillerde bir posta tatarı
üzümden sıkılmış bir su gibi kendiliğinden
öyle ki
sanki bir çığlık duyuyorsun uzaktan
Ahmet'in asıl adını haykırıyor

oysa ben kırlarda hiç dolaşmadım
el ele yanak yanağa yazık
çok gülünç bir şey ama
Ahmet'in pembe gömleği geliyor aklıma
hem pembe hem çiçekli
kara çizgiliydi hem de

önce güldüm sonra düşündüm
bunca erinçten bunca sevinçten sonra
böyle bir gömlek
onun olabilirdi olsa olsa
ki kendisi oturmuş
cevizli pasta tarifi ezberliyor
bir takvim yaprağından

akşamüstü o gömleği
gene ben yıkayacağım nasılsa

HER GECE

her gece yatağın yere yakın başucunda
büyülü bir şey görüyordu sanki
deniz dibi oynak akışkan
eski bir kadının anısını çağrıştırıyor
sonra görkemli çarşıları anımsatıyor
yaşlı bir kadın elinden çıkmış
tığ işi bir yatak örtüsünü yüzyıllık
parlak ışıldayan bir duvar

önce lambanın ışıması sandı
ama değildi
yanında yatan oydu bunu yaratan

bilir misiniz aşk şiiri yazmaktan utanıyoruz artık
ne kadar ayıp değil mi

ama lambanın duvara öyle yansıması
ne güzeldi
aşkmış gibi

BİNLERCE

binlerce pazartesi geçti ömrümde
hangisiydi o çıkaramıyorum
bir kiraz yediğimi hatırlıyorum kurtluydu
demek oldukça eski

bir de saçmasapan şeyler
bir kızın dizaltım örneğin
bir adamın çirkin sigara içişini

nasıl yaşanıyor bu vesayetli dünyada
hangi çılgınlar nasıl dayanıyor buna
kimsenin soyunu sopunu bulmak görevim değil
kendi öykümü düzenlemek yetiyor bana
güzel bir öğle vakti
eski güzel bir akşamı hatırlayarak
sonra dopdolu şeyler
damacanalar gibi
içim kabarıyor

sonu olsun diyorum
neyin sonu ama
hiç değilse bu taş basamakların

Son Şiirler⋆

ÇORBA★

–Şehriban Kama için,
en içten saygıyla–

hacer'anım durmadan çoğalttı çorbayı
oysa çok sıcak yaz günleriydi, yalnızdık
denebilir ki çorbaya ne gerek vardı
zaten terliyorduk durmadan
ama nasıldır bilmiyorum
çorba garip bir kıvamla
yaz tadındaydı
yani kış gibi uygar, dokunaklı
sanki bozkırda mataraydı
dolu mu boş mu
onu bilemem

çorbayı içtik elbet
geçen yüzyılda bana benzeyen biri de
içmiştir elbet onun "usul ve füruu" da belki
bir tülbentin hafif yelde kuruduğunu düşleyerek
küçücük işhanı odalarında
küçücük lokantalarda
bir yalnız insanın elini ararken
bulduğunu sandığı sıcaklık
sürer gider çorba sıcaklığıyla
ağustosa karşın

ağustos
gidip dönen bir ad takvimde
daha doğrusu
sabahları gelip akşamları gider
–ve hep eylüle ulaşır nedense–
evlerin tenha saatlerinde
bıkkın saatlerinde
ne bungun ara sokakları Beyoğlu'nun
ne denizin akıl almaz çağrısı
büyük gürültü sessiz işler
sarışın masa saatlerinde
aşk umulmadık bir şeydir
sarışın masa saatlerinde

gündüz kendi ucuna varır
bütün anneanneler tetikte
ya mumlar yanmazsa
eskileri hatırlamak gerekli olur
... Şişli'de bir tarihte...
otobüslerle dolmuşlarla birlikte
mendiller kesme sürahiler
eski nişanlılar süren kocalar
... mendiller demiştim değil mi
evet onlar
yaz mevsimi bir akşamüstü rastgele
sevildik nişanlılar
oturmazlardı

hacer'anım eline sağlık çoğalt çorbayı
şeyi tazele
kim neyi isterse verme elinden
bildiğin gibi
gök gibi belki
hacer'anım
onu da koy
onu da

çığlık ne olur sonunda hacer'anım
kırılır
bir kentin ara sokaklarından toplanır kırıkları
toplanır ama birleştirilemez
bir denize bakarsın ya arada bir uzun süre
sonra bitince ona benzer bir şey

çoğalt hacer'anım çorbayı tazele
güz güneşi geldi gidiyor işte
inanır mısın hüzünlü bir aşk gibi
insanın bir mendil bile kalmıyor elinde

hacer'anım
bu yıl da iyisin değil mi

DİLEKÇESİ ***

Urdu'ca bir ıslık çalınıyordu duydum
yalnız ama kararlı bir ezgi
oğluma söyledim şaşkınlıkla
– ıslığın dili yoktur, baba dedi

ama şu ıslık nece olursa olsun
Urdu'caydı kesinlikle
öbür dillerin hiçbiri değildi
derinden ve yalnızdı bilemem
"gel, tarihi yıkalım diyordu sanki
ya da yıkayalım" belki
anlayamadım doğrusu
ama dediği mutlak şuydu
"kaç unutulmaz günü vardır insanın
kaç unutulmaz yaz ve kış günü ömründe
kaç tane mutluluğu birer birer"
– ama baba ıslığın dili yoktur dedi**

şimdi düşünelim
sevgilim filan değil
serin gölgeler değil
terli sevişmeler de değil
işte bütün olmazlardan sonra
kar altında kalan bir pabuç mu
insanın şurası

*** O da
** Galiba

o ıslık var ya Urdu'ca değil doğru
sadece tarihleri yıkalım diyor ona* kalırsa
"ama yıkayalım da olabilir"

peki yıkmayalım gücümüz yetmez zaten
yıkayalım olur peki
ama hangi görkemli suyla
denizden gelenle mi denize karışanla mı

ıslığı susturdum
çünkü ben çalıyordum, kestim
çünkü Urdu'cayı bilmiyordum
ama Urdu'ca beni biliyordu belki

apaydınlıktı ortalık
oğluma dedim ki samanlığı kapattım
kurtlara ve haydutlara
nasıl mı kapattım, gene Urdu'ca
yani becerebildiğim kadar, ıslıkla

* O, üçüncü tekil kişi değildir.

SİZE OLMAYAN

sana olmayan özlem bir şeye benzemiyor
– bilinir ben yoğun içki severim
ne kavurucu ne umursanmaz ne de bir şey
kuyruksuz uçurtma gibi
sokaktan biri geçiyormuş gibi
başka bir özlemin öznesi sanki

aşk bazan imkânsız görünür kişiye
hepten biten birinden sonra
yeni bir duygu ilişkisi
ister inanın ister inanmayın
dayanılmaz bir hüzün verir insana
öyle bir hüzün
dağ başında bir otunki
– ömrümde rastladığımı varsaydığım
birtakım duyguları anlattımsa
bundan ne çıkar ki

bir de şu var elbet
Jale'nin özlemi nereye bilemem
bir özlemin saçmalığını eleştirerek
yalnız bir baharda bahar akşamında
akşamın kendisinden başka
nereye varabilirim ki
hangi erince hangi hangi
işte ne varsa bu
bütün elimdeki avucumdaki

ÇİÇEKÇİNİN YALANCILARI

çiçeğin çan biçimindeki tacı düştü
çan sesi çıkarmadı ama düştüğünde şaştım
sonra anladım çünkü geceydi düştüğünde
drezilya güzelim çiçek[1]
geceye saygısından mı
– üç gün gözledim düştü düşecek
geceye saygısından mıydı acaba
gecenin yalıtkanlığından mı yoksa
şiire uygun şeyler bulmak güçleşti galiba
dünya mı tükendi yeniden mi başlamalı şiire
örneğin bir sunanın soluklanışı
bunu anlatmak ya da
kimseye birşey demiyor dünyada
– yazarken bana bile demiyor garip

1 Adı konusunda ben Erdal'ın yalancısıyım, o da elbet çiçekçinin. Yani şiire egzotik bir hava versin diye uydurmadım. Uydurdu ise çiçekçi uydurdu, sağolsun. Kim bilebilir dünyadaki bütün çiçeklerin adını. Bu çiçeği ilk ben görseydim dünyada, ona Drezilya demezdim, başka bir ad verirdim (pembeboynubükük gibi meselâ, artık sevmediğim hüzünden yana).
Drezilya'yı bir gece yemeğe (ya da yememeğe) gelirken Erdal, Samiye, İnci getirdi. Hangisinin elindeydi acaba?
– Sanki her şey gökten silkelenirken o da inmiş
gene çiçekçinin söylediğine göre
yerine yenisi çıkarmış düşenin
ama yeni çıkan pek benzemezmiş eskisine
daha az pembe olurmuş belki
daha az pembe ama daha dirençli
üstüne basılınca
ben bilmem çiçekçinin yalancısıyım

oysa ben bunları düşünürken
buzullar çatlıyor doruklarda
Taşlıtarla'da bir minibüs üç kişiyi eziyor
– ama o bana dedi ki[2]
bunlar en kötü alışkanlıklar
ekimle nisan arasında
şimdi yaşayanlar nasıldır peki
ve Hüseyin evine gidemiyor artık
– çünkü o üç kişi arasında
o zaman ver elini Taşlıtarla

şimdi güzelim drezilyanın ne ilişkisi
ne bağlantısı var bütün bunlarla
ama güzelim drezilyanın çanı ama o
düştüğünde çan sesi verecek
bir zaman gecenin tam ortasında

2 O, nisanla ekim arasında biridir.

OTUZYEDİ GÜN KAÇ GÜNDÜR

– ama siz ne kadar sayarsanız o kadar

bu yaşta hakkım yok ki mutlu olmaya
her şey taze ve güzel
ve çılgın olmaya hazır
benim,
– ama her yaşta mutlu olmaya hakkı vardır insanın

peki, o zaman insanın kalbi nerdedir
Atina'da mı, İskenderiye'de mi
İ.S. 1900'de Azapkapı'da mı İstanbul'da
– ama insan kalbinin içindedir

peki, ne yazdınız ne yaşadınız bu güne kadar
ne güzel şeyler mi
bütün olta balıkçıları ölüp gittiler
hiçbir şeyleri kalmadı hiç
olta misina kerteriz dümen
denizleri bile
– ama kerterizleri yoktu ki zaten

sigaranı mı sordun sönmüş şurda duruyor
sönmüş orda duruyor işte
– ama ne kadar ahşap ev arsa yakar yine de

BAHARDA

hiç kararmış filân değilim
üstelik sevinçliyim tazeyim diriyim
karpuz taşıyan bir kamyon gibi aceleciyim
ama şunu kaç kişi hatırlar meselâ:
kanlı ellerini önlüğüne silip
kesimden sonra
güvercini düşünen memedali'yi
münihle nizip arasında

evet önümüz bahardır biliyorum
leylâklar açacak biliyorum
kiraz da çıkacak yakında
iyi şeyler söylemek de gerek biliyorum
sevgilim güzelim birtanem biliyorum da
şimdilik bağışla.

ADI
.....
.....
.....
.....
.....*
inanmazsınız
"Bunlar bir yaz içinde oldu
Ben o zaman otuzbir yaşındaydım"

* ben gittiğimde satranç oynuyorlardı
hayır babam başkan değildi o zaman
ama ben onun oğluydum
yanımızdaki bahçede biri
iri güller yetiştiriyordu
ve inanılmaz şeyler olmuyordu
satrancı hangisi kazandı bilmiyorum
yazgökleri geceyarısına kadar uzuyordu

sonra evlendik işte

ARAMIZDAKİ

Sevgilim sevgilim
kuzey sanrısı gibidir
geceyi beşe filan böler
sonra ayılar hüzünden ölmez
sevgilim sevgilim
açlıktan ölür onlar

işte bundan ötürü
hüznü artık bir ayıya bıraktım
sevgilim sevgilim
bir ayıya
ister ormanda kullansın
ister buzdağında

hayatın kutlu olsun sevgilim
ki sana değişe değişe aktım
kimi zaman bir japon gibi uykusuz kaldım
–uykusuz kalır mı onlar bilmem aslında–
sevgilim sevgilim
bir orman gibi çoğal aramızda
sen çoğal aramızda
şehirden bir çocuk olarak şurda burda
bir sabuntozu markasında köpürerek
çınarın tutsaklığını
ve menekşenin sevincini yaşa
sevgilim sevgilim
hüzne yer var hayatımızda

DÖRTLÜLER

YEŞİL ÜSTÜNE

bir çocuğun

dalgın bir çocuğun düşüdür o
yeşil bir şey gibi gider gelir insana
o sorduğunuz neyse bana
işte o!

o koskoca

kim hatırlar o koskoca zamanı
denizlere yeşillere bile sığmayan
şimdi uzunca bir kutuda olmalıdır
yeşil gözlü kara sarı bir adamla

o

o, yeşili aldı o'na götürdü
o, ben mavi'yi isterim dedi
o, gitti döndü gene o'na
yeşil'den başka kalmamış dedi

nerden

nerden aklıma geldi durup dururken
komser muavini Rahmi'nin intiharı
üstelik Yeşil Bursa'lıyken
gidip Afyonkarahisar'da

ADIN

adın
sonu gelmez bir tartışma
herkesin
bildiğinde direndiği bir yanılma
kutsal bir yanılma
ki çözümü
dünyanın son gecesinde
şimdilik kimsenin bilmediği

sayrıların ve sağlıklıların
eşit olduğu son gecesinde
kayanın en büyüğünün
en küçük taşla eşit olduğu gecesinde
sevmenin ya da sevmemenin
eşit olduğu gecesinde

o zaman öyle bir ses çıkarmak isterim ki
yoklukta bile kalsın...

yani ben öyle bir kediyim ki
gözlerim büyüyüp küçülmüyor
yani
sonsuzluğun acısını çekmiyorum

AŞK İÇİN

aşk için söylediğim her şeyi bir daha söylerim
sakin mutsuz ya da yırtıcı
herkesin ağzındaki o sonsuz acı
belki de bundandır

nasıl ayrı yaşarım inandığım şeylerden
onları elbette bir daha bir daha söylerim
usul usul ve usla birlikte akıcı
kandır

aşk isterim, aşk olsun isterim
yaşamanın sonu ölümün başlangıcı
kıyılarda yürürüm, sindiririm kıyıları

of güçlü macun içine kat beni
kanım koyulaştırsın kırmızıyı
anadoluda bir yerden bir yere giden biri
belki bir kirazı hatırlar
bir denizi kesinlikle hatırlamaz
belki hepsini birden hatırlar da bilemez
ne zamandır

akşolsun ne zaman
aşkolsun tiyatro geceleri
aşkolsun "bravo" sesleri
aşkolsun anadolu otobüsleri

aşkolsun bildiğim ışık
biz birden türeriz istanbulda ve heryerde
görünmez bir mutsuzluğu söyleriz
bilge kayalarla
çarpılan ebonitler
oluşturur tersliğimizi
ey canım, güzel yüzlüm
suyunda denizleri bulduğum
bilmediğim yerlerimdeki sancı
bana bir şey söyle güleyim
bir şey daha söyle
inandır

bir şey daha söyle istersen
beyaz olabilir
suya falan benzeyebilir
bir adaya benzeyebilir.

NOTLAR

YAD (Sayfa 15)

Turgut Uyar'ın, yayımlanan ilk şiiri olan bu şiir (*Yedigün*, sayı 46, 22 Haziran 1947) *Arz-ı Hal*'in ilk basımında (*Arz-ı Hal ve Akşam Üzeri Türküsü*, Turgut Uyar- M. Çetin Tezcan, Kaynak Dergisi ve Yayınları, Ankara 1949) yer almadığı gibi, *Büyük Saat*'e (Can Yayınları, İstanbul, 1984) de alınmamıştır.

YASİN EFENDİ (Sayfa 20)

Arz-ı Hal'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

SONNET (Sayfa 21)

Bu ithaf, *Büyük Saat* baskısında yoktur.

MERSİYE (Sayfa 22)

Arz-ı Hal'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

MEMUR KARISI (Sayfa 23)

Arz-ı Hal'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

TURNAM SENİNLE (Sayfa 40)

Türkiyem'in ilk basımında (İstanbul, Varlık Yayınları, 1952) yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

TURNAM BİR DEVİR ÇALSAK FELEKTEN (Sayfa 46)

Türkiyem'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

... SE TURNAM (Sayfa 48)

Türkiyem'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

KANTAR KÖPRÜNÜN YALNIZLIĞI (Sayfa 56)

Kaynak dergisinde (1 Şubat 1952, Sayı 50) yayımlanan bu şiir *Büyük Saat*'te yer almadığı gibi *Türkiyem* baskısında da yoktur.

BİR GARİP ÖLMÜŞ DİYELER (Sayfa 62)
Türkiyem'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

GECELERDE (Sayfa 63)
Türkiyem'in ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

KASABA KÜÇÜK, SONBAHARDA (Sayfa 78)
Yeditepe'de (15 Eylül 1952, Sayı 21) yayımlanan bu şiir, *Türkiyem* ve *Büyük Saat* baskılarında yer almamıştır.

SOKAKTAN GEÇEN KADIN (Sayfa 79)
Kaynak'ta (15 Nisan 1953, Sayı 77) yayımlanan bu şiir, *Türkiyem* ve *Büyük Saat* baskılarında yer almamıştır.

MÜSTEHCEN ŞİİR (Sayfa 80)
Kaynak'ta (15 Temmuz 1953, Sayı 83) yayımlanan bu şiir, *Türkiyem* ve *Büyük Saat* baskılarında yer almamıştır.

NUTUK (Sayfa 81)
Yeditepe'de (1 Kasım 1953, Sayı 48) yayımlanan bu şiir, *Türkiyem* ve *Büyük Saat* baskılarında yer almamıştır.

GAZİ MUSTAFA KEMAL PAŞA (Sayfa 82)
Türkiyem'in ilk basımında yer alan bu şiir *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

GAZİ PAŞAYA AĞIT (Sayfa 84)
Türkiyem'in ilk basımında yer alan bu şiir *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

CİNAYET (Sayfa 86)
Kaynak'ta (Ağustos 1954, Sayı 97) yayımlanan bu şiir, *Türkiyem* ve *Büyük Saat* baskılarında yer almamıştır.

BİTMEMİŞ ŞİİRLER I, II, III, IV, V, VI, VII (Sayfa 91, 92, 93, 95, 96, 98, 103)
Türkiyem'de yer alan bu şiirler *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

ŞİMDİ GELSEM Kİ (Sayfa 100)
Türkiyem'de yer alan bu şiir *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

İTHAF I, II, III (Sayfa 101-102, 104)
Türkiyem'de yer alan bu şiirler *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

BAHAR İÇİN DEDİĞİM (Sayfa 114)

Bahar Şiirleri Antolojisi'nde (Tahir Hayrioğlu-Erdoğan Alkan, İstanbul, Sıralar Matbaası, 1958) yayımlanan bu şiir, *Dünyanın En Güzel Arabistanı* (Ankara, Açık Oturum Yayınları, 1959) ve *Büyük Saat* baskılarına alınmamıştır.

TEL CAMBAZININ RÜZGÂRSIZ AŞKLARA VARDIĞINI ANLATIR ŞİİRDİR (Sayfa 115)

Kaynak'ta (Ekim 1954, Sayı 99) yayımlanan bu şiir, *Dünyanın En Güzel Arabistanı* ve *Büyük Saat* baskılarına alınmamıştır. Ayrıca, başlıkta yer alan "Canbaz" kelimesi, izleyen şiirlerdeki yazıma uyularak "Cambaz" yapılmıştır.

KESİKSİZ ÖVGÜ (Sayfa 120)

Bu ithaf, *Büyük Saat* basımında yoktur.

ÖLÜMLÜ YAŞAMAYA HER GÜNKÜ ÇAĞRI (Sayfa 177)

Dünyanın En Güzel Arabistanı'nın ilk basımında yer alan bu şiirin *Büyük Saat*'e alınması unutulmuştur.

DÜNYADA (Sayfa 197)

Türk Dili'nde (1 Ekim 1960, Sayı 109) yayımlanan bu şiir *Dünyanın En Güzel Arabistanı* ve *Büyük Saat* baskılarında yoktur.

MAYA (Sayfa 199)

Türk Dili'nde (1 Kasım 1960, Sayı 110) yayımlanan bu şiir *Dünyanın En Güzel Arabistanı* ve *Büyük Saat* baskılarında yoktur.

AÇLIK ÇOĞUNLUKTADIR (Sayfa 461)

Bu dize, *Toplandılar*'ın ilk basımında "ilk bakışta" biçimindedir.

FERİDE'YE NİNNİ (Sayfa 475)

Toplandılar'ın ilk basımında (İstanbul, Cem Yayınevi, 1974) yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

GAZETE (Sayfa 477)

Büyük Saat'te peş peşe dizildiği için I, II, III numaralı "gazete" şiirleri olarak algılanan bu şiirlerin *Toplandılar* basımındaki doğru sunuluşu bu biçimdedir.

MEKTUP (Sayfa 502)

Toplandılar'ın ilk basımında yer alan bu şiir, *Büyük Saat*'e alınmamıştır.

BİR SÜREGEN İLKBAHAR (Sayfa 510)

Bu dize, *Toplandılar*'ın ilk basımında, "Kaynak'ı sorarsanız, dışardadır, türkiye'de/evet..." biçimindedir.

SON ŞİİRLER (Sayfa 621)

Büyük Saat'ten sonra çeşitli dergilerde yayımlanan bu şiirler, Tomris Uyar ve Seyyit Neyir tarafından hazırlanan *Sonsuz ve Öbürü* (İstanbul, Broy Yayınları 1985) adlı kitapta yer almıştır.

ÇORBA (Sayfa 623)

Türk Dili'nde (Ocak 1982) yayımlanan bu şiirin *Büyük Saat*'e alınması unutulmuştur; *Kayayı Delen İncir* (Can, 1994) basımında ise "çığlık ne olur sonunda hacer'anım"dan itibaren on iki dize eksiktir.

Türk şiirinin en yalnız, en mutsuz, en umutsuz... bu yüzden de –mutlu değilse bile– en kalabalık, en umutlu şairinden kısa sürmüş uzun bir yolculuğun tüm konakları!.. Öncü bir dil, sevgiyi bile acıtan bir duyarlık ve "bütün mümkünlerin kıyısı"nda yaşanan çaresizliğin son sığınağı:
"Uzanıp kendi yanaklarımdan öpüyorum"...
ya da:
"Sizin alınız al inandım
Morunuz mor inandım
Tanrınız büyük âmenna
Şiiriniz adamakıllı şiir
Dumanı da caba
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız"

Arz-ı Hal'den *Dün Yok mu*'ya tüm kitapları ve (unutulmaları ya da elenmeleri nedeniyle) kitaplarına girmemiş tüm şiirleriyle, Turgut Uyar külliyatı.